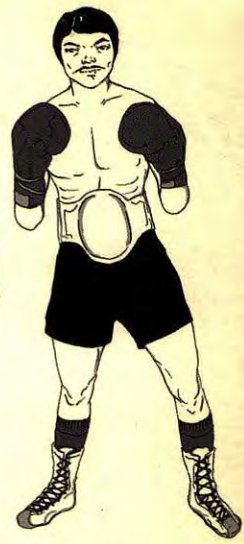

ภาพที่

คอมโพสิชั่น

(ไม่เคย) ลงตัว

สืบสาน สร้างสรรค์ วรรณกรรมการเมือง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า

ประจำปี ๒๕๖๐

สืบสาน สืบสร้างสรรค์ วรรณกรรมการเมือง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า

ประจำปี ๒๕๖๐

พิมพ์ครั้งแรก	กันยายน ๒๕๖๐
จำนวนพิมพ์	๑๕,๐๐๐ เล่ม
จำนวนหน้า	๒๙๖ หน้า
บรรณาธิการ	นิคม ชาวเรือ
ออกแบบปก/รูปเล่ม	ชมพูนุช ขอดคำ
ภาพปกและภาพประกอบ	ปวีณา ศรีละพันธ์
พิสูจน์อักษร	วลัยกร เต็มขันธ์, ปวันรัตน์ เกียรติธีรชัย, อรรถพร ทองบรรเทิง
จัดทำโดย	กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตย และกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ๒ ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๑๕-๖ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๑๗
พิมพ์ที่	สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

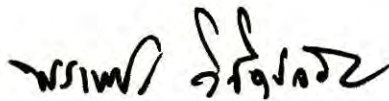
คำนิยม
ของ
ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้าในปีนี้ ยังคงดำเนินการจัดประกวดภายใต้กรอบเนื้อหาเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย มีผู้สนใจส่งผลงานเข้าร่วมประกวดจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่าปีที่ผ่านมา ผลงานที่ชนะการประกวดมีความโดดเด่นเฉพาะตัวทั้งประเภทเรื่องสั้นและประเภทบทกวี นักเขียนที่ได้รับรางวัลโดยส่วนมากจะเป็นนักเขียนหน้าใหม่ ที่มีความสามารถในการใช้ศิลปะในการเขียนผสมผสานกับสาระความรู้ที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่พัฒนาขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา

“ภาพที่คอมโพลีชั่น (ไม่เคย) ลงตัว” ของ ปะการัง เป็นผลงานที่ได้รับรางวัลชนะเลิศประเภทเรื่องสั้น มีความสมบูรณ์ทั้งรูปแบบและเนื้อหา มีวรรณศิลป์สูง ตอบโจทย์ของการประกวดได้ในแง่เป็นเรื่องของความปรองดองที่รัฐบาลพยายามดำเนินการอยู่ วัตถุประสงค์ของเรื่องคือความต่างที่อยู่ด้วยกันได้โดยไม่โกรธเกลียดหรือทะเลาะกัน เนื้อหาของเรื่องนี้เป็นเรื่องของครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาทางการเมือง ซึ่งแฝงนัยที่สามารถจะคิดไปไกลได้กว่าเรื่องของครอบครัว ย้อนภาพการเมืองในอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ภาพเหตุการณ์ทางการเมืองที่มีความเห็นต่าง การอยู่ร่วมกันอย่างคนในครอบครัวเดียวกันจะดำเนินไปอย่างไร มีทางออกแบบไหน เรื่องสั้นเรื่องนี้เป็นอีกประสบการณ์หนึ่งให้กับสังคม อีกทั้งเรื่องสั้น “ชัยชนะของบุญยืน” ของ กฤติศิลป์ ศักดิ์ศิริ “เหตุการณ์สามัญ (กรณีศึกชิงปลาทะเล)” ของ นพดล พลกุล ที่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ และเรื่องสั้นอื่นๆ ที่ได้รับรางวัลชมเชย ก็มีความน่าสนใจชวนให้อ่าน ทำให้คิดได้ในหลายแง่มุม

ในส่วนของบทกวี แม้จะไม่มีผลงานใดถึงเกณฑ์ได้รับรางวัลชนะเลิศ แต่ผลงานที่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศทั้ง ๓ รางวัล คือ เรื่อง “ณ ร่มเรา” ของ อรชร “ประชาธิปไตยคือชีวิตประชาชน” ของ กิตติ อัมพรมหา “แสงของเราในเงาจารึกโบราณ” ของ วิสุทธิ์ ขาวเนียม รวมถึงผลงานอื่นๆ ที่ได้รับรางวัลชมเชยก็มีความน่าสนใจ ชวนค้นหาศิลปะและความหมายที่ผู้เขียนได้แฝงไว้ในแต่ละบาท ช่อนไว้ในแต่ละบท ซึ่งได้รวมพิมพ์ไว้แล้วในเล่มนี้

ขอแสดงความยินดีกับผู้ได้รับรางวัลทุกท่าน และเป็นกำลังใจให้ผู้ที่ไม่ผ่านการคัดเลือกให้ได้รับรางวัลในครั้งนี้ ขอจงขยันศึกษาและพัฒนาฝีมือให้ดียิ่งขึ้น แล้วจะประสบความสำเร็จในไม่ช้า ขอขอบคุณคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ผมยินดีและพร้อมที่จะสนับสนุนกิจกรรมที่ให้เสรีภาพขั้นพื้นฐานทางการเมือง โดยใช้ศิลปะในการเขียนสะท้อนความคิดทางการเมืองเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างนี้ต่อไป

(ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คำนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการรางวัล พานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐ ได้จัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๐ ประเภทเรื่องสั้นและบทกวี เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้าง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบ ประชาธิปไตย ทั้งในเรื่องสิทธิ หน้าที่ ความเสมอภาค และความรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย ผ่านงานวรรณกรรม

การประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้าในครั้งนี้ มีผู้ส่งผลงานเข้าร่วม ประกวด จำนวน ๗๓๓ ผลงาน แบ่งเป็น เรื่องสั้น จำนวน ๒๘๐ ผลงาน และบทกวี จำนวน ๔๕๓ ผลงาน ทั้งนี้ คณะกรรมการได้ใช้ความละเอียดรอบคอบในการ พิจารณาตัดสินผลงานที่ส่งเข้าประกวด โดยยึดหลักเกณฑ์การตัดสินอย่างเคร่งครัด สำหรับเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ได้แก่ เรื่อง “ภาพที่คอมโพลีชั่น (ไม่เคย) ลงตัว” โดย ปะการัง และรางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล ได้แก่ เรื่อง “ชัยชนะของ บุญยีน” โดย กฤตศิศิลป์ ศักดิ์ศิริ และเรื่อง “เหตุการณ์สามัญ (กรณีศึกษา ขิง ปลากระป๋อง)” โดย นพดล พลกุล ส่วนบทกวีไม่มีผลงานใดถึงเกณฑ์ได้รับรางวัล ชนะเลิศ โดยได้รับรางวัลรองชนะเลิศ ๓ รางวัล ได้แก่ เรื่อง “ณ ร่มเรา” โดย อรชร เรื่อง “ประชาธิปไตยคือชีวิตประชาชน” โดย กิตติ อัมพรมหา และเรื่อง “แสง ของเราในเงาจาร์กโบราณ” โดย วิสุทธิ์ ขาวเนียม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขอขอบคุณนักวรรณกรรมทุกท่าน
ที่ส่งผลงานเข้าประกวด และขอแสดงความยินดีกับผู้ที่ได้รับรางวัล ขอขอบคุณ
คณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดประกวดทุกท่าน ที่ทำให้การประกวด
วรรณกรรม “รางวัลพานแว่นฟ้า” ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง และหวังว่าจะได้รับ
ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเช่นนี้อีกในครั้งต่อไป

๒.

(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประธานกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรางวัลพานแว่นฟ้า

“...แต่จุดประสงค์ของการประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า เพื่อให้ประชาชนตื่นตัวในความเป็นพลเมือง...ทั้งนี้พลเมืองมีมาตั้งนานแต่เรามาใช้ในวาทะกรรมใหม่ว่า พลเมืองคือกำลังของเมือง ซึ่งแต่ก่อนเป็นกำลังของข้าแผ่นดิน แต่ขั้นสุดท้ายประชาชนจะต้องเป็นพลเมือง เป็นกำลังของเมือง คือประชาชนจะต้องมีจิตสำนึกทางการเมือง ซึ่งการเมืองไม่ใช่หมายความว่าเล่นการเมือง แต่ต้องเข้าใจวงจรของบ้านเมืองว่ามันเกิดอะไรขึ้น...”

“...การเขียนบทกวี สนใจที่ว่า สัมผัสคำไม่สำคัญเท่าสัมผัสใจ อ่านแล้วมันสัมผัสใจได้ จะเป็นกลอนเปล่าหรือกลอนมีสัมผัสก็เหมือนกัน ซึ่งกลอนมีสัมผัสเสียอีกที่อ่านแล้วไม่สัมผัสใจ เพราะมันจะทำให้มีสัมผัสคำ เมื่ออ่านแล้วไปเรื่อยๆ ไม่กระทบใจอะไร แต่กลอนเปล่าบางสำนวนอ่านแล้วมันกระทบใจ...”

“...โลกหนังสือเราขาดคนที่ตั้งใจจะเขียนหนังสือเพราะอยากที่จะเขียนหนังสือ ขอให้นักเขียนช่วยกันคิดว่าทำอย่างไรถึงจะปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับคน เพราะเป็นเหตุเบื้องต้นที่คนจะมีคุณภาพ การที่คนเราจะเข้าใจเรื่องการเมืองเรื่องประชาธิปไตย คนจะต้องมีพื้นฐานด้านนั้นก่อน...”

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ปี ๒๕๓๖

๔ เมษายน ๒๕๖๐

กิจกรรมเสวนาทางวิชาการรางวัลพานแว่นฟ้า

ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๕

และงานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ ครั้งที่ ๑๕

“...มันมีการเมืองอยู่ในทุกเรื่องของชีวิตของมนุษย์...ขึ้นอยู่กับเราจะจับมาเป็นประเด็นหรือเปล่า อยู่ที่ว่าเราจะพลิกจะเสนอมุมอย่างไรให้มันแตกต่าง ทำให้วิธีเล่าเรื่องน่าสนใจ เช่น เรื่องแมวไม่สบาย แล้วไม่ไปเลือกตั้ง แสดงถึงสิทธิเสรีภาพ

ของมนุษย์คนหนึ่ง หรือเรื่องผู้ว่าฯ กินกล้วยเดี่ยว ที่แสดงให้เห็นถึงอำนาจอย่างหนึ่ง เรื่องทุกอย่างที่มันมีอยู่ในชีวิตอยู่ที่กลวิธีในการนำเสนอ อยู่ที่กลวิธีที่จะเล่าเรื่องนั้น หรือวิธีที่มองเห็นว่ามันเป็นประเด็น...”

“...คือเวลาเราเลือกแล้วว่าจะเขียนเรื่องอะไรให้จับแน่นประเด็นขึ้นมา ทำให้มันเด่นขึ้นมา ซึ่งสิ่งที่จะช่วยให้เราจับแน่นขึ้นมาได้คือจิตสำนึกหรือจิตใต้สำนึกของเราจริงๆ แล้วเรื่องการเมืองมันหมุนอยู่รอบๆ ตัวเรา นักเขียนมีหน้าที่เอาสิ่งที่เห็นรอบๆ ตัวเรามาประกอบสร้างให้มันเข้าล็อก แล้วมีตัวเนื้อแท้ของเรื่อง หรือความเป็นมนุษย์หรือที่ตัวเราประสพรวมเข้าไปด้วย ก็จะทำให้เรื่องนั้นมีความเป็นธรรมชาติ ซึ่งเรื่องสั้นส่วนใหญ่ที่รับรางวัลเพราะมีความเป็นธรรมชาติ เป็นเรื่องที่ออกมาจากข้างใน สามารถสัมผัสได้...”

นางชัมยกร บางคมบาง ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ปี ๒๕๕๓

๔ เมษายน ๒๕๖๐

กิจกรรมเสวนาทางวิชาการรางวัลพานแว่นฟ้า

ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๕

และงานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ ครั้งที่ ๑๕

“...มีความสนใจเรื่องการเมืองว่าคืออะไรกันแน่ เวลาเราพูดถึงการเมือง เราจะนึกถึงการเมือง จะนึกถึงพานแว่นฟ้า...เมื่อพูดถึงพานแว่นฟ้า เหมือนมีนัยที่ซ่อนอยู่ คือการเมืองที่แยกออกไปจากชีวิต การเมืองที่เป็นแบบการเมืองอย่างเป็นทางการ...ถ้าเรามองการเมืองอีกแบบหนึ่ง การเมืองในภาพของรัฐศาสตร์สมัยใหม่ การเมืองมีความหมายแบบกว้างๆ คือการเมืองเป็นเรื่องของการต่อสู้ต่อรองทางอำนาจ เป็นเรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจในแบบต่างๆ...อำนาจมี ๒ ลักษณะ คืออำนาจในแบบที่เป็นทางการ กับอำนาจที่ไม่เป็นทางการ มันสะท้อนออกมาในงานวรรณกรรมอย่างไร สังคมที่คุ้นเคยกับอำนาจที่เป็นทางการมักจะมองไม่เห็นอำนาจอื่นๆ ที่ซ่อนอยู่ข้างหลัง...”

“...ซึ่งปัจจุบันหากจะเขียนงานวรรณกรรมเข้าประกวด ก็จะคิดถึงแต่ การเมืองที่เป็นแบบโครงสร้าง การเมืองที่เป็นแบบทางการ เป็นไปได้หรือไม่ที่จะไม่ เขียนถึงการเลือกตั้งเลย แต่เขียนให้มันเนียน...ยกตัวอย่างเช่น วิเวียน แวสต์วูด ซึ่งเป็นดีไซเนอร์ชาวอังกฤษ ทำเสื้อผ้าชั้นสูงขาย ฐานคิดของวิเวียน คือ เป็นคน เกิดมาในครอบครัวที่ยากจน เห็นว่าสังคมอังกฤษมีชนชั้นสูงมาก สิ่งทีวิเวียน แวสต์วูดอยากจะทำคือ ทำให้พวกผู้ดีพวกคนร่ำรวยทั้งหลายต้องใส่เสื้อผ้าของคนจน ให้ได้ สิ่งนี่คือฐานคิดที่ทำให้เกิดความสะเทือน เช่นนี่ก็คือเรื่องการเมือง เป็นเรื่องที่อยู่รอบๆ ตัวเรา ซึ่งถ้าเราไม่รู้สึกกับมัน เราก็จะไม่เห็นประเด็นทางการเมือง”

นายโตมร ศุขปรีชา นักเขียน/นักแปล/บรรณาธิการ

๔ เมษายน ๒๕๖๐

กิจกรรมเสวนาทางวิชาการรางวัลพานแว่นฟ้า

ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๕

และงานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ ครั้งที่ ๑๕

“...เรื่องของชีวิตมันสัมพันธ์กับการปกครอง แม้ว่าเป็นครอบครัว เป็น องค์กรเล็ก หรือเป็นองค์กรใหญ่หรือสถาบันก็ตาม มันสะท้อนกลับมาให้เห็นว่าวิถี ของแต่ละคนๆ ในบ้านเมืองนี้เป็นอย่างไร เมื่อหันหลังกลับไปดู ๑๕ ปีที่ผ่านมา เรื่องราวเหล่านี้มันเป็นประโยชน์กับคนข้างหลัง กับเยาวชน เพราะถ้าเยาวชนรู้ว่า เรื่องราวต่างๆ ที่เขาเข้ามาศึกษาหรือกำลังเดินทางไปกับชีวิตของครอบครัว ว่า เรื่องราวหรือเส้นทางเหล่านี้มันถูกต้องแล้ว มันมีความยุติธรรมในแต่ละเหตุการณ์ ซึ่งเรื่องราวเหล่านี้ต้องใช้เวลาในการบ่มเพาะ รางวัลพานแว่นฟ้านั้นเป็นสถาบันไป แล้ว เราต้องทำไปเรื่อยๆ สิ่งใดก็ตามที่เข้าไปเกิน ๑๐ ปีขึ้นไปแล้วยังได้รับความนิยม ต่อเนื่อง มันเป็นสถาบัน และสิ่งเหล่านี้มันจะสะท้อนให้เห็นว่าวิถีชีวิตของคุณกับ เรื่องที่คุณคิดว่ามันเป็นประชาธิปไตยในบ้านนี้จะเป็นอย่างไรมาก ทุกเรื่องของรางวัล พานแว่นฟ้าหรือการเมืองมันอยู่กับชีวิตเรา และมันเดินทางไปพร้อมกับเรา เรา

เดินทางกับเขา ทำอย่างไรให้เรารู้ว่าเราเข้าใจกับสิ่งที่เรากำลังเดินทางอยู่ เพราะการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลา...”

“...ไม่ยากให้รางวัลนี้หายไป อยู่ไปเรื่อยๆ อยู่ไปจนเป็นเวลาที่ใครต่อใครไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งผู้ใหญ่จะหันหลังกลับมาดูว่าเราก็คเคยส่ง ขณะเด็กเขาก็ส่ง ที่เขาวงกตก็ส่ง และมีโอกาสที่จะได้รางวัล ซึ่งสิ่งเหล่านี้มันเป็นการเดินทางพบเจอกันในเรื่องของงานสร้างสรรค์ทางด้านความคิด ส่งผลงานมาให้เวทีนี้เป็นผู้ได้ดูแลแล้วก็ตัดสิน...”

นายบุรพา อารัมภีร์ อดีตนายกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย

๔ เมษายน ๒๕๖๐

กิจกรรมเสวนาทางวิชาการรางวัลพานแว่นฟ้า

ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๕

และงานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ ครั้งที่ ๑๕

“...รางวัลพานแว่นฟ้า เป็นการประกวดที่เป็นของหน่วยงานของรัฐ และเป็นหน่วยงานที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ และเป็นเวทีของเรื่องสั้นการเมือง และเรื่องสั้นเพื่อสังคม ซึ่งนักเขียนแนวนี้สามารถที่จะบรรเลงได้เต็มที่ มันไม่มีที่ไหนที่จะสามารถเล่นเรื่องสั้นเรื่องแนวการเมือง หรือแนวประชาธิปไตยได้เท่าพานแว่นฟ้า พานแว่นฟ้าเป็นรางวัลที่ค่อนข้างแฟร์ แม้ว่าเจ้าภาพรางวัลพานแว่นฟ้าก็คือรัฐสภา ซึ่งในสมัยที่มีการเลือกตั้ง นักการเมืองยอมให้มีการเขียนเรื่องสั้นมาต่อว่าตนเอง ทั้งทางตรงบ้าง ทางอ้อมบ้าง ก็เป็นความแฟร์อย่างยิ่งแล้ว จึงมองว่าพื้นที่ของรางวัลพานแว่นฟ้าเป็นพื้นที่ที่ดี และเป็นพื้นที่ที่สนับสนุน นักเขียนก็ควรจะเข้าร่วม ต้องพยายามให้กำลังใจให้เวทีนี้อยู่ไปได้ อยู่ไปนานๆ และไม่ยากให้เปลี่ยนรูปแบบการประกวดไป...”

“...ภาพต่อไปในอนาคต สิ่งที่ผมคาดหวังก็คือว่า การที่พานแว่นฟ้าจะเชิดชูคุณค่าและคุณธรรมของประชาธิปไตย ประชาธิปไตยที่การปกครองของรัฐบาลมา

จากประชาชนเพื่อประชาชน ประเทศนี้เป็นของประชาชน แม้ว่ามันจะมีเหตุอะไรก็ตาม แม้ว่าจะต้องเว้นวรรคไปบ้าง แต่เราหลีกเลี่ยงระบอบประชาธิปไตยไม่พ้น ในที่สุดแล้วแนวทางของพานแว่นฟ้าก็ควรที่จะไปในแนวทางที่จะสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในที่สุดมันไม่มีระบอบไหนที่จะทำให้พลเมืองเป็นพลเมืองได้จริงเท่าระบอบประชาธิปไตย เพราะว่าในหลายๆ ระบอบ ประชาชนเป็นแค่เพียงเหมือนกับผู้อยู่อาศัยเฉยๆ เหมือนเป็นยูนิทหนึ่งในประเทศ เป็นเหมือนประชากรที่เขาจะไม่ให้ออกนอกประเทศเขาก็สั่งได้ ให้แต่งตัวอย่างไรก็แต่งได้ ระบอบประชาธิปไตยเท่านั้นที่อนุญาตให้เราเป็นพลเมืองได้อย่างเต็มที่ เหล่านี้เป็นความคาดหวังเชิงอุดมการณ์...”

นายกกล้า สมทวนิช นักเขียน

๔ เมษายน ๒๕๖๐

กิจกรรมเสวนาทางวิชาการรางวัลพานแว่นฟ้า

ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๕

และงานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ ครั้งที่ ๑๕

“...เวลาเราพูดถึงความเป็นพลเมืองเราจะพูดถึงหน้าที่เสียมาก คนจะเป็นพลเมืองจะต้องทำหน้าที่อย่างนั้นอย่างนี้ แต่จริงๆ แล้วในความหมายของความเป็นพลเมือง การเป็นพลเมืองมันมีสิทธิซึ่งมันเท่ากับหน้าที่...มีสิทธิและมีหน้าที่ แต่ว่าสังคมไทยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มหนึ่งที่ได้สิทธิเงินเหลือล้น คนที่ได้สิทธิเหลือล้นก็มองว่าคนอื่นได้สิทธิเท่าตนเอง แต่ในขณะที่เดียวกันมีอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้สิทธิขั้นพื้นฐานแทบจะไม่ได้เลย คนที่ได้สิทธิเหลือล้นก็พยายามเรียกร้องให้ทุกคนทำหน้าที่ แต่ตัวเองที่เรียกร้องไม่ทำหน้าที่ ภายใต้มิติของคำว่าความเป็นพลเมืองอยากเห็นงานเขียนเป็นโทนออกมามาทำให้เรารู้สึกว่ามันส่งเสริมสิทธิด้วย หรือทำให้เห็นในเชิงคุณภาพของสิทธิที่มันลงลึกไปในรายละเอียดมากยิ่งขึ้น...”

“...สังคมไทยเราจริงๆ แล้วเป็นสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม เรามีความหลากหลายทั้งชนชาติ เชื้อชาติ ภาษา แต่เรามักทับเบียดทับอยู่...ผมคิดว่าภายใต้คำว่าความเป็นพลเมือง มันน่าจะมียานเขียนหรือสิ่งใดที่จะร้อยเรื่องราวเหล่านี้ขึ้นมาเพื่อกระตุกเตือนสังคมว่า ภายใต้คำว่าสิทธิและหน้าที่ที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน สิทธิของความเป็นชนชาติเชื้อชาติ สิทธิที่จะใช้ภาษา สิทธิที่จะถือเพศใดก็ได้ สิทธิที่จะถือศาสนาใดก็ได้ ภายใต้สังคมนั้นมันควรจะเกิดขึ้นและกระตุกขึ้นมาให้อยู่ในระดับของชีวิตประจำวัน คิดว่างานวรรณกรรมการเมืองแบบพานแว่นฟ้า น่าจะเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยเรื่องการย่อยความเป็นพลเมือง เรื่องของสิทธิหน้าที่และการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้มันง่ายขึ้นสำหรับเด็กและเยาวชน...ถ้ามันไม่มีตัวอย่างที่เกิดจากเรื่องราวในชีวิตประจำวัน ผลได้ผลเสีย สิทธิหน้าที่ที่เขาจะได้ในชีวิตประจำวัน และมันสะท้อนออกมาในรูปแบบของนิยาย บทละคร บทกวี ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะช่วยทำให้หนังสือที่เข้าใจยาก มันมาอยู่ในเชิงกึ่งนิยายกึ่งเรื่องสั้น นอกจากนี้ยังสามารถที่จะเจาะลึกไปในรายละเอียดอีกมากมาย เช่น การเคารพความแตกต่างของบุคคล การอยู่ร่วมกัน การร่วมแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง การใช้สันติวิธี การร่วมกันวิเคราะห์วิพากษ์และแสดงความคิดเห็น ร่วมกันหาทางออกในประเด็นที่เป็นปัญหาทางสังคม สิ่งต่างๆ เหล่านี้ผมคิดว่าวรรณกรรมและบทกวีสามารถที่ทำให้มันใช้ภาษาที่ง่ายขึ้นหรือมีตัวอย่างที่ชัดเจนมากขึ้น แล้วจะทำให้ความเข้าใจที่จะเสริมสร้างความเป็นพลเมืองมันใกล้ตัวและฝังรากลึกลงไปได้มากกว่าไปอ่านจากตำรา...”

ดร.ปรีชัช ดาวอุดม นักวิชาการด้านความเป็นพลเมืองฯ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๔ เมษายน ๒๕๖๐

กิจกรรมเสวนาทางวิชาการรางวัลพานแว่นฟ้า

ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๕

และงานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ ครั้งที่ ๑๕

สารบัญ

เรื่องสั้น

รางวัลชนะเลิศ

ภาพที่คอมโพลีชั่น (ไม่เคย) ลงตัว ๒๙
โดย ปะการัง

รางวัลรองชนะเลิศ

ชัยชนะของบุญยืน ๔๓
โดย กฤติศิลป์ ศักดิ์ศิริ
เหตุการณ์สามัญ (กรณีศึกษาชิงปลากระป๋อง) ๕๙
โดย นพดล พลกุล

รางวัลชมเชย

กล่องสมบุรณ์แบบ ๘๓
โดย วุฒินันท์ ชัยศรี
คนคิดเลข ๑๐๕
โดย โฆษิต มโนมัยอุดม
ใครผิด? ๑๑๗
โดย จิตประภัสสร
ใจในใจ ๑๓๑
โดย ชมัยพร มาลัยทัต

นายหน้ากับที่ดินบนดวงจันทร์	๑๔๙
โดย รติธรณ ใจห้าว	
ในหมอก	๑๖๓
โดย วัฒน์ ยวงแก้ว	
มือฉกภาพเขียน	๑๘๑
โดย จันทรา รัศมีทอง	
รูรั้วที่พื้นรองเท้าผ้าใบ	๒๐๕
โดย กวี ศรีธรรมมานุกูล	
สารภีตีครุ	๒๒๓
โดย บุหลันบัณรสี	
อะไรก็ช่าง	๒๔๑
โดย สุรียา แดนลำโขง	

บทกวี

รางวัลชนะเลิศ

ไม่มีผลงานใดถึงเกณฑ์ได้รับรางวัล

รางวัลรองชนะเลิศ

ณ ร่มเรา	๒๖๕
โดย อรชร	
ประชาธิปไตยคือชีวิตประชาชน	๒๖๘
โดย กิตติ อัมพรมหา	
แสงของเราในเงาจารึกโบราณ	๒๗๐
โดย วิสุทธิ์ ขาวเนียม	

รางวัลชมเชย

เกมหมากรุกกับศึกปล้นเมือง	๒๗๒
โดย เสน รัตนะ	
จักรยานคันเก่า	๒๗๕
โดย ฮอยล้อ	
ดอกไม้วัยเยาว์	๒๗๗
โดย มัณฑนา มาแมน	
ปฏิภริยาในกระจก	๒๗๙
โดย อรินทร์ ผ่องแผ้ว	
ประชาธิปไตยในโลกจำลอง	๒๘๑
โดย อนุวัฒน์ แก้วลอย	
ผู้คนและประเทศชาติ	๒๘๔
โดย ขาล พฤษภ	
พลเมือง ๔.๐	๒๘๖
โดย ธัชชัย ธีญญาวัลย์	
รถไฟชั้นสาม	๒๘๘
โดย คมสันต์ รongศิริ	
...เราจะเห็นความจริงได้อย่างไร...	๒๙๐
โดย นายทิวา	
สิทธิอันชอบทำ	๒๙๒
โดย ธีระสันต์ พันธศิลป์	

หน้าว่าง

คำสั่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ที่ ๑๗๗/๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐

ด้วยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จะจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๐ ประเภทเรื่องสั้น และบทกวี เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งในเรื่องสิทธิ หน้าที่ ความเสมอภาค และความรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย ผ่านศิลปะการประพันธ์เรื่องสั้น และบทกวี รวมถึงเพื่อสนับสนุนยกย่องผลงานวรรณกรรมไทย ที่ทรงคุณค่าให้พัฒนาไปพร้อมกับสำนักประชาธิปไตย เพื่อเป็นการเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ และความสามัคคีของประชาชนในประเทศไทย

ในกรณีนี้ เพื่อให้การจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๐ สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐ ประกอบด้วย

๑. เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	ประธานกรรมการ
๒. เลขาธิการวุฒิสภา	รองประธานกรรมการ
๓. รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
(ควบคุมดูแลและรับผิดชอบ
การปฏิบัติราชการในสำนักประชาสัมพันธ์)	รองประธานกรรมการ
๔. นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	รองประธานกรรมการ
๕. นายเจริญ หอมเทียนทอง	รองประธานกรรมการ
๖. นายบุรพา อารัมภ์	รองประธานกรรมการ
๗. รองศาสตราจารย์ตรีศิลป์ บุญขจร	รองประธานกรรมการ
๘. นางนิภา ทองถาวร	รองประธานกรรมการ
๙. นายวิหิต ชัยภาคภูมิ	กรรมการ
๑๐. นายอัศศิริ ธรรมโชติ	กรรมการ
๑๑. นายอดุล จันทระศักดิ์	กรรมการ
๑๒. นางชมัยภร บางคมบาง	กรรมการ
๑๓. ศาสตราจารย์รินฤทัย สัจจพันธุ์	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์	กรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียง
และวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา	กรรมการ
๑๖. นายเอกรินทร์ สุขกุลพิพัฒน์	กรรมการ
๑๗. นายนิคม ชาวเรือ	กรรมการ

๑๘. นายขจรฤทธิ์ รักษา	กรรมการ
๑๙. นางกนกวลี กันไทยราษฎร์	กรรมการ
๒๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรตี ปรีชาปัญญากุล	กรรมการ
๒๑. นายณฤเบศ สมฤทธิ์	กรรมการ
๒๒. นายยุทธ โตคติเทพย์	กรรมการ
๒๓. นายอาจันต์ ศิริวรรณ	กรรมการ
๒๔. นายเฉลิมศักดิ์ แห่งมงาม	กรรมการ
๒๕. นายพินิจ นิลรัตน์	กรรมการ
๒๖. นายจรูญพร ประปักษ์ประลัย	กรรมการ
๒๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตยา แก้วคัลลนา	กรรมการ
๒๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายวรุณ สุนทรโรทก	กรรมการ
๒๙. นางสาวหัตถดกกาญจน์ อารีศิลป์	กรรมการ
๓๐. นางพรธาดา สุวธนวนิช	กรรมการ
๓๑. นางสาวกฤตยา ณหนองคาย	กรรมการ
๓๒. นางสาวอารีญา หุตินทะ	กรรมการ
๓๓. นายปรีชัย ดาวอุดม	กรรมการ
๓๔. ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตย และกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร	กรรมการ
๓๕. นายสุเทพ เอี่ยมคง	กรรมการ
๓๖. นายวีโรจน์ เฟื่องสะและ	กรรมการและเลขานุการ
๓๗. นางสุประวีณ์ มีมาวชิโรทรภพ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๘. นางสาวพรหมพิริยา พาพรมมี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. ดำเนินการจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๐
 ๒. กำหนดคุณสมบัติ เงื่อนไข หลักเกณฑ์ และข้อปฏิบัติในการส่งวรรณกรรมเข้าประกวด การพิจารณาคัดเลือก และการตัดสินการประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๐ กำหนดรางวัล สิทธิและพันธกรณีระหว่างผู้เขียน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และผลงานที่ส่งเข้าประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๐
 ๓. ดำเนินการหรือจัดทำกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๐
 ๔. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย)
ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ประกาศคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐
เรื่อง การประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๐

ด้วยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐ จัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๐ ประเภทเรื่องสั้น และบทกวี เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๒) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งในเรื่องสิทธิ หน้าที่ ความเสมอภาค และความรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย ผ่านศิลปงานวรรณกรรม
- ๓) เพื่อสนับสนุนและยกย่องผลงานวรรณกรรมไทยที่ทรงคุณค่าให้พัฒนาไปพร้อมกับสำนักประชาธิปไตย
- ๔) เพื่อเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ และความสามัคคีของประชาชนในประเทศชาติ

๒. ประเภทผลงานที่จัดประกวด

- ๑) เรื่องสั้น
- ๒) บทกวี

๓. ลักษณะของผลงานที่ส่งเข้าประกวด

- ๑) เป็นวรรณกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย
- ๒) เรื่องสั้น เป็นวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น ต้นฉบับผลงานต้องเป็นภาษาไทย และพิมพ์ลงในกระดาษ เอ ๔ จำนวนไม่เกิน ๑๕ หน้า โดยประมาณ หากพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ใช้ตัวอักษรขนาด ๑๖ ตัวพิมพ์ (๑๖ พอยท์)
- ๓) บทกวี เป็นวรรณกรรมประเภทบทกวี หากเป็นบทกวีแบบมีฉันทลักษณ์ ขนาดความยาว ๖ - ๑๒ บท ถ้าเป็นบทกวีรูปแบบอื่น (กลอนเปล่าหรือรูปแบบคำประพันธ์ที่สร้างขึ้นใหม่) ขนาดความยาวไม่เกิน ๒ หน้ากระดาษ โดยพิมพ์หรือเขียนลงในกระดาษ เอ ๔ หากพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ใช้ตัวอักษรขนาด ๑๖ ตัวพิมพ์ (๑๖ พอยท์) หากเขียนด้วยลายมือให้เขียนตัวบรรจง

๔. คุณสมบัติ ข้อปฏิบัติ และเงื่อนไขการประกวด

๔.๑ คุณสมบัติของผู้ส่งผลงานเข้าประกวด

- ๑) ประชาชนทั่วไป
- ๒) ผู้เขียนยังมีชีวิตอยู่ในขณะที่ส่งผลงาน

๔.๒ ข้อปฏิบัติในการส่งผลงานเข้าประกวด

- ๑) ผู้เขียนหนึ่งคนมีสิทธิ์ส่งผลงานเข้าประกวดได้ประเภทละ ๑ ผลงาน
- ๒) เป็นผลงานที่เขียนขึ้นใหม่ ไม่เคยพิมพ์เผยแพร่ในสื่อทุกประเภทก่อนการตัดสินของคณะกรรมการฯ
- ๓) ผู้ส่งผลงานเข้าประกวดจะต้องสร้างสรรค์ผลงานที่ส่งเข้าประกวดด้วยตนเองเพียงผู้เดียว ไม่ลอกเลียนหรือตกแต่งดัดแปลงจากผลงานของผู้อื่น หากมีการลอกเลียนหรือตกแต่งดัดแปลงหรือละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้เขียนจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย ในกรณีที่พบว่าเป็นการลอกเลียนหรือตกแต่งดัดแปลงหรือละเมิดลิขสิทธิ์ หรือเป็นผลงานที่มีผู้สร้างสรรค์มากกว่าหนึ่งคน ไม่ว่าจะเป็นการตรวจพบระหว่างหรือหลังจากการประกวด การส่งผลงานเข้าประกวดและภายใต้รางวัลถือเป็นโมฆะ โดยคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐ หรือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จะพิจารณาเพิกถอนสิทธิ์ในรางวัลของผู้เขียนทุกประการ และอาจไม่รับพิจารณาผลงานที่ส่งเข้าประกวดในครั้งต่อไป ตามแต่ระยะเวลาที่จะกำหนดและประกาศให้ทราบ

๔.๓ เงื่อนไขการส่งผลงานเข้าประกวด

- ๑) ผลงานที่ส่งเข้าประกวด จะต้องไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และบุคคลอื่นใดทั้งสิ้น
- ๒) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๐ ไม่มีสิทธิ์ในการส่งผลงานเข้าประกวด
- ๓) คณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐ ขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่ส่งคืนต้นฉบับผลงานที่ส่งเข้าประกวด
- ๔) คณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐ ขอสงวนสิทธิ์ในการไม่ให้รางวัลใดรางวัลหนึ่ง หากไม่มีผลงานใดเหมาะสมถึงเกณฑ์ที่กำหนด
- ๕) การพิจารณาและการตัดสินของคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐ ถือเป็นที่สุด ไม่สามารถนำไปฟ้องร้องและดำเนินคดีใดๆ ได้
- ๖) ในกรณีที่ผู้ส่งผลงานเข้าประกวดทำผิดหลักเกณฑ์ จะด้วยวิธีการใดก็ตาม คณะกรรมการฯ หรือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขอสงวนสิทธิ์ในการเรียกคืนรางวัลพร้อมเงินรางวัล

๕. หลักเกณฑ์ ขั้นตอน การพิจารณาคัดเลือกและการตัดสิน

๕.๑ หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกและการตัดสิน

- มีเนื้อหาส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย
- มีชื่อเรื่องของผลงาน
- มีความคิดสร้างสรรค์
- มีกลวิธีนำเสนอน่าสนใจ
- มีอรรถรส ชวนอ่าน และมีคุณค่าในเชิงวรรณศิลป์
- มีสำนวนภาษาถูกต้องเหมาะสม
- มีองค์รวมของความเป็นวรรณกรรม

๕.๒ ขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกและการตัดสิน

การพิจารณาคัดเลือกและการตัดสินแบ่งออกเป็น ๓ รอบ

- ๑) รอบกลั่นกรอง (Longlist)
 - โดยคณะอนุกรรมการกลั่นกรอง
- ๒) รอบคัดเลือก (Shortlist)
 - โดยคณะอนุกรรมการคัดเลือก

๓) ตัดสินรอบสุดท้าย

- โดยคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐

ในกรณีที่มีปัญหาใดๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐

๖. รางวัลพานแว่นฟ้า

๖.๑ ประเภทเรื่องสั้น

๑) รางวัลชนะเลิศ ๑ รางวัล

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเงินรางวัล ๖๐,๐๐๐ บาท

๒) รางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเงินรางวัล รางวัลละ ๔๐,๐๐๐ บาท

๓) รางวัลชมเชย ๑๐ รางวัล

ได้รับเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเงินรางวัล รางวัลละ ๒๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ ประเภทบทกวี

๑) รางวัลชนะเลิศ ๑ รางวัล

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเงินรางวัล ๖๐,๐๐๐ บาท

๔) รางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเงินรางวัล รางวัลละ ๔๐,๐๐๐ บาท

๒) รางวัลชมเชย ๑๐ รางวัล

ได้รับเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเงินรางวัล รางวัลละ ๒๐,๐๐๐ บาท

๗. สิทธิและพันธกรณีระหว่างผู้เขียน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และผลงานที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้า

ผลงานวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้า ทั้งประเภทเรื่องสั้น และประเภทบทกวี ถือเป็นลิขสิทธิ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยที่สำนักงานฯ ไม่นำไปใช้ประโยชน์ในทางธุรกิจหรือการค้าใดๆ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิ์ดังนี้

๑) มีสิทธิ์ที่จะจัดพิมพ์เป็นหนังสือเล่ม หรือเผยแพร่ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ใดๆ และมีสิทธิ์ที่จะจัดทำเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (eBook) หรือเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ใดๆ

๒) มีสิทธิ์ที่จะจัดให้มีการแปล หรืออนุญาตให้มีการแปล เรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือทั้งหมดเป็นภาษาอื่น และเผยแพร่สู่สาธารณะ โดยให้ถือว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ฉบับแปลที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดให้มีการทำขึ้นในครั้งนั้นๆ

๓) มีสิทธิ์ที่จะดัดแปลงส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมด เป็นภาพยนตร์สั้น บทเพลง บทละคร ละครวิทยุ หรือสื่อศิลปะใดๆ เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะ

๔) เจ้าของผลงานที่ได้รับรางวัลยังมีกรรมสิทธิ์ในผลงานของตนเอง สามารถนำไปเผยแพร่ในรูปแบบใดๆ ก็ได้

๘. วิธีการส่งผลงานเข้าประกวด

๑) เขียนชื่อและนามสกุลจริง และ/หรือนามปากกา ที่อยู่พร้อมรหัสไปรษณีย์ หมายเลขโทรศัพท์ของผู้เขียน แนบท้ายผลงานที่ส่งเข้าประกวด

๒) ส่งผลงานเข้าประกวดทางไปรษณีย์ หรือส่งด้วยตนเองได้ที่ กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยและกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ วงเล็บมุมซองว่า “ประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า”

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

เปิดรับผลงานเข้าประกวด ตั้งแต่บัดนี้ ถึงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐ (ในกรณีที่ส่งทางไปรษณีย์ จะถือวันประทับตราส่งไปรษณีย์เป็นสำคัญ)

- ประกาศรายชื่อผลงานที่ผ่านการคัดเลือกเข้าสู่การตัดสิน	กรกฎาคม ๒๕๖๐
รอบสุดท้าย (Shortlist)	
- ประกาศผลการตัดสิน	สิงหาคม ๒๕๖๐
- มอบรางวัล	กันยายน ๒๕๖๐

ทั้งนี้ ผู้สนใจส่งผลงานเข้าประกวดสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยและกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๑๕ - ๖ หรือ ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๒๒ และติดตามข่าวสารเกี่ยวกับรางวัลได้ที่ www.parliament.go.th/phan

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐

ณ .

(นายสรศักดิ์ เพ็ชรเวช)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ประธานกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐

ประกาศคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐
เรื่อง ผลการตัดสินเรื่องสั้นและบทกวี
การประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๐

ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐ ได้ดำเนินการจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๐ ประเภทเรื่องสั้นและบทกวี เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยขึ้น โดยมีผู้ส่งผลงานวรรณกรรมเข้าร่วมประกวดทั้งสิ้น จำนวน ๗๓๓ ผลงาน แบ่งเป็นประเภทเรื่องสั้น จำนวน ๒๘๐ ผลงาน และบทกวี จำนวน ๔๕๓ ผลงาน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้ตัดสินผลงานเรื่องสั้นและบทกวีเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว มีผลงานผ่านการตัดสินให้ได้รับรางวัล ดังนี้

ประเภทเรื่องสั้น

รางวัลชนะเลิศ

ได้รับโลรางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเงินรางวัล ๖๐,๐๐๐ บาท ได้แก่
ผลงานเรื่อง “ภาพที่คอมโพลีชั่น (ไม่เคย) ลงตัว”
โดย ปะการัง

รางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล

ได้รับโลรางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเงินรางวัล รางวัลละ ๔๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่

๑. ผลงานเรื่อง “ชัยชนะของบุญยืน”
โดย กฤตศิลป์ ศักดิ์ศิริ
๒. ผลงานเรื่อง “เหตุการณ์สามัญ (กรณีศึกษาปลากะปอง)”
โดย นพดล พลกุล

รางวัลชมเชย ๑๐ รางวัล

ได้รับเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเงินรางวัล รางวัลละ ๒๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่

๑. ผลงานเรื่อง “กล่องสมบูรณแบบ”
โดย วุฒินันท์ ชัยศรี
๒. ผลงานเรื่อง “คนคิดเลข”
โดย โสชิต มโนมัยอุตม
๓. ผลงานเรื่อง “ใครผิด ?”
โดย จิตประภัสสร
๔. ผลงานเรื่อง “ใจในใจ”
โดย ชมัยพร มาลัยทัต

/๕. ผลงานเรื่อง...

๕. ผลงานเรื่อง "นายหน้ากับที่ดินบนดวงจันทร์"
โดย รติธรณ ใจห้าว
๖. ผลงานเรื่อง "ในหมอก"
โดย วัฒน์ ยวงแก้ว
๗. ผลงานเรื่อง "มือฉกภาพเขียน"
โดย จันทรา รัศมีทอง
๘. ผลงานเรื่อง "รูรั่วที่พื้นรองเท้าผ้าใบ"
โดย กวี ศรีธรรมานุกูล
๙. ผลงานเรื่อง "สารกิตติคุณ"
โดย นุทสันต์ธนรี
๑๐. ผลงานเรื่อง "อะไรก็ช่าง"
โดย สุรียา แคนลำโพง

ประเภทบทกวี

รางวัลชนะเลิศ

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
และเงินรางวัล ๖๐,๐๐๐ บาท
(ไม่มีผลงานใดถึงเกณฑ์ได้รับรางวัล)

รางวัลรองชนะเลิศ ๓ รางวัล

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
และเงินรางวัล รางวัลละ ๔๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่

๑. ผลงานเรื่อง "ณ ร่มเรา"
โดย อรชช
๒. ผลงานเรื่อง "ประชาธิปไตยคือชีวิตประชาชน"
โดย กิตติ อัมพรมหา
๓. ผลงานเรื่อง "แสงของเราในเงาจาร์จิกโบราณ"
โดย วิสุทธิ์ ชาวเนียม

รางวัลชมเชย ๑๐ รางวัล

ได้รับเกียรติบัตร ของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
และเงินรางวัล รางวัลละ ๒๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่

๑. ผลงานเรื่อง "เกมหมากรุกกับศึกปล้นเมือง"
โดย เสน รัตนะ
๒. ผลงานเรื่อง "จักรยานคันเก่า"
โดย ฮอยล้อ
๓. ผลงานเรื่อง "ดอกไม้วัยเยาว์"
โดย มณฑนา มาแน่น
๔. ผลงานเรื่อง "ปฏิภรรยาในกระจก"
โดย อรินทร์ ผ่องแผ้ว

๕. ผลงานเรื่อง "ประชาธิปไตยในโลกจำลอง"
โดย อนุวัฒน์ แก้วลอย
๖. ผลงานเรื่อง "ผู้คนและประเทศชาติ"
โดย ชาล พฤษภ
๗. ผลงานเรื่อง "พลเมือง ๕.๐"
โดย ธัชชัย ธีญาวัลย์
๘. ผลงานเรื่อง "รถไฟชั้นสาม"
โดย คมสันต์ รongศิริ
๙. ผลงานเรื่อง "...เราจะเห็นความจริงได้อย่างไร..."
โดย นายทิวา
๑๐. ผลงานเรื่อง "สิทธิอันชอบทำ"
โดย ธีระสันต์ พันธศิลป์

ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ จะจัดพิธีมอบรางวัลพานแว่นฟ้า ในวันอังคารที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๐ ณ ห้องโถง อาคารรัฐสภา ๑

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐

ร.

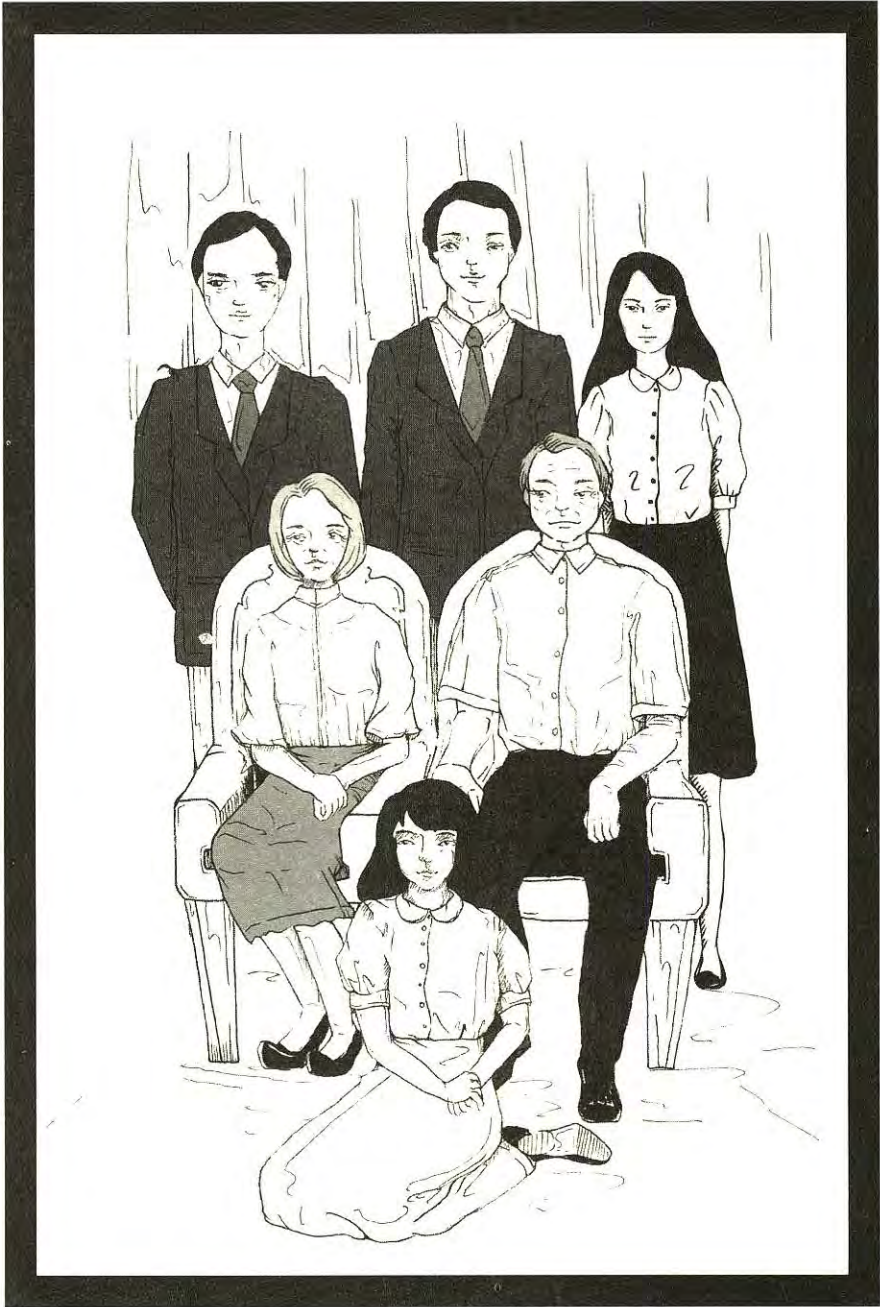
(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ประธานกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๐

วรมนกรรรมราชวพานแว่นฟ้า

ประจําปี ๒๕๖๐

เรื่องสั้น

ภาพที่คอมโพสิชั่น (ไม่เคย) ลงตัว

ปะการัง

มันเป็นภาพที่ช่างภาพพยายามจัดให้ลงตัวที่สุดแล้ว...

แต่สำหรับพ่อ มันเป็นภาพถ่ายที่ไม่สวยงามเอาเสียเลย-มันเป็นภาพที่ 'ไม่ลงตัว' ในสายตาของพ่อ และเป็นภาพที่พ่อไม่ยอมดูมากที่สุดภาพหนึ่ง จนถึงขั้นเกือบเผาไฟไปแล้ว โชคดีที่แม่เก็บไว้ทัน แต่ก็ไม่วายโดนฉีกเป็น ๒ ส่วน

ภาพใบนั้นจึงยังคงนอนนิ่งอยู่ในซองเอกสาร ซ่อนอยู่ใต้ปกด้านในของอัลบั้มภาพครอบครัวมานานหลายปี มีเพียงเทปใสบางๆ ที่คอยยึด ๒ ส่วนนั้นเข้าด้วยกันให้เป็นหนึ่งเดียว มันพยายามทำหน้าที่ของมันตลอดมา แต่ไม่สามารถปกปิดร่องรอยนั้นให้สนิทดังเดิมได้

โชคไม่ดีที่ครั้งหนึ่งผมพบของมันโดยบังเอิญ และเมื่อเปิดออกดู-เหตุการณ์ในวันทีไปถ่ายภาพฝรั่งพรูออกมาจนท่วมทันลานทรงจำ...

๒๙/๑๐/๑๙๗๖ แสนศักดิ์ ชนะน็อกที่สเปน

นั่นเป็นลายมือของพ่อที่บันทึกไว้ข้างหลังภาพ

ปู่อพยพมาจากเมืองจีน แต่พ่อเกิดเมืองไทย เคยเติบโตและเรียนหนังสือที่ป็นช่วงหนึ่งก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ พ่อจึงเคยชินกับการลงวันที่ด้วยปี ค.ศ. ซึ่งนับเป็นความยุ่งยากสำหรับเรา ที่จะต้องคอยบวก ๕๔๓ กับปี ค.ศ. เพื่อแปลงให้เป็นปี พ.ศ.--แต่สำหรับปี ค.ศ. ๑๙๗๖ นั้น ผมจำเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองและครอบครัวเราได้ดี จึงไม่ต้องแปลงปีให้ยุ่งยากแต่อย่างใด

ข้อความต่อมา ใครเห็นคงงง-เป็นภาพครอบครัวของเราแท้ๆ แต่ทำไมบันทึกสั้นๆ ข้างหลังภาพที่เป็นลายมือพ่อ จึงเกี่ยวกับแสนศักดิ์ ซึ่งเป็นชื่อนักมวยชาวไทยที่โด่งดังมากในยุคนั้น และวันที่ ๒๙ เดือนตุลา (วันที่เราไปถ่ายภาพครอบครัว) เป็นวันที่เขาขึ้นชกแก้มือกับมิเกล มาร์ติเนซ ที่สเปน ผลชนะน็อก ยก ๒ ได้เป็นแชมป์โลกรุ่นไลท์เวลเตอร์เวท WBC

พ่อไม่ได้เป็นนักดูมวย หรือชื่นชอบกีฬาประเภทนี้สักเท่าใดนัก แต่ถ้าใครเคยผ่านยุคนั้นมาก่อนคงจำได้ดีว่า แม่ไม่สนใจ อยู่ไกลพื้นกลางป่าดงตอนใด ก็ยากที่จะไม่รับรู้ข่าวสารของวงการหมัดมวย เพราะหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ทุกฉบับจะพาดหัวตัวโตราวกับเป็นข่าวสำคัญของประเทศ ไม่มีทางที่พ่อจะพลาดข่าวนี้ไปได้

แล้วทำไมพ่อถึงบันทึกเรื่องนี้ไว้ด้านหลังภาพ แทนที่จะบอกว่าเป็นภาพครอบครัว ผมเดาว่าเพราะพ่อต้องการกลบเกลื่อนเหตุการณ์บางอย่างนั่นเอง...

วันนั้นเป็นวันศุกร์ (ผมเรียนอยู่ชั้น ม.ศ. ๓) กลับจากโรงเรียน ยังไม่ทันได้วางกระเป๋า พ่อก็ออกคำสั่งเสียงเข้มว่า

“เย็นนี้อย่าไปไหน เราจะไปถ่ายรูปครอบครัวกัน”

“อ้าว ก็อยู่กันไม่ครบ” ผมพูดแล้วก็ค้างไว้แค่นั้น เพราะเห็นแม่ส่งสายตาดูปรามไว้ เซ็งอย่าทักถามให้มากเรื่อง

“ทำตามที่ฉันบอกก็แล้วกัน ฉันท้ออายุไว้แล้ว พรุ่งนี้เขาไม่อยู่ จะปิดร้านกลับบ้านนอกหลายวัน”

“ไปถ่ายร้านอื่นก็ได้ อาฮุยไม่เก่ง”

“ไม่เก่ง เขาจะเปิดร้านถ่ายรูปอยู่มาได้ถึงทุกวันนี้หรอ?”

พ่อชั้นเสียงดัง ผมรู้ว่าพ่อไม่ได้หงุดหงิดเรื่องนี้มากนักหรอก แต่พ่อเข้มขริม และอารมณ์เสียวง่าย ตั้งแต่เกิดเหตุการณ์สำคัญของประเทศที่มีผลกระทบโดยตรงต่อครอบครัวเราเมื่อ ๒-๓ อาทิตย์ก่อน...และนั่นเป็นเหตุที่ทำให้เรา ‘อยู่กันไม่ครบ’

อาฮุยเป็นเพื่อนรุ่นพี่ของพ่อหรือเป็นญาติห่างๆ ก็จำไม่ได้แน่ชัด เขาทำมาแล้วหลายอาชีพ เริ่มต้นขายโอเลี้ยงที่เยาวราช แล้วไปเป็นแรงงานทำเหมืองแร่ที่ภูเก็ต ก่อนมาเปิดร้านถ่ายภาพอยู่ไม่ไกลจากบ้านของเรานัก—ตั้งแต่ตอนนั้นแล้วที่ผมรู้สึกว่อาฮุยไม่ได้เป็นช่างภาพมืออาชีพ เพียงแค่ใช้กล้องถ่ายรูปเป็นเท่านั้นเอง และเพราะเป็นเพื่อนของพ่อ (หรือเป็นญาติห่างๆ) ครอบครัวของเราทุกคนจึงต้องเป็นลูกค้าผูกขาดของร้านถ่ายรูปอาฮุย ลำพังเราเองมีพี่น้อง ๕ คน นับตั้งแต่พี่ต้นจนถึงผม เมื่อถึงเวลาที่คุณครูสั่งให้ถ่ายรูปประจำตัวเพื่อใช้ติดใบสำคัญของโรงเรียน พ่อต้องบอกให้เราไปร้านอาฮุยเสมอ แล้วยังมีญาติอีกตั้งไม่รู้กี่คน ทุกคนล้วนได้รับคำแนะนำกึ่งบังคับให้ไปร้านอาฮุยทั้งนั้น เขาถึงอยู่รอดมาได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนไปทำอาชีพอื่นเหมือนที่แล้วมา ผมว่าพ่อตั้งใจช่วยเขามากกว่า ไม่ใช่เพราะเก่งอย่างที่พ่อพูด

“ร้านเปิดใหม่แถววงเวียน เขาถ่ายภาพสีกันแล้ว อาฮุยยังถ่ายขาวดำอยู่เลย” ผมแก้งพูดไปอย่างนั้นตามประสาคนปากอยู่ไม่สุข ไม่ได้คิดจะเปลี่ยนใจพ่อหรอก

“แต่ฉันจะถ่ายภาพขาวดำ”

พ่อยืนยันเสียงเข้มเพียงประโยคเดียว ไม่ต้องมีคำอธิบายเพิ่มเติม แค่นั้นก็รู้แล้วว่าไม่ต้องพูดอะไรกันอีกให้มากความ

.....

ผมนึกถึงภาพขาวดำนั้นอีกครั้ง ก็เพราะคนที่เป็ต้นเหตุทำให้ภาพไม่สมบูรณ์ในสายตาของพ่อได้โทรศัพท์มาหาผม เราไม่ได้คุยกันเป็นเวลาหลายปีแล้ว หลังจากเรียนจบ ต่างแยกย้ายกันไปทำงาน เขาเป็นคนเรียนเก่ง จบมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ ได้ทำงานดีๆ เริ่มจากตำแหน่งเล็กๆ ในบริษัทแห่งหนึ่ง แล้วก็เลื่อนตำแหน่งอย่างรวดเร็ว เราไม่ค่อยมีโอกาสได้เจอกันบ่อยนัก นอกจากตามงานสำคัญของครอบครัว เจอแต่ครั้งก็จะได้ยินพ่อหรือแม่ก็แม่บอกกับพี่น้องคนอื่น รวมทั้งญาติๆ ทั้งหลายว่า “เจ้าต้นมันเก่ง ตอนนีทำงานแบงค์แล้ว” ไม่นานนักต่อมาก็จะได้ข่าวว่า “ตอนนี้เป็นผู้จัดการแล้ว” อีกสักพักก็จะมีคนพูดให้ได้ยินเข้าหูว่า “เจ้าต้นย้ายไปทำงานบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เงินเดือนดีกว่าเยอะ” และระยะหลังมักจะเป็นประโยคสั้นๆ แต่ชัดเจนว่า “เดี๋ยวนี้เขารวยมาก สบายแล้ว”

ผมไม่รู้ว่าเขารวยอย่างไรหรือรวยมากแค่ไหน ทราบแต่เพียงว่าเขาเล่นหุ้นและมีบ้านหลังใหญ่—แต่จำได้ว่า หลังจากที่เขารวยเราก็ไม่ค่อยติดต่อกันสักเท่าใดนัก—จู่ๆ เมื่อโทรศัพท์จากเบอร์ที่ไม่คุ้นเคยดังขึ้น จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่ผมจะไม่รับสาย ผมเคยได้ยินคำเตือนต่างๆ นานาว่าระวังเบอร์แปลกๆ จะโทร.มาหลอกให้เราเสียเงินด้วยวิธีการต่างๆ ผมเลยตัดสินใจไม่รับ เพราะชีวิตนี้มีเพื่อนสนิทไม่กี่คนเท่านั้น แถมแต่ละคนก็ไม่เคยมีฐานะสำคัญอะไรต่อกันมากนัก

เมื่อไม่รับสายหลายครั้งเข้า วันต่อมาเขาจึงฝากข้อความไว้ว่า

“นี่ฉันเอง พี่ต้นนะ โทร.มาตั้งหลายครั้ง ทำไมไม่รับโทรศัพท์วะ วันอาทิตย์นี้มาเจอกันที่สตูดิโอ xx” เขาบอกชื่อสตูดิโอถ่ายภาพชื่อดังที่ใครๆ ก็รู้จัก “เราจะถ่ายภาพครอบครัวกัน บอกพ่อแม่และน้องๆ คนอื่นเรียบร้อยแล้ว แกต้องมานะ ห้ามเบี้ยวล่ะ จะได้ถ่ายรูปกันครบทุกคน”

ประโยคเกือบสุดท้ายทำให้ผมนึกฉุนในใจ พุดราวกับผมเคยเบี้ยวอย่างนั้นแหละ ผมนึกถึงภาพขาวดำของครอบครัวซึ่งถ่ายเมื่อปี ๑๙๗๖—ปีนั้น...ที่ไม่ครบก็เพราะเขาเองต่างหาก ที่ไม่อยู่!

“อ้าว หายไปไหนคนหนึ่ง”

อาฮุยเอ๋ยขึ้นอย่างแปลกใจเมื่อเห็นพวกเราเดินเข้ามาในร้าน และหลังจากที่นับลูกๆ ของพ่อที่มีทั้งหมด ๕ คน แล้วพบว่าขาดไปคนหนึ่ง

“อาดันล่ะ...”

เขาหันไปถามพ่อ

“มันไม่อยู่ ไปเที่ยวต่างจังหวัด กลับไม่ทัน”

แต่ความจริงคือพ่อดันไม่ได้กลับบ้านตั้งแต่เมื่อ ๒-๓ อาทิตย์ก่อนแล้ว ซึ่งนั่นเป็นสาเหตุที่ทำให้พ่อโกรธ หงุดหงิด และอารมณ์เสื่อง่าย ที่สำคัญกว่านั้น-เขาไม่ได้ไปเที่ยวต่างจังหวัดเสียด้วยซ้ำ แต่...

“งั้นลื้อมาถ่ยวันหลังก็ได้ เลื่อนไปก่อน”

“ไม่เป็นไร นัดแล้วเลื่อนทำให้ลื้อเสียเวลา เสียลูกค้ำ แทนที่จะได้นัดคนอื่น”

พ่อเป็นสุภาพบุรุษ รักษาคำพูด นั่นเป็นสิ่งที่เรารู้ดี แต่ยิ่งไปกว่านั้น พ่อมีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือผู้อื่นทุกๆ ที่ตัวเองก็ไม่ได้มีมากมายเหลือเกินเหลือใช้-ที่พ่อไม่ยอมเลื่อนนัดก็เพราะรู้ว่าอาฮุยมีธุระต้องกลับต่างจังหวัด น้องสาวคนเดียวของเขาป่วยหนัก พ่อรู้ว่าอาฮุยไม่มีเงินเก็บมากนัก พักหลังธุรกิจร้านถ่ายรูปของเขาไม่ดีเท่าที่ควร มีร้านเปิดใหม่แย่งลูกค้าไปหมด พ่อเลยอยากให้เราจะมีเงินติดตัวกลับบ้านไปดูแลอาการป่วยของน้องสาว

แม้รู้ดี แต่พูดไม่ออก เพราะครอบครัวเรายังทุกซอกซอกกับการหายไปของพ่อดัน ทว่าพ่อกลับไม่ยอมเลื่อนนัดถ่ายรูปครอบครัวนี้ออกไปก่อน

ระหว่างถ่ายรูป พ่อออกอาการหงุดหงิดกับอาฮุยเป็นครั้งแรกในชีวิต เพราะเมื่อลูกเหลือ ๔ คน แต่ละคนสูงต่ำไม่เท่ากัน ใครควรยืนหน้า ยืนหลัง กลายเป็นปัญหายุ่งยากที่จัดไม่ลงตัวอย่างไม่น่าเชื่อ จนอาฮุยเกาหัวแกรกๆ-พี่สองตัวเล็ก อาฮุยบอกให้คุกเข่านั่งข้างหน้า พ่อว่าไม่เหมาะสม ควรยืนเรียงตามลำดับอายุ แต่เมื่อเรียงตามที่พ่อว่า อาฮุยมองผ่านทางเลนส์กล้องก็สายหัวไปมา บอกไม่สวย มันสูงๆ ต่ำๆ ดูแล้วขัดตามาก-ผมเป็นน้องเล็กสุดท้อง แต่บังเอิญตัวสูง อาฮุยจับให้ยืนเด่นอยู่ตรงกลาง ขวามือผมเป็นพี่สอง ซ้ายมือผมเป็นพี่สาม แล้วก็พี่สี่ เป็นผู้หญิง

ตัวไม่สูงนัก อาสูยบอกให้นั่งพับเพียบตรงกลางระหว่างเก้าอี้สองตัวที่พอกับแม่มิ่ง—ซึ่งทุกคนก็ดูว่าลงตัว ไม่เอียงหรือหนักไปข้างใดข้างหนึ่ง ตอนนั้นผมยังอดตั้งใจไม่ได้ว่าที่แห้อสูยก็เป็นมืออาชีพเหมือนกัน ไม่ใช่แค่ใช้กล้องถ่ายรูปเป็นอย่างที่ผมเคยสับสนมาได้

“อย่างนี้ถึงจะเป็นภาพที่คอมโพสิชั่นลงตัว”

อาสูยบอก แต่พอสายหน้าท่าเดียว

“มีที่ไหน เจ้าเล็ก น้องสุดท้อง ไปยืนเด่นเหมือนเป็นพีคนโต”

ผมนึกในใจ ที่แท้ปัญหาก็คืออยู่ตรงนี่เอง—โยกโย้โยเย บ่ายเบี่ยงไปมาตั้งนาน ก็เพราะหงุดหงิดที่ภาพนี้ขาดองค์ประกอบหลักสำคัญ คือพีต้น!

“งั้นก็กลับบ้านเถอะ อย่าถ่ายเลย ภาพไม่มีทางลงตัวหรอก ถ้าขาดพีต้นไปสักคน”

ผมปากไวไปนิด พ่อบอกหน้าขมึงทิ้งเดินตรงมาหาผม แม่เข้าขวางจับมือพ่อไว้ ซึ่งแม่รู้ว่ามือนั้นอาจเงื้องัดขึ้นได้ทุกเมื่อ ถ้ามีโอกาสเข้าใกล้ตัวผมอีกนิดเดียว

“เราอยู่ข้างนอกนะ ไม่ใช่ที่บ้าน” แม่กระซิบเตือนสติเบาๆ

“ถ่ายไปก่อนเถอะ ไหนๆ ก็มาแล้ว อย่าเสียเวลาอาสูย พรุ่งนี้เขาต้องเดินทางแต่เช้า...ไว้เจ้าต้นกลับมาแล้ว ค่อยถ่ายกันใหม่”

ภาพถ่ายขาวดำใบนั้นจึงออกมาอย่างที่เห็น ผมยืนเด่นเป็นสง่าอยู่ตรงกลาง—เป็นภาพที่ไม่ลงตัวอย่างยิ่งในสายตาของพ่อ!

และเป็นภาพที่ถูกฉีกออกเป็น ๒ ส่วน—รอยขาดนั้นอยู่ตรงกลางหน้าผมพอดี!

.....

วันต่อมา เขาโทรศัพท์มาอีก คราวนี้ผมตัดสินใจรับสาย เพราะไม่อยากให้เรื่องเย็นเยื่อ

“ว่าไง วันอาทิตย์นี่เจอกันนะ”

“ไม่ได้ ผมทำงาน” ผมตอบสั้นๆ

“วันอาทิตย์นะ ยังต้องทำงานอีกเหรอ”

“ใช่ ผมไม่ได้รวยอย่างพี่นี่ คนอย่างผมต้องทำงานทุกวัน”

เขาอึ้งไป คงนึกไม่ถึงว่า ผมจะตอบกลับอย่างนี้

“ลาสักครึ่งวันได้ไหม...” เขาถามเสียงเบาๆ ด้วยความเกรงใจ

ผมแอบยิ้ม นึกไม่ถึงว่า ‘ผู้ทรงอิทธิพลของครอบครัว’ จะมีนาที่นี้ ที่มาขอร้องผม เพื่อสิ่งที่ตัวเองต้องการ

ราวกับเขาอ่านความคิดผมได้ จึงรีบออกตัวว่า

“นี่ไม่ใช่ขอให้ทำเพื่อฉันหรอกนะ แต่เพื่อส่วนรวม...”

วูบหนึ่ง ผมนึกถึงนักการเมืองที่กำลังหาเสียงบนเวที

“...เพื่อเราทุกคนในครอบครัว” เขายังพูดต่อไป “พ่อกับแม่จะได้ดีใจที่ลูกๆ สามัคคี อยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตาครบทุกคน”

“แล้วทำไมวันนั้นพี่ไม่คิดอย่างนี้ อยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตาครบทุกคน”

ผมตะคอกเสียงใสโห่ศัพท์

บางครั้งผมก็นึกแปลกใจตัวเองเหมือนกันว่า ทำไมถึงได้ไม่ถูกชะตากับพี่ชายคนนี้อะอย่างมา ทังๆ ที่ตอนเด็กผมสนิทกับเขามากกว่าพี่น้องคนอื่น นึกถึงเขาทีไร ภาพขาวดำที่ถูกฉีกเป็นสองส่วนผ่ากลางใบหน้าผมจะลอยเข้ามาในความทรงจำเสมอ ทังๆ ที่เขาไม่ได้อยู่ในรูป และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใด แต่เพราะไม่ได้อยู่ในรูปนั้นแหละ ที่ทำให้ชีวิตผมเปลี่ยนตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา...

ผมเปลือเอามือลูบใบหน้าตัวเอง ราวกับว่ามีรอยแผลเป็นจากการฉีกรูปใบนั้นเกิดขึ้นจริงๆ

วันที่ไปถ่ายรูป...หรือที่ต่อมาเราเรียกกันด้วยรหัสลับในครอบครัวว่า วันที่แสนศักดิ์ซกชนะ เพื่อเป็นการเลี่ยงไม่พูดถึงเหตุการณ์วิบวียบในครอบครัวโดยตรง-- หลังกลับจากร้านถ่ายรูปอาฮุยคีนันัน ยังไม่ทันปิดประตูได้สนิทดี เสียงกราดเกรี้ยวของพ่อก็ดังขึ้น

“ทำไมพูดอย่างนั้น เจ้าเล็ก”

“พูดไรผิด?” ผมรู้้อยู่แก่ใจ แต่ก็ยียวนตามประสาวัยรุ่น

“องค์ประกอบหลักไม่อยู่ ภาพก็ไม่ลงตัวแค่นั้นเอง...”

ยังไม่ทันขาดคำก็ได้ยินเสียงผัวะกระแทกแรงเต็มหู โลกมืดไปชั่ววูบ ตามมาด้วยด้วยเสียงร้องตกใจของแม่และพี่สาว...เมื่อโลกที่ดับค่อยๆ สว่างขึ้นอีกครั้ง และเสียงวิ่งๆ ยังวิ่งวนไปมาในหู ผมเดินตรงไปยังประตูที่ไม่ทันปิดสนิทเมื่อครู่ ตอนนี้ถูกเปิดออกอย่างแรงอีกครั้ง ผมพุ่งตัวออกไป...

ไม่น่าเชื่อว่า วันที่แสนศักดิ์ซกซนะ ผมกลับเป็นผู้แพ้ที่หน้าบวมเป่ง และเจ็บปวด!

ผมหายออกจากบ้านไปเกือบ ๒ เดือน-ก่อนปีใหม่ แม่ให้พี่ชายไปตามผมกลับมา แม่รู้ว่าผมไปอาศัยอยู่บ้านเพื่อนที่ชื่อโต๊เลยไม่ค่อยเป็นห่วงนัก เพราะแม่โต๊กับแม่ผมสนิทกัน ผมมาทราบทีหลังว่าแม่ไม่ค่อยจ่ายเงินค่าอาหารค่าดูแลระหว่างที่ผมพักอยู่ที่บ้านโต๊ตลอดเวลาเกือบ ๒ เดือนนี้ ตอนแรกผมหลงเข้าใจผิดตามประสาเด็ก คิดว่าแม่โต๊ใจดีมากที่ยอมให้ผมอยู่กินฟรีๆ พอรู้ความจริงก็นึกสงสารแม่จับใจ...

พี่ชายบอกผมว่าแม่ไม่ค่อยสบาย ให้กลับบ้านเถอะ ตอนนีที่บ้านขาดผู้ชายถึง ๒ คน เหลือพี่สองที่เป็นผู้ชายเพียงคนเดียว แต่ก็กำลังเรียนหนัก เพราะต้องสอบเข้ามหาวิทยาลัย พี่สาม พี่สี่ เป็นผู้หญิงต้องคอยผลักดันดูแลแม่

“ช่วงนี้ธุรกิจพ่อเธอก็ไม่ค่อยดี เขาต้องทำงานหนักกลับบ้านดึกดื่น แล้วอาทิตย์หน้าก็ต้องเดินทางไปซื้อเครื่องจักรที่เมืองจีนอีก ที่บ้านมีแต่ผู้หญิง ดูวังเวง เจียบเหงาขอบกล เธอเป็นผู้ชายควรกลับไปช่วยดูแลครอบครัวนะ”

ผมเชื่อตามที่พี่ชายบอก เมื่อกลับมาอยู่บ้านได้ไม่นาน พี่ตันก็กลับมา- การกลับมาของพี่ตัน ไม่น่าเชื่อว่าทำให้พ่อคุยเรื่องแบบเบาๆ ไปได้หลายเดือน ทั้งๆ ที่ตอนแรกแรกพยายามปกปิด/บิดเบือนเต็มที่ว่าไปเที่ยวต่างจังหวัด ผมเคยได้ยินพ่อกระซิบกระซาบให้เพื่อนสนิทฟังว่า “เจ้าตันเป็นผู้นำนักศึกษาคนหนึ่ง นำพี่น้องมวลชนเดินทางเข้าป่า ข้ามไปลาวโน่น แต่เมื่อรู้ว่าไม่ใช่วิถีการต่อสู้ตามแนวทางที่ต้องการ เลยกลับมา”-พ่อเริ่มใช้ศัพท์ค่อนข้างแปลกๆ บางทีพูดเต็มปากเต็มคำว่า “เจ้าตันเป็นวีรบุรุษ” บางทีครีမ်ครีမ်ใจถึงขั้นมีคำว่า “ประชาธิปไตย” ห้อยท้ายด้วย

แต่ผมกลับได้ยินจากเพื่อนที่ต้นพุดไปอีกทางว่า “วันนั้น ไร่ต้นมันแค่ตามเพื่อนๆ ไปฟังดนตรีคาราวาน เลยโดนล้อมอยู่ในมหาลัย ปีนกำแพงหนีออกมาได้ก็เผ่นไปนอนเล่นที่บ้านเพื่อนแถวอีสาน”

ผมอยากถามพ่อเหมือนกันว่าเรื่องเป็นอย่างไรกันแน่ แต่ก็ไม่อยาก ‘โลกมืดดับชั่ววูบ’ อีกครั้ง คิดอีกทีก็ไม่ใช่เรื่องของเรา ตั้งแต่พี่ต้นกลับมาพอก็อารมณ์สดชื่น มีเรื่องคุยไม่ให้เพื่อนบ้านที่แวะเวียนมาถามได้ไม่ขาดปาก...ก็ดีแล้ว จะได้ไม่ต้องมาหงุดหงิดอารมณ์เสียกับผม

ผมผ่านชีวิตในบ้านช่วงนั้นไปอย่างค่อนข้างราบรื่นและรวดเร็ว ต่างคนต่างอยู่ ผมเรียนรู้อริบปิดปาก แกรมหูหนวกตาบอดได้อย่างยอดเยี่ยม พบว่าชีวิตแบบนี้ก็เป็นสุขดีเหมือนกัน ไม่จำเป็นต้องรู้ไปเสียทุกเรื่อง เพราะ ‘บ้านนี้ไม่ใช่ของผมคนเดียว!’

อีก ๒ ปีต่อมา ผมสอบเอ็นทรานซ์ไม่ติดตามคาด ผมออกจากบ้านไปใช้ชีวิตอิสระ เข้าหอพักแถวหน้ารามฯ หลังจากนั้นไม่นานนัก ผมกับเพื่อนหุ้นกันขายเสื้อผ้ามือสอง ชีวิตก็เริ่มห่างเหินและตัดขาดจากครอบครัว จะมีก็เพียงพี่สี่ที่เรียนรามฯ เหมือนกัน เธอจะคอยแวะมาหาส่งข้าวที่บ้านให้ทราบเป็นระยะ แม้บางครั้งผมจะย้ายหนีไปขายซอยอื่น พี่สี่ก็ยังตามเจอ...

แปลกแต่จริง! หลังจากที่พี่ต้นกลับมา จนหลายสิบปีผ่านไป เราก็ยังไม่เคยมีภาพถ่ายครอบครัว ที่ ‘อยู่กันครบ!’ สักภาพ

เหตุการณ์ ‘วันที่แสนศักดิ์ชกชนะ’ นั้น คงทำให้ใครต่อใครขยาดที่จะเสนอความคิดเห็น และคงไม่อยากให้ประวัติศาสตร์ซ้ำรอย แน่นอน ผมเองก็ไม่อยากเป็นผู้แพ้ที่โดนชกหน้าบวมอีกครั้ง และถ้าไม่ใช่ผม คนอื่นๆ ก็คงไม่มีใครกล้าพอที่จะพูด แม้แต่ ‘วีรบุรุษ’ ที่มีคำว่า ‘ประชาธิปไตย’ ห้อยท้ายก็เถอะ

จนวันหนึ่ง...วันนี้ เขาถึงคิดจะถ่ายรูปครอบครัวขึ้นมาอีกครั้ง ไม่รู้เป็นเพราะความกล้าหาญ หรือเพราะกาลเวลาเยียวยาบาดแผลนั้นจนแห้งสนิทแล้ว...

ผมถามเขาว่า “ไม่สายไปหน่อยหรือ?”

เขาตอบว่า “ยังไม่สายหรอก ทราบใดที่ ‘เรายังอยู่กันครบ!’”

.....

“แต่งตัวหล่อๆ ด้วยนะ พี่ต้นฝากบอกให้เอาสูทมาด้วย รูปจะได้ออกมาสวยงาม อีอิ”

พี่สี่ส่งข้อความมาทางโทรศัพท์มือถือ พยายามร่ำเรียง เธอคอยทำหน้าที่เป็น ‘กาวใจ’ หรือ ‘โซ่ข้อกลาง’ เสมอ-บางทีสังคมก็จำเป็นต้องมีคนแบบนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า แต่หลายครั้ง ก็ทำให้เรื่องยุ่งยากขึ้นกว่าเดิม

“ไม่มีสูท”

ผมตอบไปหัวนกระด้าง-ไม่มี ‘ออิ’ ไม่มีไอคอนหน้ายิ้มใดทั้งสิ้น

“มีแต่เสื้อยืดกับกางเกงยีน”

ผมรู้สึกหงุดหงิดกับเรื่องเสื้อผ้าขึ้นมาทันที ทั้งๆ ที่ตัวเองก็มีสูท แทนที่จะตอบรับไปดีๆ หรือไม่ก็ไม่ต้องพูดอะไรเลย เรื่องก็จบ แต่ผมกลับต่อเรื่องให้ยืดเยื้อเสียเอง หรือที่จริงผมแค่ต้องการแสดงพลังแห่งการขัดขืนผืนดิน ขณะที่กำลังยอม ‘จำนน’ แต่โดยดี เพื่อปกปิดความรู้สึกนั้น

“ไม่ต้องห่วงจ๊ะ เดี่ยวจะบอกพี่ต้นเตรียมสูทเผื่อไว้ให้นะ”

พี่สี่ทำหน้าที่กาวและโซ่อย่างเต็มที่ แต่นั่นแหละ บางครั้งก็พลาด! เธอกลายเป็นไฟแช็ก ประโยคนั้นจุดไฟให้ผมทันที

“ไม่ต้อง”

โชคดี ที่ตัวหนังสือตวาดไม่ได้ แต่มันก็ยังหัวนสั้นเหมือนเดิม คราวนี้ผมเขียนเพิ่มไปอีกว่า

“ถ้ากลัวรูปออกมาไม่ลงตัวไม่สวยงาม ไม่ต้องมีผมก็ได้”

หนึ่งนาที่ต่อมา ข้อความนี้มีคำว่า ‘อ่านแล้ว’ ปรากฏให้เห็น แต่ไม่มีคำตอบใดตามมา พี่สี่เจียบหายไป-โซ่คงตกใจ!

ผมคงรู้สึกที่กำลังได้เปรียบ ต้อนคู่ต่อสู้จนมุม หหมดแรงได้ตอบ เลยเขียนไปอีกว่า

“ในครอบครัวเราเองก็มีชนชั้น ไม่ใช่ทุกคนจะรวยเท่ากัน จะมาเรียกร้องให้ใส่สูทโน่นนี่เหมือนกันทุกคน เป็นไปไม่ได้ ค่าถ่ายรูปในสตูดิโอระดับนี้เป็นหมื่นๆ

ผมไม่มีตั้งค์จ่ายหรอคะ และผมก็ไม่อยากได้รูปด้วย ถ้าแน่จริงให้ทุกคนแต่งตัวตามสภาพเป็นจริงที่มีอยู่สิ เอาไหมละ ไอ้ที่ถ่ายๆ กัน ใส่ชุดสูท ชุดไทยทรูทรานี่มันไม่ใช่ของจริง แค่สร้างภาพให้สวยงาม...”

ผมใส่อารมณ์เต็มที่ทุกตัวอักษร...เมื่อส่งข้อความหลายประโยคนี้ออกไปแล้ว ผมแอบรู้สึกสะใจนิดๆ แต่เมื่ออ่านทบทวนอีกครั้งใน ๒-๓ นาทีต่อมา ก็ถามตัวเองว่าเขียนไปทำไม เราไปกระแทกพีซีทำไม เธอไม่เกี่ยว อีกอย่าง เขียนไปแล้วมีประโยชน์ตรงไหน...มันเหมือนเรากำลังเปรียบเทียบ และในขณะที่เดียวกันก็แสดงปมด้อยของตัวเอง เพื่อยกปมเด่นของคนอื่นให้สูงเด่นยิ่งขึ้น--จริงๆ แล้วมันเป็นวิถีที่เราเลือกเอง อย่างที่เราคอยยื่นหยัดมาตลอดและยืนยันกับใครต่อใคร หรือมันเป็นแค่ปมด้อยที่เราเองก็ยอมรับลึกๆ อยู่ในใจว่าเป็นผู้แพ้ แล้วเคียดแค้นชิงชังคนที่ชกชนะบนสังเวียน

.....

วันถ่ายรูป-ปีนี้แสนศักดิ์ ไม่อยู่แล้ว แต่ผมกำลังจะขึ้นชกอีกครั้ง?

พีตันมารับผมถึงที่พักแต่เช้า บางทีก็รู้สึกครีမ်ใจดี เหมือนเป็นแขกคนสำคัญที่ต้องมีคนมารับถึงที่ แต่อีกความรู้สึกก็เหมือนกำลังถูกประกบตัวและจับกุม!

เมื่อขึ้นนั่งรถอีโค่ยุโรปคันงามของเขาเรียบร้อยแล้ว ก่อนจะสตาร์ทเครื่องขับออกไป เขาชี้ไปที่นั่งด้านหลัง ผมเห็นสูทกับกางเกงแขวนอยู่

“ใส่ไมใส่ก็ตามใจแก...” พีตันพูดเสียงเรียบๆ เดาไม่ถูกว่ามาอารมณ์ไหน

“แต่อยากขอร้องไห้แก่ถ่ายรูปด้วย...แม่ป่วยหนักมากแล้ว นี่คงเป็นรูปครอบครัวรูปเดียวและรูปสุดท้ายที่แม่จะได้เห็นในชีวิต...”

เขานิ่งเงียบไปชั่วครู่ ไม่รู้เป็นเพราะกำลังใช้สมาธิในการขับรถ หรือกำลังคิดหาคำพูดที่เหมาะสม...

“...เป็นรูปที่จะมีพวกเราอยู่ครบทุกคนในภาพนั้น”

เมื่อผ่านสี่แยกที่จจรจคับคั่งที่สุดในประเทศไทยมาได้แล้ว ถนนก็ดูโล่งโปร่งสบายขึ้นบ้าง จู่ๆ เขาก็เอ่ยขึ้น

“พี่ขอโทษนะ”

ผมงง

“เรื่องอะไร?”

“ก็ทุกเรื่องที่ทำให้แกไม่ชอบพี่”

ผมเงิบ-ไม่ได้ยอมรับหรือปฏิเสธ

“รวมทั้งเรื่องรูปด้วย...” เขาพูดต่อ “พี่ขอโทษที่ฉีกรูปนั้นเพราะอิจฉาแก”

“อะไรนะ” ผมช็อกสุดขีด

“รูปที่ถ่ายวันแสนศักดิ์ชกชนะนะเหรอ”

ผมถามย้ำ

เขาพยักหน้ารับ

เราต่างนั่งเงียบกันไปครู่ใหญ่

“ผมนึกว่าพ่อเป็นคนฉีกรูปนั้นเสียอีก”

เสียงผมหลุดออกมาจากความคิด...แผ่วบาง

“ไม่ใช่...” เขาส่ายหน้า

“พ่อเป็นคนแปะรูปนั้นด้วยเทปใส แล้วซ่อนไว้ในซองเอกสาร เพราะไม่
อยากให้เห็น”

ผมยกมือขึ้นปาดน้ำตาที่ไหลออกมาเปียกแก้ม

ขณะที่เขาเสี้ยวรถเข้าไปจอดพักชั่วคราวในลานจอดรถของปั้มน้ำมัน

“พี่อยากให้พ่อกับแม่มีรูปครอบครัวนี้ ให้ท่านได้เห็นถึงความรัก ความ
สามัคคีของพวกเรา ซึ่งมันไม่มีทางเกิดขึ้นได้เลย ถ้าเราต่างตื้อตึงเข้าใส่กัน ต่างฝ่าย
ต่างไม่ยอมกัน พี่นับถือน้ำใจแกที่แกล้งยอมถอยหนึ่งก้าวด้วยการมากับพี่ในวันนี้ พี่คิด
ว่าตัวเองก็ต้องถอยเหมือนกัน เราถึงจะเดินต่อไปข้างหน้าได้ พี่คงละอายใจไปชั่ว
ชีวิต ถ้าไม่ขอโทษแก...”

บางครั้ง เรื่องมันยุ่งยากก็เพียงเพราะว่าเราต่างเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง
เราคิดว่าเราต้องได้อะไรสักอย่างเสมอ แต่เรากลับไม่สนใจคนอื่นที่สูญเสีย เราคิดว่า

เราต้องถูกลดลด ขณะทีคนอื่นผิดทุกข้อ เราคิดว่าคนอื่นต้องฟังเรา แต่เรากลับไม่ฟังคนอื่น

หลายครั้ง เรายกเอาตัวตนเองขึ้นสูงเป็นที่ตั้งจนเป็นกำแพงชิดคั่น ไม่ส่ง 'ใจ' ให้อัน เมื่อมีปัญหา เรากลับแก้ด้วยการเอา 'อึดตา' ตัวเองเข้าสู้ เราต้องการผู้ชนะ และเหยียบย่ำผู้แพ้ แต่นั่นย่อมนไม่ใช่ทางออก

ไม่มีใครถูกหมดหรือผิดตลอด...เราต่างรู้ซึ่งถึงข้อนี้ดี

พี่ต้นขับรถออกจากปั้มน้ำมัน...ผ่านอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ตรงไปยังจุดหมายปลายทาง วันนี้ท้องฟ้าใสสวยเป็นพิเศษ—เราเริ่มต้นเดินทางด้วยกันอีกครั้ง

.....

แล้วผมก็ตัดสินใจเดินเข้าฉาก ให้เขากดชัตเตอร์!

ผมไม่รู้ว่ตอนนี้อาสุยย้ายไปอยู่ที่ไหนแล้ว จะถามพ่อกก็กลัวว่าจะเป็นกรรือพื้นเรื่องเก่า 'วันแสนศักดิ์ชกชนะ' แต่ถ้าเจออาสุย ผมอยากให้เขาดูภาพครอบครัวล่าสุดที่เราเพิ่งถ่ายกัน และถามว่า

“ภาพนี้คอมโพลีชั่นลงตัวหรือยัง?”

สำหรับผม อาจจะยังไม่ลงตัวมากนัก แต่เพราะความไม่ลงตัวนี้แหละ เมื่ออยู่ด้วยกันได้ มันทำให้ภาพดูงดงามขึ้นมากทีเดียว!

ชัยชนะของบุญยืน

กฤตศิลาปี ศักดิ์ศิริ

(๑)

เสียงเห่ากรรโชกถี่ๆ ของเจ้าลัคกี้ สุนัขเพศผู้พันธุ์ผสมระหว่างชิสุกับพุดเดิ้ล วิ่งห้าปีที่ตั้งมาจากกริมรั้ว บอกให้ปองธรรมรู้ว่าน่าจะมีใครสักคนแฝงตัวอยู่บริเวณ นั้น ก่อนหน้านั้น เขามัวใจจดใจจ่ออยู่กับการสร้างภาพเปอร์สเปกทีฟบนหน้าจอ คอมพิวเตอร์ สำหรับใช้ในงานตกแต่งหน้าร้าน หรือที่เรียกง่ายๆ ในหมู่คนทำงาน ด้านนี้ว่า “งานจัดติสเพลย์” อาชีพที่สร้างรายได้ให้กับเขามานาน ตั้งแต่สมัยยังใช้ ชีวิตเป็นมนุษย์เงินเดือนอยู่ในเมืองหลวง ก่อนมารับงานฟรีแลนซ์ผ่านอินเทอร์เน็ต ปองธรรมจึงไม่ทันได้ยินเสียงเครื่องยนต์ของมอเตอร์ไซค์รุ่นเก่าที่คำรามแหบพร่า คล้ายเสียงคนแก่วัยเหี้ยมบร่อยแว่วดังมาจากหัวถนน

หนุ่มใหญ่วัยสี่สิบห้าชะเง้อจนสุดคอ ขณะเพ่งสายตามองผ่านบานหน้าต่าง ออกไป แต่ความมืดที่คล้ำคลุมในเวลาหนึ่งทุ่มเศษ ทำให้เขาไม่อาจเห็นภายนอกได้ ชัดเจนนัก นอกจากเงาตะคุ่มของรถเข็นต่อเติมหลังคาที่ภรรยาของเขาลำโพงไว้กับ รั้ว หลังจากร้านก๋วยเตี๋ยวหมูตุ๋นที่เธอเปิดขายในช่วงสิบโมงเช้าถึงห้าโมงเย็นปิด ทำการไปแล้ว

ปองธรรมวางมือจากงาน โดยไม่ลืมกดโหมดพักหน้าจอคอมพิวเตอร์ ก่อนลุกจากเก้าอี้เลื่อนแล้วเดินไปเปิดสวิตซ์ไฟดวงหน้าบ้าน พร้อมก้าวเท้ายาวๆ ออกประตู กระทั่งพบว่าผู้ที่ถูกเจ้าลัคกี้เห่าเสียงขรมนั้นคือพ่อของเขาเอง

เผ่าเทพยังคงคร่อมอยู่บนอานมอเตอร์ไซค์ ท่าที่ลังเล คล้ายไม่แน่ใจว่าควร จะลงจากรถดีหรือไม่ ปองธรรมส่งเสียงดุเจ้าลัคกี้ที่เห่าเสียงดังเกินตัว เขาไม่เคยตีมัน สงสารชะตาชีวิตของมันที่ถูกพรากจากอกแม่ในวัยที่ดวงตายังไม่สามารถมองอะไร ได้ชัดเจน ด้วยบังเอิญเขาพบมันพร้อมกับพี่น้องอีกสองตัวกำลังตะเกียกตะกายอยู่ในลิ่งกระดาศ ที่ถูกวางทิ้งไว้หลังห้างฯ แห่งหนึ่ง ซึ่งเขาได้รับมอบหมายให้ไปคุมงาน ตกแต่งหน้าร้าน เสียงร้องอันแผดดังเพราะความหิวโหยของพวกมันกัวกมีเอเรียกเขา ให้เดินตามหาจนเจอ

ไม่มีเหตุผลอะไรที่ปองธรรมจะทิ้งพวกมันไว้ให้ถูกฝูงงูฝูงมดรุมกัด เขาอึด ลังขึ้นน้ำค้างขึ้นรถกระบะของบริษัทโดยไม่ต้องเสียเวลาคิด ก่อนร่นน้องที่มาติดตั้ง งานด้วยกันจะขอนำกลับไปเลี้ยงคนละตัว เหลือเพียงเจ้าตัวสีขาวหน้าตาที่ดวงตา ทั้งสองข้างถูกแต้มดำเหมือนหมึแพนด้า เพราะมันดูน่ารักกว่าตัวอื่นๆ ไว้ให้เขา เท่านั้น

ปองธรรมอ้อมเจ้าลัคกี้เข้าไปในกรงที่ตั้งอยู่ใต้ชายคาบ้าน คิวาลูกกัญแจ จากที่ซ่อนแล้วเดินกลับมายังประตู แหะเข้าไปในรูก่อนหมุนดังคลิก แล้วจึงดันบาน เหล็กดัดสูงเทียมมอกเลื่อนไปทางซ้ายมือ พलगเอ่ยปากทักชายชราว่าทำไมมามีดคำ ปานนี้

เผ่าเทพไม่ตอบ แต่กลับสละบดปลายเท้าจัดขาตั้งรถมอเตอร์ไซค์ให้กางออก แล้วกวาดขายาวแก้ง่างพันจากเบาะที่คร่อมอยู่ เปลี่ยนท่ายืนกอดอก วางมาดยึด หลังตรง แล้วมองไปข้างหน้าอย่างที่ชอบทำอยู่เป็นประจำ ขณะเพ่งสายตาดูผ่านไหล่ ลูกชายเข้าไปในตัวบ้าน ไม่พบความเคลื่อนไหวใดๆ ลูกสะใภ้ที่เขาไม่พึงใจด้วยสาเหตุ นานับการน่าจะอยู่ส่วนอื่นที่ไม่ใช่กลางห้องโถง เผ่าเทพเผลอลงนหายใจออกมา อย่างโล่งอก ข้อมูลที่สืบเสาะมาน่าจะเป็นจริงในเวลานี้ ชายชราไม่ยอมเจอใครอื่น นอกจากลูกชาย

สิ่งที่เฒ่าเทพกระทำหาได้พันสายตาของปองธรรมไม่ ดีแล้วที่ภรรยาของเขาอยู่หลังบ้าน ไม่อย่างนั้นเธอคงพะอืดพะอมน่าดู หากต้องมาเปิดประตูรับผู้มาเยือนซึ่งเคยมีเรื่องกระทบกระทั่งกันครั้งแล้วครั้งเล่า...

ปองธรรมเดาว่าพ่อของเขาน่าจะพอรู้เวลา เพราะหากมาในช่วงกลางวัน ชายชราย่อมต้องเดินผ่านร้านก๋วยเตี๋ยวของลูกสะใภ้ ถัดจากรถเข็นเข้ามาด้านใน เรียงรายไปด้วยโต๊ะเก้าอี้ที่ใช้รองรับลูกค้า คนที่มีความหยิ่งผยองอย่างเฒ่าเทพหรือจะยอมเดินตัวสับหลบลูกคุณิ เพื่อเข้าไปหาลูกชายซึ่งมักนั่งทำงานอยู่ในบ้าน คนทั้งโลกย่อมรู้ดีว่าไม่มีทางที่มันจะเป็นเช่นนั้น

ปองธรรมเดินอ้อมรั้วที่มีความสูงไล่เสียกัน พลังใช้มีอรุณหลังอีกฝ่ายให้เดินไปข้างหน้า พร้อมกับพูดในสิ่งที่คิดว่าพ่อกำลังต้องการฟัง

“ตาล้างถ้วยชามอยู่หลังบ้าน ไม่เสร็จจ่ายหรือครบรับ พ่อเข้ามาก่อนเถอะ”

เพราะเป็นคนเข้าใจโลก แม้จะไม่ชอบในบางการกระทำที่โง่ผองขวางโลกของพ่อตัวเองนัก แต่ปองธรรมก็เลือกที่จะสงบปากสงบคำ ยิ้มแยมต้อนรับเหมือนว่าก่อนหน้านี้ไม่เคยมีอะไรเกิดขึ้น ด้วยบุญคุณของพ่อล้นฟ้า ไม่เพียงบันดาลให้เขาเกิด หากแต่ยังลงแรงกับงานสวนงานไร่อย่างหนักหน่วงเพื่อส่งเสียเขากับน้องอีกสองคนเล่าเรียน หยาดเหงื่อแต่ละเม็ดของพ่อแม่เป็นสิ่งที่เขาไม่อาจลืม

เฒ่าเทพไม่มีท่าทีแข็งขืนอย่างที่ปองธรรมกังวล แต่กลับทำตามที่ถูกชายบอกอย่างว่าง่าย แม้ในใจไม่วายคิดค้าน ‘ถ้าไม่มีเรื่องสำคัญ อย่าหวังว่าคนอย่างกูจะมาเหยียบที่นี่’ ปองธรรมแยกตัวออกมาอยู่บ้านเช่าชั้นเดียวที่มีรั้วรอบขอบชิด หลังนี้สองปีแล้ว นี่เป็นครั้งแรกที่เฒ่าเทพย่างกรายมาถึงถิ่นที่ไม่เคยอยากย่ำเท้ามาก่อน

การมาเยือนของเฒ่าเทพสร้างความประหลาดใจให้กับปองธรรมไม่น้อย ด้วยเพราะพ่อไม่ชอบหน้าภรรยาของเขา จนเกิดเรื่องราวบานปลายใหญ่โต กระทั่งเป็นสาเหตุทำให้เขาต้องระเห็จออกมาเช่าบ้านอยู่ เพื่อแยกคนทั้งสองออกจากกัน ที่เลือกทำแบบนี้ไม่ใช่ ‘หลงเมื่อย’ เหมือนที่พ่อเคยด่าไล่หลังในวันที่เขาขนย้าย

ข้าวของ แต่เป็นเพราะไม่อยากเป็นขี้ปากชาวบ้าน เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นไม่เว้นวันระหว่างพ่อผัวกับลูกสะใภ้

เฒ่าเทพเผด็จการแค่นั้นคนในครอบครัวรู้ดี ด้วยเหตุนี้ ลูกๆ ทั้งสามจึงไม่มีใครทนอยู่ร่วมบ้านกับพ่อได้เลยสักคน ปองธรรมเป็นที่คนโต ที่ใช้ชีวิตอยู่บ้านกลางสวนน้อยที่สุด เพราะเป็นคนเรียนดี พ่อแม่จึงสนับสนุนให้เขาได้เข้าไปเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ จบแล้วจึงสมัครเข้าทำงานในบริษัทตัวแทนจำหน่ายเครื่องสำอางนำเข้าจากอเมริกา รู้จักชอบพอกับพินิตาซึ่งเป็นครูสอนแต่งหน้าให้กับพนักงานขายประจำเคาน์เตอร์ในห้างสรรพสินค้า ลองใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในอพาร์ทเมนต์ของเขาราวหนึ่งปี ก่อนตบแต่งเป็นเรื่องเป็นราว โดยใช้สถานที่ของโรงพยาบาลสงฆ์เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย หลังจากนั้นปองธรรมก็ย้ายตัวเองเข้าไปอยู่บ้านฝ่ายหญิง โดยคนในครอบครัวของเธอต่างให้การต้อนรับเป็นอย่างดี ผิดกับพ่อของเขาที่ไม่คิดจะต้อนรับลูกสะใภ้เอาเสียเลย

ตอนลูกชายคนโตโทร.มาบอกว่าจะพาคนรักมาพบ ก่อนจะแต่งงานกันในอีกไม่กี่เดือนข้างหน้า เฒ่าเทพโกรธจนตัวสั่น ต่ำปองธรรมลั่นว่าทำอะไรไม่เห็นหัวพร้อมทั้งบอกความจริงเรื่องทาบทามลูกสาวของเพื่อนบ้านที่เป็นถึงนางพยาบาลไว้ให้แล้ว

ปองธรรมจำหญิงสาวบ้านใกล้ที่พ่อเอ่ยถึงได้ดี เธอมีอายุอ่อนกว่าเขาอยู่หลายปี เจอกันก็หักทายเป็นประสา เขาเชื่อว่าในใจของเธอเองก็ไม่ได้ชอบพออะไร เขาลึกซึ้ง เฒ่าเทพเห็นลูกชายไม่ได้เถียง ชายชราจึงพรรณนาถึงความดีงามของว่าที่ลูกสะใภ้ให้อีกฝ่ายฟัง เพราะเห็นกันมาแต่อ่อนแต่ออก เธอเป็นเด็กเรียบร้อยที่เฒ่าเทพรู้สึกถูกชะตา ยิ่งพอมารเรียนจบพยาบาลยิ่งทำให้เฒ่าเทพมองเห็นคุณค่าในตัวเธอมากขึ้น อย่างน้อยหากคนในบ้านเกิดเจ็บป่วยเล็กๆ น้อยๆ ก็มีคนที่พึ่งพา โดยไม่ต้องบากหน้าไปถึงโรงพยาบาล

ปองธรรมฟังพ่อร่ายยาวถึงเหตุผลที่อยากได้หญิงสาวมาเป็นสะใภ้ ถือสายนิ่งเงียบไม่เอื้อนเอ่ยในสิ่งที่ตนคิด นั่นเป็นการกระทำที่บอกเฒ่าเทพหลายๆ ว่าเขาไม่เปลี่ยนใจแน่ ผู้เป็นพ่อจึงตะเบ็งเสียงใส่โทรศัพท์ว่าอยากแต่งก็แต่งไป แต่คนบ้านนี้

ไม่มีใครยินดีไปร่วมงาน ก่อนจะถูกตัดตัดสายทิ้งด้วยอารมณ์ฉุนเฉียว คำว่าข้าวของใกล้มือข้างพาชนิดไม่สนใจทิศทาง รีโมทโทรทัคน์ลอยผ่านหัวบุญยืนผู้เป็นเมียแบบเฉียดฉิว จนอีกฝ่ายต้องหลบขึ้นบ้านซึ่งตัวเองอยู่ในห้องนอนเป็นนานสองนาน

พอสติกลับคืนมา เฒ่าเทพก็เดินหน้ามุ่มไปบ้านของนางพยาบาลสาว ที่อยู่ห่างกันเพียงห้า-หกร้อยเมตร โชคดีที่เธอไปเข้าเวรจึงไม่ต้องรับรู้อะไรเกี่ยวกับเรื่องนี้ เฒ่าเทพบอกพ่อแม่ของเธอไปตามตรงว่าปองธรรมตกลงปลงใจกับหญิงอื่นไปแล้ว ที่ขอให้เขาเรียนจบมีงานการทำให้เป็นหลักแหล่งแล้วจะมาสู่ขอเป็นอันล้มเลิกผลคือเฒ่าเทพถูกเพื่อนบ้านอวดหงอกออกไปเสียหลายเส้น นี่จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ชายชราพลไม่ชอบลูกสะใภ้ตั้งแต่ยังไม่ทันเห็นหน้า

ด้วยภาระหน้าที่เป็นเหตุผลสำคัญ ที่ทำให้ปองธรรมไม่ค่อยได้กลับบ้าน เกิดซึ่งอยู่ห่างจากเมืองหลวงราวแปดร้อยกิโลเมตร นอกจากช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์ที่บริษัทปิดทำการติดต่อกันหลายวัน กระทั่งเขาต้องกลับมาอยู่ถาวร หลังถูกพ่อเรียกตัวเมื่อสามปีที่แล้ว ตอนนั้นเฒ่าเทพประสบอุบัติเหตุมอเตอร์ไซด์ล้มจนแขนขาหักพร้อมเกิดบาดแผลถลอกปอกเปิกทั่วตัว แพทย์ระบุให้พักฟื้นร่างกายไม่ต่ำกว่าครึ่งปี เฒ่าเทพไม่สามารถซึ่รถซาเล้งเข้าสวนได้เหมือนเดิมอีก เขากับภรรยาจึงต้องลาออกจากงานกะทันหันเพื่อมาคอยอำนวยความสะดวกให้กับพ่อ ทั้งที่ยังไม่รู้ว่าจะมีญาติอาซีพออะไรในเมืองชายขอบแห่งนี้

บุญยืนแม่ของเขาเป็นแบบฉบับของหญิงโบราณขนานแท้ นางเป็นเพียงช่างเท้าหลัง ผู้มีหน้าที่รับฟังแล้วเออออไปตามคำสั่งผู้ ไม่เคยปริปากถามหรือโต้เถียง พูดจាន้อยคำ แวดตาแฝงความหวั่นเกรงเฒ่าเทพอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่อยู่กับเฒ่าเทพมานานไม่เคยมีโอกาทำอะไรตามลำพัง ไม่สามารถทำอะไรที่ผู้หญิงคนอื่นๆ ในสแวกเดียวกันทำได้เลยนอกจากงานบ้านงานครัว แม้แต่สิ่งจำเป็นที่สุดอย่างซีจักรยานหรือมอเตอร์ไซด์ บุญยืนไม่เป็นอะไรทั้งนั้น หากจะให้พาเฒ่าเทพไปล้างแผลที่สถานือนามัยจึงเป็นเรื่องที่ไปไม่ได้ ด้วยความที่ในอดีตเคยเป็นหญิงสาวหน้าตาดี แถมยังอ่อนกว่าผิวเกือบหนึ่งรอบ บุญยืนจึงไม่ได้รับอนุญาตให้ไปไหนมาไหนเอง เฒ่าเทพไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องสอนเมียให้เป็นเรื่องรถรา

พอเขามาประสบอุบัติเหตุ กรรมจึงตกไปอยู่ที่ลูกชายคนโตกับลูกสะใภ้ที่ต้องออกจากงานมาดูแล

แม้ปองธรรมจะมีน้องชายกับน้องสาวอีกอย่างละหนึ่งคน แต่พวกเขาล้วนไม่ได้อาศัยอยู่ที่นี้ ปิยะผู้เป็นน้องชายคนรองไม่ทันเรียนจบ ปวช. ก็ดันไปทำเพื่อนร่วมห้องห้อง จนพ่อแม่ฝ่ายหญิงเรียกเงินค่าทำขวัญหลายหมื่น ผูกข้อไม้ข้อมือย้ายไปอยู่บ้านฝ่ายหญิงไม่ทันไร ปิยะยังคงเที่ยวเตร่เถลไถลเหมือนตอนเป็นโสดไม่ผิดเพี้ยน ด้วยวัยของเขาเด็กเกินไปที่จะรับผิดชอบในการเป็นพ่อคน ผู้หญิงจึงบอกเลิกพร้อมกับพาดันหยง ลูกสาวที่เพิ่งคลอดได้สามเดือนมาทิ้งไว้ให้แม่ผัวเลี้ยง เพราะครอบครัวของเธอยากจนเกินกว่าจะแบกรับภาระในส่วนนี้ ก่อนย้ายตัวเองออกไปหางานทำอีกอำเภอซึ่งอยู่ไกลออกไป

นี่เลยเป็นเหตุให้เฒ่าเทพก่นด่าปิยะไม่เว้นแต่ละวัน นอกจากเสียเงินค่าทำขวัญฟรีแล้ว ยังต้องมาช่วยเลี้ยงหลานที่ร้องกะจองแวงจนปวดหัวให้เป็นภาระอีก เฒ่าเทพเป็นคนมีความอดทนต่ำ ตอนมีลูกเองก็ทิ้งไว้ให้เป็นภาระของเมียเพียงคนเดียว ส่วนตัวเองพอเสร็จจากงานสวนงานไร่ก็อ้อมไปขอนแก่นไปจากบ้านพร้อมรถมอเตอร์ไซค์ หมกตัวอยู่ในบ่อนจนเย็นย่ำถึงจะกลับมากินข้าวแล้วเข้านอน ชีวิตวนเวียนอยู่อย่างนี้จนลูกสามคนทยอยเข้าโรงเรียน

แต่คนที่มี ความอดทนต่ำกว่าเฒ่าเทพคือปิยะ พอถูกพ่อบ่นด่าบ่อยเข้าในเรื่องเดิมๆ ไม่จบสิ้นทำให้เขาไม่ค่อยอยากกลับบ้าน พอไม่กลับหลายครั้งเข้าเฒ่าเทพก็จัดการกับปิยะแบบหักดิบด้วยการไม่จ่ายเบี้ยเลี้ยง พร้อมกำชับบุญยืนด้วยน้ำเสียงเฉียบขาดว่าห้ามแอบให้เงินไอ้ลูกอวดดีคนนี้เด็ดขาด ดูซิมันจะไปได้กี่น้ำ ทั้งที่อีกไม่ถึงปีปิยะก็จะเรียนจบ ปวส. สาขาช่างยนต์อยู่แล้ว

ตันหยงอายุไม่ทันสองขวบปี ปิยะก็เก็บเสื้อผ้าออกจากบ้านไปโดยไม่หวนกลับมา ในขณะที่น้องสาวคนเล็กที่ชื่อขวัญจิต แต่งงานไปกับครูหนุ่มที่รู้จักชอบพอกันมาตั้งแต่สมัยเรียน ก่อนเขาจะถูกโยกย้ายไปรับตำแหน่งที่สูงกว่าในอีกจังหวัด เธอจึงตามไปทำหน้าที่แม่บ้าน พร้อมกับทำผ้าบาติกเป็นอาชีพเสริม ตามสายวิชาชีพที่สำเร็จเรียนมา แล้วเปิดหน้าร้านขายรวมกับของที่ระลึกอื่นๆ ในเมืองชายทะเลแห่ง

นั่น เหลือเพียงต้นหยงที่อยู่กับปู่ย่า เมื่อไม่มีคนที่มิรู้ดีภาวะมากพออาศัยอยู่ในบ้าน
อีก นั่นจึงเป็นเหตุให้ปองธรรมถูกเรียกตัวกลับมา

(๒)

“ทีหลังพ่อมีอะไร โทร.บอกให้ผมไปหาที่บ้านก็ได้ ไม่เห็นต้องมาमितๆ คำๆ
แบบนี้เลย” ปองธรรมเอ่ยขึ้น หลังคนทั้งสองพาร่างผ่านประตูเข้ามายังโถงชั้นใน
พินิตาแว่วเสียงสามีคุยกับใครบางคน เธอจึงตะโกนถามขณะมีอย่างคงทำงานไม่หยุด
หย่อน

“ใครมานะพี่ธรรม ลักก็เห่าดังมาถึงนี่”

“พ่อนะตา ล้างถ้วยชามไปเถอะ เดี่ยวพี่หาน้ำให้พ่อเอง” ปองธรรมกั้นท่า
อยู่ในที่ เพราะหากต้องพบหน้ากัน เขาเชื่อว่าทั้งสองฝ่ายคงมีท่าทีกระอักกระอ่วน
ไม่น้อย

“นั่งก่อนพ่อ เดี่ยวผมไปเอาน้ำเย็นๆ มาให้ครับ” ลูกชายผายมือไปที่เก้าอี้
โยกตัวโปรด เวลาปวดเมื่อยจากการนั่งหน้าจอ เขามักใช้มันเป็นที่เอนหลังอยู่เป็น
ประจำ

“ฮือไม่เป็นไร” เฒ่าเทพโบกมือปัด “ข้ากินข้าวมาจนอิ่มแล้ว กินอะไรเพิ่ม
อีกไม่ไหวหรอก เอ็งมานั่งเถอะ ข้ามีเรื่องจะคุยด้วยหน่อยเดียว”

เฒ่าเทพเป็นคนพูดคำไหนคำนั้น ไม่ก็คือไม่ ปองธรรมไม่อยากขัดใจบิดา
จึงหันไปลากเก้าอี้ล้อเลื่อนหน้าโต๊ะคอมพิวเตอร์มานั่งลงตรงข้าม

“อาทิศย์หน้ามีเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน พ่ออยากให้เอ็งไปลงคะแนนให้
มานอชมันหน่อย ที่โรงเรียนก่อนถึงบ้านเรานั้นละ สมัยรุ่นๆ ไอนอมเคยช่วยเหลือ
พ่อไว้มาก หากไอ้พงษ์มันไม่ซื่อเสียง ลูกไอนอมมันได้เป็นผู้ใหญ่บ้านไปตั้งแต่คราว
นั้นแล้ว”

ปองธรรมรู้ว่าเพื่อนสนิทของพ่อที่ชื่อประนอมเป็นคนี่พ่อรักกว่าใคร ทั้ง
สองเรียนห้องเดียวกัน ใส่ใจอาหารกันเหมือนพี่น้องแท้ๆ เมื่อลูกชายของ ‘ลุงนอม’

ลงสมัครผู้ใหญ่ว่าน ก่อนพ่อจะรถล้มไม่นาน พ่อโทร.ตามเขาให้ช่วยมาลงคะแนน แต่กลับพ่ายแพ้ศิริพงษ์ ลูกชายคนเดียวของ “เจ๊กัม” เจ้าของตลาดสดที่ถือว่ามีอิทธิพลมากคนหนึ่งในพื้นที่

อย่าว่าแต่มาโนชที่เป็นลูกเพื่อนสนิทพ่อเลย ไม่ว่าในตำบลของเขาจะมีเลือกตั้งอะไร หากมีจดหมายส่งมาถึงบ้าน ระบุว่าเขามีสิทธิ์มีเสียง พ่อจะเป็นคนโทร.ตามเขาล่วงหน้าครึ่งก่อนเดือน สมัยเป็นนักศึกษา พ่อโทร.เข้าเบอร์หอพัก เพราะตอนนั้นยังไม่มีโทรศัพท์มือถือใช้กันอีกกรีกเหมือนตอนนี้ พร้อมกำชับให้เขามาลงคะแนนในฐานะพลเมืองดีที่ต้องใช้สิทธิ์ใช้เสียงของตัวเองให้เต็มที่ กับประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย

แต่หากใกล้ถึงวันเลือกตั้งแล้ว เขายังไม่โทร.มาอย่ากับพ่อว่าจะกลับบ้านวันไหนแน่ พ่อจะด่าเสียงขรมผ่านหูโทรศัพท์ครึ่งแล้วครึ่งเล่า จนเขาต้องรีบเผ่นกลับมาตั้งแต่ปองธรรมมีสิทธิ์ในการเลือกตั้ง ไม่เคยเลยที่เขาจะมาเป็นนอนหลับไม่รู้นอนคู้ไม่เห็น พ่อกำชับพวกเขาเสมอถึงความสำคัญในสิ่งนี้ นั่นจึงทำให้การลงคะแนนเสียงกลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตของเขาไปแล้ว

“เหมือนผมเพิ่งมาลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใหญ่ว่านไป ก่อนที่จะย้ายกลับมาอยู่บ้านไม่นานเองไม่ใช่หรือพ่อ ทำไมเขาถึงเลือกกันไวจ้จ้ครับ” ปองธรรมถามด้วยความสงสัย ความรู้สึกของเขาเหมือนมันเกิดขึ้นไม่นานนี่เอง

“เอ็งไปมุดหัวอยู่ที่ไหนมา ก็ไอ้พงษ์มันถูกศาลตัดสินจำคุกคดียาเสพติดนะสิ ไอ้พวกเซ็นפקในตลาดที่เซ็นกันทั้งวันทั้งคืนไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย เพราะได้ยาติจากไอ้พงษ์มันนี่ไง ตอนตำรวจค้นรถมันแล้วเจอยาบ้าเป็นร้อยเม็ดซ่อนไว้ใต้เบาะลงหน้าหนึ่งแทบทุกฉบับ ไม่ผ่านตาเอ็งมั่งหรือโงะ” แต่เอาเทพไม่เพียงเสียงเขี้ยว แต่ยังมองค้อนลูกชายปะหลับปะเหลือก

ปองธรรมยอมรับว่าเขาไม่รู้เรื่องที่ผู้ใหญ่ว่านนามศิริพงษ์ค้ายาบ้า จนถูกจับเป็นข่าวหน้าหนึ่งมาก่อน พนักงานดีสเพลย์ที่ทำงานด้านออกแบบตกแต่งหน้าร้านให้กับบริษัทเครื่องสำอางชื่อดังที่มีสาขาทั่วประเทศอย่างเขาไม่มีเวลาสนใจเรื่องอื่น แค่ทำงานให้ทันในแต่ละวันยังเป็นเรื่องยาก ถึงบ้านปาเข้าไปสี่ห้าทุ่ม จน

ภรรยาเบื้อที่จะนั่งรอ เธอมักขอลูกก่อนเพื่อมาทำงานบ้านที่ล้วนต้องใช้เวลาก่อน จะเข้านอนแล้วหลับเป็นตายจนถึงเช้า คั้นแห้งน้ำผึ้งพระจันทร์หมดไปตั้งแต่ปีแรกๆ ของการอยู่ร่วมกัน กว่าจะหวนกลับมาแต่ละครั้ง เขาต้องรอวันหยุดนักขัตฤกษ์เพื่อให้ร่างกายฟื้นตัว แต่มันก็ใช่ว่าจะเป็นวันเดียวกับที่ใช่ตก ยามใดที่เพื่อนฝูงถามว่า เมื่อไหร่จะมีลูก ปองธรรมจึงได้แต่สายหน้าซำๆ ด้วยความรู้สึกหมดหวัง

“ตกลงว่าเอ็งรู้เรื่องแล้วนะธรรม ใครติดต่อไม่ได้ช่างหัวมัน ปานนี้ไอ้ยะ ตายท่าตายเหวไปแล้วมั้ง ตั้งแต่ออกจากบ้านไปไม่มีส่งข่าวคราว เดี่ยวพรุ่งนี้ข้าต้องโทร.ตามนิงขวัญอีกคน โทร.ตามมันทุกวันนั่นละ ไอ้พวกนี้ไม่ค่อยสนใจสิทธิหน้าที่ของตัวเอง อะอะติดงาน อะอะอยู่ไกล มาลำบาก ไม่มีคนเฝ้าร้าน สารพัดเหตุผล จะอ้าง ประเทศมันจะไม่ใช่ประชาธิปไตย เพราะมีคนที่ไม่ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างนี้ละ”

แต่เทพจริงจังกับเรื่องพวกนี้เสมอ ปองธรรมไม่แปลกใจที่พ่อใช้ศัพท์แสงไม่ต่างนักการเมือง แม้จบเพียงปอสี่ แต่ชายชราเป็นคนที่ชอบติดตามข่าวสารบ้านเมืองมาแต่ไหนแต่ไร อ่านหนังสือพิมพ์ ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ ขาดแต่อินเทอร์เน็ต เพราะยากต่อการเรียนรู้ แต่เทพยึดครองทุกอย่างจนแม่ของเขาไม่เคยได้หยิบจับสิ่งของพวกนั้น บุญยืนเป็นผู้หญิงที่น่าสงสารคนหนึ่งในสายตาของปองธรรม นางถูกพ่อของเขากดขี่จนไม่มีความมั่นใจในตัวเอง ไม่เคยตัดสินใจอะไรได้เอง ชีวิตของนางจึงมีเพียงก้มหน้ารับคำสั่ง แล้วกระทำตามอย่างเคร่งครัด

“ข้ากลับก่อนละ ไปให้มันเข้าๆ หนอย ออย่ามัวไอ้เอ้อทำอันอยู่”

“ครับพ่อ”

หลังลูกชายรับคำ แต่เทพลุกขึ้นจากเก้าอี้โยกแล้วเดินฉับๆ ไปที่ประตู แต่ไม่ทันจะก้าวข้ามพินธุณี พินตาซึ่งลืมนิดไปว่าแขกยังไม่กลับก็ถือกะละมังข้าวหมาออกมา พร้อมเอ่ยเรียกเจ้าลัคคี่ตามความเคยชิน แต่เทพหันมองอีกฝ่ายตากลับ ไม่วายแวะเธอทิ้งท้ายก่อนไป

“นี่ก็อีกคน บอกให้ย้ายทะเบียนบ้านมาอยู่ที่นี่ ไม่ย้ายสักที ไม่นั่นลูกชาย ไอน้อมคงได้เพิ่มอีกเสียง”

พินิตาหน้าเสี ย อยู่ดีๆ ก็โดนฟาดวงฟาดงา เธอวางกะละมังข้าวหมาไว้ มุมห้องเพื่อให้ปองธรรมจัดการต่อ แล้วเดินเข้าไปแอบปาดน้ำตาในครัว ถ้ามตัวเอง ว่าไปทำอะไรให้เฒ่าเทพเกลียดชังนักหนา ในเวลาสามปีที่ผ่านมา ตั้งแต่เกิดการ ปะทะทางอารมณ์ครั้งแรกเธอไม่เคยได้คำตอบ โชคดีที่ปองธรรมเป็นคนดี ไม่เข้าข้าง พ่อแบบไม่มีเหตุผล ไม่อย่างนั้นชีวิตแต่งงานของเธอคงล่มสลายไปเสียนานแล้ว

พลันที่เดินพ้นรั้วบ้านของลูกชาย เฒ่าเทพก็สตาร์ทมอเตอร์ไซค์ ก่อนเข้า เกียร์แล้วบิดมันทะยานไปข้างหน้าไม่เหลียวหลัง ส่วนเจ้าของบ้านลือกประตูรั้ว แล้ว จึงเดินย้อนกลับมาเปิดกรงให้เจ้าลัคกี้ เพื่อปล่อยมันให้เป็นอิสระ ดวงตาของหมา น้อยเป็นประกาย จ้องมองเขาด้วยสีหน้าฉาบรอยยิ้ม ขณะก้านหางไกวระริกด้วยความดีใจที่ไม่ต้องถูกกักขังอาณาบริเวณ

ปองธรรมสัมผัสได้บ่อยครั้งว่าหมาของเขามีความเครียดไม่น้อย ที่ตลอด ทั้งวันมันต้องอยู่แต่ในกรง พินิตาซึ่งมันไว้ไม่ให้ออกมาวุ่นวายกับลูกค้า ถึงแม่เจ้าลัคกี้ จะไม่ใช่หมาที่ดุร้ายอะไร แต่คนที่ไม่ชอบหมาก็มีอยู่มาก ภรรยาของเขาจึงตัดสินใจ ชังมันจนกว่าจะถึงเวลาเก็บบ้าน

หากจะว่าไปแล้วพินิตาค่อนข้างปรับตัวเข้ากับที่นี่ได้ดี เมื่อรับทำมม แต่งหน้าตามที่ได้ร่ำเรียนมาแล้วไม่เกิดรายได้ที่สมน้ำสมเนื้อ เธอก็ยอมเปลี่ยนอาชีพ มาเป็นแม่ค้า โดยขอสูตรมาจากแม่ของเธอที่ไคยขายก๋วยเตี๋ยวมุดุนมาก่อนตอน สมัยเธอยังเด็ก ในการเตรียมวัตถุดิบแต่ละวันนั้นเหนื่อยพอตุ ปองธรรมบอกให้เธอ หาลูกจ้างสักคนมาเป็นลูกมือ แต่พินิตาปฏิเสธ ไม่อยากให้ทำอะไรที่ควรได้เต็มเม็ดเต็ม หน้วยไหลออกไปอยู่ในมือลูกจ้างหมด เธอยอมเหนื่อยเพื่อให้มีเงินเหลือเก็บติดักว่า ปองธรรมเออออตาม โดยจัดสรรเวลาในช่วงเที่ยงถึงบ่ายโมงมาช่วยภรรยา เพราะ ลูกค้ามักมาพร้อมกันเวลานั้น หรือหากเห็นชามก๋วยเตี๋ยวนอกกะละมังกองพะเนิน เขา จะนำมันไปล้างเพื่อช่วยทุ่นแรงเธ่อีกทาง

(๓)

หลังได้ยินเสียงเครื่องยนต์มอเตอร์ไซค์ของแม่เทพที่ตั้งอยู่หน้าบ้านห่างออกไป พนิดาถอนหายใจดังฟู อดไม่ได้ที่จะนึกถึงวันที่เธอมีปากเสียงกับพ่อผิวรุนแรง ก่อนจะแยกตัวออกมาอยู่ข้างนอก วันนั้นแม่เทพโยนกระดุกน่องไก่ใส่กรงเจ้าลัคกี้ เหมือนที่ชอบโยนให้สุนัขพันทางที่ตนเก็บมาเลี้ยงไว้เฝ้าบ้านเฝ้าสวน แต่ไม่ทันที่มันจะคาบเข้าปาก เธอส่งเสียงดุพร้อมกับถลาไปเปิดกรงแล้วหยิบกระดุกนั้นออกมา

เหตุที่ทำเช่นนั้น เพราะเกรงว่าเศษเสี้ยนของกระดุกหลังถูกขบจนแตกจะแทงกระเพาะหมาพันธุ์เล็กอย่างเจ้าลัคกี้ ดีไม่ดีอาจทำให้ต้องเสียค่าหยูกยาค่าหมอ ทว่าฝั่งแม่เทพกลับคิดว่าอีกฝ่ายอวดดี ด้วยเห็นเธอมีท่าทีต่อต้าน ใบหน้าของชายชราบ่งบอกว่าโกรธจัด จ้องมองลูกสะใภ้ดวงตาเขียวบีด ก่อนจะถามขึ้นด้วยเสียงอันดังว่ามีปัญหาอะไร?

พนิดาบอกเหตุผลไปตามที่เธอคิด ชายชราถึงกับทวาดลันว่าสิ่งที่เธอทำมันเกินไปแล้ว หมาก็คือหมา ไม่ใช่เวทดาที่ไหนถึงจะกินกระดุกไม่ได้ อย่าเลี้ยงหมาให้วิเศษเหมือนตัวเอง วันๆ เอาแต่แต่งหน้าทาปากไม่หยิบจับอะไรเป็นชิ้นเป็นอัน งานบ้านงานสวนมีมากมายไม่ยกทำ รับผิดชอบหน้าบ้านอะไร วันๆ ไม่เห็นมีลูกคำสักคน

ในวันเกิดเหตุ บอจธรรมซึ่งนั่งทำงานอยู่บนชั้นสองของบ้านได้ยินทุกคำพูดของพ่อ เขายอมรับว่าติดันในการเสาะหาอาชีพให้ภรรยา หลังย้ายกลับมาอยู่บ้านได้ไม่กี่วัน เขาทำป้ายรับทำผมแต่งหน้า อาชีพที่พนิดาถนัดที่สุดติดไว้กับเสาไฟฟ้าหน้าถนน แล้วทำลูกศรชี้เข้ามา แต่ผลตอบรับไม่ดีนัก หนึ่งคือเขาไม่มีหน้าร้านเป็นเรื่องเป็นราว และสอง คนที่นี่ผูกขาดอยู่กับร้านประจำในตลาดกันหมด ไม่มีใครสนใจเสริมสวยกับคนต่างถิ่นที่สนทนาภาษาพื้นบ้านกับใครไม่เป็นอย่างพนิดา วันๆ เธอจึงได้แต่ช่วยบุญยืนปิดกวาดเช็ดถู หยิบนั่นจับนี่เล็กๆ น้อยๆ คนไม่เคยทำสวนทำไร่อย่างเธอ ซินปล่อยให้เข้าสวนตอนอายุเกือบหลักสี่ ไม่เพียงมือไม้แตกพัง แต่พานจะเป็นลมเป็นแล้งให้เป็นภาระเสียเปล่าๆ เมืองชายขอบไม่มีค่าใช้จ่ายอะไรมาก

นักรายได้ของปองธรรมคนเดียวยอมเพียงพอที่จะเลี้ยงภรรยาที่ใช้จ่ายแบบสมณะ มาตลอดชีวิตได้อย่างสบาย

ด้วยความที่ไม่ว่าพินิตาจะทำอะไรก็ไม่เข้าตาคนอย่างเฉ่าเทพ เธอจึงปรึกษากับสามีว่าหากอยู่อย่างนั้นที่หนักใจที่สุดยอมไม่พันเขา วันไหนที่ถูกโจมตีหนักหญิงสาวถึงกับนอนร้องไห้สะอึกสะอื้นจนหลับไป ปองธรรมยอมรับว่าสงสารเธอจับใจ เมื่อเธอต้องการย้ายออกไปอยู่ข้างนอกเพื่อเปิดร้านก๋วยเตี๋ยว เขาจึงเห็นดีเห็นงามด้วย อย่างน้อยการมีอาชีพก็ไม่อาจทำให้เฉ่าเทพด่าว่าเธอเรื่องอ้อมมืองอเท้าไปวันๆ ได้อีก แล้วมันก็เป็นเหตุผลที่ดี หากเพื่อนบ้านถามว่าทำไมพวกเขาถึงต้องแยกตัวออกมา

แต่เฉ่าเทพก็คือเฉ่าเทพ นอกจากไม่ได้คิดว่าลูกสะใภ้พยายามที่จะดิ้นรนทำมาหากินอย่างที่ตนต้องการแล้ว ชายชรายังนำการย้ายออกของสองผัวเมียไปก่นด่าให้บุญยืนฟังไม่เว้นวัน แม้ผัวอย่างบุญยืนแม้จะไม่ได้มีความฉลาดเฉลียวล้ำลึกอะไร แต่การได้คลุกคลีกับพินิตาอยู่พักใหญ่ก็ทำให้นางรู้ว่าอีกฝ่ายไม่ใช่คนเลวร้าย ไม่ใช่พวกเหยียบขี่ไถ่ไม่ผ่อ หรือขี่เกี้ยวตัวเป็นขนอย่างเฉ่าเทพกล่าวหา แต่บุญยืนจะเปลี่ยนความคิดของเฉ่าเทพได้อย่างไรเล่า ตลอดเวลาที่อยู่ด้วยกันมาเกือบห้าสิบปี นางเองยังไม่มั่นใจเลยว่าลมหายใจของนางนั้นเป็นของตัวเองหรือเป็นของเฉ่าเทพกันแน่

(๔)

“พ่อมาทำไมหรือพี่ธรรม น่าจะมีเรื่องสำคัญ ไม่งั้นคงไม่มาถึงนี่”

พินิตาถามสามี หลังเธอเสร็จจากงานในครัว แล้วเดินออกมาพร้อมนำนมอุ่นๆ ยื่นให้ปองธรรม

“พ่อมาบอกให้ไปเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านนะตา”

พินิตาขมวดคิ้ว ก่อนถามกลับ “พี่เพิ่งเลือกไปไม่กี่ปีนี่เองไม่ใช่หรือตายังจำได้อยู่เลยว่าพี่ขอลางานกลับบ้าน ผู้ใหญ่บ้านสมัยนี้เกษียณอายุ ๖๐ กันแล้วนะพี่

ไม่ใช่อยู่ในตำแหน่งได้แค่ ๕ ปีเหมือนแต่ก่อน”

ปองธรรมจึงเล่าเรื่องที่เขาได้ยินมาจากปากของเหล่าเทพให้ภรรยาฟัง พนิดาพยักหน้าเป็นเชิงเข้าใจ ก่อนเธอจะหมุนตัวออกไปจากตรงนั้น ผู้เป็นสามีก็เอ่ยขึ้น

“อย่าไปเคืองพ่อแก่เลยนะตา แก่ก็เป็นแบบนี้ตามประสาแก่ ไม่มีใครอยู่กับแก่ได้นอกจากแม่กับหยง เมื่อบ่ายหยงโทร.มาปรึกษาที่อยู่ รำๆ ว่าจบมอหกจะขอไปเรียนต่อในเมือง ไม่รู้ปู่จะยอมหรือเปล่า น่าจะทนพ่อไม่ไหวขึ้นมาอีกคน”

“พี่ธรรมไม่ต้องห่วง ตาเข้าใจ ถึงจะอดเสียใจไม่ได้ว่าพ่อตั้งแง่อะไรกับตานักหนา แต่ก็ช่างมันเถอะพี่”

พนิดามีสีหน้าบ่งบอกว่าปลง ถอนหายใจบาง ขณะกำลังจะเดินเข้าห้องเพื่อเปลี่ยนเสื้อผ้าอาบน้ำ เธอนึกอะไรบางอย่างออก จึงหันมาพูดกับสามี

“ตาขอพูดอะไรหน่อยได้ไหมพี่”

“ได้สิ ตาอยากพูดอะไรพูดออกมาเลย พี่รู้ว่าตาอึดอัด พี่ฟังตาได้ทุกเรื่อง”

“ตาชื่นชมพ่อพี่นะ ที่ไม่ว่าจะมีการเลือกตั้งครั้งใดพ่อพี่ต้องโทร.ตามลูกมาลงคะแนน ทั้งที่หากพลาดไปสักครั้งสองครั้งมันก็ได้มีผลอะไร เพราะครอบครัวพี่ไม่มีใครคิดลงเล่นการเมืองอยู่แล้ว ในวิถีประชาธิปไตยพ่อพี่เป็นพลเมืองดีที่น่าเอาเยี่ยงอย่าง แต่สำหรับคนในบ้าน พ่อพี่กลับเผด็จการจนทุกคนอึดอัด แม้แต่เด็กอย่างตันหยง ที่พอเริ่มโต เริ่มมีความคิดเป็นของตัวเอง ก็ไม่ยอมอยู่ใต้อาณัติของพ่อพี่ขึ้นมาอีกคน”

พุดจบพนิดาก็หันหลังเดินจากไป สิ่งที่เธอเอ่ยมาทั้งหมดไม่ผิดแต่อย่างใด ปองธรรมมองตามภรรยาด้วยแววตาแฝงความสงสัยอย่างที่สุดซึ่ง ไม่คิดมาก่อนว่าการชักชวนภรรยาให้ทิ้งครอบครัวเดิมของเธอซึ่งมีพ่อแม่พี่น้องอยู่พร้อมหน้า มาอยู่เมืองชายขอบแห่งนี้จะก่อให้เกิดปัญหาตามมา อย่างที่ตัวเขาเองก็ยังคงคิดไม่ออกว่าจะแกะบมนี้ออกยังไง

วันเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านคนใหม่มาถึง เฒ่าเทพพญาบุญยืนมาถึงคุหาเลือกตั้งแต่โกโก้ เรื่องพวกนี้ชายชราใส่ใจยิ่งกว่าอะไรทั้งหมด แถมยังมั่นใจว่าลูกชายเพื่อนน่าจะได้รับตำแหน่งนี้เป็นที่แน่นอน เพราะคนที่เป็นคู่แข่งกับมาโนชแทบไม่เคยมีผลงานอะไรที่ชนะใจชาวบ้าน ด้วยเป็นเพียงลูกสมุนที่คอยเดินตามกันเจ้คิ้ม แถมยังชอบใช้วาจาสามทวารกับพ่อค้าแม่ค้าในตลาด ตอนเจ้านายใช้ให้มาเก็บค่าแฉง คะแนนเสียงจึงน่าจะเหมาะที่มาโนชอย่างไม่ต้องสงสัย

ในสายตาของเฒ่าเทพ มาโนชเป็นคนที่ใครๆ ต่างให้ความรักความเอ็นดู หลังเขาเรียนจบจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชายหนุ่มย้ายกลับมาพัฒนาบ้านเกิดด้วยการลงพื้นที่ให้ความรู้แก่ชาวบ้านมานานนม ปลูกผักปลอดสารพิษ ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ไม่ใช่ปุ๋ยหรือสารเคมีที่ทำให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อม สะสมความดีความชอบเอาไว้มากมาย หากไม่ถูกอำนาจของเงินตรามาเบียดบัง จนทำให้ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านตกไปอยู่ในมือของศิริพงษ์ ลูกเศรษฐินีมีตั้งค์แต่กลับคิดสั้นไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จนต้องติดคุกติดตารางอย่างที่ไม่ม่ใครคาดคิดมาก่อน

ไม่ทันแปดโมงตี ปองธรรมก็เดินทางมาถึงคุหาเลือกตั้ง เพราะรู้ว่าหากมาช้ากว่านี้คงถูกพ่อตาเปิง ในขณะที่ขวัญจิต น้องสาวของเขาซ้อนมอเตอร์ไซค์รับจ้างไล่หลังมาติดๆ เอนั่งรถไฟมาตั้งแต่เมื่อคืนถึงเอารุ่งเช้า แล้วนั่งสองแถวจากสถานีรถไฟมาลงตลาด ก่อนจะนั่งมอเตอร์ไซค์ต่อมาอีกทอดหนึ่ง เพราะรถยนต์ส่วนตัวสามีเธอจำเป็นต้องเอาไว้ใช้ขับไปโรงเรียน ขวัญจิตจึงต้องใช้วิธีนี้ โดยเธอโทร. มาบอกเล่าให้พี่ชายได้รับรู้ก่อนหน้าหลายวันแล้ว

ขณะที่ขวัญจิตกำลังจ่ายค่ามอเตอร์ไซค์ ผู้เป็นพี่ชายกวาดสายตามองผู้คนที่ทยอยกันเดินเข้าสู่ตัวอาคารซึ่งใช้เป็นสถานที่ในการเลือกตั้ง น้องสาวคนเล็กเดินตรงเข้ามายกมือไหว้พ่อแม่และพี่ชาย บุญยืนสวมกอดลูกด้วยความคิดถึง แหวดตาของหญิงชราส่องประกายสว่างสดใส ปองธรรมรู้สึกไม่คุ้นเคยกับภาพนี้ แต่เขาจะพบมันในทุกครั้งที่แม่ได้ออกมาลงคะแนนเสียง

หญิงชราดูมีความสุขมากกว่าทุกวัน ไม่ใช่เพราะได้ออกจากบ้านมาพบปะผู้คน ไม่ใช่เพราะได้เจอลูกสาวที่นานๆ กลับบ้านครั้ง ปองธรรมแน่ใจ...ไม่ใช่

“เฮ้อ พร้อมหน้าพร้อมตาแล้วก็เอาบัตรประชาชนไปให้เจ้าหน้าที่เขาชะสีมายืนล้อมหน้าล้อมหลังกันอยู่ทำไมให้เสียเวลา”

แต่เทพเอ๋ยเสียงดัง ทำลายบรรยากาศที่ฉาบทาไปด้วยแสงสีรุ้งเมื่อครู่ คนทั้งสี่แยกย้ายกันไปเข้าแถวหน้ากระดานเรียงหนึ่ง ยื่นบัตรให้เจ้าหน้าที่ทำการตรวจเอกสารก่อนเซ็นชื่อ แล้วจึงนำบัตรเลือกตั้งสำหรับผู้มีสิทธิลงคะแนนเข้าสู่คูหา

ปองธรรมกับบุญยืนเข้าคูหาในเวลาใกล้เคียงกัน ต่างคนต่างก้มหน้าก้มตาลงคะแนน เสร็จแล้วจึงพับสอดลงในกล่อง ก่อนพากันก้าวเท้าเดินออกจากคูหา แวบหนึ่งที่ปองธรรมหันสบตากับมารดา คล้ายว่าเขาเห็นประกายตาอันลึกลับของเจ้าลัคก็ตอนถูกปล่อยออกจากกรงขังอยู่ในนั้น ปองธรรมนึกถึงคำพูดของมารดาที่เคยกระซิบกับเขานานมาแล้ว

“ตั้งแต่แต่งงานกับพ่อเอ็งมา นี่เป็นอิสระอย่างเดียวของแม่ แม่จะเลือกลงคะแนนให้ใคร พ่อเอ็งจะมาบังคับแม่เหมือนที่บังคับเรื่องอื่นๆ ไม่ได้อีก เอ็งเข้าใจใช่ไหม”

บุญยืนจบคำพูดของตนเองแค่นั้น ไม่เปิดโอกาสให้ปองธรรมถามอะไรต่อ หรือบออะไรเขามากไปกว่านี้ แต่ปองธรรมก็เข้าใจในสิ่งที่แม่ต้องการสื่อดีแล้วหากเขาเดาไม่ผิด แม่เลือกที่จะลงคะแนนให้กับผู้สมัครที่อยู่คนละฝ่ายกับพ่อ.

เหตุการณ์สามัญ (กรณีศึกษาชิงปลากระบ้อง)

บทคัดย่อ

ราวๆ สี่ทุ่มครึ่ง ประมาณนั้นล่ะ ผมได้รับแจ้งเหตุ...

ตอนนั้นผมกำลังเข้าเวร ก็นั่งเล่นไลน์ฆ่าเวลาไปเรื่อยรอออกเวรเที่ยงคืน เหลืออีกชั่วโมงกว่าๆ นี่ถือเป็นช่วงนาทีทองเลยทีเดียว เพราะถ้ามีอะไรเกิดขึ้นตอนนี้ล่ะก็ แทนที่ออกเวรแล้วจะได้กลับบ้านไปหลับไปนอน ผมก็ต้องจัดการอะไรต่อมิอะไรไปอีกสักพักเพราะรับเรื่องไว้แล้ว ไ้อ้จะเกี่ยงให้เจ้าทุกข์เขารอไว้แจ้งความกับคนที่มารับเวรต่อ ดูแล้วไม่ค่อยจะเหมาะสมสักเท่าไร ก็ได้แต่ภาวนาขออย่าให้มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นมาเลย

จะว่าไปแล้วโรงพักเล็กๆ ระดับตำบลที่ผมประจำอยู่นี้เนี่ย ชาวบ้านเขาไม่ค่อยจะมีเรื่องมีราวอะไรกันนักหรอก เพราะเอาเข้าจริงส่วนใหญ่ก็คุ้นเคยกันหมดแหละ ที่นี่เป็นชุมชนเก่าแก่มิแค่นี้สิริ้อยกว่าครึ่งร้อย อยู่กันมาตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตาทวดด้วยกันทั้งนั้น

แต่สำหรับผมนะเรื่องปวดหัวมักจะเกิดขึ้นก็อีตอนทำรายงานประจำเดือนนั้นล่ะ เพราะสถิติคดีมักจะไม่ได้เข้าตามที่หน่วยเหนือเขากำหนดมาให้ สมมติว่าเดือนนี้รับคดีไว้ห้าเรื่อง เดือนหน้าจะต้องให้ได้มากกว่า จำนวนคดีต้องมีเพิ่มขึ้น ในขณะที่อีกทางหนึ่งเราก็กรมรงค์ให้อาชญากรรมลดลง คุณว่ามันย้อนแย้งกันดีไหมล่ะ สำหรับผู้ปฏิบัติอย่างผมแล้ว นี่เป็นเรื่องที่เข้าไม่ออกกันเลยทีเดียว...

ยิ่งดึกก็ยิ่งเงียบเพราะช่วงนี้น้ำท่วมทั้งตำบล เหล่านักบิดจึงไม่มีโอกาสออกมาเบิ้ลเครื่องให้ได้อิน รอบโรงพักมีเพียงเสียงฝนโปรยเม็ดลงมาเป็นช่วงๆ พอฝนซาฝูงอึ่งอ่างก็ประสานเสียงขึ้นสอดรับ มันช่างเป็นบทเพลงออเคสตราที่ชวนให้บรรยากาศซึ่งหม่นท้อด้วยความชื้นเย็นอย่างตอนนี้นี้หตุหุสันติ

ผมเข้าเวรคู่กับตาบตำรวจเอกเกษียณอีกนายหนึ่ง แกทำหน้าที่ขับรถ ผมกับลุงตาบนั่งคุยกันมาตั้งแต่เย็นจนหมดเรื่องคุยกันไปนานแล้ว ต่างคนจึงจ่อมจมอยู่ในหน้าจอสมาร์ทโฟนของใครของมัน ทั้งให้พัดลมตั้งพื้นตัวเก่าอายุสิบกว่าปีเฝ้าโรงพักส่ายหน้าไปทางนั้นที่ทางนี้ที่อย่างเกียจคร้านเต็มทน วิทยุสื่อสารซึ่งวางอยู่บนโต๊ะทำงานส่งเสียงโครกครากแทรกขึ้นมาเป็นระยะ ดันทางซึ่งเป็นที่พักสายตรวจแห่งใดแห่งหนึ่งคงกรอกเสียงมาพอให้รู้ว่ามีคนประจำการอยู่ มากกว่าจะเป็นการรายงานสถานการณ์ใดๆ

พอสี่ทุ่มครึ่งวิทยุก็ตะโกนเรียก...ผมสะดุ้ง ดูเวลาดบนจอแล้วก็ต้องถอนหายใจทิ้ง ก่อนจะคว้าวิทยุขึ้นมาขานรับ ศูนย์วิทยุแจ้งมาว่ามีเหตุทำร้ายร่างกายกันเมื่อสิบห้านาทีก่อน ผมถามพิกัดสถานที่ ลุงตาบนั่งฟังอยู่ด้วยรู้ทันที่ว่าที่บ้านใคร เพราะแกอยู่ในพื้นที่นี้มาตั้งแต่เกิด

พลขับสตาร์ทเครื่องรออยู่แล้ว ขณะผมจัดเตรียมอุปกรณ์จำพวกกระตาดขานทีก ตลับเมตร แล้วสาวเท้าตามลงไปแบบเซ็งๆ ในใจนึกหงุดหงิดกับผู้ก่อเหตุ จะออกเวรอยู่แล้วเชียว เจอแจ็กพ็อตเข้าจนได้!

ลุงตาบเคลื่อนรถออกจากโรงจอด เราเจอฝนเม็ดหนามาตลอดทาง ที่ปิดน้ำฝนบนกระจกหน้าเก่าจนยางตาย มันทำหน้าที่ตั้งครีตคราดน่ารำคาญ สองข้าง

ทางบางช่วงน้ำยังปริ่มอยู่จนเกือบถึงขอบถนน ปีนี้มรสุมเล่นแรง ทำเอาพื้นที่
ทั้งจังหวัดจมน้ำมาร่วมครึ่งเดือนแล้ว ระดับน้ำลดลงเข้ามา ชาวบ้านเดือดร้อนกัน
ทั่วหน้า ครอบครัวที่อยู่ลึกเข้าไปจากถนนใหญ่ทำได้เพียงรอรับถุงยังชีพที่หน่วยงาน
ต่างๆ นำเข้าไปแจก

ผมใช้เวลาไม่เกินสัปดาห์ก็ถึงจุดหมาย จอดรถร้อยเวรไว้ริมถนนแล้วเดิน
เข้าไป บ้านเกิดเหตุเป็นบ้านชั้นเดียวห่างจากถนนใหญ่ราวสามสิบลเมตร แลวนั้น
น้ำลดแล้ว แต่ลานซีเมนต์หน้าบ้านยังมีรอยขึ้นและให้เห็น ชาวบ้านมายืนมุงกันอยู่
ที่ศาลาหน้าบ้านหกเจ็ดคน ตอนผมเดินเข้าไปพวกเขาพร้อมใจกันหลีกเลี่ยงให้ราว
ตั้งแถวไว้รอรับ

พื้นที่ศาลาขนาดสามตารางเมตร สว่างทั่วด้วยหลอดนีออนขนาดสั้นที่ติดไว้
บนชื่อ งานสามสี่ใบและเศษอาหารกระจายเกลื่อนบนศาลา ขวดเบียร์เปล่าล้นมก
อยู่หลายขวด มีขวดหนึ่งกลายสภาพเป็นเศษแก้ว รอยเลือดประอะเป็นหย่อมบน
ศาลาและหยดเป็นทางบนพื้นซีเมนต์ โทรศัพท์ในมือผมทำหน้าที่เก็บภาพทุกแง่มุม
ไว้เป็นหลักฐาน เสร็จแล้วจึงสเก็ทซ์แผนผังที่เกิดเหตุคร่าวๆ ลงในกระดาษบันทึก

ชาวบ้านบอกว่าคนเจ็บถูกนำตัวส่งโรงพยาบาลแล้วก่อนที่ผมจะมาถึง ส่วน
คู่อริหายไปในความมืดหลังก่อเหตุ เป็นสูตรสำเร็จที่ใครก็ไม่รู้คิดค้นขึ้น ผมนึกขำๆ
ในใจว่านี่กรรมที่เราจึงต้องเรียกเขาว่า ‘ผู้ต้องหา’

สอบถามชาวบ้านได้ความว่า ที่มามุงกันอยู่นั้นไม่มีใครอยู่ในเหตุการณ์
สักคน แต่ก็พอจะปะติดปะต่อเรื่องราวได้ว่าผู้เสียหาย เอ่อ...คนที่ถูกตีหัวนะ ชื่อนาย
สมคิด เป็นลูกชายนายคล้อยเจ้าของบ้านเกิดเหตุ ก่อนเกิดเหตุนั่งดื่มเบียร์อยู่บน
ศาลากับเพื่อนหลายคน ส่วนคู่อริชื่อนายอำนวย ก็เป็นญาติพี่น้องกันนั้นแหละ
บ้านอยู่ถัดเข้าไปข้างในนี้เอง นายอำนวยจะร่วมวงอยู่ด้วยหรือไม่ จะขัดใจกันด้วย
เหตุอันใดก็ไม่มีใครรู้ มาสู้อีกทีก็ลงไม้ลงมือกันซะแล้ว นายอำนวยตีหัวนายสมคิด
ด้วยขวดเบียร์เสียเลือดอาบ ถูกส่งตัวไปโรงพยาบาลประจำอำเภอแล้ว เสร็จจากที่นี้

ผมคงต้องตามไปดูอาการเสียหน่อย จะได้ถ่ายรูปบาดแผลไว้เป็นหลักฐาน แล้วค่อยเรียกพยานมาสอบสวนรายละเอียดกันอีกที...

คำให้การของนายเชวงศักดิ์ : นายก อบต.

คืนนั้นผมเหนื่อยมาก กลับมาจากแจกลิงของให้ชาวบ้าน นอนดูทีวีเล่นๆ แล้วก็เคลิ้มหลับไป ฝ้าดูข่าวนั้นล่ะครับ เพื่อมีอะไรเกี่ยวกับสถานการณ์น้ำท่วมบ้าง มันเป็นหน้าที่ของผมครับที่ต้องเฝ้าระวัง คิดอยู่อย่างเดียวว่าต้องทำงานให้สมกับที่ชาวบ้านเขาเลือกเข้ามา ถึงไหนก็อุตส่าห์ลาออกจากผู้ใหญ่บ้านเพื่อมาลงสมัครนายกแล้ว ที่จริงถ้าเป็นผู้ใหญ่บ้านนะผมอยู่ได้ถึงอายุหกสิบเลยนะ แต่คิดว่าถ้าได้เป็นนายกมันมีอำนาจ เอ๊ย...โอกาส รับใช้ชาวบ้านได้มากกว่า ผมจะบอกอะไรให้ นะหมวด ตำแหน่งนายก อบต. นะ อ้อ...เอาเฉพาะเรื่องที่ได้กมันตีหัวกันนะระระ ได้ครับได้...

เหมือนที่บอกนั้นแหละ ผมนอนดูทีวีแล้วก็หลับไป มารู้สึกตัวอีกทีอีตอนทีเสียงมือถือดั่งขึ้น พอสะดุ้งตื่นก็ความหาอยู่ตั้งนาน ไม่รู้มันไปเรียกอยู่ตรงไหน รื้อหาแถวๆ ที่นอนเจอชุกอยู่ในกระเป่าเสื้อแจ็กเก็ต ตัวที่มหาดไทยเขาให้มาตอนเข้าอบรมหลักสูตรผู้นำชุมชนที่กระทรวง ชอบมากเสื้อตัวนี้ผ้าเนื้อดี ใส่แล้วอบอุ่น ผมเลยมักจะใส่ไปทุกงาน รุ่นนั้นอบรมกันตั้งครึ่งเดือนนะ ก็คุ้มนะได้ไปเที่ยว เอ๊ย...ไปดูงานแถวภาคเหนือตั้งหลายจังหวัด อากาศกำลังหนาวเสียด้วย ลำพังจะไปเองคงยากอยู่หรอก ครับๆ ขอโทษที พอได้พูดแล้วผมมันชอบไหลไปเรื่อย แก้ไม่หายสักที

ถึงไหนแล้วละ อ้อ ผมยกมือถือขึ้นดูเห็นว่าเป็นเบอร์ของน้ำคัล้อยที่เคยเม้มไว้ คิดว่าแคงมีเรื่องด่วนอะไรสักอย่างถึงได้โทร.เอาป่านนี้ เพราะตอนเย็นก็เพิ่งเจอกันอยู่ กดรับแล้วผมก็ฮาโหลๆ อยู่ตั้งนาน ไอ้ผมยังจ้วงเจียอยู่ ส่วนน้ำคัล้อยแกก็

พูดอะไรฟังไม่รู้เรื่องเหมือนกำลังตกใจ จับใจความได้ว่านายสมคิดลูกชายแกถูกตีหัวแตก ได้ยินแค่นั้นผมก็ตาสว่างล่ะครับ

พูดก็พูดเถอะ น้ำค้อย่นะไม่ใช่ญาติก็เหมือนญาติ ผมกับแกถูกใจกัน อาจจะเป็นเพราะชอบทำงานเพื่อส่วนรวมเหมือนกันกระมัง น้ำค้อย่นะเอาสาเข้าไปทำงานในกลุ่มอะไรต่อมิอะไรของตำบลเยอะแยะไปหมด เลยมีสมัครพรรคพวกเยอะโซคดีที่ตอนสมัครชิงตำแหน่งนายกแกออกหน้าหนุนผมเต็มที่ เห็นว่าถึงขนาดยอมขัดใจกับพี่น้องบางคนที่ยีร์ฝั่งตรงข้ามเลยทีเดียว ก็ซึ่งน้ำใจแกแหละ พอชนะเลือกตั้งมาอะไรที่ตอบแทนแก่ได้ผมก็ต้องจัดไป

ตอนผมเข้าไปถึงเห็นน้ำค้อย่นะอยู่ ส่วนน้ำเนียนเมียแกประคองนายสมคิดซึ่งนั่งกุมหัวอยู่บนศาลา เลือดไหลโกรกทีเดียว ย้อยลงอาบเสื้อยืดสีขาวที่ใส่อยู่แดงเลือดไปหมด ตอนนั้นมีเพื่อนนายสมคิดอีกคนหนึ่งยืนอยู่ด้วย ชื่ออะไรแล้วหว่า เด็กสมัยนี้หน้าตาบ้านๆ แต่พ่อแม่นั้นชอบตั้งชื่อเป็นภาษาฝรั่ง เรียกยากแท้ อ้อ...นี่ก็ได้ละ นายเบ็งค์ ชื่อเล่นนะ ส่วนชื่อจริงผมไม่ทราบ

อีกครูนึง เพื่อนบ้านแถวนั้นห้าหกคนคงได้ยินเสียงอะอะก็เลยทยอยเข้ามาดูเหตุการณ์ ผมถามน้ำค้อย่นะแล้วแกไม่รู้เรื่องอะไรด้วยเลย ส่วนน้ำเนียนนะเอาแต่สะอึกสะอื้นไม่ได้พูดอะไร ผมเข้าไปดูบาดแผลก็ได้สอบถามเอากับคนเจ็บ

นายสมคิดเล่าว่าตอนเกิดเรื่องเขากับเพื่อนนั่งดื่มเบียร์กันอยู่บนศาลานั้นล่ะครับ นั่งกันมาตั้งแต่เย็นโน้นแหละ ตอนแรกก็หลายคนหรอก แต่พอตกค่ำต่างคนก็แยกย้ายกันไป เหลือแต่เขากับนายเบ็งค์ยังนั่งกันต่อ ตอนนั้นเบียร์หมดไปราวครึ่งลิ้งเห็นจะได้ ก็คงจะมินๆ กันข้างแล้วละ นั่งคุยกันไปเรื่อยเปื่อยเรื่องฟ้าฝน เรื่องหาปลา ก็วนๆ อยู่กับสถานการณ์น้ำท่วมนั่นแหละ

เอ่อ...อ่า...คือยังไงละ จะว่าอย่างนั้นก็ได้อะ เบียร์นั่นนะผมเป็นคนซื้อเข้าไปให้เองตั้งแต่ตอนเย็นโน้น รู้ว่าศาลาหน้าบ้านน้ำค้อย่นะเขานั่งกันเป็นประจำทุกวัน พอตีผมผ่านไปเยี่ยมเยียนแถวนี้ เลยซื้อเบียร์ไปฝากพอให้ได้นั่งคลายเครียดกัน ใครจะไปนึกเลยว่ามันจะเกิดเรื่องขึ้น ไข้ไหมล่ะหมวด...

ราวสี่ทุ่มล่งมั่งตอนที่นายอำนวยเข้ามาที่ศาลา ไม่มีใครได้ดูนาฬิกาหรือก
กะประมาณเอา บ้านนายอำนวยนะต้องเดินผ่านบ้านนายสมคิดเข้าไปข้างใน เขา
เป็นพี่น้องกันครับ น้ำคล้ายแกเป็นพี่ชายน้ำคล้ายพ่อนายอำนวย ตอนเข้าไปนะนาย
อำนวยมาได้ที่มาแล้ว พอผ่านศาลาเห็นสองคนนั้นนั่งอยู่ที่เดินเป้เข้าไปหา ฝ่ายหนึ่ง
มีนอีกฝ่ายหนึ่งมา ไม่รู้พูดจาประสาพี่น้องกันอีท่าไหน นายอำนวยชกเปรี้ยงเข้าไปให้
ทีไหนกแก้มของนายสมคิด ส่วนนายเบ็งค์ซึ่งเป็นคนนอกก็ปราดเข้าขวาง คงตั้งใจ
จะเข้าไปแยกแยะ แต่นายอำนวยไวกว่า คว่าได้ขวดเบียร์ที่กั้งอยู่บนศาลาพาด
เปรี้ยงเข้ากลางกระหม่อมนายสมคิด ที่เดียวเลือดอาบเลย แล้วยนายอำนวยก็วิ่งหนี
กลับออกไปทางหน้าบ้าน น้ำคล้ายรู้เรื่องจึงวิ่งออกมาดู พอเห็นว่าอะไรเป็นอะไรก็
เลยโทร.บอกผมเป็นคนแรก แกก็ต้องคิดถึงคนที่พึ่งพาได้ก่อนแหละ

ตอนแรกผมขับมอเตอร์ไซค์ไป แต่พอเห็นนายสมคิดเลือดออกมาก
เหลือเกิน กลัวจะไม่ทันการ เลยกลับไปเอากระบะที่บ้านมารับไปส่งโรงพยาบาล ระหว่าง
ทางก็แฉะแจ้งเหตุตรงที่פקสายตรวจ ผมเกี่ยวข้องแค่นี้แหละหมวด

นายอำนวยนะระอะ...ไม่รู้สิ ถึงตอนนี้ก็ยังไม่รู้ว่าหนีไปหลบอยู่ที่ไหน ผม
เคยเข้าไปตามถึงบ้าน แต่น้ำคล้ายก็บอกว่าไม่รู้ไม่เห็น ผมคิดว่าแกไม่ยอมบอก
มากกว่า ความรักลูกนะคนเราทำได้ทั้งนั้นละ ถึงขนาดให้หลบหนีอาญาแผ่นดิน
ก็ยอม

เคยได้ข่าวเหมือนกันว่านายอำนวยอยู่ระหว่างคุมประพฤติคดียาเสพติด
คราวนี้คงหนียาวละ หาด้วยยากสักหน่อยนะหมวด แต่ผมว่าหมวดลองไปสืบหาเอา
จากนายวิเชียรน่าจะได้เบาะแสะอะไรบ้างนะ รายนั้นเขาถนัดเรื่องการวิ่งเต้นช่วยเหลือ
คนที่กำลังมีคดี อีกอย่างน้ำคล้ายกับนายวิเชียรนะเขาสนิทสนมกันพอสมควรทีเดียว

อ้อครับ มันเป็นหน้าที่ของนายกอยู่แล้ว ถ้ามีอะไรเพิ่มเติมผมจะแจ้งให้
หมวดทราบทันทีเลยครับ...

คำให้การของนายคล้อย : บิดาผู้เสียหาย

ให้ตายดับสืเอา...ไม่เคยมีเรื่องมีราวอะไรกันมาก่อนเลยจริงๆ นะหมวด พี่น้องกันนะมันจะมีเรื่องอะไรหนักหนาถึงขนาดต้องลงไม้ลงมือกัน นี่ถ้าไม่มาเหมือนหมาแล้วถูกพวกนั้นยุเอา ผมก็ไม่คิดว่ามันจะทำทรอก ไอนวณะไอนวไม่มา ทำกันได้ แทนที่จะช่วยพี่น้องเวลามีเรื่องกะคนอื่น แต่ไอ้สันดานนี่ก็กลับมาเล่นกันเอง คบไม่ได้จริงๆ

ผมสาธยายให้ฟังตั้งแต่แรกเลยดีกว่า ไอนวณะมันหลานผม ลูกไอ้คล้าย น้องชายผมเอง มีกันสองคนพี่น้องแค่นี้แหละ คลานตามกันมาห่างคนละปี เนี่ย บ้านมันอยู่ถัดเข้าไปข้างโน้น ปลูกอยู่บนที่ดินของพ่อผืนเดียวกัน เพิ่งจะแบ่งแยกโฉนด ออกเป็นสองแปลงก็หลังจากพ่อตายแล้ว พ่อแก่ไม่ยอมให้แบ่งผืนดินของปู่ตายาย อยากให้อยู่ร่วมกันไปอย่างนั้น ก็รักใคร่กันดีอยู่ครับ พ่อแกลสอนอยู่เรื่อยแหละว่า พี่น้องต้องดูแลกัน ตอนเด็กๆ นะทะเลาะกันเมื่อไหร่เป็นต้องโดนหวดทั้งสองคนทุกที เชียว พ่อแก่เกลียดมากเรื่องทะเลาะกันเองเนี่ย

พ่อตายไปสิบกว่าปีแล้วละหมวด ปีนี้นผมก็หกลีบห้าเข้าไปแล้วเนี่ย แม่ตาย หลังพ่อปีนึง ตอนพ่อตายนะผมสร้างบ้านหลังนี้แล้ว แยกมาตั้งแต่ได้กับอีนี้นโน้นแหละ ส่วนไอ้คล้ายก็สร้างบ้านใหม่แทนหลังเก่าบนที่ดินเดิม พ่อกับแม่อยู่กับมันจนตายแหละ แกออยากอยู่บ้านเดิมของแก คนแกก็มักจะติดที่แบบนี้ละ บอกว่าให้มาอยู่กับผมสักคนก็ไม่มีใครยอมมาทั้งที่บ้านติดกันเนี่ย ผมก็ได้แต่คอยส่งข้าวส่งน้ำให้อยู่เรื่อยๆ

ผมกับไอ้คล้ายก็ทำสวนเหมือนคนอื่นเขา สวนของผมต้องเดินผ่านบ้าน ไอ้คล้ายเข้าไปข้างใน ติดกับสวนของมันอีกนั่นแหละ พี่น้องอยู่ใกล้กันนะดี มีอะไรได้ฟังพาอาศัยปรึกษาหารือกัน วันไหนครึ้มอกครึ้มใจก็ได้ตั้งวงเฮฮากันตามประสา

มาพักหลังนี้เองที่ไอ้คล้ายมันไปถูกอกถูกใจกับพวกฝั่งโน้น วันทั้งวันไปขลุก อยู่แต่ที่นั่น บ้านไอ้ เอ่อ...นายวิเชียรนายก อบต. คนก่อนนะ ตื่นเช้ามาล้างหน้า

ล้างตาเสร็จก็ข้ามถนนไปละ ที่นั่นเขามีสภากาแฟกันหน้าบ้านทุกวัน นั่งกันตั้งแต่
เข้ายันเย็นแหละ คนนั้นก็กลับคนนี้ก็ไปวนกันอยู่อย่างนั้น ส่วนใหญ่พวกคอกการเมือง
เก่งๆ กันทั้งนั้น รู้ทุกเรื่องตั้งแต่เรื่องในตำบลไปจนถึงเรื่องระดับประเทศ วิพากษ์
วิจารณ์กันไปผดๆ ไอ้คล้ายเองก็ข้ามไปข้ามมาไม่รู้วันละสักกี่รอบ งานการไม่คิด
จะทำกันละ...

อ้อ...ไอ้คล้ายมันไปซุกอยู่กับเขาตั้งแต่สมัยนายวิเชียรเป็นนายกโน้นแหละ
ว่ากันตามจริงผมเองกับนายวิเชียรก็คุยเคยกันอยู่หรอก เห็นมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก แต่
ที่ไม่ไปสูงสิงเพราะผมไม่ค่อยชอบนิสัยคนบ้านนั้น เขาชอบทำให้ยุ่งกตัวข่มคนอื่น
กรรมพันธุ์ละมั้ง เป็นมาตั้งแต่สมัยปู่มันโน้น นายวิเชียรเองก็ใช้อยู่ ตอนเป็นนา
ยกนะเดินแขนอำหน้าเซ็ดเลยที่เดียว...

แห่ม ใครบ้างจะไม่รู้ หัวละห้าร้อยจ่ายล่วงหน้าก่อนเลือกตั้งคินนิง บ้าน
ผมก็มีคนติดต่อเอามาให้ แต่ผมไม่รับหรอก แล้วก็ไม่ได้เลือกด้วย คนอย่างนายวิเชียร
จะเข้าไปทำหน้าที่อะไรได้ เรียนหนังสือก็ไม่จบ สุดท้ายต้องไปวิ่งหาซื้อวุฒิการศึกษา
มาเพื่อลงสมัคร ได้เข้าไปลงนอนอยู่สมัยนั้นก็แพ้ไม่เป็นทำให้กับนายกเซวงศักดิ์ เขา
ก็เลยผูกใจเจ็บเอากับนายกศักดิ์เสียนักหนาอย่างงี้แล้ว

หมวดถามมาผมก็เล่าไปเรื่อยละ มาว่าถึงไอ้น้องชายของผมกันต่อดีกว่า
นะ...

มันเริ่มออกอาการแปลกๆ กับผมตั้งแต่ก่อนเลือกนายกครั้งที่แล้วนั้นละ
บ้านมันนะหนูนายวิเชียรกันจนออกนอกหน้า ดิอย่างนั้นอย่างนี้ เป็นนักเลงใจถึง
ฟังได้ ขอหินขอทรายมาถมหน้าบ้านก็ขนมาให้ ทำไมจะไม่ได้ละ เงินหลวงทั้งนั้น
ถึงหน้าแล้งก็เอาเครื่องสูบน้ำของ อบต. มาให้ใช้ มันก็วนใช้กันแต่เฉพาะในกลุ่มของ
ตัวเองนั่นแหละ คนอื่นได้แต่เสียที่ไหนกัน

ไอ้คล้ายมันพูดยกยอให้ผมฟังหนักเข้าก็ชักรำคาญ เลยยกเอาเหตุเอาผล
ต่างๆ นานามาแย้ง ไอ้คล้ายเถียงไม่ขึ้น มันก็เลยพาลออกอาการไม่พอใจผม ตอนแรก

ก็แค่ตึงๆ กันไป แต่พอมผมไปช่วยหาเสียงให้นายกศักดิ์นั่นแหละ ทีนี้เลยไปกันใหญ่ เดินสวนกันถ้าหลีกเลี่ยงได้มันก็หลีกเลี่ยง ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ทันมันก็หันไปทางอื่นไม่มองหน้ากัน

แต่เหตุการณ์ก็มาระเบิดเอาอีตอนที่นายกศักดิ์เขาชนะเลือกตั้งนั่นซี คราวนี้มันเล่นซึ่งลวดหนามกันรั้วไม่ให้ผมผ่านเข้าสวนกันเลยทีเดียว เล่นกันอย่างนี้ ผมก็เอาบ้างสิ ผมปิดทางเข้าบ้านมันก็เลยต้องไปเข้าทางอื่น นั่นแหละ พี่น้องต้อง กลายเป็นคนอื่นไปก็ตั้งแต่ผลเลือกตั้งออกนะแหละ

คืนเกิดเรื่องนะผมหลับไปแล้ว ก่อนนอนก็เห็นแล้วว่าไอ้คิดกับไอ้เบ้งค์ เพื่อนมันนั่งล้อเบียร์กันอยู่ตั้งแต่เย็น เบียร์ของนายกศักดิ์ แกมมาเยี่ยมเอาของบริจาค น้ำท่วมมาให้ ข้าวสารปลากระป๋องอะไรพวกนั้น แล้วแกก็ติดเบียร์มาด้วยลังหนึ่ง น้ำท่วมมารวมครึ่งเดือนก็กะว่ามานั่งปรับทุกข์กันพอได้คลายร้อนใจ ป่านนี้ต้นไม้ ต้นไร่เน่าตายไปหมดแล้วก็ไม่รู้ นายกศักดิ์นั่งอยู่จนเบียร์หมดไปขวดหนึ่งแกก็ลุกออกไปทำธุระที่อื่น ผมตีกับเขาด้วยนิดหน่อยพอให้ห้องร้อนๆ ก็เลิก กินข้าวเสร็จแล้ว เข้านอน มารู้อีกตัวอีกทีตอนไอ้เบ้งค์เคาะประตูเรียกบอกว่าไอ้คิดถูกตีหัว ผม กระโดดผลุงเหมือนถูกลากออกมาจากที่นอน เห็นไอ้คิดนั่งกุมกบาลอยู่ข้างศาลา เลือดโชกเขียว อารามตกใจคิดอะไรไม่ออกเลยโทร.ไปหานายกศักดิ์ รอจนแกเอารถกระบะมารับมันไปส่งโรงพยาบาล ผมกับอีเนียนก็ไปด้วยกัน หมอเย็บตึงเจ็ดเข็มนะ ไอ้นวย ไอ้ยัดแ...ระยำจริงๆ เสียว!

ไม่เห็นทรอกหมวด ผมออกมาไอ้ลูกหมานั่นก็วิ่งหากจุกตุตไปไหนแล้วก็ไม่รู้...

ไอ้คิดบอกผมเองตั้งแต่ตอนนั้นแล้วว่าไอ้นวยเป็นคนฟาดมันด้วยขวดเบียร์ มันเมาและเหมามาจากบ้านไอ้ เอ่อ...นายวิเชียรนั่นแหละ มาถึงก็โวยวายจะเอา ปลากระป๋องที่นายกศักดิ์เอามากองไว้ ไอ้คิดบอกว่าเดี๋ยวค่อยแบ่งไปให้ แต่มันไม่ฟัง คว่าถูเอาไปทั้งหมดเดี๋ยวนั้นเลย ไอ้คิดแย่งกลับ ไอ้ฉิบหายนั่นเลยหยิบขวดเบียร์ เปรี้ยงเข้าให้

ไม่ละหมวด เจรจาอะไรกันอีก ในเมื่อไม่นับพี่น้องกันแล้วก็ไม่ต้องเอาманไว้ นายกศักดิ์บอกว่าพฤติกรรมมูกอาจแบบนี้มันต้องโดนหลายกระทง ทั้งบุกรุก ทั้งทำร้ายร่างกาย ไม่น่าอาจจะถึงขั้นพยายามฆ่าก็ได้ แกบอกว่าคุณดีแบบนี้ผมจะยอมความไม่ได้...

คำให้การของนายสมคิด : ผู้เสียหาย

ชื่อสมคิด ใจเย็น อายุสิบเก้าปี รู้จักสิครับ เป็นญาติกัน นายอำนวยเป็นลูกของอาผม

บาดแผลเหวอ...ยังเจ็บอยู่เลยหมวด ทั้งเจ็บทั้งมัน ไม่ทันได้ระวังโดนเข้าเต็มๆ เลย ใครจะไปคิดเลยว่ามันจะเล่นแรงอย่างนี้ ทะเลาะกันก็เคยมีธรรมดาของคนโตมาด้วยกัน ตอนเด็กๆ เกียงกันชกหน้ากันออกบ่อยไป แต่นั่นมันตอนเด็ก...

เมื่อก่อนนั่งดื่มด้วยกันประจำ ตั้งวงบ้านผมบ้างบ้านมันบ้าง กอดคอแหกปากร้องคาราโอเกะด้วยกันอยู่เรื่อย โถ้หมวด ถึงขนาดนี้แล้วใครจะไปกอดคอกันได้อีกเล่า พ่อแกไม่ยอมหรอก...

ครับ วันนั้นตอนบ่ายนายกศักดิ์เอาของมาแจก นายกคนนี้แกลตินะ ตั้งแต่ น้ำท่วมนี้แวะเวียนเอาของมาให้อยู่เรื่อยไม่เคยขาด วันนั้นก็เอาปลากระป๋องมาให้สามถุง แล้วก็ซื้อเบียร์มาด้วยลึงนี้ มาถึงก็นั่งกันบนศาลาหน้าบ้านผมนั่นแหละ นั่งกันหลายคนครับ วนเวียนกันคนนั้นไปคนนั้นมา พรอคพวกด้วยกันทั้งนั้น แต่ตกค้ำก็เหลืออยู่ไม่กี่คน พอพอลุกไปกินข้าวก็เหลือแค่ผมกับไอ้แบงค์สองคนนั่งจ้ำกันต่อ รากงอกแล้วนี่ เบียร์ลึงนี้เหลืออยู่แค่สองขวดละมั้ง กะว่าหมดแล้วก็จะแยกย้ายกันไป ก็เมาสิครับ...บอกว่าไม่เมาใครจะเชื่อ ล่อกันมาตั้งแต่เย็น

เห็นครับ ผมเห็นตั้งแต่มันเดินเข้ามาโน่นแล้ว เขเข้ามาเลยละ คงจัดไปเยอะเหมือนกัน อ้อ...บ้านอาคล้ายเขาเป็นทีมงานของนายวิเชียร นายก อบต. คนก่อนนะ เขาก็เลยมักจะข้ามไปตั้งวงกันอยู่ฝั่งบ้านนายวิเชียรโน่นนะ

เข้ามาถึงมันก็มายืนอยู่หน้าศาลา ห่างจากที่พวกผมนั่งอยู่แค่เนี้ย ไซ่ครับ ยืนกันใกล้ๆ นี่แหละ แล้วก็ถามผมว่า เห็นเขาว่าบ้านมึงเก็บปลากะปองแจกไว้เยอะ จนแตกไม่หมดเลยหรอะ ให้อู่มั่งสิ บ้านกูไม่มีอะไรจะแตกอยู่แล้ว โทษนะครับหหมวด... มันพูดแบบนี้จริงๆ ผมก็บอกว่าได้รับมาเท่ากับบ้านอื่นแหละ ใครเหอที่บอกว่าบ้านกูได้เยอะนะ แต่ไม่เป็นไรหรอกถ้ามึงอยากได้กูจะแบ่งให้ แต่มันก็ยังไม่พริ้วๆ ต่อไปทำนองว่านายกศักดิ์นะแจกของให้แต่พวกตัวเอง บ้านที่ไม่ใช่หัวคะแนนอดจะตายทำกันอยู่แล้ว พูดไม่พูดเปล่า มันเอ้อมมือมาดึงเอาถุงปลากะปองที่กองอยู่ข้างๆ ไปด้วย ผมเลยปิดมือนั่นออก เท่านั้นล่ะครับ มันชกผมเปรี้ยงเข้าให้ครึ่งปากครึ่งจมูก เห็นดาวระยิบระยับเลยครับ

พอเห็นผมโดนไอ้เบ้งค์ก็เลยขยับลุกขึ้นจะเข้ามาห้าม ไอ้นวยเลยถีบโครมเข้าให้ที่ยอดอกหางยหลังผล็องไปโน่น ผมตั้งตัวได้ก็ลุกขึ้นยืน ปล่าวเหอครับหหมวด... แค่นี้เตรียมจะป้องกันตัวนะ ไม่ได้ต้องการจะวิวาทอะไรกับมันเหอ ผมชกไปทีหนึ่งน่าจะโดนแถวๆ เบ้าตานั้น แค่นี้เดียวครับไม่หนักหน่วงอะไรเหอ แต่ไอ้นวยนะถึงจะเมาแต่มันก็ยังไวเหมือนลิง มันหยิบเอาขวดเบียร์ที่กึ่งอยู่บนศาลานั้นแหละ ฟาดเปรี้ยงเข้ากลางกะหม่อมผมนี่ มันดับเลย...

โดนทีเดียว...แต่มันก็ตั้งท่าจะซ้ำอีกแหละ ถ้าไอ้เบ้งค์ไม่วิ่งไปเรียกพ่อผมซะก่อน มันเลยวิ่งกลับออกไปทางถนนใหญ่ เห็นแวบๆ ว่าข้ามถนนไปแถวบ้านนายวิเชียรโน่น

เอาเรื่องสิครับ...จะยอมได้ยังไง งานนี้ผมไม่ยอมเจ็บตัวฟรีๆ เหอ ก็น้องก็ส่วนพี่น้อง แต่ทำกันขนาดนี้ถ้าเป็นหมวดยังจะนับพี่น้องไหวอีกเหอ

นายกศักดิ์บอกให้ผมเอาเรื่องให้ถึงที่สุด แกพร้อมจะเป็นพยานให้ผม

คำให้การของนายเบ้งค์ : ประจักษ์พยาน

ตามจริงผมก็ไม่อยากยุ่งด้วยเหอ มันเรื่องของพี่น้องเขาทะเลาะกัน เดียวเขาก็เคลียร์กันเองได้ อีกร้อยผมก็ไม่ได้บาดเจ็บอะไรนักหนา

ค่าเสียหายหรือ...ไม่เอาหรอก เพื่อนกันทั้งนั้น ผมกับไฉ่นวยเรียนห้องเดียวกันมาตลอดจนจบ ป.๖ ชกหน้ากันเจ็บกว่านี้ก็เคยมาแล้ว...

นายกศักดิ์นะซีแกบังคับให้ผมมาเป็นพยาน ลุยน้ำเข้าไปลากผมออกมาจากที่นอนเลยทีเดียวนะ แกบอกว่าไม่มาไม่ได้มันเป็นอาญาแผ่นดิน ถ้าไม่มาละหมวดจับผมแน่ ผมก็กลัวสิ...

ไม่มีอะไรหรอกครับ วันนั้นนะผมเข้าไปนั่งเล่นที่บ้านไอ้คิด ไปทุกวันและน้ำท่วมออกไปเที่ยวที่ไหนไกลๆ ไม่ได้ ตกบ่าก็ล่อเปียร์กัน อ้อ ศาลาหน้าบ้านตาคล้อย เขาตั้งวงกันทุกวัน วันนั้นนายกศักดิ์เอาปลากะพงมาแจกที่บ้านตาคล้อย เอาเปียร์มาด้วยลึงก็เลยเริ่มกันตั้งแต่ตอนนั้น นั่งกันหลายคนจำไม่ได้ว่าใครบ้างเข้าๆ ออกๆ แต่สุดท้ายก็เหลือผมกับไอ้คิดสองคน ตอนนั้นตึกแล้ว ไม่รู้ก็ห่มก็ยามไม่ได้สนใจ กะว่าหมดเปียร์โนลึงก็แยกย้ายกัน จากบ้านไอ้คิดไปบ้านผมต้องลุยน้ำเข้าไปอีก เกือบถึงสะพานนะ...

ผมลุกออกไปฉีกลับมาก็เห็นไฉ่นวยเข้ามายืนอยู่หน้าศาลาแล้ว นึกแปลกใจเหมือนกัน เพราะไม่เห็นมันเดินผ่านมาทางนี้นานแล้ว อ้อ ผมรู้ว่าเขาเคืองกันเรื่องเลือกตั้งนายก อบต. ตาคล้อยกับตาคลายเขาเชียร์กันคนละทีมก็เลยขัดใจกัน

ผมนี่ว่ามันจะเข้ามารวมวงด้วย เคยสิ...เมื่อก่อนเคยนั่งด้วยกันบ่อย สักพักมันเอ่ยปากถามถึงปลากะพงแจกน้ำท่วมที่กองอยู่บนศาลา มันก็เฆี่ยนะแหละ คงเต็มทีมาจากบ้านนายวิเชียรโนนแล้ว กลิ่นเหล้าขาวหึ่งมาแต่ไกล มันพูดเรื่อยไปถึงเรื่องว่านายกศักดิ์แจกของให้แต่พวกของตัวเองอะไรทำนองนั้น

พอไอ้คิดแผลไฉ่นวยก็คว่ำเอาถุงปลากะพงที่นายกศักดิ์กองไว้ ไอ้คิดแย่งคืน ดึงกันไปดึงกันมาจนถุงขาดปลากะพงกระเด็นแฟนแฟนเต็มศาลา ไฉ่นวยเลยขีดหมัดเปรี้ยวเข้าให้ที่หน้าไอ้คิดหงายหลังไป ผมเห็นท่าไม่ดีเลยลุกขึ้นเข้าไปขวาง ตะโกนอะไรออกไปบ้างจำไม่ได้แล้ว ทำนองว่าอย่าทะเลาะกัน แต่ไฉ่นวยมันไม่ฟังถึบผางมาตีผม โดนตรงยอดอกกลิ้งตกลาไปโนน ตอนนั้นเห็นไอ้คิดกระโดด

ลงจากศาลาเข้าไปตะลุมบอนกันนิ้วเนือยอยู่บนพื้น แล้วก็ได้ยินแต่เสียงขวดแตกดัง
เพลิง พอผมลุกขึ้นมาก็เห็นไอ้คิดนั้งกุมหัวเลือดไหลโกรกอยู่แล้ว

ไอ้หน่วยนะเหรอหหมวด หนีไปทางไหนก็ไม่รู้ไม่ทันได้มองหรือ ผมวิ่งไปเรียก
ตาคล้อออกมา พอเห็นไอ้คิดหัวแตกแกก็โทร.ไปบอกนายคักดีมารับไปส่งโรงพยาบาล
ผมก็รู้เรื่องแค่นี้แหละหมวด จะกลับได้หรือยังละ...

ครับ ไม่ติดใจเอาความอะไรกับใครทั้งนั้นล่ะครับ

คำให้การของนายอำนวย : ผู้ต้องหา

ชื่ออำนวย ใจเย็น อายุสิบเก้าปี ไม่ต้องการทนายความครับ เริ่มกันเลย
ไซ้ไหมหมวด อ้อ...เดี๋ยวก่อน ขอให้คนที่พาผมมาอบตัวเข้าฟังด้วยได้ไหม นายค
เชียรนะ ขอขอบคุณครับ...

วันนั้นตอนบ่ายผมไปตามพ่อที่บ้านนายเชียร อดีตนายกะครับ แต่
พวกเราเรียกกันแบบนั้นจนติดปาก ยิ่งไงพวกเราก็ยังรู้สึกว่าเป็นนายของเรา
เสมอ พ่อไปตั้งแต่เที่ยงแล้วครับ ชมรมกาแพ่ของแกอยู่ที่นี่ ตอนผมไปเห็นมีพรรค
พวกนั่งกันอยู่ราวเจ็ดแปดคน นายคเชียรก็นั่งอยู่ด้วย พอรู้ว่ามีคนมาหาพ่อแกก็
ลุกออกจากวงกลับบ้าน ผมกำลังวางไม่รู้จะไปไหนก็เลยนั่งต่อ

คุยเล่นกันไปจนถึงเย็น นายคเชียรแกก็ยกเหล้าขาวกับเบียร์มาวางให้อย่าง
ละขวดเหมือนทุกวัน ใครถนัดอะไรก็เลือกอย่างนั้น ผมล่อเหล้าขาวอย่างเดียว ก็เยอะ
อยู่นะ ตอนนั้นเริ่มรู้สึกว่ตลาตายแล้ว จู่ๆ มีใครไม่รู้เปิดประเด็นเรื่องของแจกน้ำท่วม
ขึ้นมา บอกว่ที่บางคนไม่ได้รับแจกก็เพราะพวกข้าวสารปลากระบองนะไปกองอยู่
ตามบ้านหัวคะแนนของนายคักดีทั้งนั้น พวกนั้นกินกันจนเปรม ถึงตอนน้ำลตคก็
คงต้องเอาไปขายเพราะกินกันไม่หมด

นายคเชียรแกเอ่ยขึ้นมาว่ไปดูที่บ้านลุงคล้อก็ได้ ปลากระบองกองอยู่สัก
ห้องนึ่งได้แล้วมั้ง แล้วแกก็หันมาถามผมว่พี่น้องกันได้ส่วนแบ่งกับเขาบ้างไหม

ผมย้อนนึกดู เออ มันก็จริงเหมือนเขาว่า ตั้งแต่ น้ำท่วมมาที่บ้านผมเพิ่งได้รับแจกแค่ ครั้งเดียว ถึงตอนนั้นพวกที่นั่งล้อมวงอยู่ก็พูดขึ้นมาเหมือนกันหมดว่าผมยอมได้ยังไง ชาวบ้านต้องมีสิทธิ์ได้รับของแจกเท่าเทียมกันทุกคน ที่นายกศักดิ์ทำนะมันไม่ถูกต้อง ว่ากันตามจริงปลากะปองแค่นั้นผมไม่อยากได้หรอก แต่เหมือนที่นายกเชียรวา นั้นแหละ ผมต้องทำเพื่อความถูกต้อง ทุกคนก็เลยบอกให้ผมไปทวงสิทธิ์เอาจาก บ้านลุงคล้อย

ผมข้ามถนนได้ก็ตรงแนวไปเลย เห็นแต่ไกลแล้วว่าไอ้คิดกับไอ้เบ้งคั่งนั่งกัน อยู่บนศาลา ผมเดินเข้าไปหาแล้ว ถามมันดีๆ ว่าได้ข่าวว่าบ้านมิ่งใต้ของบริจาค มาเยอะใช่ไหม ขอแบ่งบ้างสิ แต่มันสวนกลับมาว่าเป็นพวกนายกเชียรวาก็ไปรับเอาที่ นายกเชียรวโนน ที่นี้มีแต่ของแจกจากนายกศักดิ์ แล้วพวกมันสองคนก็ชวนกันหัวร่อ ใส่หน้าผม

ผมยอมรับล่ะว่าเมา อารมณ์นั้นคิดแล้วว่าต้องทำอะไรสักอย่าง มันสะกดใจ ไม่อยู่จริงๆ เลยเอื้อมมือไปหยิบถุงปลากะปองที่วางอยู่ข้างไอ้คิด มันฉกกลับจน ถูฉีก ปลากะปองกระจายเรียรดเต็มไปหมด แล้วมันยังผลักหน้าอกผมชะจน เซคะมา เจอแบบนี้เข้าก็พิวส์ขาดสิหมวด ผมเลยชกเปรี้ยงเข้าให้แฉะๆ หน้ามันที่ นิ่ง โดนตรงไหนก็ไม่รู้ล่ะ แต่ไม่แรงเท่าไรหรอก คนเมานะหมวดจะเอาแรงมาจาก ไหนนักรหนา

พอเห็นเพื่อนหน้าหงายไอ้เบ้งคั่งก็เลยลุกขึ้นมาช่วย ผมเงื้อขาถีบกันเอาไว้ ก่อน แต่ผมยืนบนพื้นingleยถีบไม่ถนัด ไอ้เบ้งคั่งจับขาได้ก็ดันจนผมล้มทั้งยืน พอผม เสียท่าพวกมันเลยรุมกระต๊อบกันใหญ่ ผมก็ได้แต่มุดหัวปิดหน้าปิดป้องตัวเองละหมวด ดูสิรอยฟกช้ำบนหน้าผมยังเขียวอ้ออยู่เลย

แต่พูดก็พูดอะหมวด เรื่องแค่นี้ผมว่ามันกระจอกเกินไป ไม่ต้องถึงขนาด ขึ้นโรงขึ้นศาลกันก็ได้ นึกไม่ถึงว่าไอ้คิดมันจะใจมด ซึ่งความได้เปรียบมาแจ้งความ ชะก่อน

เอ่อ...ครับ ผมตีหัวมันไปที่นี้ ก็ต้องป้องกันตัวสิหมวด พวกมันรุมกระที่บ ผมสองต่อหนึ่งนะ นายกเชียรบอกแล้วว่าแบบนี้ยังไงก็ไม่ผิด ผมมีสิทธิป้องกันตัวเองได้...

ตอนที่พวกมันรุมยำผมนะแหละ ผมหาจังหวะลุกขึ้นมาได้กำลังจะวิ่งหนี แต่พวกมันก็วิ่งวิ่งกวตมาไม่เลิก ผมหนีไปถึงศาลาคว่าได้ขวดเบียร์ที่กลิ้งอยู่แถวนั้น เลยหันไปพาดเข้าให้ ไม่ทันได้มองหรือกว่าคนที่ตามมาถึงก่อนนะเป็นไอ้คิดหรือไอ้แบ็งค์ ก็พาดมั่วๆ ไปไม่ได้ตั้งใจว่าจะให้โดนหัวเหอะหรือพาด เบียร์ยังเข้าไปแล้ว ถึงได้รู้ว่าโดนกบาลไอ้คิด ผมตั้งใจพาดไปแถวๆ หัวไหล่ แคंपรามอย่าให้พวกมันตามมาแค่นั้นเองนะหมวด ให้ฟ้าผ่าสิเฮ้อ...

ตานี้ผมก็ไม่กล้ากลับบ้านสิ เลยวิ่งข้ามถนนกลับไปบอกนายกเชียร แกโทร.บอกพ่อแล้วให้ผมหลบอยู่ที่บ้านแกคืนนี้ รุ่งเช้าก็พาไปปรึกษาพวกแกที่เป็นทนายความอยู่ในเมือง คุณกันเสร็จก็พาผมเข้ามามอบตัวนี้แหละ

ผมยืนยันว่าไม่ได้หลบหนีไปไหน แต่คนไม่เคยโดนเรื่องนะหมวด มันก็ต้องตกใจด้วยกันทั้งนั้นว่าโหมละ ผมไม่ได้ทำผิดอะไรนี้ทำไมต้องหนีด้วยเล่า ก็แค่ไปตั้งหลัก...

ถ้าไม่นับว่ายังเป็นพี่น้องกันอยู่นะ ผมแจ้งความกลับไปนานแล้วเรื่องที่พวกมันรุมกระที่บผมนะ นี้นายกเชียรก็บอกว่าเรื่องคดีแกจะช่วยผมเต็มที่ ทนายคงทนายความเตรียมไว้ให้พร้อมแล้ว

คำให้การของนายคล้าย : บิดาผู้ต้องหา

อื้อ...พี่น้องที่ไหนเขาจะเล่นกันถึงคุกถึงตะรางละหมวด ทำอย่างนี้เท่าๆกับไม่นับญาติกันแล้ว ไอ้ผมนะไม่ยุ่งกับมันตั้งนานแล้ว คนมันใจแคบผมไม่อยากจะยุ่งด้วยหรือ งานไหนมีไอ้คล้ายเข้าไปเอี่ยวงานนั้นต้องไม่มีผม อย่างกลุ่มออมทรัพย์เอ๋ย กลุ่มเกษตรกรพอเพียงเอ๋ย ที่มันเข้าไปเจ้าก็เจ้าการเป็นกรรมการอยู่นะ ผมลาออกหมดแล้ว นี้อาคาความเป็นพี่น้องลาออกได้ผมคงออกไปนานแล้ว

จะไม่ให้เรียกว่าใจแคบได้ยังไง หมวดคิดดู...คราวเลือกตั้งนายก อบต. นะ ผมเห็นว่ามันรู้จักคนเยอะก็ขอช่วยมันหาเสียงให้นายกเชียรหน่อย รู้ทั้งรู้ว่าผมกับนายกเชียรนะดีกัน มันกลับไปเข้าข้างฝ่ายตรงข้ามซะนี่ ที่จริงก็รู้ละว่าไอ้คล้ายนะ มันมีอคติส่วนตัวอยู่กับนายกเชียร แต่คนเรามันต้องเห็นแก่ความเป็นพี่น้องกันบ้าง ปัทไธ...กะอีแค่เรื่องลูกหลานมาแล้วทะเลาะกันนะ มันจะอะไรกันนักหนา เทียว เมื่อก่อนเคยชกกันปากฉีกออกบ่อยไป ตอนนี้พอมีกลุ่มมีพวกเข้ามาเกี่ยวข้อง มันเลยทำเป็นเรื่องใหญ่โต

ไม่ละครับ...ซีก็เข็จรำคาญ ผมบอกให้นายกเชียรเขาจัดการไปได้เลยตามที่เห็นสมควร มีอะไรหมวดก็ไปถามเอากับเขาเองก็แล้วกันนะ...

คำให้การของนายวิเชียร : อดีตนายก อบต.

ในฐานะที่ผมเป็นคนตำบลนี้โดยกำเนิด และยังคงได้รับโอกาสให้ทำงานรับใช้พ่อแม่พี่น้องมาก่อน ก็ต้องบอกว่ารู้จักดีทั้งสองฝ่ายนั่นแหละ นับถือกันอยู่ทั้งนั้น ผมกับน้ำคล้ายพ่อนายสมคิดคนเจ็บนะ มีงานมีการก็ไปมาหาสู่กัน มาพักหลังๆ นี้เองที่แกไปคลุกคลีอยู่กับนายกเซวงศักดิ์ ก็เหมือนว่าแกจะพยายามทำตัวห่างๆ กับผม ไอ้ผมนะไม่คิดอะไรมากหรอก ยิ่งงี้ก็ยิ่งนับถือแกเหมือนเดิม ตระกูลผมนะเรียกได้ว่าเป็นนักการเมืองโดยสายเลือด รุ่นปู่รุ่นพ่อก็เป็นผู้ใหญ่กำนันกันมา วิธีการเมืองนะผมเข้าใจลึกซึ้ง คนเราจะรักใครชอบใครนะมันห้ามกันไม่ได้หรอก แต่ระหว่างเรื่องความคิดเห็นทางการเมืองกับการอยู่ร่วมกันในสังคมมันต้องแยกให้ออก เอามาปนกันเมื่อไหร่ความบรลยก็บังเกิด หมวดว่าไหมละ...

ผมเป็นนายกเมื่อสมัยที่แล้วแต่สมัยนี้แพ้เลือกตั้ง ไหมไหว เล่นนอกเกมทุกรูปแบบ อัดเงินกันหัวละพันสองพันจะสู้ยังงี้ไหว ผมก็มีอาวุธแค่ผลงานเก่าๆ ซึ่งเคยทำไว้นั่นละที่พอจะยกมาสู้กับเขาได้ คนบ้านเรานี้ก็แปลก ทั้งๆ ที่ยังรักชอบคนเก่าอยู่นะ แต่พอมีคนใหม่เข้ามาก็ขอลองของใหม่ดูก่อน นายกละไม่เคยได้เข้ากันสักสมัย การพัฒนามันก็ไม่ต่อเนื่องสู่ตำบลอื่นเขาไม่ได้

นายกคนนั้นะเมื่อก่อนเขาชื่อบุญทิ้ง แต่พอได้เป็นนายกก็เปลี่ยนชื่อเป็น
เขวงค์ศักดิ์ คนที่ผูกชีวิตไว้กับโชคกลางนะหมวด คิดว่าชาวบ้านจะฟังพออะไรได้
ประสบการณ์ก็ไม่มี เพิ่งลงสมัครครั้งนี้เป็นครั้งแรกแล้วบังเอิญได้ขึ้นมา ไอ้ที่ได้ก็
เพราะลงทุนเป็นจำนวนเงินด้วยกันทั้งนั้นรู้ๆ กันอยู่ แล้วไอ้ผมนะมันคนทำงาน ก็ต้อง
มีบาดแผลเป็นธรรมดา ตอนหาเสียงเขาเลยอาศัยขี้ตรงแผลนั้นแหละ ชาวบ้าน
ส่วนใหญ่ไม่รู้เรื่องรู้ราวเลยเหอะแนไปทางนั้น เนี่ย เจอน้ำท่วมครั้งนี้ก็คงรู้กันแหละ
ว่าใครเป็นยังไง

ตอนรับตำแหน่งใหม่ๆ เข้าไปก็รี้อโครงการเก่าที่ผมทำไว้ทั้งหมด พนักงาน
ที่ทำสัญญาจ้างกันไว้ในสมัยผมก็ให้ออก คนมันไม่มีประสบการณ์นะ ถูกไอ้พวก
สมาชิกที่เก๋เกมชักจูงเลยกลายเป็นนายกหุ่นเชิดไป แต่ที่หนักจนชาวบ้านรับไม่ได้
ก็เรื่องเอาผลประโยชน์ไปกองให้พวกพ้องตัวเองนั่นแหละ จะทำถนนเอย จัดทัวร์ไป
ดูงานเอย ไม่ว่าจะใช้งบประมาณทำอะไรก็ไปกองอยู่ที่คนกลุ่มนั้นแหละ นี่ผมก็ร้องเรียน
ไปหลายเรื่องแล้วนะ ให้ทางผู้ใหญ่เขารับรู้บ้างจะได้ตรวจสอบกัน ผมไปเป็นพยาน
ให้ทุกเรื่องแหละ จะกลัวอะไรละหมวด ผมมันสายเลือดนักสู้ ก็ไม่ได้ทำเพื่อตัวเอง
นี่นา...

เอาเถอะ ยิ่งพูดก็ยิ่งยาว มาที่เรื่องเด็กของผม เอ้อ อำนวนยนะ ลูกกล่าวหา
ว่าไปทำร้ายร่างกายนายสมคิดดีกว่านะครับ คดีนี้สอบสวนเสร็จผมเชื่อว่าหมวดต้อง
สั่งไม่ฟ้องแน่นอน

ตอนที่เขาทะเลาะกันผมไม่รู้เรื่องด้วยหรอกนะ มารู้เอาเมื่อนายอำนวนยวิ่ง
ข้ามถนนเล็กล็กมานั่นแหละ เด็กมันตกใจนะครับ ไม่ได้ตั้งใจจะหนีไปไหนหรอก เห็น
ฝ่ายโน้นหัวร้างข้างแตกเขาก็ต้องวิ่งมาหาคนที่ฟังพาได้ มาเล่าให้ฟังปากคอสั้นว่า
นายสมคิดหัวแตก เขาเหวี่ยงด้วยขวดเบียร์ที่ตกอยู่แถวนั้นล่ะแค่ทีเดียว ไม่ได้โดน
แรงมากหรอก แต่ที่เลือดไหลโครกคงเป็นเพราะฤทธิ์เหล้ากระมิง เพราะเห็นว่าตอน
เกิดเรื่องนายสมคิดเมาหนักทีเดียว พุดจาไม่ค่อยรู้เรื่อง

ตอนออกไปจากบ้านผมเขายังไม่เมานะครับ...แค่กรึมๆ ปกติไม่ค่อยดื่ม
หรรอก อำนวนเขาเป็นเด็กขยันครับ วันๆ เอาแต่ทำงานรับจ้างทาสี วันนั้นบังเอิญ
หน้าบ้านผมมีตมกันนิดหน่อย ก็คุยวิพากษ์วิจารณ์การบ้านการเมืองกันไปเรื่อย เรื่อง
การเมืองนี่นะ ถ้าได้พูดในหมู่พวกเดียวกันแล้วละก็สนุกอย่าบอกใครเสีย เราจะทำ
ฝ่ายตรงข้ามอย่างไรก็ได้ ยังมีลูกคูนั่งฟังคอยส่งเสียงเฮด้วยแล้วก็เป็นที่สนุกสนาน
กันล่ะ วันนั้นก็พูดกันถึงการทำงานของตัวนายก อบต. บ้าง ส.อบต. บางคนบ้าง
คุยไปคุยมาก็ไปลงท้ายกันที่เรื่องของแจกน้ำท่วม ผมเพียงเปรยๆ ไปตามที่ได้อินมา
ว่า พวกปลากะปองที่มีคนบริจาคมานะไปกองอยู่ที่บ้านห้วยคะแนนนายกทั้งนั้น
อำนวนเขารู้ว่าบ้านน้ำคล้อยนะก็เป็นห้วยคะแนนนายก เขาเลยบอกว่าจะไปขอแบ่ง
สักหน่อย ก่อนไปผมก็ปรัมแล้วนะว่าพี่น้องกันให้พูดกันดีๆ พออำนวนลูกออกไป
ทุกคนก็สลายวงกัน

ผมกำลังปิดบ้านครับตอนที่อำนวนกระหืดกระหอบกลับมา เขาเล่าว่าแค่
เข้าไปถามดีๆ นายสมคิดกับเพื่อนซึ่งกำลังเมาได้ที่กลับโวยวายเป็นเรื่องใหญ่โต แล้ว
เข้ามารุมกระแทกทำร้ายเขา ผมเชื่อว่าจริงนะ เพราะบาดแผลที่ใบหน้าอำนวนมัน
ฟองอยู่หนาโทะ เขาได้แต่ปิดป้องแล้วก็พยายามจะหนีเอาตัวรอด ช่วงซุลมุนกันมีอก
คว่าได้ขวดเบียร์ที่ตกอยู่แถวนั้นพาดไปที่หนึ่ง ไม่ตั้งใจให้โดนใครหรือ แค่ให้สองคน
นั้นตกใจเขาจะได้หนีออกมา แต่ก็ป็นคราวเคราะห์ของอำนวนหรรอกครับ ขวดดัน
ไปกระแทกเอาหัวนายสมคิดซึ่งกำลังเผลอตัวเข้ามาจะต่อยเข้าพอดี พอหัวแตกฝายนั้น
ก็เลยถอย อำนวนได้ที่วิ่งมาบ้านผม เรื่องก็มีอยู่แค่นี้...

เด็กเขาแค่ป้องกันตัวนะหมวด ไม่ได้ตั้งใจทำร้ายอะไรใครหรือ นายสมคิด
กับพวกซะอีกเป็นฝ่ายรุมทำร้ายเขา งานนี้ผมเชื่อว่านายสมคิดต้องมีทะเลาะคอย
กระทุ้งอยู่เบื้องหลังแน่นอน ถ้าพี่ตัวนายสมคิดกับน้ำคล้อยเองคงไม่ติดใจอะไร
หรือ

ไอ้ผมน่าจะอยากให้พี่น้องเขาคุยกันเองมากกว่า แต่เห็นว่าอำนวนเขากำลัง
ถูกรังแก อีกอย่างพอโดนเรื่องเข้าน้ำคล้อยพ่อเขาก็ทำอะไรไม่ถูก ผมเลยต้องเอื้อมมือ

เข้าไปช่วย แค่นี้ให้พรรคพวกที่เป็นทนายความมาช่วยดูคดีให้เพื่อความเป็นธรรมนะ
ครับ คนไม่ผิดมันก็ต้องสู้กันสักตั้งล่ะ...

ครับหมวด ถ้าจะให้ผมช่วยเหลืออะไรก็บอกนะครับ ยินดีทุกเวลา ยิ่งง
ฝากดูแลเด็กผมด้วยนะครับ ขอขอบคุณครับ...

มรสุมทิ้งร่องรอยเป็นหย่อมสีเทาไว้เปราะท้องฟ้า ฝนเม็ดใหญ่ยังคง
กระหน่ำหนักเป็นระยะ สลับกับสายแดดเปรี้ยวที่สาดลอดร่องเมฆลงมาเป็น
ครั้งคราว พื้นที่ริมถนนปริมาณน้ำลดลงแล้ว แต่ลึกเข้าไปข้างในหมู่บ้านยังคงเจิ่งนอง
และเป็นผืนเดียวกันเหมือนทะเล

รอบโรงพักมีน้ำแช่อยู่เต็มยอดหญ้า ผมควมมอเตอร์ไซค์คู่ชีพมาจอดชิด
บันไดขั้นแรกแล้วลงไปยืน เอื้อมหยิบถุงเท้ารองเท้าซึ่งโยนไว้ในตะกร้าหน้ารถออก
มาสวม ปัดขากางเกงที่พับขึ้นมาถึงหน้าแข้งลงไปกรอมเท้า ก่อนจะสาวก้าวยาวๆ
ขึ้นบันได

บนโรงพักยังไม่มีใครสักคน ร้อยเวรเมื่อคืนกลับไปแล้วหลังปฏิบัติหน้าที่
ครบเวลา ลุงดาบพลขับคงออกไปนั่งแช่อยู่ร้านกาแฟหน้าโรงพักตามปกติ ส่วน
หัวหน้าโรงพักผู้บังคับบัญชาผมนั้นไม่ต้องถามถึง ท่านมีบ้านพักอยู่ในตัวเมือง อาศัย
สั่งการทางโทรศัพท์ ไม่เข้ามาดูโต๊ะทำงานราวอาทิตย์นึงแล้วเห็นจะได้

ผมแหวะห้องโถงด้านหน้า ซงกาแฟดำถ้วยหนึ่งแล้วถือเข้าไปในห้องสอบสวน
พลิกดูสมุดรายงานประจำวัน เวรที่ผ่านมาเหตุการณ์ปกติ วางถ้วยกาแฟไว้บนโต๊ะ
ทำงานแล้วเดินไปผลักบานหน้าต่างให้เปิดออก รับลมฝนที่โชยมาอ่อนเบา เบื้องหน้า
มองเห็นธงชาติผืนเก่าซีดสลับลัวค้ำอยู่ปลายเสานั้นมานานนับปี ผมนั่งลงจับ
กาแฟพร้อมแก้วใส่มือโทรศัพท์มือถือขึ้นหน้าจอเปิดโปรแกรมไลน์ขึ้นมา แล้วกระโจน
เข้าสู่โลกใบนั้น

กาแพ้งไม่ทันหมดถ้วย รู้สึกเหมือนว่ากำลังมีใครสักคนจ้องมอง เงยหน้าขึ้นก็เห็นนายคล้อยกับนายสมคิดยืนอยู่ตรงช่องประตู ทั้งคู่มือไหว้ ผมนึกขึ้นได้ว่าวันนี้นัดคู่ความทั้งสองฝ่ายเข้ามาเจรจากัน จึงกวักมือเรียกทั้งสองคนให้เข้ามานั่งที่โต๊ะ

“ฝ่ายโน้นยังไม่มาเลย นั่งเล่นไปพลางๆ ก่อนนะ ผมนึกว่าจะมาด้วยกันเสียอีก” ผมขยับยิ้มเล็กๆ ที่มุมปาก

“เห็นไอ้คล้ายมันออกมาจากบ้านก่อนผมเสียอีกนะ ไม่รู้ไปแหวะเสียที่ไหนนัดไม่เป็นนัด” นายคล้อยเอ่ยพลางส่ายหน้าไปมา

ไม่นานนัก นายคล้ายกับนายอำนวยก็มาปรากฏตัวอยู่หน้าห้อง ผมบอกให้ลากเก้าอี้วางมานั่งได้เลยตามสะดวก คู่กรณีทั้งสองฝ่ายขยับแยกออกไปนั่งกันคนละมุมโต๊ะ เหมือนนักมวยกำลังดูเชิงคู่ต่อสู้ก่อนระฆังเริ่มยก โดยมีผมทำหน้าที่กรรมการอยู่ตรงกลาง ผมหันมองท่าที่ทั้งสองฝ่ายก่อนเริ่มต้นเจรจา

“ที่ผมนัดพวกเรามาพร้อมกันวันนี้ก็เพื่อจะได้พูดจากัน แม้ว่าเรื่องที่อำนวยทำลงไปจะเป็นความผิดอาญา แต่ผมก็ไม่ถึงกับขอขาดขาดตาย ไม่ใช่อาชญากรรมร้ายแรงอะไร ที่สำคัญคือทั้งสองฝ่ายน่าจะเป็นอย่างหนึ่ง น่าจะพูดคุยกันได้โดยไม่ต้องใช้กฎหมาย...” ผมยกถ้วยกาแพ้งขึ้นแล้วจอนหมดก่อนพูดต่อ “...ตอนนี้ผมยังไม่รับเรื่องลงสารบบคดี ถ้าตกลงกันได้ก็ไม่ต้องทำเป็นสำนวนคดีให้วุ่นวายกันเปล่าๆ”

ทั้งสองมุมยังนั่งนิ่งอย่างหยิ่งแข็งกันและกัน ผมปล่อยให้ความเงียบเข้าครอบครองห้องสอบสวนอยู่ครู่หนึ่ง เมื่อความรู้สึกอึดอัดเริ่มก่อตัวหนาแน่นขึ้นจึงเอ่ยปากเพื่อทลายมันออกไป

“ลุงคล้ายกับลุงคล้ายนะเป็นพี่น้องกันแท้ๆ ไม่ใช่เหรอ” ทั้งสองฝ่ายพยักหน้ารับพร้อมกัน

“ก่อนหน้านี้นี้ผมก็ได้ยินมาว่ารักใคร่กันดี ไม่เคยมีปัญหาอะไรต่อกัน” ผมเลิกคิ้วถาม

“ก็มีบ้างแหละตามประสา บ้านอยู่ติดกันนะหมวด” ลุงคล้ายหล่นคำออกมาด้วยเสียงแหบพร่า ลุงคล้ายมองหน้าผมแล้วเอ่ยขึ้นบ้าง

“ซัดใจกันก็ห่างๆ กันไป แต่ไม่เคยถึงขนาดลงไม้ลงมือ...”

“มันต้องมีสาเหตุสินะ ลองเล่าให้ผมฟังได้ไหมมาจากเรื่องอะไร เปิดอกกันเลยทั้งสองฝ่ายจะได้สบายใจกัน” ผมเริ่มมองเห็นแสงสว่างรำไรมาจากปลายอุโมงค์ ทั้งคู่เริ่มปากเจิบราวครุ่นคิดอะไรบางอย่าง ในที่สุดคลุกคลี้ก็เอ่ยขึ้นพร้อมส่ายหน้า

“ไม่รู้สิ...ผมไม่เคยมีปัญหาอะไรกับมัน แค่ซัดใจนิดหน่อยที่มันไปคลุกคลีอยู่กับพวกนายวิเชียรนั่นนะ”

“ผมก็แค่นึกมันใส่มัน อีตอนที่มันเที่ยวแสดงออกนอกหน้าว่าเป็นหัวคะแนนให้จนนายกคนนี้จะเลือกตั้งนะแหละ”

อีกฝ่ายขยับปากจะได้แย้ง ผมสัมผัสถึงอุณหภูมิที่เริ่มคุกรุ่นขึ้นอีกครั้ง จึงชิงเบนความสนใจออกไปทางอื่น

“สรุปว่าเป็นเรื่องของคนอื่นทั้งนั้น แล้วเราละสมคิด ตอนนี่แปลเป็นยังไงบ้าง”

“ตกสะเก็ดแล้วครับ เหลือแต่แปลเป็น” นายสมคิดพูด ระบายยิ้มแห้งแล้ง

“ผมไม่ได้ตั้งใจ...” นายอำนวยการก้มหน้าพึมพำเบาๆ

ผมอ้างอิงแม่น้ำทุกสายเข้ารุกเร้าใกล้เกลี่ย กระทบคู่อริทั้งสองฝ่ายต่างมีท่าทีประนีประนอมต่อกัน นึกในใจว่าไซค์ยงดีที่คนถีนี่ยังคงเห็นความเป็นพี่น้อง เข้มขันในสายเลือด สิ่งร้ายจากภายนอกเป็นเพียงปัจจัยที่ผ่านมา และกำลังจะผ่านไป

แต่จู่ๆ ประตูห้องสอบสวนก็ถูกผลักออกอย่างแรง นายกเชวงศักดิ์เบียดแทรกร่างเข้ามา ตามหลังด้วยนายวิเชียร ทั้งคู่มายืนอยู่เบื้องหลังคู่อริฝ่ายที่ตนเองถือหาง นายกศักดิ์พุ่งคำถามใส่ผมด้วยน้ำเสียงขุ่นขื่น

“หมวดนัดทั้งคู่มารเจรจากัน ทำไมไม่บอกผม!”

“เอ่อ ขอโทษครับ ผมเห็นว่าทั้งนายกและคุณวิเชียรไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคู่อรินะ ก็เลยไม่ได้แจ้งให้ทราบ”

“ไม่เกี่ยวได้ยังไง ก็ผมเป็นพยานในคดีนี้” นายวิเชียรแย้งเสียงแข็ง

“ถูกครับ แต่ตอนนี้ผมยังไม่ต้องการพยาน อยากให้คู่กรณีเขาคงลงกัน
ฉันทที่พี่น้องมากกว่า” ผมพูด

“ผมว่ามันไม่ถูกนะหมวด...” นายกศักดิ์แทรกร่างเข้าไปยืนระหว่างคู่กรณี
ค้าแขนลงบนโต๊ะทำงานแล้วโน้มหน้าเข้ามาใกล้ผม “...มันมีคดีเกิดขึ้นมาแล้ว
ซ้ำเป็นเรื่องในพื้นที่ที่ผมต้องดูแลทุกซอกซี้ด หน้าที่ของหมวดก็คือทำการสอบสวนไป
จะไกลเกลี่ยกันได้ยังไงมันเป็นคนคืออาญาแผ่นดิน ทำยังไงถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดย
มิชอบนะหมวด”

นายวิเชียรซึ่งยืนกอดอกอยู่ใกล้กันพยักหน้า คงเป็นครั้งแรกที่เขาเห็นด้วย
กับคู่ต่อสู้ทางการเมืองคนนี้ และยินคำพูดของนายกศักดิ์ระรื่นหูกว่าที่เคย

ผมเอนหลังพิงพนักเก้าอี้ ขยับระยะห่างออกจากคู่สนทนา นิ่งไปอึดใจหนึ่ง
เพื่อสะกดอารมณ์ของตัวเองให้เย็นลง

“ที่นายกพูดนะถูกต้องตามหลักการทุกอย่างล่ะครับ เพียงแต่ว่า...ระหว่าง
เดินทางทำคดีต่อไปเพื่อให้เรื่องจบลงด้วยคำพิพากษา กับการที่พี่น้องเขาคงลงกัน
ได้เองเนี่ย นายกคิดว่าอย่างไรจะช่วยให้พื้นที่ของนายกสงบสุขได้มากกว่ากันล่ะ...”

กุนซื่อทั้งสองฝ่ายนิ่งเงียบ แต่ใบหน้ายังคงยับย่นด้วยกันทั้งคู่ ครูหนึ่งนายก
ศักดิ์ยื่นข้อเสนอให้ผม

“เอาอย่างนี้ ผมขอปรึกษาลูกบ้านของผมก่อนว่าเขาจะเอาอย่างไรกันแน่”

“ตามสบายครับท่านนายก...” ผมผายมือเชื้อเชิญ

นายกศักดิ์เตะไหล่สองพ่อลูกฝ่ายตัวเองแล้วเดินนำออกไปนอกห้อง
สอบสวน นายวิเชียรกับคู่กรณีอีกฝ่ายก็ลุกเดินออกไปอีกทางหนึ่งเช่นเดียวกัน

ผมคว้าสมาร์ทโฟนขึ้นมาเปิดเฟซบุ๊กดูไปเรื่อยๆ เพื่อรอเวลา เห็นข่าว
กลุ่มคนและองค์กรต่างๆ กำลังระดมความช่วยเหลือเพื่อนำของมาบริจาคอีกรอบ
เมฆฝนบนท้องฟ้าเริ่มจับตัวกันเป็นก้อนใหญ่ แล้วเคลื่อนที่ลงต่ำราวจะเอื้อมมือคว้า
เอาได้ ห้านาทีหลังจากนั้นเม็ดน้ำพลันเทสายลงมาอย่างหนาหนัก ส่งเสียงอ้ออึงไป
ทุกทิศทาง

คู่กรณีทยอยเข้ามานั่งอยู่เบื้องหน้าโต๊ะทำงานของผมอีกครั้ง ผมลากสายตาขึ้นเพื่อพบกับใบหน้าอันเหน็ดเหนื่อยของทั้งสองฝ่าย ก่อนเปล่งถ้อยออกไปเสียงดังแข่งกับเสียงฝนรายรอบ

“ได้คุยเข้าใจกันแล้วก็จบๆ กันไปนะครับ ยังไงเราก็พี่น้องกัน”

นายคล้อยสายหน้าพร้อมคำตอบ “ขอให้เป็นที่ไปตามกฎหมายดีกว่าหมวด...”

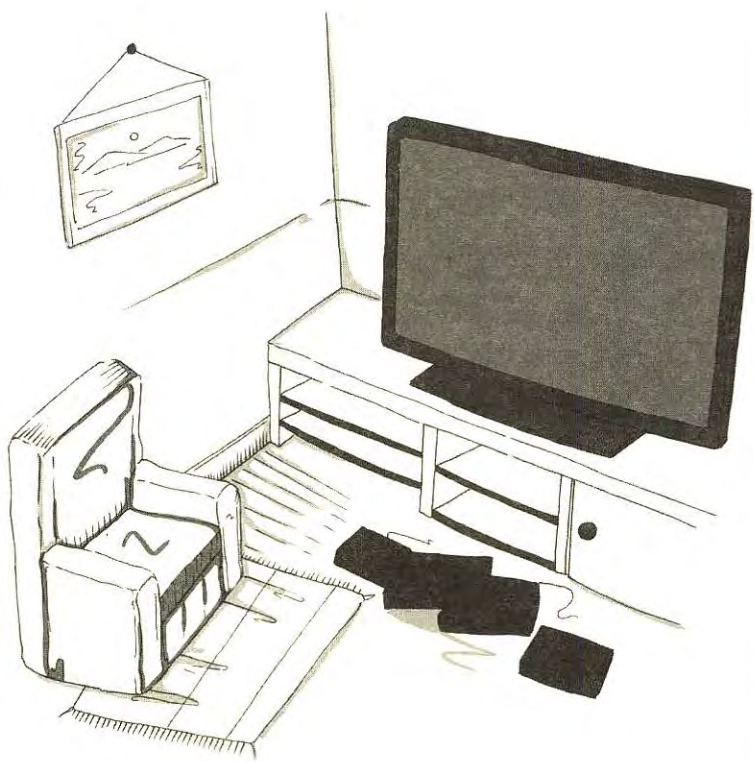
“ผมก็ขอให้การปฏิเสธ ไปต่อสู้อุบัติชั้นศาล” นายอำนวยการตอบกลับด้วยแววตาเกรี้ยวกราด

ผมมีงกับคำตอบที่ได้รับ คล้ายว่าปราสาทที่พยายามกอบกวาดเม็ดทรายมาก่อขึ้นจนเป็นรูปร่าง ถูกเด็กเกรผ่านทางมาย่ำเหยียบจนหลายครืนลงในพริบตา

เบื้องหน้าผม นายคล้อยและนายคล้อยนั่งเบนหน้าออกจากกัน

ผมขมวดคิ้วทั้งสองข้างเข้าหากัน ผินหน้ามองนายกเชวงศักดิ์และนายวิเชียร ทั้งสองตีหน้าเฉยเมย นายศักดิ์ยกไหล่ ส่วนนายวิเชียรแบะปากอย่างไม่หวั่นไหวแล้วคู่กรณีก็ลุกขึ้นพร้อมกัน หันหลังออกไปจากห้องสอบสวนคนละทิศละทาง

แสงแดดอุ่นซึ่งเพิ่งแทรกตัวลอดหว่างเมฆลงมาเพียงครู่หุบแสงลง พลันสายฝนก็กระหน่ำหนักลงมาอีกระลอก.

กล่องสมบุรณ์แบบ

วุฒินันท์ ชัยศรี

พอนึกย้อนกลับไป ไม่น่าเชื่อว่าระยะเวลาแค่สิบปีจะทำให้หลายสิ่งหลายอย่างเปลี่ยนแปลงไปได้ขนาดนี้ แต่ก็อย่างว่า สิบปีก็มากพอจะทำให้เด็กประถมฯ ข้างบ้านเข้ามหาวิทยาลัย มากพอทำให้ทีมที่เคยได้แชมป์ฟุตบอลพรีเมียร์ลีกอย่าง เลสเตอร์ ซิตี้ ต้องตกชั้นครั้งแล้วครั้งเล่าและเพิ่งกลับมาคว้าถ้วยเพลย์ออฟเพื่อเลื่อนชั้นกลับคืนสู่ลีกเวียแนแข้งพรีเมียร์ลีก อันที่จริงผมไม่ได้เป็นแฟนบอลทีม เลสเตอร์ และไม่ได้บ้าฟุตบอลมากพอจะมานั่งชมทีมจากลีกแชมป์เปียนชิพพาดแข้งกันตอนตีสอง ทว่าผมกำลังรอคอยอะไรบางอย่างที่กำลังจะมาหลังจากการ ถวายทอดสตฟุตบอลคู่นี้จบลง อะไรบางอย่างที่จะมาเปลี่ยนแปลงผมอีกครั้ง หลังจาก เจ้ากล่องสีดำตรงหน้าเดินทางเข้ามาในชีวิตผม

เจ้ากล่องสีดำที่ภรรยาและคนอื่นๆ เรียกมันว่า “กล่องสมบุรณ์แบบ”

เมื่อสิบปีก่อน เราอยู่ในยุคที่การดูโทรทัศน์ต้อง “ติดกล่อง” หมายถึงกล่องรับสัญญาณโทรทัศน์ซึ่งจะมีรายการต่างๆ ที่โทรทัศน์ปกติไม่มีฉาย จุดเริ่มต้นของเจ้ากล่องทำนองนี้เกิดจากนายทุนจอมโลกคนหนึ่งคว่ำलिखितการถ่ายทอดสดฟุตบอลยุโรปได้ จึงจับสัญญาณถ่ายทอดยัดลงกล่องแล้วนำออกขาย พร้อมไม่ว่าราคากล่องเป็นค่าลิขสิทธิ์การถ่ายทอดสดที่ผู้บริโภคต้องจ่ายอย่างสมน้ำสมเนื้อ นายทุนเจ้าอื่นเริ่มเล่นตามเกม จนในที่สุดการดูโทรทัศน์ในปัจจุบันกลายมาเป็นการ “ขายกล่อง”

แต่ก็อย่างว่า ผู้บริโภคอย่างผมจะปรึกษาอะไรได้นอกจากจำใจซื้อกล่องเหล่านั้นมา คิดเสียว่าเป็นค่าแพ็คเกจในการรับชมการถ่ายทอดสดฟุตบอล ดีกว่าจะไปนั่งดูตามร้านเหล้าซึ่งคงต้องบวกค่าใช้จ่ายอื่นๆ และได้ไม่คุ้มเสีย

หากฟุตบอลเป็นความบันเทิงของผู้ชาย ละครและซีรีส์ต่างประเทศก็คงเป็นความบันเทิงของผู้หญิงที่ภรรยาผมยอมจ่ายไม่น้อยหน้า—คุณเองก็แอบมาเปิดดูฉันรู้หรือ—เธอค่อนข้างอดเมื่อผมบ่นว่ากล่องที่เธอซื้อมาราคาแพงไม่คุ้มค่าซีรีส์เพียงไม่กี่เรื่องที่ชอบดู แต่อันที่จริงถ้าจะนับซีรีส์ซูเปอร์ฮีโร่ของค่ายดิซีซีที่ผมชอบแอบมาเปิดดูบ้างก็คงจะเรียกว่าคุ้มได้อยู่หรือ

โดยไม่ตั้งใจ เราสองคนกลับกลายเป็นนักสะสมกล่อง กล่องรับสัญญาณที่ซื้อมาเพื่อดูรายการต่างๆ เริ่มกองพะเนินหน้าโทรทัศน์ ครั้นจะดูรายการไหนก็ต้องเปลี่ยนสายสัญญาณเสียบกล่องใหม่ให้วุ่น ขณะที่ค่าใช้จ่ายรายเดือนของแต่ละกล่องก็ไม่เบา หนึ่งปีผ่านไปพร้อมกับค่าใช้จ่ายที่เริ่มพอกพูน ดูเหมือนว่ากล่องพวกนี้จะ เป็นของฟุ่มเฟือยสำหรับพนักงานรัฐวิสาหกิจตัวเล็กๆ อย่างผมและภรรยาเสียแล้ว ขณะที่ผมกำลังคิดไม่ตกว่าจะเอาอย่างไรต่อไป กลับเป็นภรรยาผมที่ชี้ทางสว่าง

“เห็นชั้นบ็อกซ์ของผมไหม” ผมถามหากกล่องที่จะใช้ดูฟุตบอลลา ลีกาสเปน
“คุณไม่ต้องใช้หรือ ลองกดรีโมทหาช่องสิ” เสียงดังมาจากห้องนอน
“มันจะดูได้ยังไงล่ะถ้าไม่มีกล่อง”

ภรรยาผมเดินออกมาจากห้องนอนในสภาพสวมแผ่นมาร์กหน้าเหมือนผีตาโโบ “คุณไม่ได้ดูข่าวหรือที่รัฐบาลเค้าผลิตกล่องโทรทัศน์ของตัวเองออกมาให้เราใช้นะ เมื่อเย็นฉันเพิ่งไปเอากล่องมา แล้วให้ช่างติดเข้ากับโทรทัศน์ของเราเรียบร้อย ใช้ดีมากเลยนะ มันมีทุกช่องที่เราดูในกล่องพวกนั้นแหละ ฉันผ่านๆ ตาช่องฟุตบอลอยู่นะ ลองกดหาดู”

รัฐบาลที่ไหนจะบ้าลงทุนขนาดซื้อลิขสิทธิ์ถ่ายทอดสดฟุตบอลทุกลีกขนาดนั้นวะ ผมพิมพ์พาลางกตริเมตหาฟุตบอลคู่เอลกลาสโกที่กำลังจะพาดแข้ง “ผมว่า คุณเอาชั้นบ็อกซ์...”

ไม่ทันขาดคำ ฟุตบอลคู่ที่ผมอยากดูโผล่มาในช่องหมายเลข ๖๐ และกำลังเขี่ยลูกเริ่มเล่นพอดี “อย่างอนตึกมากล่ะ พรุ่งนี้ออกแต่เช้านะ ต้องไปรับหน้าท่านปลัดฯ” ผมทรุดร่างลงเก้าอี้หน้าโทรทัศน์ ลีโอนел เมสซีกำลังขึ้นเกมทางกราบขวา ผมกดปุ่มเลื่อนไปยังช่องอื่นเรื่อยๆ ให้ตายเถอะ อย่าว่่าแต่หนังดีซีรี่ส์ดังที่มีครบทุกช่อง แม้แต่ฟุตบอลยังมีครบทุกแทบลีก ไม่ว่าจะเป็นพรีเมียร์ลีก บุนเดสลีกา ลาลีกา หรือแม้แต่บอลดิวิชันสามสี่ที่คงไม่มีใครคิดอยากจะทำ

ผมมารู้จากปากภรรยาในรุ่งเช้าว่ารัฐบาลลงทุนไปหลายหมื่นล้านทำโครงการ “Perfect Box” หรือ “กล่องสมบูรณ์แบบ” (เกลียดชื่อไทยจริงๆ) เพื่อแจกจ่ายให้ประชาชนใช้งานฟรีๆ เป็นการลดค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการติดกล่องรับสัญญาณของเอกชน อันที่จริงผมก็เคยได้ยินข่าวผ่านหูอยู่บ้าง แต่ก็ไม่ได้สนใจและไม่เคยคิดว่า ‘ของฟรีจากรัฐบาล’ มันจะเข้าท่า จะว่าไปรัฐบาลชุดนี้คือกลุ่มทหารที่เพิ่งจะยึดอำนาจจากรัฐบาลก่อนหน้า จะด้วยเหตุผลอะไรผมก็ไม่ค่อยแน่ใจนัก คงจะเป็นข้ออ้างดาชดื่นทำนองว่ารัฐบาลเดิมทุจริตคอร์รัปชัน ประชาชนแตกความสามัคคีอะไรทำนองนี้ตามที่เคยๆ เป็นมาตลอดในประวัติศาสตร์การเมืองไทย พอเห็นผลลัพธ์ที่เกินคาดแบบนี้ก็นึกประหลาดใจขึ้นมาครมครัน ไม่คิดว่ารัฐบาลที่มาจากทหารจะคิดอะไรเพื่อประชาชนได้ขนาดนี้ พวกเขาผลิตกล่องรับสัญญาณโทรทัศน์

ที่สามารถดูการถ่ายทอดฟุตบอล ตลอดจนดูละครและซีรีส์ได้แทบทุกช่องที่มีในโลก แถมยังเป็นตัวปล่อยสัญญาณอินเทอร์เน็ตฟรี ทุกคุณสมบัติที่มีในกล่องนี้ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด ลือกันว่าไอเดียดังกล่าวเป็นของบริษัทที่เคยทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และดูแลภาพลักษณ์ของรัฐบาลก่อนหน้า นัยว่านโยบายนี้จะเรียกคะแนนนิยมให้รัฐบาลปัจจุบันได้อยู่นานๆ

ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลกลใด การมีกล่องรับสัญญาณที่ ‘สมบูรณ์แบบ’ แถมยังไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแม้แต่สตางค์แดงเดียว ไม่ว่ามันจะหลุดหล่นมาจากมือของรัฐบาลไหน การไม่คว่ำเอาไว้คงดูเป็นไอ้โง่เกินเยียวยา อย่างน้อยค่าใช้จ่ายรายเดือนของแต่ละกล่องที่ผมและภรรยาสะสมไว้ก็เป็นอันปลดเปลื้องภาระลงไปได้

แต่ก็คงเหมือนที่เพื่อนนักเขียนผมย้าเอาไว้ว่า *ของฟรีไม่มีในโลก...*

หากผมไม่รู้จักไอ้เจ้าเพื่อนนักเขียนคนนี้ (ผมเรียกตามที่มันให้สมญานามตัวเอง แม้ว่าผมไม่เคยอ่านอะไรที่มันเขียนเลยก็ตาม) คิดว่าชีวิตผมคงมีความสุขมากกว่านี้อยู่สักหน่อย แต่การมีมันคอยกวนใจเสียบ้างก็ทำให้ชีวิตมีสีสันดีไม่หยอกเราพบกันครั้งแรกตอนลงทะเบียนเรียนที่มหาวิทยาลัยเปิดแห่งหนึ่ง เจ้าหมอนี้แนะนำตัวให้ผมรู้ว่ามันเป็นนักเขียนไส้แห้งได้โดยไม่ต้องออกปากบอกสัมภาษณ์ ด้วยการเอ่ยปากขอยืมเงินลงทะเบียนแรกเข้าเนื่องจากพกเงินมาไม่พอ

แม้เราจะเรียนคณะรัฐศาสตร์เหมือนกัน แต่หนังสือที่ผมกับมันอ่านต่างกันสุดขีด แน่แน่นอนว่าหนังสือของคนที่รู้จักรับผิดชอบอนาคตตัวเองอย่างผมย่อมเป็นหนังสือเรียนของแต่ละรายวิชา ขณะที่มันชอบอ่านหนังสือการเมือง ปรัชญา ประวัติศาสตร์ นวนิยาย กวีนิพนธ์ หรืออะไรที่เขาเรียกกันว่า “หัวเอียงซ้าย” หรือ “หัวก้าวหน้า” นั้นแหละ ซึ่งผมไม่เห็นว่าจะช่วยให้ชีวิตก้าวหน้าตรงไหน ในเมื่อมันสอบผ่านแค่เทอมละไม่ถึงครึ่งของวิชาเรียนทั้งหมด ขณะที่ผมกวาดเกรดดีมาเทียบในแต่ละเทอมโดยไม่จำเป็นต้องอ่านหนังสือพรรณานั้นให้นักสมอ

ผมและภรรยาเรียนจบภายในสามปีครึ่ง ก่อนจะสอบเข้าทำงานที่การไฟฟ้า

ได้ทั้งคู่ และแต่งงานกันในอีกสองปีต่อมา ส่วนเพื่อนรักนักเขียนของผมกว่าจะเรียนจบใช้เวลาไปเบ็ดเสร็จถึงเจ็ดปี แกรมจบมาก็ยังไม่มีงานเป็นหลักเป็นแหล่งชัดเจน ต้องคอยมายืมเงินผมไปลงทุนอะไรสักอย่าง ดีที่มันใช้คืนทุกครั้งแม้บางทีจะช้าหน่อย ได้ยินว่ามันไปเป็นคอลัมนิสต์หรือไปทำหนังสือหัวก้าวหน้าอะไรสักอย่าง แกรมยังขายดีเป็นเทน้ำเทท่าช่วงปีที่เกิดมีอบหลายๆ ครั้ง แต่สุดท้ายมันต้องหนีไปที่ฝรั่งเศส เพราะหนังสือของมันดันกลายเป็นหนังสือผิดกฎหมาย และยังไม่ได้กลับประเทศจนถึงทุกวันนี้ ถึงอย่างนั้นเราก็ยังติดต่อกันทางอีเมลอยู่บ้างนานๆ ที

ไมเชษฐ์ เพื่อนรัก

ได้ยินข่าวว่ารัฐบาลเฮงซวยแจกกล่องโทรศัพท์นึ่งให้ใช้ฟรีเหวอะ วงในบอกว่แม่่งผลลยงบควมมั่งคั่งไปเก็อบหมดคล้ง ละเลงไปกับเรื่งงไ้สาระแท่ๆ แต่กัวว่มีงต้องระวังหน่อยนะ แม่่งอาจเป็นเครื่องล้งสมองของรัฐบาลก็เป็นได้ รัฐบาลนี้แม่่งปล้นอำนาจประชาชนมาด้วย มันไม่จรงใจกับพวกมีงหรง และของฟรีก็ไม่มีในโลกรหรง เชื่อกูเถอะ

ตุลย์

ไม่ทันข้ามวัน อีเมลฉบับนี้ก็เดินทางข้ามน้ำข้ามทะเลมาหาผม และก็เช่นเคย อ่านจากน้ำเสียงที่มันส่งมาก็คงไม่มีอะไรมากไปกว่าการอยากจะด่ารัฐบาลทหารด้วยสารพัดข้อมูล ‘วงใน’ ซึ่งก็ไม่ว่ามันไปมีวงนอกวงในมาจากไหนมากมาย ทั้งที่เกร็ดวิชาประวัติศาสตร์การเมืองไทยทั้งสองตัวมันได้น้อยกว่าผมราวฟ้ากับเหวอย่าหาว่าผมเชียร์รัฐบาลปัจจุบันเพราะโดนติดสินบนด้วยกล่องนี้เลย แต่เท่าที่เรียนมา ผมเห็นว่ารัฐบาลไหนๆ ในโลกมันก็ไม่ได้จรงใจกับประชาชนทั้งนั้นแหละ ผมก็เลยไม่ซีเรียสว่รัฐบาลไหนจะมากุมอำนาจ ขอให้ทำประโยชน์ตงถึงปากท้องประชาชนก็พอ และโดยเฉพาะไอ้เจ้ากล่องนี้ ถ้าไม่นับว่เป็น ‘ประโยชน์ของ

อีกสิ่งหนึ่งที่ชวนให้ผมรำคาญใจก็คือการเปิดรายการประชาสัมพันธ์ผลงานของรัฐบาลในช่วงโพรมีโทม์ ทำเอาผมต้องกดรีโมตหนีไปยังช่องต่างประเทศแทบทุกครั้ง ทว่าพอเข้าปีที่สอง แม้แต่ช่องรายการของต่างประเทศก็ถูกตัดสัญญาณและแทรกรายการเฮงซวยพวกนี้เข้ามาดื้อๆ ครั้นจะปิดโทรทัศน์หนีจนกว่ารายการจะจบ พอเปิดกล่องสัญญาณมาอีกทีก็ต้องทนฟังเพลงสุดเหี้ยนน้อกรอบ หลังๆ มาผมกับภรรยาจึงได้แต่ทนๆ ฟังผ่านหูให้ผ่านไป

นอกจากจะแทรกรายการประชาสัมพันธ์ผลงานแล้ว บางที่ยังมีรายการข่าวต่วนที่จัดทำโดยรัฐบาล ซึ่งส่วนมากจะเป็นข่าวที่กำลังเป็นกระแสในช่วงนั้น เช่น ข่าวแพนหนูนั่งชิงของดาราสาวพัวพันคดียาเสพติด ข่าวการบุกจับพระอลัชชีในวัดชื่อดังแห่งหนึ่ง สำหรับคนที่ชอบตามข่าวพวกนี้ก็คงจะช่วยให้ติดตามสถานการณ์ได้อย่างทันใจ แต่สำหรับผมแล้ว ข่าวพวกนี้มักจะตัดเข้ามาฉายอย่างไม่ดูกาลเทศะจนหลายครั้งชวนให้รำคาญ โชคดีที่มันแทรกเข้ามาเฉพาะช่องข่าวในประเทศ ไม่ไปยุ่งย่ามกับช่องฟุตบอลหรือซีรีส์ต่างประเทศมากนัก ดังนั้นช่องที่ผมและภรรยามักจะกดแช่ไว้ก็มีแค่ช่องฟุตบอลหรือซีรีส์เท่านั้น

แต่ข้อเสียที่โคตรสำคัญสำหรับผู้ชายอย่างผมที่ผมไม่กล้าบอกภรรยา (แต่เธอก็รู้จนได้) คือ ไอ้เจ้ากล่องจัญไรนี้พยายามทำตัวเป็นคุณแม่อู้อี้ดคอยคัดกรองสื่อลามกอนาจารและภาพนางแบบนุ่งน้อยห่มน้อยผ่านสัญญาณอินเทอร์เน็ทที่มันปล่อยออกมา ไอ้ที่ตลกกว่านั้นคือ หลังจากขึ้นข้อความว่าเว็บไซต์ถูกปิดกั้นสักพัก วิดีโอธรรมะจะด้งขึ้นมาบนหน้าจอ แถมยังกดปิดไม่ได้เสียด้วยจนกว่าจะฟังจบ ดังนั้นทุกครั้งที่ได้ยินเสียงธรรมะผ่านคอมพิวเตอร์ แพนผมจะรีมาหยิกหูพร้อมกับด่าทอเรื่องความหมกมุ่นทันที โชคดีที่ผมเคยดาวน์โหลดหนังไปเก็บไว้อยู่บ้างสมัยหนุ่มๆ จึงพอประทังอารมณ์ไปได้ ข้อเสียนี้ดูจะเป็นเรื่องที่ผมและเพื่อนนักเขียนด่าตรงกันอย่างเต็มปากว่าเลวระย่ำอย่างไร้มนุษย์ธรรมที่สุด แต่ก็อย่างว่า ของของรัฐบาลถ้าสนับสนุนสื่อลามกก็คงไม่ตีต่อเยาวชนกระมัง ผมคิดในแง่ดีว่าทั้งหมดที่

โดนควบคุมและจำกัดไว้ก็คงเป็นราคาที่ต้องจ่ายแลกกับการใช้ทุกอย่างฟรี

ก็อย่างที่ผมเคยพูดไว้นั้นแหละ ไม่น่าเชื่อว่าระยะเวลาแค่สิบปีจะทำให้หลายสิ่งหลายอย่างเปลี่ยนแปลงไปได้มากมาย แต่ช่วงหัวโอดี้กัประณขำงบ้านและทีมเลสเตอร์ไปก่อน ความเปลี่ยนแปลงอะไรต่างๆ คงไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจที่น่าแปลกใจก็คือ เหตุใดเมื่อเดือนที่ผ่านมาผมกลับเพิ่มมีโอกาสหยุดคิดและพบความจริงว่าตัวเองเคยยอมรับความเปลี่ยนแปลงบ้างบอทั้งหลายในบ้านเมืองเราอย่างไม่ชัดเจน

ลองทบทวนภูมิหลังของตัวเอง ผมกับภรรยาเรียนจบจากคณะรัฐศาสตร์ก็จริง แต่ก็สนใจการบ้านการเมืองในระดับต่างๆ ไป ถึงเวลาที่ยืนตรงเคารพธงชาติจ่ายภาษีตรงเวลา ติดตามข่าวสารบ้านเมืองบ้าง ไปออกเสียงเลือกตั้งหรือลงประชามติในโอกาสสำคัญบ้าง ร่วมชุมนุมบ้างเวลาบ้านเมืองเกิดปัญหา แต่นอกเหนือจากนั้นเราก็ไม่ได้สนใจอะไรเป็นพิเศษ

ครั้งเดียวที่ออกจะ “พิเศษ” คือผมได้ออกหน้าเป็นหนึ่งในแกนนำชุมนุมประท้วงขับไล่อธิการบดีของมหาวิทยาลัยที่ใช้วุฒิการศึกษาปลอมจนเป็นข่าวฉาวโฉ่ (ซึ่งก็คงไม่ต้องบอกว่าคนที่ดึงผมมาเข้าชมรมการเมือง แถมยังคอยดันหลังผมให้ออกหน้าคือไอ้เพื่อนนักเขียนนั่นแหละ) ตอนนั้นพวกเราเองก็เสียวๆ จะโดนมหาวิทยาลัยลงโทษเหมือนกัน แต่ก็น่าแปลกกว่าวัยหนุ่มมักเป็นวัยที่เป็นเด็ดเล็ดร้อนไปกับเรื่องแบบนี้ ตอนนั้นชมรมของเราเป็นตัวตั้งตัวตีจัดเวทีขึ้นปราศรัยในมหาวิทยาลัยนานเป็นสัปดาห์ ช่วงนั้นผมได้ทำงานร่วมกับ (ว่าที่) ภรรยาของผมแทบทุกวัน พูดได้ว่าเราเจอกันและชอบพอกันจากการชุมนุมครั้งนั้นเอง

ครั้งหนึ่งผมเคยถามภรรยาว่าทำไมเธอเลือกผม เธอว่าผมดูเท่ตอนที่ขึ้นเวทีปราศรัย เหมือนเป็นวีรบุรุษนักปฏิวัติในหนังสือเรื่องหนึ่ง คำตอบที่ว่าทำเอาผมยึดอกภูมิใจทั้งวัน บางทีก็ลองเฝ้าเธอนั่นลาออกไปเป็นแกนนำการชุมนุมดีใหม่จะ

ได้ดูเข้าใจว่านี่ เธอสวนกลับมาว่าจะเอาอะไรกิน

แต่นับจากวันที่ไอ้เจ้ากล่องสมบุรณ์แบบโพล์เข้ามาในชีวิต ก็ดูเหมือนว่า ความสนใจของเราจะถอยห่างจากการเมืองไปทุกวัน ทั้งที่ดูเหมือนจะไม่เกี่ยวกันเลย ไอ้เจ้าเพื่อนนักเขียนซึ่งเป็นคนเดียวที่คอยกระตุ้นให้ผมสนใจการเมืองอยู่บ้างก็หายหน้าหายตาไปในช่วงที่เราคุยกันผ่านอีเมลฉบับที่ห้าหรือหกหลังจากได้กล่องนี้มา มันว่าเริ่มได้กลิ่นไม่ชอบมาพากลเรื่องกล่องสมบุรณ์แบบ จะขอไปสืบก่อน ว่าแบบนี้แล้วก็หายไปกับสายลมที่ฝรั่งเศส แต่ตอนนั้นผมก็ไม่ได้สนใจนักเพราะงานเริ่มหนักขึ้นจนไม่มีเวลาสนใจอย่างอื่น

มันสนใจอย่างอื่นไม่ไหวจริงๆ เพราะทุกวันนี้คือการวิ่งหาเงินให้เพียงพอกับรายจ่ายที่พุ่งพรวด

ใครจะเชื่อว่าตอนนี้ประเทศเราเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสูงถึง ๑๕% และเงินเดือนของพนักงานรัฐวิสาหกิจตัวเล็กๆ ที่รวมทั้งปีไม่ถึงสี่แสนจะถูกரிดภาษีไปถึง ๒๐% อันที่จริงมันไม่ได้ขึ้นมาพรวดเดียว แต่เส้นทางภาษีในสิบปีที่ผ่านมามันค่อยๆ ทอยยขึ้นทีละ ๑% บ้าง ๒% บ้าง จนสุดท้ายก็มาตะตะอยู่ตอนนี้ แถมยังมีแนวโน้มจะขึ้นอีกถ้ามีช่องทาง

ทุกครั้งที่มีการขึ้นภาษี บทสนทนาของผมกับเพื่อนหรือกับภรรยา ก็มัก ตัดพ้อ ต่อว่า หรือแม้แต่ตำหนิรัฐบาล แต่สุดท้ายก็จะลงเอยประมาณนี้

“เขาคงจำเป็นต้องขึ้นนั่นแหละ มันอันมาหลายปีแล้ว ไม่งั้นเศรษฐกิจก็ไม่พัฒนาซะที”

“หลายประเทศเค้าเก็บภาษียิ่งกว่านี้อีก”

“เขาคงต้องเอาไปทำประโยชน์ให้ประเทศนั่นแหละ”

“ถ้ามันไม่ตีคนคงออกมาประท้วงกันแล้ว ถึงตอนนั้นเราค่อยออกไปสมทบกับเขาก็แล้วกัน”

พอมานึกย้อนอีกทีก็ชวนให้ขำ คำพวกนี้ถ้าไม่ท่องกันมาก็คงโดนฝังเข้าไปในสมองด้วยวิธีอะไรสักอย่าง เพราะไม่ว่าในโลกจริงหรือสื่อสังคมออนไลน์ก็ดูจะพูดคำนี้ตรงกันอย่างไม่น่าเชื่อ พูดแล้วคงสบายปากพอกๆ กับการฮัมเพลงสุดเหี้ยของรัฐบาลได้ (ตอนนี้ออกมาสิบกว่าเพลงแล้ว) ชวนให้นึกไปถึงเพลงของวงบอยแบนด์ที่สมัยวัยรุ่นเรด่ากันนักหนา แต่พออินโทรขึ้นมาทีไรก็ดันร้องตามได้ทุกเพลงเสียอย่างนั้น

อันที่จริงหากนึกทบทวนให้ดี การที่บทสนทนาลงเอยแบบนี้ก็คงไม่แปลกอะไร ก็ทุกโพรมีทม์ เราทั้งสองคนนั่งดูรายการของรัฐบาลด้วยกันและเห็นกับตาว่ารัฐบาลมีภาพโครงการและการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ที่ดูเหมือนจะมีอนาคตไหนจะรถไฟความเร็วสูงที่เจรจากับต่างประเทศได้แล้วและรอเวลาลงเสาเข็ม ไหนจะการพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อใช้เพิ่มผลผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเตรียมพร้อมสู่การเป็นอันดับหนึ่งของอาเซียน คนที่อยู่ในโครงการต่างๆ ของรัฐบาลก็ดูยิ้มแย้มแจ่มใสไม่ทุกข์ร้อน และถ้ามีคนเดือดร้อนจนทนไม่ได้ก็ต้องลุกฮือออกมาประท้วงแล้วไม่ใช่หรือ

เมื่อคำตอบคือยอมรับการขึ้นภาษีและคงต้องทำงานมากขึ้นตามรายจ่ายที่พุ่งพรวด หลายครั้งผมจึงต้องรับงาน “ผื่น” หรืองานพิเศษเพิ่มเข้ามาเปียดบังวันหยุด เช่นเดียวกับภรรยาผมที่ประดิษฐ์ของใช้จุกจิกไปขายตามตลาดนัดทุกวันหยุด แต่นอกจากงานที่ต้องทำหนักขึ้น ชีวิตด้านอื่นๆ ของผมกับภรรยา ก็ดูจะปกติดี ทำงานเสร็จกลับบ้านพักผ่อน ดูซีรีส์หรือฟุตบอลคูโปรด มีเพียงอย่างเดียวที่วางเว้นอยู่สักหน่อยก็คือ ‘การบ้าน’ ของเราสองคน โชคดีที่ภรรยาผมเองก็เหนื่อยกับงาน แถมยังเป็นคนออกจะธรรมะธรรมโมอยู่สักหน่อยจึงไม่ค่อยเรียกร้องเรื่องทำนองนี้มากนัก การวางเว้นจากกิจกรรมบนเตียงของสามีภรรยาจึงไม่ค่อยกระทบกับความสัมพันธ์ของเรา

แต่ที่จริงมีเรื่องไม่ปกติบางอย่างเกิดขึ้นในช่วงนั้น

ผมไม่กล้าบอกภรรยาว่า ที่ผมว่างเว้นกิจกรรมอย่างว่าไม่ใช่เพราะทำงานหนัก ทว่าหนักเขาของผมนั้นเริ่มจะไม่ซนเสียแล้ว...

เพราะอายุที่มากขึ้น ความเครียดจากการงาน เนื้อหนังของภรรยาที่เริ่มหย่อนยานตามสังขาร การถูกปิดไม่ให้เข้าเว็บลามกมานานหลายปี หรือการถูกกล่อมเกลาด้วยธรรมะว่าการหมกมุ่นเรื่องเพศเป็นสิ่งไม่ดี ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด แต่ผลของมันแจ่มแจ้งเสียจนผมต้องอายุเวลาที่ค่อยๆ มุดร่างเข้าไปในผ้าห่มโดยไม่มีอะไรเกิดขึ้นจนถึงรุ่งเช้า

เดิมทีหนังลามกที่ผมสะสมมาตั้งแต่วัยหนุ่มก็พอจะแก้ขัดได้บ้างในการดูเพื่อปลุกอารมณ์ให้กรึ่มๆ ก่อนจะมุดขึ้นเตียงทำ ‘การบ้าน’ แต่ก็เป็นแค่ช่วงสั้นๆ เท่านั้น เพราะเรื่องเดิมๆ ฉากเก่าๆ ที่ดูจนจำได้ นานเข้าความเร้าใจมันก็ลดลงเสียจนดูแล้วไม่รู้สึกอะไรอีก

เมื่อการเข้าเว็บลามกและเว็บใต้ดินเป็นไปไม่ได้ ผมก็ต้องเริ่มหาช่องทางเข้าถึงหนังพรรคนี้้อย่างถูกกฎหมาย แต่คำสั่งหนังพวกนี้ข้ามน้ำข้ามทะเลมาก็แพงระยับ ส่วนมากผมจึงได้แต่ฝากเพื่อนที่เข้ามาจากประเทศญี่ปุ่น หนังสือใหม่มาแต่ละครั้งก็พอแก้ขัดไปได้สองสามสัปดาห์ จากนั้นก็เข้าสู่วงจรเดิมคือเบื่อเรื่องเก่าและหาเรื่องใหม่ เมื่อผมเริ่มซั่งน้ำหนักระหว่างรายจ่ายกับผลลัพธ์ของกิจกรรมนี้นานเข้าผมจึงเริ่มปล่อยวาง

เป็นผู้ชายแต่ปล่อยวางเรื่องเซ็กซ์! ผมนึกมาถึงประโยคนี้ก็หัวเราะในใจ ใ้อีวิตโอธรรมะหลังเสิร์ชเว็บไปจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบความคิดบ้างอย่างแน่นอน นั่นก็คือเรื่องราวกว่าสิบปีที่เข้ามา และสิบปีข้างหน้าอาจจะเป็นไปยิ่งกว่านี้ก็ได้ หากคืนนั้นไม่เกิดเหตุการณ์บางอย่างขึ้นมาเสียก่อน

ผมยังจำเรื่องราวที่เกิดขึ้นในคืนนั้นได้ชัดเจน เข้าใจว่าเมื่อเย็นวันนั้นคงจะกินอะไรผิดสำแดงไป ตีสามากกว่า จึงต้องลุกขึ้นมาปล่อยของเสียกลางดึกโดยมีเสียง

การพาดแข้งกันของทีมนิเวศเซลกับคาร์ดิฟฟ์ซิตี้เป็นเพื่อนในคำคืน ผมเสร็จกิจตอนที่นิเวศเซลตามตีเสมอได้ในนาทีสุดท้ายพอดี ขณะกำลังจะปิดเครื่อง ภาพบนจอกลับบิดเบี้ยวแปลกๆ และวูบดับไปเอง ก่อนที่หน้าจอจะติดอีกครั้งพร้อมกับแสดงภาพสัญลักษณ์คล้ายๆ นกพิราบพาดผ่านกำแพงที่กำลังชูโศกโศกเด๋น จากนั้นมีเสียงประหลาดดังขึ้น

“สวัสดิ์สหายอิสรชนทุกท่าน เราคือตัวแทนของ ‘ภาคีแห่งเสรีภาพ’ องค์กรลับที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อเปิดโปงความฉ้อฉลของรัฐบาล...”

เกิดบ้าอะไรขึ้นวะเนี่ย ผมคิดในใจพลางหรีเสียงโทรทัศน์ลงพอให้ได้ยินคนเดียว

“เราไม่สามารถบอกชื่อสมาชิกหรือเคลื่อนไหวอย่างเปิดเผยได้ เนื่องจากรัฐบาลคอยติดตามจับกุมและกวาดล้างพวกเราอยู่ทุกฝีก้าว แต่เราไม่เคยตาย จิตวิญญาณเสรีของมนุษย์ไม่เคยตาย จิตวิญญาณแห่งการปฏิวัติไม่เคยตาย...”

“รัฐบาลปัจจุบันช่วงชิงอำนาจมาอย่างไม่ชอบธรรม ข้ายังพยายามปิดหูปิดตาทุกท่านในทุกช่องทางด้วยกล่องโซโครกที่ท่านกำลังใช้รับชมรายการโทรทัศน์อยู่”

“เจ้ากล่องนี้ตัดสัญญาณของช่องข่าวที่พยายามต่อต้านรัฐบาล กลบเกลื่อนความบัดชบของรัฐบาลด้วยข่าวไร้สาระ และวาดวิมานสวรรค์อันเพ้อเจ้อในทุกหัวค้ำ กระนั้นก็มีคนจำนวนมากหลงเชื่อและยอมลดตัวเป็นจვางานลากคั้นไถให้พวกมันเสวยสุข”

“จิตวิญญาณของท่านไม่ควรถูกจองจำด้วยโซ่ตรวนใด ในวันที่เรายอมเสี่ยงชีวิตเพื่อเปิดโปงความจริงให้ท่านรู้ นับแต่เวลาสิ้นนาฬิกาถึงห้านาฬิกา เราจะเจาะเข้าระบบและแทรกแซงการส่งสัญญาณของกล่องบัดชบนี้ ท่านจะเข้าถึงทุกอย่างที่รัฐบาลพยายามปิดกั้นเอาไว้ เพื่อให้ท่านได้เปิดดวงตาแห่งธรรมและประจักษ์ในความจริง”

“หากท่านได้พิสูจน์เรื่องราวของภาคีฯ ด้วยตาตนเองแล้ว จงบอกต่อสหายที่ท่านไว้วางใจว่า เราจะต้องกลับมาอีกครั้งหลังจบการถ่ายทอดฟุตบอลลีกแชมพ์เปียนซิฟของอังกฤษคู่สุดท้ายของสัปดาห์ อันเป็นการสร้างความร่วมมือของภาคีฯ ให้ยิ่งใหญ่รอการปฏิวัติในภายหน้า!”

ขาดคำ ภาพสัญญาณโทรทัศน์ตัดกลับไปทรายการปกติ เหลือบมองนาฬิกาอีกห้านาทีจะถึงตีสี่ หัวใจผมเต้นรัวขณะเปิดคอมพิวเตอร์กลางดึก ส่วนมือซ้ายถือรีโมตเตรียมกดหาช่องข่าวที่หายไป ไม่รู้ว่านี่เป็นเรื่องแก๊งค์ฆ่าอำเลนหรือเรื่องจริง แต่จะลองพิสูจน์ก็คงไม่เสียหาย

เวลามาถึง ยังไม่ทันที่ผมจะกดรีโมตเปลี่ยนช่องก็มีอีเมลแดงเข้ามาในกล่องข้อความเกือบสี่สิบฉบับ

มันเป็นอีเมลของเพื่อนนักเขียนที่หายไปนานหลายปี

ที่แท่นบดตั้งแต่อีเมลฉบับสุดท้ายที่มันส่งมา เพื่อนนักเขียนของผมนั้นยังคงส่งอีเมลกลับมาเป็นปกติ พร้อมกับเนื้อหา ‘วงใน’ ของมันที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ทุกฉบับ แต่ไม่รู้ว่ามันถูกบล็อกไปตอนไหน ผมไล่อ่านอย่างตั้งใจนับแต่ฉบับที่มันหายไปจนถึงฉบับสุดท้ายที่มันตัดพ้อทำนองว่า ผมคงโดนล้างสมองไปเรียบร้อยแล้วและไม่อยากตอบอีเมลของมันอีกแล้ว

ถ้าจะยึดเอาตามเนื้อหาวงในที่เพื่อนผมส่งมา พอจะสรุปความได้ว่า เจ้ากล่องสมบุรณ์แบบคือกล่องสัญญาณโทรทัศน์ที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลกับนายทุนขนาดใหญ่สองเจ้า เน้นการปิดกั้นสื่อที่แสดงเนื้อหาต่อต้านรัฐบาล และนำเสนอรายการที่ผลิตขึ้นเองเพื่อกล่อมเกลาค้นคนยอมรับในอำนาจ และการเอาไรต์เอาเปรียบของรัฐบาล ขณะที่ฝ่ายนายทุนก็ได้ประโยชน์จากการยึดยึดโฆษณาจำนวนมากแทบทุกช่อง บวกด้วยการขึ้นราคาสินค้าและอาหารโดยมีส่วนแบ่งจากภาษีมูลค่าเพิ่ม

นอกจากเทคนิคการล้างสมองแบบซื่อๆ อย่างเช่นการจับจองช่วงเวลา

ไพร่มีไหม้เพื่อเปิดรายการประชาสัมพันธ์ผลงานของรัฐบาล (ซึ่งเพื่อนผมบอกว่าทั้งหมดคือการ “ขายฝัน” ไม่มีอะไรจริงจึงเป็นขึ้นเป็นอันสักอย่าง) เพื่อนผมยังตามไปสืบเทคนิคอื่นๆ ของรัฐบาลในการกลบเกลื่อนเรื่องฉาวโฉ่ของตัวเอง ผมจึงได้เข้าใจเสียที่ว่าข่าวด่วนสุดแสนไร้สาระที่ชอบแทรกมาผิดกาลเทศะมีไว้ทำอะไร และในหน้าสังคมออนไลน์จึงแทบไม่มีข่าวเสียหายของรัฐบาลเลย

ไอ้กล่องนี้แม่่งนอกจากจะปิดพวกช่องต่อต้านรัฐบาล หารายการมาอวยตัวเอง มันยังทำทุกทางไม่ให้คนรู้เรื่องซั๊กๆ ของมันอีก มึงลองอ่านบทวิเคราะห์ที่ถูกส่งมาให้ เขาเปรียบเทียบช่วงเวลาทีรัฐบาลยิง “ข่าวด่วน” แทรกข่าวจริงในช่องสัญญาณเดิม เกือบๆ ๘๐% แม่่งคือการแทรกช่วงที่เขากำลังจะฉายข่าวรัฐบาลทุจริตพอดี คือพอมันเห็นท่าว่าช่องนี้จะออกข่าวประจานความซั๊กมัน เจ้าหน้าที่ในบริษัทที่ดูแลกล่องนี้ก็ตัดสัญญาณแล้วยิงข่าวด่วนแทรกยาวไปจนจบข่าวเดิมเลย...

...ตอนแรกก็คิดว่าต่อให้ช่องปกติโดนปิด ในเฟซบุ๊กมันน่าจะมีการแชร์ข่าวเรื่องเลวๆ ของไอ้พวกนี้บ้าง แต่ไอ้ท่า วันก่อนเพื่อนกูมาจากไทยแล้วลือกอินเฟซบุ๊ก กูสงสัยเกิดว่าหน้าข่าวแม่่งมีแต่เรื่องไร้สาระเต็มหน้าแรก พอกูดูดีๆ แม่่งข่าวไร้สาระพวกนี้เป็นโพสต์ที่จ่ายค่าโฆษณาทั้งหมด ระบบมันเลยดึงข่าวขึ้นมาที่หน้าแรกกันพรี๊ด ปิดเอาข่าวอื่นตกไปหมด แล้วไม่ใช่แค่ลิบลิบข่าว แต่เป็นร้อยข่าว เป็นไปได้เหวอะวะที่เว็บไร้สาระพวกนี้จะจ่ายค่าโฆษณากันหมดทุกโพสต์ทุกวัน ไม่มีคนหนุนหลัง

...มันไม่ใช่คนไม่ยอมออกมาต่อต้าน แต่คนออกมาต่อต้านโดนจับไปหมด แถมยังไม่ยอมออกข่าว ที่ต่างประเทศเขาทำสื่อกับข่าวกันครึกโครม นี๊กูหาแซมเปิลมาให้มึงแค่สามสี่ข่าว มึงลองอ่านดู...

...มึงอ่านข่าวที่กูส่งให้วันก่อนรียัง เรื่องทีรัฐบาลมันโกงกินเมกะโปรเจคหมื่นล้านแบบเสียบๆ ไปตั้งหลายโครงการ แถมยังไม่ชี้แจงให้ประชาชนรู้...ที่จริง

ไม่ใช่แค่ข่าวนี้นี้ ทุกข่าวทุจริตที่ถูกส่งมาตั้งแต่แรกนั้นแหละ ทำให้ไม่มีถึงเจียบไปนานขนาดนี้ ทำให้ไม่มีไม่เคยเชื่อได้เลย ภูเขาไม่เข้าใจว่ามีทนายอยู่ได้ยังไง รัฐบาลนี้มันทุจริตโจ่งแจ้งแดงแจ๋ซะขนาดนี้ (หรือมีไม่รู้จริงๆ วะ) แต่ก็จะเศร้ากว่าถ้ามีรัฐแล้วมียังทนายอยู่เฉย ถ้ามีเกลียดกูและไม่ยอมตอบอีเมลกูเพราะกูदारัฐบาลที่มีรัก กูขอโทษด้วย ถ้ากูได้กลับไปกูจะหาไวน์ฝรั่งเศสดีๆ ไปขอขมาเมือง

ทุกข่าวทุกคลิปที่เพื่อนนักเขียนผมส่งมา เป็นเหมือนคำปฐมเทศนาของพระพุทธเจ้าที่เบิกดวงตาเห็นธรรมของพระอัญญาโกณฑิยาญะให้หลุดพ้นจากความมืดบอด ผมได้อ่านข่าวอย่างเพลิดเพลินพร้อมกับการเปิดโทรทัศน์ดูช่องข่าวที่หายไปซึ่งเต็มไปด้วยการรายงานข่าวการทุจริตของรัฐบาล กระทั่งถึงดีห้า ภาพสัญญาณและข่าวที่เคยเข้าชมได้ก็กลับเป็นจอสีดำอีกครั้ง ราวกับสิ่งที่ได้เห็นเมื่อครู่เป็นแค่ความฝัน

นี่ย้อนกลับไปนึกในคืนแรกที่รู้ความจริงของกล่องสมบุรณ์แบบ นาที่นั่นแทนที่ผมจะตื่นกลัวความจริง หรือนึกละอายใจในสิ่งที่ตัวเองทำผิดพลาดไป แต่ความรู้สึกแรกคือหัวใจกลับพองโตราวกับเอาชนะอะไรบางอย่างได้ นาที่นี้พอคิดถึงมันอีกครั้ง ผมพบว่าผมเคยรู้สึกอย่างนี้มาก่อนตั้งแต่สมัยเรียนมหาวิทยาลัย มันคือความรู้สึกเดียวกับการได้ออกไปก้นดาอธิการบดีจอมปลอมคนนั้นหน้าเวที และรู้ว่าสิ่งที่เราลงแรงไปหลายสัปดาห์นั้นกำลังจะได้รับชัยชนะ

ผมกำลังจะกลับมาเป็นนักปฎิวัติ! ผมจะเป็นตัวแทนของการเปิดโปงจอมปลอมอีกครั้ง!

คืนนั้นภรรยาผมจ้วเจียออกมาเข้าห้องน้ำ กลิ่นเหม็นอ้อนๆ กับกลิ่นผมหอมจางๆ ทำเอาบางอย่างในกายผมลุกซึ้นขึ้นมา ผมดักเธอหน้าประตู ทันทีที่ออกมาผมดึงเธอกลับเข้าไปในห้องน้ำอีกครั้ง

“เป็นบ้าอะไรละเนี่ย” เธอทุบผมอย่างแรง ก่อนที่การขัดขืนจะค่อยๆ

ภาพบนจอเริ่มบิดเบี้ยว เป็นเหมือนสัญญาณว่าพวกเขา กำลังจะมา แต่ คราวนี้ไม่ได้มาแค่ภาพสัญลักษณ์เต็มหน้าจอเหมือนเคย ภาพในจอกลับแสดงให้เห็น คนใส่หน้ากากสามคนในชุดสีดำกำลังนั่งล้อมโต๊ะครึ่งวงกลม ท่าทางจริงจังราวกับ กำลังจะอ่านประกาศของคณะปฏิวัติ

“สวัสดิ์สหายอิสราชนทุกท่าน...” คนที่นั่งตรงกลางเปิดเรื่องด้วยถ้อยคำที่ คุ่มเคย

“ในคำคืนนี้...”

เปรี้ยง!

เสียงคล้ายปืนหรือระเบิดดังขึ้น ผมสะดุ้งสุดตัว พลันหน้าจอดับลง ผม นั่งมองตาค้าง เกิดอะไรขึ้นกับภาคิฯ ยังไม่ทันจะคิดจบภาพสัญญาณก็กลับมา แต่ คราวนี้ไม่ใช่สัญลักษณ์ของภาคิฯ หรือคนใส่หน้ากากอีกแล้ว กลับกลายเป็นหญิง สาวสวมสูทยืนอยู่เพียงคนเดียวในห้องสีขา

“สวัสดิ์คะทุกท่าน นี่คือรายการพิเศษของรัฐบาลคะ...ตามที่มีการแจ้ง เบาะแสว่ามีผู้คิดร้ายต่อรัฐบาลโดยทำงานเป็นเครือข่ายขนาดใหญ่ มีทั้งกลุ่มที่ พยายามเจาะเข้าระบบความปลอดภัยของรัฐบาล และกลุ่มที่แฝงตัวในประเทศ สหรัฐอเมริกาและฝรั่งเศส เพื่อคอยปล่อยข่าวลวงจากเว็บไซต์ปลอมในต่างประเทศ ซึ่งถือเป็นภัยต่อความมั่นคงและมีโทษสูงที่สุดถึงขั้นประหารชีวิต ทางรัฐบาลได้ติดตาม สืบเรื่องนี้มานานหลายปี และได้บุกเข้าจับกุมผู้ก่อการร้ายเป็นที่เรียบร้อยแล้วเมื่อ ปีก่อน”

“แต่เพื่อเป็นการทำลายล้างเครือข่ายการก่อการร้ายครั้งนี้ให้สิ้น เราจึง เข้าสวมรอยแผนการก่อการร้ายของกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า ‘ภาคิแห่งเสรีภาพ’ และ กลุ่มคนที่ปล่อยข่าวลวงจากต่างประเทศเพื่อกวาดล้างกบฏของแผ่นดินให้หมดสิ้น”

เรื่องจริง? เรื่องไม่จริง? แผนซ้อนแผน? อีเมลปลอม? ภาคิฯ ปลอม? การ แก้วตัวของรัฐบาล? ผมเริ่มหัวหมุนกับเรื่องที่เกิดขึ้น

“เราได้บันทึกเลขรหัสของกล่องสมบูร์มแบบทั้งหมดที่ต้องสงสัยว่ามีส่วน
ในความผิดครั้งนี้ไว้แล้ว”

ผมใจหายวาบ เลขรหัสของแต่ละกล่องเกิดจากเลขบัตรประชาชนของ
เจ้าของผู้รับกล่องมา ซึ่งในที่นี้คือภรรยาผม นึกไปถึงข่าวการจับกุมผู้ต่อต้านรัฐบาล
และโดนขังลี้มที่เพื่อนผมเคยส่งมาให้ดู ไม่ว่าจะเป็นอย่างจริงหรือข่าวปลอมก็ชวนให้
ขนลุก

พอตั้งสติคิดดูดีๆ มันจะเป็นไปได้ยังไงที่เพื่อนของผมจะอยู่รอดในฝรั่งเศส
ได้นานขนาดนั้น ในเมื่อแม้แต่ภาษาอังกฤษมันก็สอบตกซ้ำแล้วซ้ำเล่า แล้วไอ้ทฤษฎี
สมคบคิดว่ารัฐบาลแทรกข่าวควอนตัมปิดข่าวฉาว จ้างสำนักข่าวบับบอเล่นข่าวไร้สาระ
มากลบข่าวทุจริตของตัวเอง ฟังยังไงก็ออกจะเป็นเรื่องเกินจริง นี่โลกยุคออนไลน์
แล้ว คนเราจะปิดข่าวหลบข่าวขนาดนั้นได้อย่างไร แต่ผมดันหลงไปเชื่อเรื่อง
ปัญญาอ่อนพรรค์นี้ อนาคตของเราสองคนกำลังจะวูบดับลงเพราะผมดันไปเล่นบท
นักปฏิวัติบ้าง นั่น ขณะที่มือกำลังจะกดปุ่มปิดกล่องเพื่อหนีความผิด ก็นึกได้ว่า
รัฐบาลได้บันทึกเลขรหัสทั้งหมดไว้แล้ว

“หลายคนที่พยายามติดต่อเพื่อนในเครือข่ายก่อการร้าย หรือหลายคนที่
ร่วมปล่อยข่าวให้ร้ายรัฐบาลในโลกออนไลน์ ทั้งหมดนั้นเรากำลังขยายผลและบุก
เข้าจับกุมไปแล้วบางส่วน...”

ใจชื้นขึ้นนิดหน่อย โชคดีที่ผมยังไม่ได้ออบอ้อมลบบทที่โดนบล็อกของเพื่อน
นักเขียน หรือไปโพสต์ข้อความลุ่มเสียดแทงในโลกออนไลน์ อย่างมากก็แค่คุยกับเพื่อน
นักปฏิวัติซึ่งคงไม่มีใครอัดเสียงไว้ คงไม่มีหลักฐานอะไรมาเอาผิดกันได้ แต่ไม่สิ...ถ้า
เพื่อนร่วมภาควิชา ในออฟฟิศทะเล่อทะล่าถูกจับแล้วซัดทอตมาถึงผมล่ะ...หรือ
สัญญาณอินเทอร์เน็ตในกล่องบันทึกไว้ว่าผมอ่านข่าวโจมตีรัฐบาลมานานนับเดือนล่ะ

บางทีอาจต้องลี้ภัย ไม่สิ อาจมีทางแก้ตัว...อาจยังพอแก้ตัวได้ว่าเป็นการ
ตกหลุมแผนการก่อการร้าย ผมรีบคิดแผนเอาตัวรอดด่วนจี๋

“เราเชื่อเหลือเกินว่าประชาชนชาวไทยเป็นผู้มีสติปัญญาสูงไม่หลงกลการ
ก่อการร้ายต่างๆ และซื่อสัตย์ต่อประเทศชาติเสมอมา...” อะ...ใช่ ผมคิดในใจ หรือ
ถ้ามีตำรวจมายืนตรงหน้าผม ผมจะตะโกนคำว่าใช่cribออกไปเต็มเสียง

“เราจึงขอตอบแทนความซื่อสัตย์ของท่านด้วยการเปิดรายการภาพยนตร์
พิเศษแทนที่รายการที่เป็นภัยต่อความมั่นคงดังกล่าว และปลดล็อกเว็บไซต์ยอดนิยม
เฉพาะในกล่องที่รัฐบาลได้บันทึกรหัสไว้แล้ว เพื่อให้ประชาชนที่รักยิ่งได้ผ่อนคลาย
ความเครียดจากการงาน จะได้มีกำลังใจทำงานเพื่อชาติต่อไป พรุ่งนี้พบกันใหม่ที่
ช่องนี้เวลาเดิม สวัสดีค่ะ”

ขณะที่ผมกำลังมึนงงกับคำพูดของหญิงสาว ภาพก็ตัดมาเป็นใบหน้าของ
ดาราสาวที่ผมคุ้นเคย นีมันน้องอีโอรि โคงว่า ดาราหนังโป๊ในดวงใจ กำลังค่อยๆ
เปลี่ยนผ้าที่ละชั้น รัฐบาลจะฉวยหนังโป๊ผ่านทีวี! แล้วเว็บไซต์ที่ว่าจะปลดล็อกล่ะ?
ผมพุ่งไปที่คอมพิวเตอร์ กรอกชื่อเว็บไซต์ที่ผมมักจะเข้าไปดาวนโหลดหนังลามก
คราวนี้ไม่มีคลิปประเทศน้มาทวนใจอีกแล้ว มีแต่ภาพของหญิงสาววัยกำดัดมาทวนหน้า
หลายตาเปลือยกายเต็มพริตในหน้าเว็บไซต์พร้อมให้ผมกดดาวนโหลดหรือรับชม
แบบออนไลน์ ไม่เพียงแต่เว็บไซต์หนังลามกเท่านั้น เว็บไซต์ดินทั้งหลายที่แจกเพลง
แจกหนัง และโปรแกรมละเมิดลิขสิทธิ์ก็เข้าได้โดยไม่มีการบล็อกอีกต่อไป เหลือก็
แต่เว็บข่าวฉาวของรัฐบาลเท่านั้นที่ผมไม่ได้ลอง และไม่อยากจะลองเข้าอีกเป็น
คำรบสอง

ผมมองหน้าจอสองสลบกันแล้วแค้นหัวเราะออกมาก่อนจะทรุดลงเก้าอี้
ไม่รู้ว่าควรจะรู้สึกอย่างไรดี ความรู้สึกของนักปฏิวัติที่เหมือนเหรียญตราให้ผมยึด
เต็มอกเพิ่งจะหล่นลงพื้นแตกกระจายเมื่อกี้ ครั้นจะหยิบกลับมามันก็ไม่งามสง่า
เหมือนเดิมแล้ว มองไปที่ภาพในจอโทรทัศน์ นักแสดงชายเริ่มรุกเข้าหาน้องอีโอริ...
ผมนึกถึงคำพูดของพิธีกรสาวเมื่อสักครู่ เธอว่ารายการพิเศษพวกนี้จะฉวย “เฉพาะ
กล่องที่รัฐบาลได้บันทึกรหัสไว้แล้ว” นี่คือการข่มขู่? แบล็กเมล? หรือติดสินบน?

ใจกระหวัดถึงนักปฏิวัติร่วมสาบานทั้งสองในออฟฟิศ พຽນนี้ทั้งสองคนจะทำหน้ายัง
งายบ้าง จะยิ้มหัวเราะกับเรื่องบ้าๆ ที่เกิดขึ้น หรือแกล้งทำเป็นไม่รู้จกกันอีกต่อไป

ผมตั้งสติทบทวนเรื่องราวทั้งหมดแล้วถอนหายใจ บางทีเรื่องทั้งหมดอาจ
เป็นแค่ฝันร้าย...ผมก็คงเหมือนอีฟที่เผลอกินแอปเปิ้ลตามคำยุงของงู้อัดล ข้ายัง
ส่งแอปเปิ้ลต้องสาปให้อัดลด้วย เพียงแต่ตอนนี้ผมสับสนเกินกว่าจะบอกได้ว่าใคร
เป็นงู และใครเป็นอัดล

ลีลาเร่าร้อนของน้องอีโอรินหน้าจอบนให้บางส่วนของร่างกายของผม
คึกคัก อันที่จริงไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกของนักปฏิวัติหรือการดูหนังไป ผมก็ห่างเหิน
กับมันมานานและเริ่มรู้สึกว่ธรรมชาติโหดเหี้ยมเรื่องพรรคนี้มากแค้ไหน ผมนั่งตัวเกร็ง
บนเก้าอี้สองสามครั้งกว่าหนังจะจบลง แต่ดูเหมือนว่ายังไม่อืมพอ จึงปิดโทรทัศน์
และกระโจนมุดผ้าห่ม หอมแก้มภรรยาสุดที่รักเป็นการโหมโรง

“อีกแล้วเหอ ตอนหัวค้ำก็พอแล้ว ไม่เอาแล้วนะ จะนอน” แต่ท่าทีของ
เธอเหมือนจะตรงกันข้าม

“ถามอะไรหน่อยสิ”

“อือฮิ” เธอหลับตาพริ้มเมื่อจมูกผมเริ่มซุกชน

“อย่างผมนี้พอจะกลับไปเป็นวีรบุรุษนักปฏิวัติได้ไหม”

“ไหวเหอ” เธอหัวเราะ เอื้อมมือมาจับพุงกะทิตีที่ยานย้วย “แกแล้วเรานะ
อ้วนด้วย ไหวเหอรอก ปล่อยให้ป็นหน้าทีคนหนุ่มๆ ไปเถอะ”

ผมชะงักนิตหนึ่ง แต่ไม่มากพอให้ภรรยาผมจับสังเกตได้ คำพูดของเธอ
ปลดเปลื้องความรู้สึกที่ผมแบกไว้เมื่อครຽจนหมดสิ้น นั่นสิ คนที่เป็นเต็ดเลือดร้อน
ไปกับเรื่องแบบนี้ควรจะเป็นคนหนุ่ม โลกนี้ยังมีคนวัยหนุ่มที่พร้อมจะแบกผืนแห่ง
นักปฏิวัติเพื่อเปลี่ยนแปลงโลกอีกมากมาย

“จิตวิญญาณเสรีของมนุษย์ไม่เคยตาย จิตวิญญาณแห่งการปฏิวัติไม่เคย
ตาย...” แ่ววเสียงภาคีแห่งเสรีภาพดังขึ้นในหัว ผมตอกกลับ “แต่มันแก่ชราได้วีย!”

แวบหนึ่งผมคิดถึงเพื่อนนักเขียนที่ฝรั่งเศส เพื่อนนักปฏิวัติร่วมสถาบัน และทุกคนที่มาเกี่ยวข้องกับเรื่องบ้าง นี่ บางทีถ้าไม่มีพวกเขา เจ้ากล่องนั้นก็คงไม่มีทาง ‘สมบูรณ์แบบ’ ได้เหมือนตอนนี้ ภาพทั้งหมดค่อยๆ กลืนเป็นเนื้อเดียวกันก่อนจะจางลงจนขาวโพลนไปหมด เมื่อวินาทีของการตะกายสวรรค์มาถึง ใจผมกลับไหลไปถึงเจ้ากล่องบ้านั้น ผมเคยเกลียดของมัน แต่ตอนนี้รักมันฉิบหาย คอยดูเถอะ พรุ่งนี้ผมจะตามเสพสุขจากรายการพิเศษรอบดึกและเว็บไซต์ที่คุ้นเคยให้หน้าใจ

คนคิดเลข

โมเชต มโนเมย์อุดม

(๑)

$$๕ + ๘ = ๑๓ + ๖ = ๑๙ + ๔ = ๒๓ + ๙ = ๓๒$$

พจน์ตะหวัดปากกลางบนเศษกระดาดแผ่นเล็กๆ เหมือนอย่างปกติที่เขาเคยทำเป็นประจำ เขาเงยหน้าขึ้นมองดูว่ามีใครเฝ้าจ้องมองพฤติกรรมของเขาอยู่หรือไม่ เมื่อไม่เห็นมีใครผิดสังเกต เขาก็ก้มหน้าลงเขียนต่อไป

$$๒๑ + ๗ = ๒๘ + ๘ = ๓๖ + ๓ = ๓๙ + ๑ = ๔๐$$

เขาหยุด พลิกข้อมือดูนาฬิกาว่าจวนหมดเวลาพักกลางวันหรือยัง ช่วงนั้นเองสายลมพัดมาเบาๆ ทำให้กระดาดโน้ตใบเล็กๆ ที่เขาใช้คิดเลขปลิวไป เขาทำหน้าตกใจเล็กน้อย พร้อมกับรีบลุกพรวดพราดตามไป รวากับว่ามันเป็นรายงานสำคัญของบริษัทที่ผู้จัดการสั่งให้พิมพ์ก็ไม่ปาน

เพียง ๓-๔ ก้าว พจน์ก็ไปถึงตรงจุดที่กระดาดใบนั้นตกอยู่ เขารีบตะปบขึ้นมา ทำให้ในอุ้งมือของเขากำเอาเศษใบไผ่สีเหลืองติดขึ้นมาพร้อมกับกระดาดโน้ต โดยไม่ได้ตั้งใจด้วย

เขาหันกลับไปยังเก้าอี้ม้าหินชุดสนามใต้ร่มไผ่นั้น แล้วนั่งลงตามเดิม
เมื่อนั่งลงเรียบร้อยแล้ว เขาก็ค่อยๆ แบนมือออกช้าๆ ครั้นเห็นกระดาษโน้ต
ในมือ พจนาก็ยิ้มพร้อมทั้งถอนหายใจอย่างโล่งอก แล้วใช้มือข้างซ้ายหยิบใบไผ่ทีละ
ใบๆ ปล่อยทิ้งให้ร่วงลงไปยังพื้นหญ้าข้างๆ ตัวเขา...แล้วเขาก็บวกเลขต่อไป

(๑๐)

รถจีเอ็มซีสีเขียวขุ่นเชรอะด้วยคราบฝุ่นโคลน ที่พุ่งมาด้วยความเร็ว จอด
ลงไม่ทันสนิทัก ทหารนับสิบก็โอดลงจากรถ ไม่ต้องตั้งแถว ทุกคนรู้ภารกิจและ
เป้าหมายอยู่แล้ว ทั้งหมดวิ่งเหยาะๆ ไปตามถนน เสียงรองเท้าบูตกระทบผิวคอนกรีต
ดังพริบๆ ทหารทุกนายอยู่ในชุดลายพราง สวมหมวกโลหะมีแวนกันฝุ่นกันแก๊ส
คาดไว้หน้าหมวก สร้างความตื่นตะลึงให้ผู้คนในอาณาบริเวณนั้นกันไปหมด

ครูเดียว กองกำลังติดอาวุธชุดนั้นก็วิ่งมาถึงเป้าหมาย ซึ่งอยู่ห่างจากจุดที่
รถจีเอ็มซีพุ่งหัวจอดเมื่อมองเห็นโต๊ะม้าหินชุดสนาม ซึ่งมีชายผู้หนึ่งนั่งอยู่...นั่นคือ
เป้าหมาย

นายทหารผู้อยู่หน้าแถวสุด ยึดแขนยกมือขวา ให้สัญญาณให้ทุกคนหยุด
และเปลี่ยนเป็นชะลอฝีเท้า ทหารทุกนายประทับเอ็ม ๑๖ ที่ถือไว้เปลี่ยนเป็น
ท่าเตรียมพร้อมที่จะเล็งยิงได้ทันทีทั้งหมดค่อยๆ ก้าวช้าๆ ไปยังเป้าหมาย

พจน์เพิ่งเงยหน้าจากแผ่นกระดาษใบเล็กๆ บนโต๊ะหินขึ้นมาเหลียวมอง
เพราะรู้สึกเหมือนมีกลุ่มก้อนอะไรบางอย่างสีเขียวเข้มเคลื่อนมาใกล้ๆ เขาขมวดคิ้ว
ด้วยความสงสัย เมื่อเห็นหน่วยทหารอาวุธพร้อมมือเล็งอาวุธประจำกายมาในทิศทาง
ที่เขา นั่งอยู่ทุกคน เขารับเหลียวดูอีกด้านหนึ่ง ด้วยเข้าใจว่าคงมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็น
อันตรายร้ายแรงเกิดขึ้น หรือตั้งอยู่ตรงนั้น อันเป็นสาเหตุให้กองทหารกลุ่มนี้เล็งปืน
ผ่านจุดที่เขา นั่ง เลยไปยังสิ่งนั้นอีกต่อหนึ่ง

แต่ก็ไม่มีสิ่งใด พจน์มองเห็นแต่บริเวณสวนหย่อมของบริษัทที่เขาทำงาน
ประจำอยู่ ต้นคูนที่ปลูกไว้เป็นระยะๆ พุ่มชบาที่ตัดแต่งเป็นแนวยาวทรงตัวแอลเตี้ยๆ

เป็นช่วงๆ คล้ายกับพาร์ตีขึ้นตามห้องทำงาน และอาคารสำนักงาน ๒ หลังที่อยู่ถัดออกไปไม่ไกลนัก พจน์หันกลับมายังหน่วยทหาร แต่ไม่หันที่เขาจะเอ่ยปากถามว่า จะให้เขาหมอบหรือหลบ เพื่อจะได้ไม่กีดขวางเป้าหมายของทหารเหล่านั้นไหม นายทหารคนหน้าสุดก็ส่งเสียงขึ้นไม่ถึงกับตะโกน แต่ก็ดังฟังชัดโสตประสาท

“หยุดอยู่กับที่ อย่าขยับ... ขู่มือทั้งสองมือ ให้เราเห็นว่าคุณไม่มีอาวุธ”

“หมายถึง ผมหรือใครครับ” พจน์ละล่ำละลักเกือบเหมือนติดอ่าง

“คุณนั่นแหละ... คนคิดเลข”

(๖)

“คุณน่าจะอยู่เฉยๆ ดีกว่านะ” พนักงานชายในแผนกเดียวกับเขาเอ่ยขึ้น พจน์ชะงักมือ ที่กำลังกดน้ำร้อนรินลงในถ้วยกาแฟดินหนึ่ง ก่อนกดต่อ

“มันก็ไม่ได้ไปรบกวนอะไรใคร ไม่ใช่หรือครับ”

พนักงานหญิงจากแผนกบัญชี ก้าวเข้ามาในบริเวณแพนทรีนั้น เธอคงได้ยินบทสนทนาก่อนหน้านั้นพอดี จึงพูดขึ้นขณะเปิดตู้เย็นว่า “มันค่อนข้างแปลกนะคุณ พจน์ พวกเรา... เอ้อ—ฉันไม่เคยเห็นใครนั่งคิดเลขแบบนี้มาก่อนเลยนะคุณ”

“มันเป็นงานอดิเรกของผม แค้ใช้เวลาว่างใช้สมองคิดอะไรซักอย่างเท่านั้น นะครับ”

“แต่บางคนเขาคิดว่า การคิดเลขของคุณอาจเป็นการเบียดบังเวลาทำงานนะ” พนักงานชายคนเดิมแย้ง

หัวหน้าแผนกของเขาก้าวฉับๆ เข้ามาในแพนทรี “รู้สึกว่าคุณทำอะไรกัน ซึ่ร้ายสักันเซียวนะ”

“หัวหน้าเคยได้ยินใครพูดถึงการคิดเลขของพจน์ว่ามันอาจทำให้เขาไม่ได้ใช้เวลาทำงานอย่างเต็มที่เต็มเวลาบ้างไหมครับ” พนักงานชายกล่าวเป็นเชิงถาม

พจน์หัวเราะในลำคอ “ผมขอยืนยันเลยว่า ไม่เคยคิดเลขในเวลาทำงานนะครับ”

“อ้อ เรื่องการที่พจน์ชอบนั่งคิดเลขนี้เองนะหรือ”

“ไม่ใช่แค่ในแผนกของหัวหน้านะคะ พนักงานแผนกอื่นๆ ที่เคยเห็นคุณพจน์นั่งคิดเลขในช่วงพักกลางวัน หรือช่วงเบรกบ่อยๆ หลายคนก็พูดถึงเหมือนกันคะ”

“โอ นี่มันถึงขนาดลูกกลมไปถึงแผนกอื่นด้วยเชียวหรือ” หัวหน้ารำพึงเบาๆ “เท่าที่ผมดูผลงานของพจน์ตั้งแต่เขาเข้ามาทำงานที่นี่ เกือบครึ่งปีแล้ว ก็ไม่มีจุดบกพร่อง หรือข้อเสียหยาเล่าซ้ำอะไรแม้แต่หน่อยนะ”

พนักงานหญิงรีบกลืนแซนด์วิชที่กำลังเคี้ยว ชดชาซีลอนร้อนตาม เพื่อจะได้เสนอความคิดเห็นว่า “เพื่อนๆ ในกลุ่มของดิฉันเคยคุยกันว่ามันเป็นงานอดิเรกที่ออกจะประหลาดๆ ซักหน่อยนะคะ ถ้าเป็นเล่นกระบองเพชร สะสมแสตมป์ ถ่ายรูป หรือวาดภาพพระบายสี แบบที่เขามีหนังสือออกมาขายเป็นที่นิยมกันในช่วงนี้ พวกนั้นก็ไม่ใช่แปลกหรอกนะคะ”

หัวหน้าแผนกถอนหายใจ ก่อนพูดขึ้น “ถึงแม้จะไม่มีข้อบกพร่องในงาน แต่ผมเองก็กังวลเรื่องความแปลกประหลาดของการคิดเลขนี้อยู่ไม่น้อยเหมือนกันนะ ที่จริงผมเคยปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการกับบรรดาหัวหน้าแผนกอื่นๆ ในที่ประชุมมาแล้วด้วย”

“ถึงขนาดนั้นเชียวหรือครับ” พจน์รำพึง

พนักงานอีกสองคนเสริม “ทำไมไม่ทำอะไรที่เหมือนๆ กับคนอื่นเขาทำกันล่ะคะ”...“น่าจะจัดการอะไรซักอย่างนะครับ”...“ได้ผลสรุปอะไรครับ—คะ”

หัวหน้าแผนกเอ่ยขึ้น “มันมีสองประเด็น ที่ซีเรียสกว่าที่พวกคุณคิดหรือหวาดวิตกกันไปอีกเยอะเลยนะ”

(๔)

เป็นเวลาราว ๔ ทศวรรษแล้วเห็นจะได้ ที่พจน์เข้ามาทำงานที่บริษัทแห่งนี้ น่าจะเป็น หลังจากเดือนตุลาคม ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ แรกๆ นั้นหลายคน หรือแทบทุกคน จะพากันแปลกใจในพฤติกรรมของเขากว่าได้ ช่วงใหม่ๆ นั้น บางคนมองดูด้วยสายตา สงสัย หลากๆ คนซุบซิบกันถึงการกระทำของเขา บ้างก็ถึงขนาดที่พยายามจะจับผิด การกระทำของเขา...

“คุณคิดเลขทำไม ทำไมไม่อยู่เฉยๆ เหมือนคนอื่น”

“คุณมีอะไรผิดปกติทางจิตหรือเปล่า”

“เบียดบังเวลาทำงานมั่ง...แล้วจะทำงานเต็มทีหรือเนี่ย?”

“บ่อนทำลายความมั่นคงของบริษัท!”

ฯลฯ

ในช่วงนั้น พนักงานบางคนทำอย่างกับว่าเขาเป็นตัวเชื้อโรค เวลาเข้าใกล้ เขา หลายคนแอบดูอยู่ห่างๆ ทุกครั้งที่เขาคิดเลข เคยมีพนักงานบางคนให้เห็นเขานั่ง คิดเลขบ่อยๆ ดอดมาข้างหลังแล้วแยงเศษกระดาษที่เขาใช้คิดเลขไปดูว่ามันคืออะไร แต่เมื่อเห็นว่าเป็นแค่การบวกตัวเลขเท่านั้น หลากๆ ครั้งเข้าคนพวกนั้นก็เลิกรา ไปเอง

ส่วนบางคนที่ค่อนข้างบ้าหอยก็ออกไปอีกแนวหนึ่ง ผ่าไปคิดว่าตัวเลขที่เขา คิดคำนวณบนแผ่นกระดาษนั้นอาจเป็นการไขเลขเด็ดบ้าง หรือคอยคิดหาทางที่จะ ตีเป็นตัวเลข เพื่อเอาไปซื้อหอยเสียทุกที

แต่เมื่อไม่เคยมีใครถูกหรือเฉียดใกล้เคียงแม้แต่ครั้งเดียว ท้ายที่สุดพวกนั้นก็เลิกราไปเอง

(๒)

พจน์เดินขึ้นบันไดไปยังชั้นสาม ผลักบานประตูกระจกใสเข้าไป และเดินไปนั่งลงที่โต๊ะทำงาน เขามองดูนาฬิกาบนฝาผนังห้อง มันบอกเวลา ๑๒.๕๕ น. พนักงานในแผนกเดียวกับเขาส่วนหนึ่งกลับเข้าประจำที่กันแล้ว แต่ก็มีบางคนที่ยังไม่กลับมาจากการกินอาหารกลางวัน

พจน์ตรึงตรองนิดหนึ่ง...ยังมีเวลาอีก ๕ นาที เขาคิดในใจ

แล้วเขาก็หยิบเศษกระดาษเหลือใช้จากโต๊ะของเขามาใบหนึ่ง ดึงปากกาออกมาจากกระเป๋าเสื้อ กัดให้ไส้ปากกายื่นออกมา แล้วก็ก้มหน้าลงเขียน

$$๗ + ๘ = ๑๕ + ๒ = ๑๗ + ๔ = ๒๑ + ๕ = ๒๖$$

พนักงานบางคนมองดูเขาผ่านๆ เพื่อนคนหนึ่งที่นั่งโต๊ะไม่ไกลนักเปรยขึ้นว่า
“คุณจะคิดเลขไปถึงไหน เดียวก็จะถึงเวลาทำงานแล้ว”

มีเสียงหัวเราะประปรายจากเพื่อนร่วมงานบางคนที่อยู่ในห้องนั้น แต่พจน์ก็ไม่ได้ตอปากต่อคำหรือแสดงปฏิกิริยาอะไร เพียงแค่ผงกหัวคล้ายรับคำ แล้วนั่งคิดเลขต่อไปอีก ๓-๔ นาที จนเกือบถึงเวลาบ่ายโมงตรงนั้นแหละ เขาจึงหยุด...แล้วหยิบกระดาษโน้ตใบนั้นทิ้งลงในถังขยะข้างโต๊ะ โดยไม่ได้ขยำแต่อย่างใด กระดาษใบนั้นค่อยๆ ลอยลงไปยังก้นถังขยะอย่างช้าๆ จนกระทั่งลงไปกองอยู่กับกระดาษโน้ตแผ่นเล็กๆ คล้ายๆ กันอีกหลายแผ่นในนั้น

แล้วเขาก็เริ่มลงมือทำงานภาคบ่ายของเขา

(๗)

พจนันั่งอยู่บนเก้าอี้ไร้เท้าแขน เหมือนจงใจให้เขานั่งไม่สบายเท่าไรนัก เบื้องหน้าของเขา โต๊ะถูกจัดเรียงเป็นรูปตัวยู โดยมีเขานั่งอยู่ข้างในช่องว่าง และอีกด้านหนึ่งของตัวยู ที่พนักงานระดับหัวหน้าแผนก และกรรมการบริษัทส่วนหนึ่ง นั่งเรียงรายเหมือนล้อมเขาไว้ในกรอบ

แสงไฟถูกปรับแรงให้สว่างขึ้นเล็กน้อย แต่ไม่ถึงกับเหมือนแสงไฟส่องหน้า นักโทษหรือผู้ต้องสงสัย ในการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตามที่เขาเคยเห็นในหนังสือสวนอาชญากรรมหรือก

พวกเขาเหล่านั้น เป็นคณะกรรมการที่บริษัทแต่งตั้งขึ้น เพื่อสอบสวนการกระทำของเขา เนื่องจากพนักงานของบริษัทบางกลุ่มพูดจាកันหนาหู แม้ว่าจะมีหลากหลายความคิดเห็น หลายประเด็นก็ตาม แต่เพื่อให้เกิดความกระจ่างชัด และได้ผลสรุปที่ถูกต้องที่สุด พจนันจึงต้องตกเป็นผู้ถูกสอบสวนในขณะนี้

“ดูตามประวัติของคุณแล้ว คุณไม่เคยเป็นคนไข้ หรือเคยเข้ารับการรักษาบำบัดในโรงพยาบาลประสาท หรือโรงพยาบาลโรคจิตมาก่อน...คุณยืนยันอย่างนั้นใช่ไหม” นั่นเป็นหนึ่งในหลายประเด็น ที่คณะกรรมการสอบสวนเขาอย่างเคร่งเครียด

“การคิดเลขของคุณนั้น ทำให้ก่อความระส่ำระสายในหมู่พนักงานของบริษัทเป็นจำนวนมาก และขยายวงกว้างออกไปเรื่อยๆ จนกระทั่ง...มันอาจกระทบถึงความมั่นคงของบริษัทของเราทีเดียว” เป็นอีกแนวทางที่เขาโดนซักถามนักกรวกับไต่สวนผู้ก่อการร้าย

หลังจากผ่านพ้นไปนานกว่า ๔ ชั่วโมง ด้วยความเครียดของเขา และความอ่อนล้าของคณะกรรมการทุกคน ที่พยายามสอบถามย้อนกลับไปกลับมาซ้ำแล้วซ้ำอีก วนๆ กันไปมา เหมือนกับพยายามหลอกล่อให้เขาตายใจ จนเปลือปากสารภาพ และยอมรับความผิด

แต่สุดท้าย ที่ประชุมก็ปิดลง โดยคณะกรรมการยังไม่มีข้อสรุปเด็ดขาดนัก แต่ก็ดูเหมือนพอใจระดับหนึ่ง กับคำยืนยันของพจน์ ที่ว่า

“ผมแค่ชอบทำสิ่งที่แตกต่างและไม่เหมือนคนอื่น เท่านั้นครับ”

(๕)

ตัวเลขที่พจน์นำมาคิดคำนวณนั้น เขาเป็นคนคิดขึ้นเอง แบบด้นสดล้วนๆ ไม่ได้เอามาจากไหน หรือไปคัดลอกเลียนแบบมาจากตำรับตำราใดเลยแม้แต่น้อย โดยมากก็จะเป็นตัวเลขหลักหน่วยธรรมดา นำมาบวกกันต่อเนื่องไป ๔-๕ ชุด แล้วก็เริ่มต้นใหม่ อย่างนั้นไปเรื่อยๆ ที่จริงเขาก็ไม่ได้จำเพาะเจาะจงว่าจะต้องคิดเลขด้วยการบวกโดยเฉพาะแต่ประการใด บางครั้งเขาก็คิดเลขด้วยการลบปะปนไปกับการบวกด้วย เพียงแต่ส่วนมากเขาจะคิดเลขด้วยการบวก เพราะมันง่ายและสะดวกที่สุด

เขาเองก็ไม่รู้เหมือนกันว่า อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เขาชอบคิดคำนวณตัวเลข อยู่ตลอดเวลาเช่นนี้ และทำไมเขาถึงไม่สามารถหยุดยั้งตัวเองไม่ให้ทำเช่นนั้นได้

แม้แต่คำถามที่ว่า มันเริ่มต้นขึ้นมาตั้งแต่เมื่อไหร่ก็เช่นกัน...เขาไม่สามารถหาคำตอบให้กับใครหรือแม้แต่กับตัวเองได้

(๙)

พนักงานร่วมบริษัทเดียวกับเขาสองคนเดินผ่านไปต่างๆ คนที่หนุ่มกว่าหันมามองดูพจน์นิดหนึ่งอย่างกับเห็นดารานางเอกในตำนานหรือปุษยนีบุคคัล ก่อนถามคนที่อายุมากกว่าว่า

“นั่น คนคิดเลขกำลังคิดเลขในแผ่นกระดาษใช่ไหมครับ”

“ใช่ นั่นล่ะ คนคิดเลข” อีกคนรับคำ

พจน์เห็นทั้งสองคนกำลังเดินกลับบริษัท เขาสรุปในใจว่า คงเกือบถึงเวลาเริ่มทำงานภาคบ่ายแล้ว ถ้าเขาเดินช้าๆ ตามปกติไปยังประตูบริษัทที่อยู่ห่างจากมาตินี่ไปราวๆ ร้อยเมตร เมื่อถึงแผนกที่เขาทำงาน ก็คงได้เวลาทำงาน หรือเกือบถึงเวลาพอดี เขาจึงลุกขึ้นก้าวช้าๆ มุ่งหน้าไปยังประตูบานเดียวกันนั้น

พนักงานสองคนเมื่อสักครู่นี้เพิ่งผ่านเข้าประตูไป และยังคงอยู่ตรงบริเวณหน้าประตูนั้น เพราะคนหนึ่งแฉะต็มน้ำจากเครื่องทำน้ำเย็นข้างประตู ทั้งสองยังขำเสียงผ่านบานประตูกระจกออกไปแต่มองดูพจน์ต่อไม่ได้ เพราะประตูกระจกนั้นติดฟิล์มสีชากรองแสงแดดจึงทำให้พจน์ไม่รู้ตัว และสองคนนั้นก็ไม่มีสิทธิ์ว่าพจน์เห็นว่าพวกเขามองดูอยู่

ระหว่างทางเดินไปยังประตูบริษัท เมื่อผ่านถึงขยะใบแข็งที่ตั้งอยู่ริมสนามพจน์ก็ขยับกระดาษโน้ตในมือนิดหนึ่งพอให้เป็นก้อน ไม่ปลิวง่าย แล้วก็หย่อนทิ้งถึงขยะไป...

พนักงานคนสูงกว่าอายุกว่าเอ่ยขึ้น

“ยังเหมือนสมัยก่อน ไม่มีผิด เขาแค่คิดเลขในกระดาษ...แล้วก็ทิ้งไป”

“แต่จากเรื่องราวที่เคยฟังมา เขากลับมากเลยนะครับ ที่ไม่หวั่นไหวกับข้อครหาและเสียงจากคนรอบข้าง”

“ก็เพราะเขากลับยืนยันความเชื่อของเขา แม้แต่กับคณะกรรมการสอบสวน นั่นล่ะ หลังจากนั้นพวกเราพนักงานบริษัทนี้ทุกคน ถึงได้ยกย่องชื่นชมเขามาจนกระทั่งทุกวันนี้”

แล้วทั้งสองก็เดินเลี้ยวไปยังห้องทำงานแผนกของตน ก่อนที่พจน์จะเดินเข้าประตูบานนั้น

(๘)

พนักงานบัญชีสาวหัวเราะเสียงใส “บ้าดีไหมล่ะ...นั่นล่ะ ที่พวกเราคิดจินตนาการกัน”

พนักงานชายแผนกเดียวกับพจน์ วางถ้วยกาแฟลงบนโต๊ะกลมขนาดเล็กที่มีเพียงตัวเดียวในแพนทรี “นั่งลง คุยกันก่อนดีกว่า พจน์” พร้อมพยักหน้าเป็นเชิงเชิญชวนพนักงานบัญชีสาวด้วย

พจน์เลื่อนเก้าอี้แล้วนั่งลง เขายังคงชอบอะไรแปลกๆ อยู่ตามเดิม แม้จะประหลาดใจกับภาพฝันเฟื่องที่เพื่อนสาวจากแผนกบัญชีเล่าไปหยกๆ

ไม่ทันที่ใครจะเอื่อยอะไร หัวหน้าแผนกของพจน์ก็ก้าวเนิบนาบเข้ามา คงเพราะเป็นช่วงที่ไม่มีงานเร่งรีบนัก ทำให้ใบหน้าของเขาผ่อนคลายลงไปมาก หรืออาจจะเป็นเพราะผลการสอบสวนก็เป็นได้

“อ้าว เจอสามคนเดิมนี้อีกแล้ว แต่ตอนนี้ผลการสอบสวนออกมาแล้ว ข้อขัดข้องสงสัยต่างๆ คงผ่านไปหมดแล้ว และพจน์ก็คงสบายใจแล้วนะ”

“ใช่ครับ หัวหน้า” พนักงานชายรับคำ “แต่ถ้าหัวหน้าไม่รีบ ก็นั่งฟังเรื่องที่มีพนักงานบางคนจินตนาการเกี่ยวกับคนคิดเลขน้อยไหมครับ”

หัวหน้านั่งลงแทนคำตอบ “ฟังดูเหมือนจะเป็นเรื่องน่าสนุกนะ ไหนลองเล่ามาซิ”

“คืออย่างนี้ค่ะ หัวหน้า” พนักงานบัญชีสาวทำตาลูกวาว ก่อนเล่าต่อ “ดิฉันเพิ่งกล้าเล่าให้พจน์ฟังค่ะ ว่าช่วงที่พฤติกรรมของเขาถูกสงสัยไปต่างๆ นานาหลายประเด็นนั้น ที่หนักที่สุดก็ถึงขนาดมีคนวิตกว่า มันเกี่ยวโยงไปถึงความมั่นคงของบริษัทไหม”

ผู้ฟังทั้งสามนิ่งฟัง โดยไม่มีใครสอดแทรก

“เพื่อนคนหนึ่ง บอกว่าเขาเคยจินตนาการไปไกลถึงขนาดว่าบริษัทอาจจะ

ต้องแจ้งไปยังหน่วยงานของรัฐบาล แล้วมีการส่งกองกำลังทหารเข้ามาควบคุมตัว
คนคิดเลขของเราไปสืบสวนในค่ายทหารเลยที่เดียวค่ะ”

(๓)

หากเป็นช่วงก่อนนั้น พจน์จะทิ้งเศษกระดาษที่เขาคิดเลขโดยไม่ขยำแบบนี้
ไม่ได้เด็ดขาด เพราะจะต้องมีคนแอบมารื้อค้นกระดาษเหล่านั้นจากถังขยะ หรือไม่ก็
รับมาคุ้ยเขี่ยเก็บไปเป็นหลักฐาน รวากับมันเป็นเอกสารสำคัญทางประวัติศาสตร์
หรือพยานวัตถุในแผนกอาชญากรรมก็ไม่ปาน

แต่เดี๋ยวนี้...เขาหันไปมองดูถังขยะแล้วอดยิ้มไม่ได้เมื่อนึกย้อนไป ตอนนั้นถึง
แม้เศษกระดาษจะแผ่แบหลายให้เห็นชัดๆ ก็ไม่มีใครหวนกั้วหรือเคลือบแคลงสงสัย
“คนคิดเลข” อีกแล้ว...

(๑๑)

คณะกรรมการมีคำชี้แจง สั้นๆ เป็นบันทึกข้อความ นำมาตีตประกาศไว้ให้
ทราบโดยทั่วกันว่า สาเหตุที่พจน์สามารถคิดเลขตามปกติต่อไปได้ เนื่องจากว่า
ภายในบริษัทมีการดำเนินการต่างๆ และความคิดความเชื่อที่อิงอยู่บนหลักการของ
ระบบประชาธิปไตย ในเมื่อการคิดเลขไม่ผิดกฎระเบียบอย่างใด และไม่ได้ทำให้ใคร
เดือดร้อน ก็เป็นสิทธิของเขาที่จะบอกเลขเช่นนั้นได้ต่อไป

นั่นเป็นสาเหตุที่บริษัทไม่ได้ลงโทษอะไรพจน์ และยังคงอนุญาตให้เขา
ทำงานที่นั่นต่อไป

และนั่นเป็นสาเหตุ ที่พจน์เลือกทำงานที่นี่ สิบมาจนถึงทุกวันนี้

ใครผิด?

จิตประภัสสร

ลมในเดือนเมษาพัดพาไอความร้อนมากระทบผิวสัมผัสกลางแสงแดดจัด ยามเที่ยงวัน เด็กชายอ่อนปλόยแขนเสื้อซีตลายไปไม้ที่พับไว้เหนือข้อศอกลงมายาว คลุมข้อมือ ดึงหมวกแก๊ปซึ่งเหน็บแลบพันขอบกางเกงด้านหลังขึ้นมาสวม เร่งรัด เดินตัดข้ามสะพาน ผ่านเข้าสู่เส้นทางด้านหลังวัดดงธรรม ถัดเลาะเลียวเข้าไปยัง เต็นท์ผ้าใบสีแดงชาดอันดารดาษด้วยดอกไม้รูปเทียน อ่อนทักทายแตะไหล่เด็กชาย พุงโตวัยไล่เลี่ยกันซึ่งนั่งหาวปากกว้างอยู่หลังตู้รับบริจาคที่ติดประกาศว่า “ทำบุญ ดอกไม้รูปเทียน ชุดละ ๒๐ บาท” เขาชะเง้อมองผู้คนในโบสถ์ที่หากมีเวลาอาจนับ ได้เลยว่า มีจำนวนเท่าใด ก่อนสั่งสายตาเบนไปทางวิหารด้านขวา ว่างเล็กว่างใหญ่ หัวหงอกหัวดำยื่นต่อแถวเรียงกันยาวราวขบวนรถไฟ อ่อนยืนอึ้งเพียงนับหนึ่งถึงสี่ แล้วรีบรีรูดฝีเท้าไปยังบริเวณนั้นให้ทันภารกิจที่กำลังจะเริ่ม ป้ายประกาศขนาดใหญ่ “รอรับวัดถมงคลจากหลวงพ่อสิริห์ ต่อแถวที่นี่” ติดอยู่ที่ริมรั้วเดิมข้างวิหาร อ่อน มุ่งตรงไปด้วยท่าทางมาดมั่นพร้อมเสียงในใจที่ตึงกระชั้นขึ้นในห้วงความคิด

“ผมจะทำหน้าที่ให้ดีที่สุด งานต้องดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ผมจะไม่ยอมให้เกิดความวุ่นวายขึ้นเด็ดขาดครับพ่อ ผมมั่นใจว่าทำได้แน่นอน”

เสียงประกาศผ่านไมโครโฟนของชายวัยกลางคนร่างท้วมที่นั่งหลบแดดตัวบวมอยู่บนเก้าอี้เหล็กสีเหลืองซีดข้างทางเข้าวิหาร ดังแทรกขึ้นมา

“ต่อแถวกันได้เลยนะครับ หลวงพ่อสิทธิ เกจิอาจารย์ผู้เลื่องชื่อ ท่านจะมอบวัตถุมงคลให้กับญาติโยมที่มาร่วมบุญวันนี้เป็นวันแรก จำกัดสิทธิ์เพียงหนึ่งร้อยชิ้นต่อวันเท่านั้นนะครับ ท่านปลุกเสกขึ้นมาด้วยพิธีกรรมที่ศักดิ์สิทธิ์มาก เป็นของคลังของดี ใครได้ไปครอบครองก็จะนำมาแต่ความสุขความเจริญ แคล้วคลาดปลอดภัย หากพวกไว้ติดยารับรองว่าโรคภัยจะไม่มาแผ้วพาน ที่เจ็บก็หายเจ็บ ที่ป่วยก็หายป่วย” ชายวัยกลางคนค้นคองจนต้องคว้าขวดยาแก้ไอมาจิบ แล้วจึงพูดต่อ “แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นทุกคนต้องตั้งอยู่ในกรรมดีและสั่งสมบุญมามากพอด้วยนะครับ ธรรมดาผมอาจจะพลังผลอกระทำให้ผิดศีลผิดธรรมอยู่บ้าง บุญก็เลยยังไม่ถึง ธรรมดาจึงไม่หายป่วยเสียที”

“ลุงเมา เมื่อคืนคงแอบไปจิบเหล้ามาอีกตามเคยใช่ไหมครับ” อ่อนแวมาระเช้าผู้ที่มีไมโครโฟนคล้องคอข้างกายด้วยท่าที่สนิทสนมกลมเกลียว

“เอ็งไม่ต้องมายุ่งกับข้า ข้ากำลังทำหน้าที่ของข้า เอ็งไปทำหน้าที่แทนพ่อเอ็งให้ดีกว่า อย่าให้เกิดเรื่องละ ไปได้แล้ว”

อ่อนยิ้มล้อแล้วเร่งเดินหัวร่ออ้อมไปด้านหลัง ผู้คนยืนต่อแถวเรียงตัวอยู่ภายในรั้วเหล็กที่ตั้งเป็นคอกเอาไว้ในแนวยาว เสียงของนายเมายังกระจายเข้าสู่หูผ่านทางเครื่องขยายเสียงรุ่นปู่

“ของคลังของดี เก็บรักษาไว้อีกไม่กี่ปีก็จะมีราคาค่างวดแพงขึ้นเป็นหลายสิบเท่าเลยนะครับ จะหาซื้อจากที่ไหนไม่ได้อีกแล้ว มีแค่สองร้อยชิ้นในโลกเท่านั้น เพียงทำบุญคนละสองพันบาท ทุกท่านก็จะได้รับวัตถุมงคลกลับบ้านไป รีบหน่อยนะครับ หลวงพ่อท่านฉันทเพลเสร็จแล้ว อ้อ แต่อย่าลืมนอยู่ในความสงบด้วยนะครับ

ทุกท่านที่เคยมาคงจะทราบดีว่าหลวงพ่อบุญไม่ชอบความวุ่นวาย หากมีเรื่องมีราว ทะเลาะเบาะแว้งกันจนเสียงดังเข้าไปถึงกุฏิ รับรองว่าทุกอย่างเป็นอันยุติ ขอให้เข้าใจ ตรงกันด้วยนะครับ เราจะไม่มีการแจกบัตรคิว ใครมาก่อนต่อแถวก่อน ขอให้ทุกคน อยู่ในระเบียบด้วยนะครับ”

ทุกอย่างดำเนินไปตามครรลอง อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในหลายสถานที่ ซึ่งมักจะมีการยื้อแย่งพัลวันจนเลื่อนชั้นเป็นชาวตงมาแล้ว ลูกศิษย์ลูกหา ต่างรู้ดีว่าหลวงพ่อบุญเป็นพระที่พูดจริงทำจริง เคยมีคนที่ไม่เคารพกฎเกณฑ์คิด ทำทนาย จนทางกรรมการวัดต้องมอบหมายหน้าที่ให้บิดาของอ่อนเข้ามาดูแล แต่ ระยะเวลาหลังนี้ ผู้คุมคิวสุขภาพไม่ดีขึ้น จึงมักโยนความรับผิดชอบไว้ในมือของลูกชาย คนเดียว

สตรีสูงวัยที่เข้าร่วมคั้นยาต่างไม้เท้า เดินกระเอยงกระแจะเข้าไปข้างวิหาร บริเวณร่องรอยต่อของแผงเหล็กที่กั้นเป็นทางเดินเชื่อมเสด็จสรรพไปยังกุฏิไม้ลับของ หลวงพ่อบุญ หล่อนพยายามแทรกตัวเข้าไป แต่คนที่ยืนต่อคิวอยู่ด้านในกลับ พยายามดันร่างหล่อนถอยห่างออกมา เขาซักสีหน้าราวกับสตรีรุ่นป่าเป็นของ เน่าเหม็นน่าขยะแขยงที่ไม่อยากเข้าใกล้แม้แต่ปลายเล็บ เด็กคุมคิวหน้าใหม่ไฟแรง รีบปรีเข้าห้ามปราม แต่สตรีรุ่นป่ายังไม่มีที่ท่าว่าจะยอมถอยร่นตนเองออกมา

“ป้ารู้ไหมครับว่ากำลังจะสร้างปัญหาให้กับทุกคน” อ่อนดึงรั้งมือสตรีสูงวัยร่างอวบออกมาด้วยท่าทางละมุน เพียงเพื่อให้หล่อนยินยอมด้วยท่าทีละม่อม

“ขอร้องละนะลูกเอ๋ย ป้าเลือดลมไม่ค่อยจะดี ถ้ายืนต่อคิวนานๆ ป้าคงต้อง เป็นลมไปก่อนแน่ๆ ที่ดันดันมาลงนี้เพราะบ้านบ๊อของท่าน อยากรู้ของศักดิ์สิทธิ์ไป ให้หลานสาวที่ป่วย จะได้หายเจ็บหายไข้กับเขาเสียที นี่ก็ทิ้งหลานไว้คนเดียว ถ้าเสร็จ ธุระเร็วก็คงกลับไปทันป้อนข้าวเย็นพอดี ถ้ากลับไม่ทัน หลานสาวป้าคงจะร้องงอแง น่าดู เจ้าบ๊อเพิ่งจะหกชวบกกว่าๆ เอง ป้าทั้งมานานก็เป็นห่วงอยู่เหมือนกัน นี่กว่า

สงสารคนแก่เถอะนะลูกนะ” สตรีร่างอวบยกมือขึ้นพนมตรงร้องอก วิงวอนเสียง
สั้นเครือ ดวงตาพร่าพรายด้วยหยาดน้ำอย่างฉับพลัน ประหนึ่งนักแสดงในฝันที่เรียก
น้ำตาได้ตั้งใจตน

อ่อนยิ้นลั่งเลอยู่เพียงชั่วครู่มิใช่ชั่วยาม ก่อนกระซิบบ่อยขานข้างหูให้สตรี
รุ่นป่าเดินตามต้อยๆ ไปยังประตูข้างชั้นในของกุฏิใหญ่ที่เปิดแง้มจางค้ำบานอยู่
เขาบอกกลุ่มคนที่ทยอยเข้ามาทางประตูหน้าชั้นในว่า เขาพาสตรีสูงวัยออกไปเข้า
ห้องน้ำแล้วกลับมา ทุกคนจะได้เข้าใจว่า หล่อนต่อคิวเข้ามาก่อนหน้าพวกเขา ไม่มี
ความสงสัยใคร่รู้ในหมู่ชน ไม่มีข้อกังขาให้สับสนข้องใจ เพราะบุคคลที่เอ่ยออกมา
คือผู้กุมอำนาจในสถานการณ์

“ผมยอมช่วยเพราะเห็นใจ แล้วก็สงสารหลานป้านะครับ แต่ป้าต้องสัญญา
กับผมว่าห้ามบอกใครเด็ดขาด ไม่อย่างนั้นผมจะโดนตำหนิได้ว่าบกพร่องในหน้าที่”
เด็กชายอ่อนยังคงใจอ่อนสมกับชื่อเรียงนามที่บิดาขานเรียก

“ป้าสัญญาว่าจะไม่บอกใครแม้แต่คนเดียว ขอบใจมาก ขอให้เจริญๆ นะ
ลูก” สตรีสูงวัยยื่นธนบัตรสีแดงที่ม้วนไว้คล้ายมวนบุหรี่ยื่นให้ อ่อนรีบยัดใส่กระเป๋า
กางเกงหลัง ดีหน้าใสตาช่อเดินกลับออกมา

สตรีร่างอวบแก้มอ้ม จิ้งแยมยิ้มหยดย่อยเมื่อทุกอย่างเคลื่อนคล้อยสมความ
มุ่งมาดปรารถนา

แต่สตรีสูงวัยอีกนางกลับถูกอ่อนหวงห้ามไม่ให้เข้าไป อีกหลายสิบชีวิตที่
ต่อคิวอยู่เบื้องหน้าบานประตูก็เฉกเช่นกัน หากนับไล่ตามปริมาณผู้คน สตรีสูงวัย
ร่างผอมน่าจะมีลำดับที่หนึ่งร้อยห้อยท้ายพอดี เจ้าตัวคงไม่รู้ว่าเกิดอะไรไม่ชอบกล
แต่สีหน้าบนผิวพรรณเริ่มตกรกระที่แสดงความสิ้นหวังรำไร ทำให้เด็กชายผู้รู้อยู่แก่ใจ
ชะงักไปชั่วค่านึง ก่อนรำพึงเบาๆ ราวปลอบจิตตนเอง

“ถ้าเราปล่อยให้ป้าคนอ้วนก่อเรื่องวุ่นวาย ต้องมีคนผิดหวังกลับไป
มากกว่าหนึ่งคนแน่นอน รวมทั้งป้าคนผอมด้วย แล้วหน้าที่ของเราก็ต้องบกพร่อง

ดีไม่ได้พออาจจะถูกตำหนิด้วยอีกคน พ่อเคยสอนว่าต้องนึกถึงประโยชน์ของคนส่วนใหญ่เป็นสำคัญ ให้ป่าคนผอมผิดหวังคนเดียวน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดแล้ว แกลงไม่ต้องร้อนสักร่างเท่าไร ถ้าอยากได้ พรุ้งนี้ก็แค่มาเข้าแถวใหม่ให้เร็วกว่าเดิมอีกนิดคงไม่มีใครตำหนิเราได้ นอกจากป่าคนอ้วนจะไปบอกใคร แต่แกก็คงไม่ทำแบบนั้น เพราะจะกลายเป็นคนผิดไปด้วย เราต้องเชื่อมั่นในสิ่งที่ตัดสินใจไปแล้ว เงินทองเราก็ไม่ได้คิดเรียกร้องชะง่อนเลย แค่แกให้มา แล้วเรารับไว้ก็เท่านั้นเอง”

อ่อนหารู้ไปไกลกว่านั้น หลังเข้มนาฬิกาเดินหน้าไปไม่กี่ชั่วโมง ป่าคนอ้วนที่เขาเอ่ยถึงกลับไปนั่งแก้มปรืออยู่ในบ้านหลังใหญ่ ยึดดอกอันธพาลอ้อมกระหุ้มใจ ภาควิมิในมารยาหญิงแก่ที่ล่อลอกเด็กชายจนเชื่อแน่วสนิทใจ ไม่คิดระแวงคลางแคลงกังขา ขณะที่ป่าคนผอมที่อ่อนคิดคำนึงกลับจ่อมจมอยู่กันบั้งบ่อน้ำตาภายในห้องนอนของบ้านไม้หลังน้อยปลายซอย หลังจากถูกสามเฒ่าร้ายจนหน้าปูดแก้มซ้ำ เพียงเพราะไม่ได้นำของขลังกลับบ้าน ตามคำสั่งสะทั้นของชายผู้บ้าอำนาจ ทั้งที่ป่าผู้ลำบากมีสิทธิ์พึงได้ในสิ่งนั้น

ครั้นดวงอาทิตย์สาดแสงแรงกล้าอีกครั้งในวันรุ่ง ผู้คุมศึกกลับกลายเป็นเด็กชายพุ่งโต อ่อนรู้สึกรันทวนต้องขอหลบแดดแผดร้อนไปนั่งชายดอกบัวและรูปเทียน สลับเปลี่ยนให้ “เสา” ทำหน้าที่แทน เด็กชายพุ่งโตยืนไหล่ตั้งมาดแมนเต็มอกเต็มใจกับอำนาจหน้าที่ใหม่ซึ่งไฉไลกว่าการนั่งเป็นเด็กชายของแบบวันวาน หากเหตุการณ์สงบราบเรียบเยี่ยงทะเลไร้คลื่นลมแรง ก็เท่ากับว่าความสามารถที่แอบแฝงของเสาไม่ได้อ่อนด้อยไปกว่าอ่อนเพื่อนเกลอ

เหตุการณ์ยังดำเนินไปเช่นวันวาน จนสตรีร่างผอมบางที่เสาไม่เคยพบหน้านางพยายามเดินเบียดเข้าไปทางช่องว่างของแผงเหล็ก เสามองดูก็รู้เจตนา จึงไม่รอช้าที่จะขยับกาย รีบดึงมือห้ามอีกฝ่ายในทันใด

“ป่าเข้ามาทำอะไรตรงนี้ครับ” เสามองด้วยแววตาเสมือนว่ารู้เท่าทัน

“เอ่อ...คือว่า ป้าชื่อบัว...นะหลาน ป้าแค่อยากจะเข้าไปรับของขลังบ้าง...”
นางบัวบอกไม่เต็มเสียงอันหลอกลวงที่เตรียมเอ่ยเพิ่มเติมเสริมแต่ง

“ป้าต้องไปต่อคิวที่ด้านหลังนะครับ” เส้าไม่ได้ทำเสียงข่ม หากยิ้มย่นยั่ว
จนนางบัวกล้าพอจะพูดจาต่อรอง

“เอ่อ...หลานชายจ๊ะ ขอแทรกเข้าไปหน่อยได้ไหม แข่งขาป้าไม่ค่อยจะตี
ปวดเข่าก็ปวด ปวดหลังก็ปวด ถือว่าป้าขอร้องแล้วกันนะหลานชาย ป้าอยากได้ของ
ขลังแค่นั้นเดียวเท่านั้นเอง ลุงสั่งให้ป้ามาต่อคิวให้ได้ เขาบ้าอำนาจมาก ถ้าไม่ได้กลับ
ไปละก็ ป้าต้องโดนตบตีอีกแน่ๆ” นางบัวขอร้องเสียงเศร้าคลุกเคล้าน้ำตาที่เริ่มริน
ไหลลงมาตามร่องแก้มเหี่ยวๆ

“อุบายดีนี่ๆ ป้าคิดว่าผมรู้ไม่ทันหรือยังงิ ดินะที่เมื่อวานลุงมาแอบ
มากะชิบว่ามีป้าคนหนึ่งใช้แผนแบบนี้เลย แต่ไอ้อ่อนมันรู้ไม่ทัน แล้วลุงมาแก้ไขก็ยก
เข้าไปยุ่งด้วย เซอะ ยายป้ามหาภัย อย่ามาหลอกคนอย่างไอ้เส้าให้ยากเลย” เจ้าเส้า
บ่นพึมพำ พร้อมเหลือบมองรอยแดงซ้ำๆที่ได้ปกปิดบนแก้มขวา กับรอยปวดโบนที่
จงใจเผยบนหน้าผากด้านเดียวกันของสตรีรุ่นป้า ก่อนจะวางท่าเหยียดหยันกับ
ร่องรอยจอมปลอมแห่งความเจ็บปวดในความคิดยิ่งยวดของตน

“หลานชายช่วยป้าหน่อยนะ กว่าจจะต่อรถต่อเรือมาถึงที่นี่ ป้าก็แทบจะ
ไม่ไหวอยู่แล้ว คงไม่มีเรื่องแรงยืนต่อคิวที่ยาวเป็นทางยาวแบบนี้หรอก นึกว่าช่วย
คนแก่เอาบุญสักคนได้ไหมหลาน”

“ไม่ได้หรอกป้า กฎต้องเป็นกฎ ถ้าผมยอมให้ป้าแข่งคิว แล้วคนอื่นๆ ที่ต่อ
คิวอยู่ด้านหลัง เขาจะว่ายังไงล่ะครับ ทุกคนที่มาเข้าคิว ต่างก็อยากได้ของขลังเหมือน
กันทั้งนั้น ถึงป้าจะมีเหตุผล หรือทุกข์ร้อนเรื่องอะไร มันก็เป็นเรื่องของป้าคนเดียว
ไม่เกี่ยวอะไรกับผม หน้าทีของผม คือรักษากฎกติกาที่มีอยู่ให้ดีที่สุดเท่านั้น ผมว่า
ป้าไปยืนต่อคิวด้านหลัง น่าจะดีกว่านะครับ”

“โอ้ หลานชาย อย่าใจร้ายนักเลย ไหนเขาบอกมาว่า ผู้คุมที่นี่ใจดีมีเมตตา ไม่ใช่หรือช่วยป่าหน่อยนะ ครึ่งนี้ครึ่งเดียวเท่านั้น” นางบัวเริ่มลู่อ่อน ยอมผ่อนปรน ขยับย้ายร่างออกมาตามที่เสาบอก แต่ยังไม่วายฉุดลากเด็กชายพุงโตให้ออกเดินด้วย

“ผมบอกแล้วไงครับป่าว่าไม่ได้จริงๆ ผมขอร้องให้ป่าช่วยปฏิบัติตามกฎหมายนะครับ คนอื่นจะได้ไม่ต้องเดือดร้อนไปด้วย” เสาบังคับตัวเองให้พูดจาเฉกสุภาพบุรุษ พยายามสะบัดข้อมือจนหลุดจากการเกาะเกี่ยวกุมของอีกฝ่าย

“ให้ป่าลัดคิวแค่คนเดียว คงไม่มีใครเดือดร้อนหรอกน่า” นางบัวยังถือถือครองโลก

“ผมพูดกับป่าดีๆ แล้วนะครับ ถ้าป่าไม่ยอม ผมคงต้องลากตัวป่าออกไปเดี๋ยวนี้” เสากระซิบข้างหูสตรีรื้อนป่าด้วยน้ำเสียงจริงจัง ตั้งใจบีบกระชับมันที่ข้อมือนั้น จนการหมุนเวียนวนของเส้นเลือดนางติดขัดเหมือนถูกตัดกั้นเส้นทางชั่วคราว เสากะทำจรรยาแก่อารมณ์จึงยอมผ่อนปรนแรง

“ป่าขอโทษ” นางบัวเกรงกลัวจนสั่นและร่อนรน รีบก้มหน้าก้มตาเดินอย่างหมัดท่า บากหน้ากลับไปต่อคิวที่ด้านหลัง จนผลอพลังสะตูดพื้นหน้าคะมำชวนเซลงไปนั่งขาถ่างบนทางซีเมนต์

“คนแบบนี้พูดดีด้วยแล้วได้ใจ ต้องใช้ไม้แข็งถึงจะได้ผล” เด็กชายปล่อยให้ นางบัวขยับเขยื้อนเลื่อนร่างลุกขึ้นเอง เขามองตามกายผอมเกร็งที่เดินกะเผลกหน้าเหยเกไปยังท้ายแถวด้วยสายตาทิ่มมองเหลือดูแคลน ท่ามกลางความหวงแหนสิทธิ์ของหลายสิบลูกนี้ยนต์ตา ทว่าไม่มีใครสักคนที่ใจอาจหาญพอจะออกจากแถวเข้ามาช่วยพยุง ทุกคนรับรู้อารมณ์ปรุ่งแต่งตรงกันว่า ผู้คุมคือยอมมีอำนาจจัดการทุกอย่าง หากใครยุ่งเกี่ยวอาจต้องอันตรายจากแถวโดยไม่ทราบสาเหตุ ประโยชน์ตนคงจะสำคัญกว่าประโยชน์ท่านเสียแล้ว ต่างคนจึงต่างพร้อมใจยึดแนวคิดที่ว่า พุดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง

นางบัวใจหายวาบทันที่ที่ประตูถูกปิดลงตรงเบื้องหน้า หมายความว่าลำดับที่หนึ่งร้อยคงผ่านเข้าไปแล้ว หล่อนก้มหน้าซิดเซียวให้กับชะตากรรมอันบิดเบี้ยวจากการตัดสินใจพลาดผิด เดินคอคดหน้าน้อยกระจริดกลับออกไปด้วยใจทุกซระทมอมหวาดกลัวที่หล่อนต้องเตรียมตัวเผชิญยามกลับถึงแหล่งพักพิงอันอิงแอบ ต่างจากสีหน้าแนบสมอารมณ์หมายของผู้คนที่เรียงรายรับของขลังจากภายใน คล้ายคนเหล่านั้นกำลังสุขสราญรื่นรมย์อยู่บนฟากฟ้า หาได้ตกเหวลึกอันมีมณเฑียรการเฉกเช่นการพลาดหวังซ้ำสองของหล่อน

ยังไม่มีแม้แต่ผู้ใดจะรับรู้ความนัยว่า บิดาของอ่อนได้แอบซุ่มเปลี่ยนหีบห่อของขลังที่หลวงพ่อสีทรีปลุกเสกเลขยันต์ ด้วยการนำของปลอมแปลงไปแทนทดด้วยกลอุบายอันแนบเนียนตั้งแต่สามวันก่อน โดยมีนายเมฆาหัวราน้ำร่วมหัวจมท้ายลงเรือลำเดียวกัน เพียงเพราะทั้งสองชีวิตต้องการเดิมพันพนันชั้นกันว่า

ของขลังของหลวงพ่อสีทรี เกิดจาก...อิทธิฤทธิ์ หรือว่า เกิดจาก...ศรัทธา

คุณครูนิรุทธหยุดเรื่องเล่าไว้เพียงเท่านี้ ก่อนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้โจมตี ได้เถียง เอียงเออน สนับสนุน แสดงที่ทำความคิดเห็นต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้นว่า

ใครผิด?

โดยเริ่มความคิดจากเด็กนักเรียนที่นั่งอยู่ริมประตูทางเข้า

หนูว่าอ่อนผิดค่ะ ถ้าอ่อนไม่ยอมให้ป่าสำอางลัดคิว ป่าบัวก็ไม่ต้องโดนสามี่ซ่อม

เราว่าอ่อนไม่ผิด เขาแค่พยายามจะรักษาลิทธิของคนส่วนใหญ่ต่างหาก

อ่อนเป็นเด็กดีมีเมตตาณะคะครู เพียงแต่ชี้สังสารและเชื่อใจคนง่ายไปหน่อย พ่อของอ่อนต่างหากที่ผิด เพราะให้อ่อนมาทำหน้าที่แทน ป่าสำอางก็เลยหลอกอ่อนได้สำเร็จ

ป้าสำอานั่นแหละผิด เขาจงใจละเมิดสิทธิ์ของคนอื่นนะครับครู
อ่อนมีเมตตาจริง แต่ก็ไม่รักษากฎนะครับ แกรมยังรับเงินสินบนด้วย
แต่อ่อนไม่ได้ตั้งใจรับนะครับ ป้าสำอานแก่ให้เองต่างหาก
พ่อของอ่อนต่างหากครับที่ผิด แก่ไม่มีสิทธิ์ทำแบบนี้ ถ้าของขลังเหล่านั้น
ศักดิ์สิทธิ์จริง ก็เท่ากับว่าเป็นขโมยชัดๆ

แต่พ่อของอ่อนกำลังจะพิสูจน์ความจริง เพื่อช่วยเหลือคนหมู่มากอยู่ไม่ใช่
หรือครับ

ถ้าพ่อของอ่อนผิด เราว่าลุงเมาก็ผิดด้วย เพราะสมคบกันหลอกลวงผู้อื่น
แล้วยังไม่ยอมห้ามตอนที่เห็นอ่อนยอมให้ป้าสำอานลัดคิวอีก ถ้าห้ามซะ ป้าบัวก็คง
ได้ของขลังกลับบ้านไปแล้ว

ถึงได้ไปก็ไม่ใช่ว่าจริงอยู่ดี แต่ถ้าพิสูจน์ได้ว่าหลวงพ่อดีหลวงพ่อดีคนจริง
ก็ผิดตั้งแต่หลวงพ่อดีแล้ว จริงไหมคะครู

แต่หนูว่าป้าบัวน่าสงสารมาก ป้าสำอานผิดเต็มประตู ถ้าแก่ไม่มาวุ่นวายก็
ไม่น่าจะมีอะไร ของขลังจะศักดิ์สิทธิ์จริงหรือไม่ ก็ค่อยว่ากันอีกเรื่อง

คุณลุง สามีป้าบัวก็ผิด ทำแบบนี้ได้ยังไง จะได้ของขลังหรือไม่ได้ก็ไม่ควร
จะซ่อมป้าบัว

ป้าบัวก็ผิด ทำไม่ไม่รู้จักรักษาสิทธิ์ของตัวเอง ไปยอมทนให้เขาตบตีอยู่ได้
ยังไง

แต่ป้าสำอานก็ยังไม่ว่าร้ายซะทีเดียวนะครับครู แกรมยังยอมไปบอกป้าบัวให้
ทำตาม แกคงสงสัยที่รู้ว่าป้าบัวโดนซ่อมเพราะไม่ได้ของขลังกลับไปเหมือนที่แก่ได้

ป้าสำอานแกคงสำนึกทีหลัง แต่แก่ก็ยังผิดคำสัญญาที่ให้ไว้กับเสาอยู่ดี
นะครับ

ผมว่าลุงเมานั้นแหละผิดสองต่อ เพราะไปเล่าให้เสาฟังด้วย เสาเลยพาล
เข้าใจป้าบัวผิด คิดว่าป้าบัวเป็นคนโกหกพกลม

เสาก็เชื่อว่าจะถูกระเบิด กฎกติกาที่น่าจะผ่อนปรนกันได้บ้าง ช่างไม่มีความเมตตาเอาเสียเลย

ผมว่าเสาก็ไม่ผิดนะครับ กฎก็ต้องเป็นกฎ ไม่อย่างนั้นสังคมก็วุ่นวายแะถึงเสาก็มีหน้าที่รักษากฎ แต่ก็เถรตรงและใช้อำนาจมากเกินไปนะคะ ทำร้ายคนแก่ทำไมกัน

ป้าบัวก็ผิดเหมือนกันที่คิดจะแข่งคิวในวันที่สอง หนูคิดว่าเป็นการลิดรอนสิทธิ์คนอื่นที่ยืนต่ออยู่ข้างหลัง ไม่น่าคิดทำแบบนี้เลย

แต่ตอนป้าบัวเป็นคนดี แก่ก็ถูกลิดรอนสิทธิ์ เมื่อเห็นว่าคนอื่นทำได้ ก็ต้องมีบ้างที่แกคิดจะทำตาม แก่ไม่น่าจะใช้คนผิดนะคะครู

หนูคิดว่า คนที่มาต่อคิวทุกคนก็ผิดด้วย เห็นแก่ตัวเองกันทั้งนั้น ไม่มีใครยอมช่วยป้าบัวเลย

แต่ผมว่า ทุกคนอาจจะผิดที่เชื่อโดยไม่ไตร่ตรอง พ่อของผมเคยบอกว่า ความมั่งงายกับศรัทธามีเพียงเส้นบางๆ กันเอาไว้เท่านั้น

เราตัดสินคนอื่นว่าผิดจากการฟังเพียงเท่านั้นไม่ได้หรอก พวกเรายังไม่รู้ความจริงทั้งหมดเลยนะ ของขลังของท่านอาจจะศักดิ์สิทธิ์จริงก็ได้นะคะครู

พวกที่ยืนต่อแถวอยู่ ผมว่าพวกเขาอยู่ของเขาเฉยๆ ไม่ได้สร้างความวุ่นวายให้ใครสักหน่อย มันเป็นความเชื่อส่วนบุคคล จะว่าพวกเขาผิดก็คงไม่ถูกต้องนักนะครับ

เราว่าหลวงตาสีทึดต่างหากที่เป็นต้นเหตุ ถ้าหากไม่ผิดเรื่องหลอกหลวง ก็ยังถือว่าลูแก่อำนาจอยู่ดี

เรื่องนี้ยังไม่ได้พิสูจน์เลย จะบอกว่าหลวงตาสีทึดผิดได้ยังไงกัน

แต่หนูว่าหลวงตาสีทึดผิดเพราะเขาแต่ใจตัวเอง ใครทำวุ่นวายก็ไม่ยอมลงโทษคนนั้น เขาแต่จะตัดสินตีทุกคนเหมือนกัน ไม่สมควรที่ท่านจะเอาอารมณ์ของตัวเองเป็นที่ตั้งแบบนี้

หลวงตาสิทธิ์ต้องการให้เกิดความสงบเรียบร้อยภายในวัดต่างหาก ท่าน
ไม่ผิดสักหน่อย แต่ทุกคนทำตามกฎที่ตั้งไว้ ก็ไม่เกิดเรื่องแล้ว

แต่กฎของท่านไม่ยุติธรรมกับทุกคนนะ หลวงตาสิทธิ์ผิดตั้งแต่ตั้งกฎแล้ว

“เท่าที่ทุกคนได้แสดงความเห็นมา ดูเหมือนว่าตัวละครทุกตัวในเรื่อง ล้วน
แต่มีความผิดด้วยกันทั้งนั้น ครูต้องขอชื่นชมนักเรียนทุกคนที่กล้าแสดงความคิดเห็น
แตกต่างกันออกมา เรื่องราวนี้เป็นการจำลองให้พวกเราเห็นถึงการใช้อำนาจหน้าที่
ว่าแต่ละคนทำหน้าที่ของตัวเองได้ถูกต้องเหมาะสมแล้วหรือยัง

หากเราจะมานั่งโต้เถียงว่า ใครกันแน่ที่เป็นตัวการของความวุ่นวาย ภายใน
คาบเรียนนี้เห็นทีวาทะเถียงกันไม่จบไม่สิ้น แต่หากจะให้ครูสรุปทเรียนในวันนี้ก็คือ
เราจะหยุดความวุ่นวายนี้ได้ก็ต่อเมื่อทุกคนในสังคมมี ศีลธรรม เป็นหลักยึดประจำใจ
เพราะครูเชื่อว่าสังคมจะสงบสุขกว่านี้แน่นอน หากการใช้อำนาจและการทำหน้าที่
ของแต่ละคนดำเนินไปตามหลักของจริยธรรมและคุณธรรม เพราะ ‘จริยธรรม’ มา
จากคำว่า ‘จริย’ ซึ่งแปลว่า กิริยาที่ควรประพฤติ บวกกับคำว่า ‘ธรรม’ ซึ่งแปลว่า
คุณความดี ความถูกต้อง ความประพฤติชอบ ‘จริยธรรม’ จึงหมายถึง หลักของ
กิริยาอันถูกต้องที่ควรประพฤติ ซึ่งจะช่วยให้สังคมอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข ไม่ทำให้
ผู้อื่นเดือดร้อนเสียหาย เพราะจริยธรรมจะทำให้เราเป็นคนมีความรับผิดชอบ อยู่ใน
ระเบียบวินัย และตรงต่อเวลา

ส่วน ‘คุณธรรม’ มาจากคำว่า ‘คุณ’ ซึ่งแปลว่า ดี มีประโยชน์ บวกกับ
คำว่า ‘ธรรม’ ‘คุณธรรม’ จึงหมายถึง หลักในการประพฤติที่ดีมีประโยชน์แก่ผู้อื่น
คุณธรรมนี้เองที่จะทำให้เรามีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเห็นแก่
ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ซึ่งทั้งหลักจริยธรรมและคุณธรรมก็ล้วนแต่รวมอยู่ใน
หลักของศีลธรรมทั้งสิ้น เพราะ ‘ศีลธรรม’ ก็คือ หลักปฏิบัติที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
เสียหาย พร้อมกับสร้างประโยชน์ให้กับผู้อื่นด้วย

นักเรียนรู้ใหม่ว่า ท่านพุทธทาสภิกขุ เคยกล่าวไว้ว่า ท่านอยากให้ตั้ง
กระทรวงศิลปกรรม ขึ้นมาในบ้านเมืองของเราเลยนะ เพราะท่านมีความเชื่อ และ
ยืนยันความคิดผ่านธรรมเทศนาไว้ว่า...เราต้องมีกระทรวงศิลปกรรม เป็นกระทรวง
ใหญ่ ควบคุมกระทรวงทุกกระทรวง...เรามีศิลปกรรมดีแล้ว กระทรวงเศรษฐกิจก็
จะดี กระทรวงกรรมกรก็จะดี กระทรวงขนส่งก็จะดี อะไรๆ ก็จะมีดีหมด คือ ไม่มี
คอร์รัปชัน นี่คือนโยบายทางศิลปกรรม...เราควรจะทำให้ลูก เด็กๆ มีศิลปกรรมมา
ตั้งแต่ในท้อง คือ พ่อแม่ของเด็กประพุดติตัวให้ดี ในการที่จะให้กำเนิดแก่ลูก
บริหารครรภ์ให้มีศิลปกรรม ให้คลอดออกมามีศิลปกรรม ให้แวดล้อมด้วยศิลปกรรม
ในรูปแบบต่างๆ จนเด็กมันโตขึ้นมาท่ามกลางของศิลปกรรม นี่ปัญหาในโลกก็จะ
หมดไป...

เราจะมาพูดคุยกันต่อในสัปดาห์หน้า ถึงรายละเอียดของการทำหน้าที่
พลเมืองที่ดีของประเทศว่า ควรจะมีหน้าที่อย่างไรบ้าง ทั้งหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ
และหน้าที่ทางสังคมในด้านต่างๆ วันนี้หมดเวลาพอดี อย่าลืมกลับไปทบทวน
บทเรียนที่จดไปตอนต้นชั่วโมงด้วยนะ” ครูนี้ระบุพูดจบ นักเรียนทุกคนก็ทำความ
เคารพตามระเบียบที่เคยปฏิบัติมาด้วยความเรียบร้อยคล้อยตาม

ทันทีที่ครูคนสวยก้าวออกจากห้องเรียน เสียงเรียกร้องดังยาวขึ้นจาก
โทรศัพท์มือถือ ราวกับนัดหมายชื่อปลายสายเอาไว้ ครูสาวมองเลขหมายบนหน้า
จอ ก่อนจะกดรับแล้วต่อล้อต่อเรื่อง ด้วยใบหน้าเบิกบานสำราญเรียง

“ผมปิติ พ่อเจ้านิดนะครับครู”

“หนูนิตอาการดีขึ้นหรือยังคะ”

“พ่ຽນนี้ขຽนไปเรียนได้แล้วละครับ ว่าแต่...เรื่องที่ผมจะให้ครูแก็คะแนนสอบ
ของเจ้านิดไปถึงไหนแล้วครับ อีกแก็ไม่กี่คะแนน เจ้านิดก็จะได้รับทุนเรียนดีของ
โรงเรียนแล้ว อย่างที่ผมบอกครูไปว่าไอ้ทุนค่าเล่าเรียนอะไรนั่น ความจริงแล้ว ผม
ไม่สนใจหรอก เพราะไม่ได้มีจำนวนมากมายอะไร แต่ผมอยากได้หน้ามากกว่า คุณครู

บอกว่าจะจัดการให้ผมวันนี้ใช่ไหมครับ” เสียงปลายสายพูดฉับไว จนแทบไม่เว้นว่างให้ลมหายใจ

“คุณปิติใจร้อนจัง หนูนิตเรียนต้อยอยู่แล้ว แคสลิปคะแนนจากวิชาของดิฉัน คงไม่มีใครสงสัยหรอกค่ะ อีกร่างดิฉันก็มาช่วยสอนแค่เทอมเดียว คงไม่มีใครมาจับผิดหรอก แล้วดิฉันก็เพิ่งจัดการให้คุณเรียบร้อยเมื่อเช้านี้เอง คุณปิติโทร.มาก็ดีแล้ว ยิ่งง้ออย่าลืมโทรศัพท์รุ่นใหม่แกะกล่องตามที่ได้รับปากไว้ก็แล้วกันนะค่ะ” นีรนุช ครูสาวหน้าชื่อพูดราวเป็นเรื่องธรรมดาของการ เป็น อยู่ คือ เพียงแต่ใช้น้ำเสียงที่เบาลงกว่าเมื่อครู่ ตามที่เห็นสมควรว่าไม่ควรให้ระแคะระคายเข้าหูเหล่านักเรียนที่กำลังเดินสวนมา

“ได้เลยครับครู พรุ่งนี้เย็น ผมจะเอาไปกำนัลให้ถึงบ้านเลยนะครับ”

“ดีเลยค่ะ มะรินนี้วันพระพอดี ดิฉันจะได้เอาไปอวดเพื่อนที่จะไปถือศีลแปดที่วัดพร้อมกัน”

ใจในใจ

ชัยพร มาลัยกัถ

เสียงย่าโครมๆ ขึ้นเรือนมาทำให้ตาชมซึ่งกำลังนั่งจ้องหน้าจอมือถืออยู่ที่ระเบียงหน้าบ้านเป็นอนหน้าไปมอง แลเห็นสมดวง ลูกชายคนเล็กก้าวขึ้นเรือนมา จึงเอ็ดให้ว่า

“มีงเดินเบาๆ หน่อยก็ได้ เดียวบ้านพังกันพอดี”

เรือนทรงมะนิลาหลังนี้ปลูกมาสามสิบกว่าปีแล้ว เสาบางต้นเริ่มผุ เวลาเดินขึ้นเรือนที่ไรถ้าไม่ผ่อนฝีเท้าเรือนจะสั่นจนรู้สึกได้ ตาชมคิดว่าบางทีปีหน้า เขาอาจจะให้สมดวงหาช่างมารื้อปลูกใหม่เสียที

“จะได้ปลูกใหม่งีงพ่อ” สมดวงตอบกลับ โดยไม่รู้ว่าเป็นความคิดของพ่ออยู่แล้ว เขาเดินไปเปิดตู้เย็นที่ตั้งชืดผ้าบ้าน เปิดออกหยิบขวดน้ำเย็นออกมา ปิดตู้ก่อนจะหันไปหยิบแก้วน้ำที่ชั้นวางของใกล้ๆ กัน เดินถือมานั่งชืดสมาธิตรงหน้าพ่อ

“เล่นเฟซบุ๊กอะ” สมดวงเดาได้ ชะโงกมองว่าพ่อกำลังอ่านอะไร ทำให้ตาชมรีบเลื่อนหน้าจอทันที บอกให้รู้ว่าไม่ยอมให้สมดวงร่วมอ่านด้วย

“อะ เตียวนี้คล่องนะพ่อ...เลื่อนปรี๊ด เลื่อนปรี๊ด เลยนะเนี่ย” เขายังล้อต่อ
แม่น้ำเสียงจะไม่รีนเริงเท่าไฉนนัก แล้วจึงเหน็บในใส่แกวยกขึ้นดื่ม

สมดวงเป็นชายหนุ่มร่างสันทัด ผิวคล้ำดูแข็งแรงจากการทำงานหนัก
กลางแจ้งตลอดมา หน้าตาไม่ถึงกับหล่อแต่ก็ไม่ซีเหร่ เขาเป็นลูกชายคนเล็กของตาชม
เรียนจบจากวิทยาลัยเกษตรกลับมาทำเกษตรแผนใหม่ตามแบบที่เขาเรียนมา
ผลผลิตและรายได้เป็นที่น่าพอใจ ทำให้ชาวบ้านหลายคนในละแวกนี้เริ่มสนใจหันมา
ทำตามบ้าง โดยอาศัยความรู้บวกคำแนะนำจากเขา

“นี่มีงไปส่งผักเรียบร้อยแล้ววี๊” ตาชมถามกลับ

สมดวงตื่นตั้งแต่เช้ามืดเพื่อเก็บผักและตัดแต่งใส่ถุงพลาสติกนำไปส่งให้กับ
ร้านค้าในเมือง สมัยนี้ผู้คนเริ่มหันมาดูแลสุขภาพมากขึ้น ผักที่ปลูกแบบไม่ใช่
ยาฆ่าแมลงและปุ๋ยวิทยาศาสตร์แม้จะไม่อวบงามได้มากเท่ากับผักที่ปลูกแบบใช้
สารเคมี แต่ก็งามดีและเป็นที่ยอมรับเพิ่มมากขึ้น

พอเอ่ยถึงผักสีหน้าของสมดวงเปลี่ยนเป็นเครียดทันที

“มีคนไปปล่อยข่าวที่ตลาดว่าผักของสวนเราไม่ปลอดภัยสารพิษจริง ผักนี้ผัก
ขายไม่หมดเพราะข่าวลือนี้แหละ” เขาเล่า

“อ้าว” ตาชมวางมือถือลงทันที “มีงรู้ใหม่ว่าใคร”

สมดวงสั่นศีรษะ

“ไม่มีใครบอกได้ มีแต่ได้ยินต่อๆ กันมา นักท่องเที่ยวกรุงเทพฯ ได้ข่าว
เลยมาถามต่อที่ตลาดว่าจริงไหม ตลาดเลยชักรวน ทำท่าจะไม่เอาผักเรานะพ่อ ผัก
เหลือเอเยะทุกวัน เลยบ่นต่อกันไปเป็นทอดๆ”

“เฮ้ย ทำแบบนี้ก็เสียหายกันหมดสิ” ตาชมเสียงดัง ขยับนั่งตัวตรงทันที
ก่อนหน้านั้นไม่เคยเหลือ ไม่พอขายด้วยซ้ำทั้งที่ราคาก็แพงกว่าผักทั่วไป สมดวงปลูก
คนเดียวไม่พอขายเขาจึงชวนเพื่อนบ้านมาร่วมปลูกด้วยโดยเขารับผิดชอบทั้งหมดเพื่อนำ
ไปส่งต่อ เมื่อขายไม่ออก สมดวงจำต้องลดจำนวนรับซื้อลง จึงเกิดปัญหากับคนปลูก
รายย่อยขึ้นมา เริ่มมีเสียงบ่นให้ได้ยินและสมดวงก็เชื่อว่าเสียงนี้จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ
หากไม่ได้รับการแก้ไข

“ตอนนี้คนปลูกก็ชักไม่แน่ใจแล้วว่ามันจะขายได้จริงๆ อย่างตอนแรกหรือเปล่า เขากลัวกันว่าอีกหน่อยคนจะเลิกซื้อ”

“แล้วเอ็งว่าคนจะซื้อตลอดไปไหมล่ะ” ตาชมถามจริงจัง เขาเองแม้จะยอมรับในความสามารถของลูก แต่การลองทำสิ่งใหม่ๆ ก็สร้างความกังวลได้เช่นกัน

“มีคนกลุ่มหนึ่งที่ยังซื้ออยู่ ถึงจะไม่ใช้ตลาดใหญ่ก็เถอะ” สมดวงตอบด้วยเสียงที่ยังหลงเหลือความลังเลนิดหน่อย “ถ้าจะมีปัญหาที่ตรงมันแพง คนส่วนใหญ่ไม่ซื้อกิน”

“ร้านว่าไง”

“ให้เราลดราคาลง”

“กว่าแล้ว มันต้องมารูปีนี้” อีกฝ่ายพูดพลางถอนใจ “แล้วพวกยายเดือนละ”

“เขาก็บ่น...ว่าปลูกยาก ยังโดนกดราคาเพราะไม่สวย ผักมีหนอนเจาะมีรู ลูกค้าไม่ยอมได้ แม่ค้าไม่ยอมขาย” ลูกชายเล่าด้วยน้ำเสียงเครียด

ตาชมนิ่งฟัง เขาเป็นชายวัยหกสิบเศษ ผิวคล้ำเข้มร่างสันทัดผอมเกร็งจากการทำงานหนักมาตั้งแต่เด็กจนแก่ มันได้ทั้งร่องรอยเอาไวบนหน้าตาเนื้อตัวเขาราวกับผ้ายับที่รีดอย่างไรก็ไม่มันเรียบ ร่องรอยนั้นบ่งบอกถึงประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี อายุหกสิบเศษจึงนอกจากความชราแล้วยังได้มอบความสุขให้แก่ตาชมเพิ่มมาอีกอย่างหนึ่งด้วย

ชายสูงวัยจ้องหน้าลูกชายอยู่ครู่หนึ่ง พูดอย่างเตาได้ว่า

“ยายเดือนมันคงที่เราลากมันมาลำบาก ปลูกผักที่ขายไม่ได้”

“แต่อย่างน้อย ก็ยังได้ราคามากกว่าปลูกคะน้าโลละแปดบาทนะพ่อ” สมดวงหงุดหงิด เวลาขายได้ขายดีก็แห่แหนปลูกตาม มาขอคำแนะนำกันเป็นแถว พอขายไม่ได้ขึ้นมาหันมาตำเขาเสียนี่

“โลละแปดมันขายได้ง่ายกว่า ของมีงมันตันละสิบบาท สามตันสามสิบบาท ชาวบ้านธรรมดาไม่มีปัญญาซื้อกินทุกวัน หรือถ้าซื้อได้เขาคงกินกันยันรากละมีง”

กระทั่งวันที่สมดวงไปกรุงเทพฯ เพื่อไปกินนอนกลางถนน ประท้วงรัฐบาล จนรัฐบาล
ล้มไปและสมดวงกลับมาทำสวนต่อตามอาชีพของเขา ก้องก็เข้ามาต่อว่าเขาลงบ้าน

“มีงมันพวกกบในกะลา ถูกไอ้พวกคนรวยมันหลอกใช้” เขาว่าเมื่อตามมา
หาสมดวงจนเจออยู่ในสวน เตรียมตายหญ้า

“แล้วมีงละ มีงไม่โดนคนรวยหลอกใช้ด้วยอะไรวะ”

สมดวงย้อนถาม กำด้ามพรวนในมือแน่นเข้าโดยไม่รู้ตัว

“เขาเอาชีวิตที่ตีมาให้ แล้วมีงละ มีชีวิตที่ดีขึ้นไหม” ก้องไม่ยอมแพ้ เขา
อาจจะต่อยสมดวงแล้วก็ได้ หากสมดวงไม่ถือพรวนเล่มคมเอาไว้ในมือเช่นนี้

“ชีวิตกูดขึ้นหรือเลวลง มันขึ้นกับตัวกู ไม่ได้ขึ้นกับนักการเมือง...กูไม่เล่น
การเมือง กูคนทำมาหากินสุจริต ถ้ามีงรักเขานัก มีงก็ตามไปอยู่กับเขาสิ มายืนต่ากู
ทำไม”

“สักวัน...” ก้องโมโหเถียงไม่ออก

“สักวันจะทำไม”

“สักวันมีงจะรู้ว่ามีงคิดผิด ทำผิด ที่ไล่คนดีๆ ออกไป”

ก้องทิ้งท้าย ก่อนจะเดินกลับไปขึ้นรถสตาร์ทเครื่องแล่นออกไปอย่าง
ฉุนเฉียว

แล้วอย่างนี้จะไม่ให้สมดวงสงสัยก้องได้อย่างไร

สมดวงละความคิด สบตาผู้เป็นพ่อ ถามย้ำอีกครั้งว่า

“พ่อว่าเป็นมันไหม”

“มันจะทำขนาดนั้นเลยหรือ” ตาชมไม่อยากจะคิดเหมือนลูกชาย ให้
อย่างไรก็คนบ้านเดียวกัน

“ก็มันเป็นลูกน้องไอ้พวกนายทุน”

“แต่มันก็คนบ้านเรานะ...ยายเตือนก็น้ำมัน ทำแบบนี้กระทบกัน
หมดทุกคน ไม่ใช่กระทบเฉพาะเรา”

สมดวงหยุดคิด แต่เขาก็โอนเอียงไปทางเชื่อแล้วว่าก้องน่าจะมีส่วนร่วมอยู่

เบื้องหลัง อย่างน้อยก็เพื่อกลั่นแกล้งเขาและเพื่อเงินที่อาจจะได้มาจากใครสักคน
เพื่อการนี้

“ฉันต้องรู้ให้ได้นะพ่อว่ามันทำหรือเปล่า สองสามวันมานี้มีเบอร์แปลกๆ
โทร.เข้ามาก่อนทวนเรื่อง ต้องเป็นคนของมันแน่ ถึงรู้เบอร์โทรศัพท์ฉัน” สมดวง
ยังคงยืนยันความเชื่อเดิม

ตาชมไม่ได้ค้านลูกชาย ในวัยหนุ่มสมดวงย่อมเลือกร้อนและเชื่อความคิด
ของตนเอง เช่นเดียวกันกับก้องก็เชื่อในความคิดของตนเองเช่นกัน แต่ละฝ่ายยืน
หยัดในตัวเองจนไม่เคยหันไปมองมุมของอีกฝ่าย

ความแตกต่างในความคิดและความเชื่อ ทำให้เพื่อนไม่อยากเป็นเพื่อนและ
ทำให้ทั้งสองฝ่ายไม่เคยไว้วางใจกัน ทุกครั้งที่เกิดปัญหา จะต้องกล่าวโทษอีกฝ่ายไว้
ก่อนเสมอ

“มึงก็อย่าเพิ่งปักใจไปล่วงหน้า” ตาชมเตือน

“ก็ทำไมล่ะพ่อ หนก่อนก็เป็นมันไมใช่ไรเงิที่เกณฑ์คนไปเชียร์รัฐมนตรี”

สมดวงยังไม่หายแค้นใจ ครั้งก่อนนักการเมืองชื่อดังที่กลายเป็นอดีต
รัฐมนตรีเดินทางมาเยี่ยมชาวบ้าน ก้องก็เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงเกณฑ์คนไปต้อนรับ
แม้ว่าหลังจากนั้นเขาจะโดนผู้มีอำนาจเรียกตัวไปคุย แต่ก็ดูราวกับว่าการนั้นไม่ได้
ทำให้ก้องกลัวเกรงแม้แต่น้อย กลับยิ่งไปเพิ่มความรู้สึกฮึกเหิมให้เขาเสียอีก ยังฝาก
คำพูดลอยๆ มาเยาะเย้ยสมดวงด้วยซ้ำ และสมดวงก็รู้ว่านักการเมืองคนนั้นคือ
ผู้มีส่วนในการสนับสนุนให้โค่นป่าเพื่อทำไร่เกษตรพันธะสัญญาของทุนใหญ่ ทำให้
สมดวงยิ่งเพิ่มความไม่พอใจก้องมากขึ้น มาถึงวันนี้ เมื่อเกิดเรื่องกับเขา สมดวงจึง
สงสัยก้องเป็นคนแรก

“คนอย่างกู ยืนข้างคนดีที่ถูกรังแก”

ก้องเคยประกาศดังนี้ เมื่อมีคนเอามาเล่าให้ฟัง สมดวงได้แต่หัวเราะ
เหน็บแนมฝากลมฝากแล้งไปว่า

“แนใจนะว่าคนดี”

ไม่รู้ว่าก้องจะได้ยินบ้างหรือเปล่า แต่เขาไม่สนใจอีกแล้ว

ก้องดำว่าเขาเป็นพวกในกะลา ขณะที่สมดวงดำกลับว่าอีกฝ่ายโง่เหมือนควาย ต่างฝ่ายต่างด่ากันไปมาในกลุ่มพรรคพวกของตัวเองซึ่งว่าไปแล้วก็คนบ้านเดียวกันทั้งนั้น ตาชมสุดแสนจะรำคาญแต่ก็ห้ามไม่อยู่

หนนี้สมดวงเชื่อว่าเป็นก้องที่เลื่องงานเขา แต่ตาชมไม่คล้อยตามเหตุผลที่สมดวงยกมาอ้าง

“ก็แค่ไปเชียร์นักการเมืองตามนิสสัยมัน ไอ้ก้องมันชอบได้หน้าก็รู้ๆๆ พ่อว่ามีใจเย็นๆ ก่อน ใครจะก่อกวนใคร กว่าถ้าเรานิ่งๆ รอให้ฝุ่นสงบซะ เดียวก็เห็นตัวจริง”

ตาชมตัดบท เขาอยู่มานานพอที่จะสงบเพื่อเฝ้ามองได้ และหวังว่าสมดวงจะทำได้เช่นกัน

“โว้ยวายไปตอนนี้ก็ไม่ได้อะไรหรอก เชื่อพ่อเหอะ” เขาส่ายตบลูกชาย “มีงไปอาบน้ำอาบทำก่อน ให้ใจเย็นๆ แล้วค่อยคิดอ่านอีกที ของแบบนี้ ถ้าทำพลาดไปว่าไอ้ก้อง เกิดไม่จริงขึ้นมาเราจะเสียหน้าได้”

คำเตือนของพ่อทำให้สมดวงนิ่งได้ เขาตีมน้ำอีกอีกก่อนจะวางลงแล้วลูกไปอาบน้ำตามที่พ่อเตือน ปล่อยตาชมให้นั่งใช้ความคิดกับเพชฌึกของเขาไปตามเดิมอีกครั้ง

๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐

ตาชมไม่ใช่คนที่ใครคิดจะมาล้อเล่นได้ง่ายๆ แม้ภายนอกจะดูเหมือนเขาเป็นคนไม่เอาเรื่องกับใคร แต่หลายหนที่ผ่านมาชาวบ้านรู้ดีว่าตาชมนับเป็นคนจริงคนหนึ่ง

แต่สมดวงกลับเห็นว่าพ่อมองคนในแง่ดีเกินไป

ชายหนุ่มบอกตัวเองเช่นนั้นขณะสวมเสื้อยืดแขนยาวตัวเก่า เตรียมตัวลงไปให้อาหารลูกกบที่เพาะไว้ขายในบ่อซีเมนต์ข้างบ้าน ตอนนั้นเองที่มีมือถือของเขาตั้งขึ้น

สมดวงหยิบมาดูหน้าจอ เป็นเบอร์ที่ไม่รู้จักแต่เขานับทีก็ไว้ เพราะโทรศัพท์เข้ามาทุกวัน วันละสองสามครั้ง และครั้งนี้ก็อีกเช่นกัน จะต้องเริ่มต้นโดยประโยคว่า

“สมดวงใช่ไหม” เสียงหัวของผู้ชายดังมา

“ใช่ครับ”

“ผักที่ปลูกนะ เอาไปพิสูจน์แล้วนะ มียาฆ่าแมลงติดมาด้วย จะว่าไป... นี่เท่ากับหลอกลวงประชาชน” เสียงนั้นคุกคามต่อไป

“จะมีได้ยังไง ผมไม่เคยใช้”

“ก็มันมียา ผักปลอดสารพิษของคุณมันไม่ปลอดจริงนี่หว่าแต่ดันขายแพง” น้ำเสียงข่มขู่ทำให้สมดวงฉุนกึก ถามเสียงหัวว่า

“เดี๋ยว คุณซื้อผักมาจากไหน แล้วคุณเป็นใคร” สมดวงตะโกนใส่โทรศัพท์ เสียงดังก้องปานฟ้าแตก แต่อีกฝ่ายไม่ฟังเขา

“ไม่ต้องรู้หรอกว่าเป็นใคร...ผักของมึงนะ มันหลอก มันปลอม กูจะเอาเรื่องนี้ไปบอกคนให้ทั่ว คอยดูเหอะ อีกหน่อยก็ไม่มีใครซื้อผักพวกมึงแล้ว”

ปลายสายขึ้นมิ่งขึ้นกุกบประโยคสุดท้ายก็ดวงสายทันที สมดวงอ้าปากค้างตอบไตไม่ทัน และชื่อแรกที่ปรากฏในสมองของสมดวงคือ

ก้อง

ต้องเป็นมันแน่แน่นอน...สมดวงลงความเห็นด้วยความแค้น เหลือบมองมุมระเบียงที่เห็นพ่อชอบนั่งก็ไม่เห็นพ่อแล้ว เขาจึงเดินลงบันไดบ้านไปเพื่อทำงานต่อ ขณะที่สมองยังคงว่าุ่นจากคำพูดจากใครก็ไม่รู้เมื่อครู่ก่อน

หรือเขาจะไปหา ก้อง...จับมือถ้ามกันแบบตรงๆ ซึ่งๆ หน้าไปเลยตีใหม่ คนอย่างสมดวงไม่ชอบมีเรื่องกับใคร แต่เขาก็ไม่ยอมให้ใครมาข่มเหงเหมือนกัน อย่างมากที่สุดก็แค่ต่อยกัน หรือจะยิงกันก็ได้

สมดวงคิดอย่างพลุ่งพล่าน ให้อาหารลูกกบไปโดยอัตโนมัติ สมดวงเพาะลูกกบให้คนอื่นมาซื้อเอาไปเลี้ยงต่อให้โต ตัวเขาเองสมัครใจขายแต่ลูกกบเท่านั้น

เพราะเล็งเห็นว่าการเลี้ยงกบให้โตต้องใช้เวลานานและเปลืองอาหาร สู้ขายเป็นลูกกบไม่ได้ เงินเข้ากระเป๋าเร็วกว่า โชคดีที่วันนี้ไม่มีใครแวะมาซื้อทำให้งานของเขาเสร็จเร็วขึ้น

การเรียนจากวิทยาลัยเกษตรทำให้สมดวงได้ความคิดใหม่ๆ มาพัฒนาการเกษตรของตนเอง เมื่อเรียนจบมาสิ่งที่สมดวงตั้งใจคือการกลับมาเป็นเกษตรกรแผนใหม่ ยกกระตือรือร้นของพ่อให้ขีดหน้าชูตาได้ความสำเร็จใกล้มือเอื้อม แต่ก็เกิดปัญหาจนได้...

เสร็จจากให้อาหารกบ สมดวงไม่มีแกล้งทำงานอื่นต่อ เขาต้องออกไปจัดการอะไรบางอย่าง อยู่นิ่งๆ ให้โทรศัพท์มารบกวนฝ่ายเดียวไม่ได้

คิดเช่นนั้นเขาจึงเก็บกระป๋องอาหารแล้วเดินไปล้างมือ แลเห็นเงาของนางพุด แม่ของเขาเดินไหวๆ อยู่ในสวนครัวหลังบ้าน คงกำลังเก็บผักมาทำกับข้าว สมดวงจึงตะโกนบอกแม่ไปว่า

“ฉันทิ้งไปข้างนอกเดี๋ยวนี้แหละแม่”

“เออ กลับมากินข้าวเย็นด้วยล่ะ”

แม่เขาตะโกนกลับมาในเชิงสั่ง สมดวงไม่ได้รับคำ เขาเดินไปหยิบมือถือที่วางทิ้งไว้มายัดใส่กระเป๋ากางเกง แล้วเดินไปเซ็นมอเตอร์ไซด์ ขับออกไปนอกเขตบ้านทันที

จุดหมายแรกที่สมดวงไปถึงคือบ้านของก้อง เขาจอดมอเตอร์ไซด์หน้าบ้านครึ่งตึกครึ่งไม้สองชั้นใหม่เอี่ยมทาสีฟ้าสดเห็นชัดเจนในแสงแดด รถแวนคันใหญ่ของก้องจอดอยู่แสดงว่าก้องอยู่บ้าน สมดวงจึงร้องเรียก

พักหนึ่งก้องก็เดินออกมาชะงืดมอม เขาคงกำลังพูดโทรศัพท์พอดี แต่พอเห็นผู้มาเยือนเป็นสมดวงก้องก็รีบวางสาย

“อ้าว...มานี่มีเรื่องอะไร” เขาร้องทักด้วยคำถามตรงๆ เสียงห้วนฟังระคายหู แต่สมดวงไม่สนใจ เขาร้องเรียกให้ก้องออกมา

“มาคุยกันตรงนี้ก็คุยกับจ๊ะจ๋า”

ก้องเก็บมือถือ เดินอาดๆ ออกมาตามคำเรียกของสมดวง พอมาถึงตรงหน้าก็ถามคำถามเดิม

“มีอะไร”

เขานึกเหมือนกันว่าตัวเองเสียมารยาทที่ถามแบบนั้น แต่กับสมดวงแล้ว ก้องไม่นึกอยากมีมารยาทค่าที่หมั่นไส้มันแล้ว

สมดวงมองหน้าก้อง ก้องแก่กว่าสมดวงแต่กลับดูอ่อนวัยกว่า หน้าขาว ลำอางแม้ไม่หล่อแต่ก็ดูแลผิวพรรณและทรงผมจนดูดี อยู่บ้านเช่นนี้ก้องยังแต่งกายหรูหราด้วยเสื้อผ้าราคาแพง ข้อมือมีนาฬิกาเรือนทองสวมไว้ เข้ากันดีกับแหวนหิ้วพลอยล้อมเพชรที่นิ้วนาง และปากกาสีทองเหน็บปากกระเป๋าสีเสื้อ บอกให้รู้ว่าพร้อมจะรับแขกหรือออกข้างนอกได้ทุกเมื่อ รวากับนักธุรกิจผู้มีภาระยุ่งเหยิงตลอดเวลา

ต่างฝ่ายต่างยืนจ้องหน้ากันนิ่งอยู่ครู่หนึ่ง สมดวงเป็นฝ่ายเอ่ยขึ้นก่อนว่า

“กุถามมึงตรงๆ มึงปล่อยข่าวแกลังกูเรื่องผักปลอดสารพิษใช้ไหม”

ก้องดำออกมาคำหนึ่งก่อน

“กูจะปล่อยข่าวทำอะไร...น้ำเตือนก็ปลูกอยู่ด้วย แกเอาเงินกูไปลงทุน ถ้าขายไม่ได้กูก็ไม่ได้เงินคืนนะสิ”

เหตุผลของก้องทำให้สมดวงอึ้งไปแต่เขายังไม่ยอมเชื่ออยู่ดี

นอกจากจะมีอาชีพเป็นนายหน้าค้าที่ดิน เป็นหัวคะแนน ก้องยังออกเงินกู้ อีกด้วย เขาจึงสามารถมีบ้านหลังใหญ่ มีรถแพงๆ ไว้ขับ โดยไม่ต้องออกแรงเหนื่อยยากแต่อย่างใด

คนที่มัวซีพนายหน้าหรือเป็นนายทุนเงินกูจะไว้ใจได้สักแค่ไหนเชียว

สมดวงนึกประมาทหน้าเช่นนั้น

ก้องตาขุ่นเมื่อแลเห็นสีหน้าบึ้งตึงของสมดวง เขาไม่เห็นเลยว่าการที่สมดวงออกไปเรียกร้ออะไรต่ออะไรที่กรุงเทพฯ มันทำให้ชีวิตดีขึ้นมาตรงไหน หน้าตาก็ทรุดโทรมดำคล้ำ ยิ่งลำบากตรากตรำเหมือนเดิม การออกหน้าเรื่องการเมืองของ

สมดวงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นมา ไม่มีนักรการเมือง ไม่มีการเลือกตั้ง รายได้จากการเป็นหัวหน้าคณะของก้องจึงขาดมือไป ทำให้เขาพลอยทำมาหากินลำบากไปด้วย ถึงตรงนี้ก็กองโกรธขึ้นมาอีก จึงเหินแสมต่อไปว่า

“มึงนะ หัดใช้หัวชะมั่ง อย่างนี้ก็แต่ว่าคนอื่นเขาเลวไปหมด”

“กูยังไม่ได้ว่า มึงไม่ต้องร้อนตัว” สมดวงสวนกลับ

“ถ้ามึงไม่คิดว่าเป็นกูแล้วมึงจะวิ่งโรม่าบ้านกูทำไม”

เจอย้อนแบบนี้สมดวงก็อึ้งและยอมรับ

“เออใช่ กูคิดว่าเป็นมึง แล้วจริงไหมละ ไอ้คนที่มันเที่ยวปล่อยข่าวแกล้งเรื่องผิดของกูน่าจะเป็นคนเดียวกันกับไอ้คนที่โทรศัพท์มาชู่กูเมื่อกี้ ถ้าไม่ใช่ตัวมึงก็พวกมึงนี่แหละ”

“ไม่จริงโวย” ก้องตะโกนลั่น “กูไม่เล่นลับหลังแบบนี้แน่”

“มึงเคยวิ่งเต็นให้พวกนักรการเมือง” สมดวงชี้หน้าคาคคั้น

“แล้วมึงละ...มึงไม่เคยคุยกับนักรการเมืองรีไร เวลาเขามาเยี่ยมบ้านเรากูก็เห็นเขาไปหามึง นักเรียนนักศึกษาอะไรก็ไปดูงานของมึง...” ก้องพูดเสียงดังปิดความอิจฉาในน้ำเสียงไม่มีผิด ทำให้สมดวงแอบยิ้มในหน้า

เขาจึงตอบกลับเพื่อความสะใจด้วยคำพูดข่มๆ ว่า

“กูคุยกับทุกคนนั่นแหละ แต่กับมึงนี่ มันคิดไม่เหมือนกัน คุยกันก็เสียเวลาเปล่า

ก้องเฝ้าปากหน้าตั้ง

“มึงอยากคิดยังไงนั้นก็ตามใจ...” เขาต่าออกมาอีกคำหนึ่งตามความเคยปากมากกว่าจะด่าสมดวง “มึงกับกูมันคิดต่างกัน มองต่างกัน ไม่แปลกหรอกที่มึงจะไม่นับกูเป็นพวก และยังคิดว่าเป็นกูแกล้งมึง แต่กูขอบอกตรงนี้เลยว่า...ไม่ใช่กู” ก้องเน้นเสียงตอนท้าย สะบัดหน้าหันหลังเข้าบ้าน สมดวงจึงกลับขึ้นมอเตอร์ไซด์ขับกลับบ้าน

ระหว่างทางสมดวงอดคิดไม่ได้ว่า บางทีก้องอาจจะพูดจริง แต่ก็นั่นแล้ว

คนเห็นแก่เงินและเป็นคนที่อยู่ในกลุ่ม “เห็นต่างทางการเมือง” กับตัวเขา ไม่ใช่คนที่สมควรจะเชื่อใจได้

๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐

ตาชมนั่งโสร่งผืนเดียนั่งสูบบุหรี่จากอยู่ที่ชานเรือนเมื่อสมดวงก้าวลงจากมอเตอร์ไซค์เดินขึ้นเรือน

“ไปไหนมาล่ะ”

“ไปหาไอ้ก้อง” เขาตอบผู้เป็นพ่อ ทั้งตัวลงนั่งบนม้านั่งที่ตีไว้รอบๆ ระเบียงแหงนรั้วไม้กันตึก ท่าทางไม่คล้ายอารมณ์เสียแต่ตาชมนำไม่รู้อะไร

“ได้ความยังงัย”

“ไม่ได้อะไร มันไม่ยอมรับ...เฮอะ” ก้องเบะปาก “คนอย่างมันนะเธอจะยอมรับง่ายๆ ไ้พวกกะล่อน”

“มันก็มีดีเหมือนกันนะโว้ย มึงอย่าเพิ่งไปตราหน้ามัน” ตาชมเตือนอย่างเป็นกลาง

“ไม่ใช่มันแล้วจะใครล่ะพ่อ คนที่นี้ไม่มีใครซ่าเท่ามันหรอก”

“แล้วมึงไม่ซ่าหรือไง...” พ่อเขาย้อนถาม สมดวงไม่ตอบ นึกรำคาญที่พ่อไม่เข้าข้างเขาเสียเลย ผลอยๆ ดูเหมือนจะเข้าข้างก้องเสียอีกด้วย “มึงไม่คิดว่าเป็นคนอื่นบ้างเลยหรอ...คิดแต่ว่าเป็นไอ้ก้อง ไอ้คนที่โทร.มาอะไร...มึงเมมเบอร์ไว้รีเปลา” ประโยคท้ายฟังทันสมัยราวกับไม่ใช่ชาวสวนแก่ๆ

ทั้งที่ยังขุ่นมัวอยู่สมดวงก็อดนึกขุ่นไม่ได้ เขารับหยิบมือถือของเขามาดูบันทึกสายเรียกเข้าและเห็นเบอร์โทรศัพท์แปลกถูกบันทึกไว้ มีการโทรศัพท์เข้าวันละสองสามครั้งติดกันสามวันแล้ว

“ไม่ต้องกอด” ตาชมรีบห้าม เมื่อเห็นลูกชายทำท่าจะกอดโทร.ออก “เดี๋ยวมันรู้ตัวเปลี่ยนเบอร์”

“แล้วจะให้ทำยังไง โทร.กลับมันจะได้รู้ว่าเราเอาจริง”

“มันต้องให้รู้ตัวก่อนว่าเบอร์ของใคร” ตาชมแสดงภูมิรู้ “มึงเอาเบอร์มา
เดี่ยวพ่อจัดการให้”

สมดวงนี้วุ่นวาย แม้จะประหลาดใจท่าทีของพ่อ แต่ชายหนุ่มก็ยอมบอก
หมายเลขโทรศัพท์นั้นแต่โดยดี ตาชมสำหรับว่า

“มึงเฉยๆ ไปก่อนนะ พ่อขอเอาเบอร์นี้ไปสืบก่อนว่าเป็นของใคร เดี่ยวก็
รู้ว่าใครเล่นงานมึง”

สมดวงยังอยากรู้ว่าพ่อจะอย่างไรต่อไป จึงถามว่า

“พ่อจะไปให้ใครสืบ เอาเบอร์ไปให้ตำรวจสืบให้ไม่ดีกว่าหรือ”

“เรื่องเล็กแค่นี้บางทีตำรวจก็เรื่อยเฉื่อย เดี่ยวพ่อจัดการเอง”

จนแล้วจนรอดตาชมก็ไม่ยอมบอกวิธีการสืบของตนให้สมดวงรู้ เขาจึงได้
แต่กระวนกระวายพร้อมกับนึกสงสัยว่าพ่อจะจัดการเรื่องนี้ได้สำเร็จสมราคา
คุยหรือไม่

๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐

แม้จะยังกังวลและเผื่อรอโทรศัพท์ที่โทรเข้ามาก่อนวันละหลายรอบ
แต่เมื่อเวลาผ่านไปเกือบสัปดาห์และไม่ได้ยินเสียงจากคนแปลกหน้าผู้นั้นอีก สมดวง
ค่อยรู้สึกสบายใจขึ้น พร้อมๆ กันนั้นข่าวเรื่องผักไม่ปลอดภัยก็ดูเหมือนจะ
จางหายไปด้วยเช่นกัน ผักกลับมาขายได้ดีเช่นเดิม โดยเฉพาะในวันหยุดที่
นักท่องเที่ยวจากกรุงเทพฯ มากันมาก ผักสดจากกลุ่มปลูกผักของสมดวงจะขายดี
เป็นพิเศษ นางเดือนนำสาวของก๊องชายผักได้กำไรจนเริ่มมีเงินไปผ่อนหนี้ก๊องแล้ว
และเชื่อได้ว่าอีกไม่ช้าจะใช้หนี้ได้หมด เมล็ดพันธุ์ผักที่สมดวงซื้อมาจากร้านเก่าแก่
อ้วนกำลังงอกงาม ได้ผลเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ ลำต้นดูอวบงามดีแม้จะเป็นเมล็ดพันธุ์
ของบริษัทที่สมดวงคิดว่าเอาเปรียบชาวบ้านมหาศาลก็ตาม ทำให้คิดว่าบางทีเขา
อาจจะทดลองปลูกผักไร้ดินดูบ้างสำหรับตลาดผักสลัดที่กำลังนิยม สมดวงสนใจ
ศึกษาเรื่องการปลูกผักไร้ดิน พอมีเวลาเขาจึงไปซื้อเมล็ดพันธุ์ผักที่ร้านเก่าแก่อ้วน
เพื่อมาทดลองปลูกดู

ร้านเก่าแก่อ้วนเป็นร้านขายอุปกรณ์การเกษตรและเมล็ดพันธุ์ เป็นร้านใหญ่ที่สุดในจังหวัด และยังรวมไปถึงการเป็นหุ้นส่วนกับชาวต่างชาติ ซึ่งสมดวงสงสัยว่าถ้าแก่อ้วนน่าจะเป็นแค่หุ้นเชิดเสียมากกว่า ในการจัดตั้งเป็นล้งหรือบริษัทผู้รับซื้อฝักผลไม้จากชาวไร่ชาวน และกลายเป็นผู้กำหนดราคาพืชผักที่ปลูกย่านนี้แทบทั้งหมด

สมดวงไม่ชอบวิถีหากินแบบเอาเปรียบของเก่าแก่อ้วน แต่เขาไม่อยากจะรู้เรื่องที่ว่าถ้าแก่อ้วนจะไปกตริการับซื้อผลผลิตของใคร เพราะเขาไม่ได้ขายผักให้กับล้งของฝ่ายนั้น สัมพันธภาพของเขากับเก่าแก่อ้วนดำเนินไปตามปกติแบบพ้อคำกับลูกค้าที่ไม่เคยซื้อของเงินเชื่อ แต่คราวนี้เมื่อสมดวงไปจอตกรกระบะที่หน้าร้านก็เห็นคาคาว่าถ้าแก่อ้วนลุกจากโต๊ะทำงานเดินเข้าประตูหลังร้านไป ทั้งที่เคยออกมาต้อนรับยิ้มแย้มแจ่มใสทุกครั้ง

พอเขาก้าวเข้าไปในร้านจึงถามกับเด็กลูกจ้างในร้านว่า

“ถ้าแก่ล่ะ”

“ไม่อยู่ครับ”

สมดวงแปลกใจ

“เมื่อก็ยังไม่เห็นนั่งอยู่ เฝิงลุกไปเอง”

“ไม่อยู่จริงๆ ครับ” เด็กลูกจ้างยืนยันตามเดิมแต่ไม่สบตาด้วย สมดวงครั้นจะต่อปากต่อคำ เขาเลือกเมล็ดพันธุ์ผักได้ตามต้องการ เป็นพวกผักสลัดที่นิยมกันปุ๋ยเคมีสำหรับละลายในน้ำ เพราะการปลูกผักแบบนี้ต้องใช้ปุ๋ยเคมีจึงจะงามดี สมดวงจ่ายเงินแล้วก็เดินออกจากร้านโดยมีเด็กยกของตามมาส่งขึ้นรถให้ แต่พอเขาขับรถออกมา สมดวงเชื่อว่าเขามองเห็นถ้าแก่อ้วนเดินอยู่หลังร้านและแอบหลบเมื่อเห็นรถเขาแล้ว ทำให้สมดวงนึกประหลาดใจยิ่งขึ้น

ถ้าแก่อ้วนทำท่าเหมือนทำความผิดอะไรสักอย่าง ถึงต้องคอยหลบหน้าเขาเช่นนี้

สมดวงครุ่นคิดมาตลอดทางแต่พอกลับถึงบ้านก็ยิ่งแปลกใจเมื่อแลเห็น

รถแวนของก้องจอดอยู่ เขาก้าวลงจากรถ วางถุงเมล็ดพันธุ์ลงบนแคร่ใต้ต้นไม้หน้าบ้านแต่ยังไม่เอาของอื่นลงจากรถบะท่ายแล้วเดินขึ้นบันไดเรือน ได้ยินเสียงก้องคุยไปหัวเราะไปเสียงดังประสานกันกับเสียงของตาชม

พอสมดวงโผล่พ้นบันไดตาชมก็หันมาพอดี

“มาพอดีไอ้ดวง” พอกวักมือเรียก สมดวงจึงเดินเข้าไปนั่ง เฝิงสังเกตว่านอกจากก้องแล้ว แยกวันนี้ยังมีผู้ชายผิวคล้ำๆ หัวหยิกนั่งก้มหน้าอยู่ใกล้ๆ อีกคนหนึ่ง ก้องแนะนำว่าชื่อสละ

“มันเป็นเจ้าของเบอร์โทรศัพท์ที่โทร.มาขู่มึงเรื่องผัก” ก้องอธิบาย

สมดวงซึ่งตามองหน้าสละ เขาก็บสละไม่เคยรู้จักกัน ทำไมต้องเล่นงานเขาด้วย

“บอกซิว่าทำไมต้องโทร.มาแกลั้งกู” สมดวงตะคอกถามอย่างมีโมโห เขาเสียหายเรื่องผักไปไม่น้อยเพราะการกระทำของชายคนนี้ แต่ฝ่ายนั้นยังนิ่งเงิบตาชมเห็นเช่นนั้นเลยส่ายหัวว่า

“บอกเขาไปสิว่าเรื่องมันเป็นไง”

นั่นเองสละจึงค่อยเปิดปาก

“เค้าแก่อ้วนจ้ำงผมให้โทร.หาพี่วันละสองสามครั้ง แล้วก็ไปปล่อยข่าวในตลาดให้คนอื่นได้ยิน ผมเป็นหนี้เขาอยู่ สั่งให้ทำก็ต้องทำ” เขาพูดคล้ายจะขอความเห็นใจแต่สมดวงนี่ก็อยากจะทำหน้าตาๆ นั้นสักหมัดแก้มโห

“ทำไมเค้าแก่อ้วนแบบนั้น” เขาขมเสียงถามออกไป

“ก็เพราะระบบรวมตัวกันขายผักอย่างที่มึงทำอยู่นะ มันทำให้พวกพ่อค้ากลัว ลังก็กลัวด้วย ถึงตอนนี้มึงจะแค่ขายผักปลอดสารพิษ คนละตลาดกับที่มีมันรับซื้ออยู่ แต่ถ้าคนเห็นดีตามึงแล้วหันมาทำตามกันเยอะขึ้น มันก็ขายยาฆ่าแมลงขายปุ๋ยเคมีไม่ได้ แต่ก่อนเค้าแก่อ้วนมันกำหนดราคารับซื้อผักได้ ถึงตอนนี้เริ่มไม่มั่นใจ ถึงต้องให้คนไปปล่อยข่าวให้เจ๊ง พวกมึงจะได้เลิกทำแล้วทุกอย่างก็จะกลับมาเหมือนเดิม” ก้องอธิบายแทนอย่างยืดยาว

มิน่าเล่า...สมดวงนึกภาพเก่าแก่อันที่หลบเข้าหลังร้านตอนเขาไปถึงขึ้นมาทันที ทุกคำตอบมันอยู่ในตัวเองแล้วโดยที่เขาไม่ต้องหารายละเอียดมากไปกว่านี้

“คราวนี้มึงเชื่อหรือยังว่าไอ้ก้องไม่เกี่ยว” เสียงตาชมดังขึ้นมาเมื่อเห็นลูกชายนั่งเงียบ สมดวงเมื่อได้ยินเช่นนั้นก็ล้าพอมเหมือนกันที่จะหันไปขอโทษก้อง

“ขอโทษด้วยที่เข้าใจมึงผิดไป”

อีกฝ่ายยิ้มนิดๆ มุมปากอย่างมีมาดตามเคย

“ไม่เป็นไร กูไม่ถือ” ก้องตอบง่ายๆ ก่อนจะลุกขึ้นยืน สะใจที่สมดวงไม่สามารถตอบโต้ได้เหมือนเคย “มึงเข้าใจก็ดีแล้ว จะได้ไม่มาด่ากูอีก กูกลับก่อนละ มึงงานต้องทำ...”

เขาลาตาชมแล้วหันไปพยักหน้าเรียกสละให้ลูกตามลงเรือนไป ตาชมเดินตามไปหยุดส่งที่หน้าบ้านใดก่อนจะกลับเข้ามานั่งคุยกับสมดวงที่ดูยังไม่หายมีนง

“ไหนพอบอกฉันทีซิว่า มาไงไปไง ไอ้ก้องถึงไปสืบมาได้ว่าเป็นไอ้สละ แน่ใจหรือว่าเป็นมัน”

สมดวงถามออกไปด้วยความรู้สึกเหมือนคนเพิ่งฟื้นจากสลบ ไม่รู้ทิศเหนือทิศใต้ เขายังนึกถึงรอยยิ้มและแววตาสะใจของก้องเมื่อครู่ก่อน อยากจะโมโหแต่ก้องเพิ่งช่วยเขาก็เลยโมโหไม่ลง

ตาชมได้ที่ยิ้มจมนมองเห็นฟันปลอมเรียงเรียบอยู่ในปาก ก่อนตอบว่า

“ไม่ยากอะไร...พอกี้แค่เล่าเรื่องให้เพื่อนในโซเซียลฟัง เขาเป็นนักสืบโซเซียลพอได้เบอร์โทร.แป็บเดียวก็ส่งอินบ็อกมาให้พ่อแล้ว ทั้งชื่อทั้งที่อยู่ พอกี้อินบ็อกส่งต่อไปให้ไอ้ก้องถามมันว่ารู้จักคนนี้ไหม ที่อยู่มันคนจังหวัดนี้ ไอ้ก้องมันกว้างขวางอยู่ตามเรื่องสองวันก็จบ”

ตาชมเล่าเป็นฉากๆ อย่างสนุกสนานและภูมิใจในความรอบรู้โลกโซเซียลออนไลน์ที่มีมากกว่าลูกชายด้วยซ้ำ

สมดวงมึน เห็นทีว่าก้องยอมช่วยเพราะต้องการเอาคืนเขานี่เอง

“พอกับไอ้ก้องเป็นเพื่อนกันในเฟซบุ๊กด้วยหรือไง”

“เออซีวะ” ตาชมรับคำด้วยรอยยิ้ม “พ้อมีเพื่อนทั้งกลุ่มเฟซบุ๊ก กลุ่มไลน์ เสียแต่กลุ่มไลน์มันชอบส่งดอกไม้สีตามวันกัน พ่อเบ้อ...เลยไม่ค่อยได้เล่น” เขาเล่า ขำๆ

สมดวงยังคงคาใจ ชักต่อว่า

“คุยกันในเฟซนานแล้วหรือ”

“นานแล้ว ถึงบอกมึงว่าต้องหัดเชื่อใจคนอื่นที่เห็นต่างว่าเขาก็มีมุมดีด้วย เหมือนกัน...พ่อไม่เห็นด้วยกับเรื่องที่มีนทำ แต่ไม่ได้แปลว่าต้องเกลียดมัน” ตอนท้าย เขามองหน้าลูกชายพูดต่อไปว่า

“คนเรานะเว้ย มันอยู่กันไม่กินร้อยปีหรอก มึงจะเกลียดไปทำไมวะ ลอง คุยกันดู ยอมรับว่ามันก็เป็นของมันแบบนี้แหละ มึงเปลี่ยนมันไม่ได้หรอก มีแต่มึงที่ จะต้องเปลี่ยนการมองของมึงซะใหม่...คบหากันไว้ดีกว่าทะเลาะกัน มีเรื่องก็ค่อยๆ คุยกัน มีเพื่อนมากหนทางก็ยิ่งมากเข้าไปอีก เชื่อพ่อเถอะ”

เขาทอดเสียงตามองลูกชายด้วยแสงตานุ่มนวล

เป็นครั้งแรกที่สมดวงฟังพ่อเจิบๆ โดยไม่ค้าน ก่อนจะเหลียวไปมองตุลาน หน้าบ้านที่รถของก้องเพิ่งขับจากไป รู้สึกสมองโล่งเบาขึ้นมาทันที

นายหน้ากับที่ดินบนดวงจันทร์

รติธรรณ ใจท้าว

เรื่องราวแปลกประหลาดของผมกับพ่อเกิดขึ้นกลางฤดูร้อนของปีที่ร้อนที่สุดปีหนึ่ง มันเริ่มต้นจากการมาถึงของชายหนุ่มท่าทางดีในสูทสีดำกับรถเก๋งสีดำของเขา

ลมร้อนกลางเดือนเมษายนโอบผ่านหน้าดินเบาๆ แต่ทำให้ฝุ่นธุลีจำนวนมากปลิวฟุ้งขึ้นไปในอากาศ ใบบไม้สีน้ำตาลแห้งกรอบบนพื้นถูกกระแสมลล็กไล่ให้หมุนวนไปมาอย่างไม่เต็มใจ

ชายหนุ่มร่างกำยำในสูทสีดำราคาแพงก้าวลงจากรถหรูสีดำสนิท เขายืนมองรอบตัวอยู่ครู่หนึ่ง ไม่มีอะไรในบริเวณนั้นที่สามารถเข้ากันได้แม้เพียงอย่างเดียว ที่นั่นเป็นทุ่งนารกร้างจากการทำกินมาช้านาน พื้นดินแห้งเป็นแผ่นลอกถ่อนน้ำในหนองแห้งขอดไร้ร่องรอยของสิ่งมีชีวิตใดๆ อาศัยมาแรมปี

ชายหนุ่มก้าวเดินอย่างรวดเร็วราวกับจะรีบหนีให้พ้นจากเปลวแดดที่ร้อนระอุ ฝุ่นจากพื้นดินที่ขาดน้ำฟุ้งกระจายเกาะรองเท้าหนังที่ขัดไว้นจนเงาวับ เขาหยุดยืนที่หน้าบ้านหลังหนึ่ง เลนส์แว่นกันแดดยี่ห้อดังสะท้อนภาพบ้านใต้ถุนสูง

ตัวบ้านสร้างจากไม้สีซีดเก่า สภาพโหย้ยจวนพังมีพั้งแหล่ รอบบ้านเป็นดงหญ้ารกชั้น
ท่วมหัว

การมาถึงของชายแปลกหน้าทำให้เสียงเอะอะของผู้คนที่ชุมนุมอยู่ใต้ถุน
บ้านเงียบลง สายตากว่าสิบคู่มองตรงมายังเขาด้วยความแปลกใจ และนั่นคือครั้งแรก
ที่ผมได้พบเขา

“พ่อหนุ่มหลงทางมารี” พ่อของผมร้องถาม พลังแกะผ้าขาวม้าที่คาดพุง
มาพาดไหล่

ชายคนดังกล่าวสังเกตกลุ่มคนที่อยู่เบื้องหน้าอันประกอบด้วยชายหลายวัย
ปะปนกัน ตั้งแต่เด็กหนุ่มรุ่นกระต๊ออย่างผมจนถึงชายสูงวัยอย่างพ่อของผม

“ที่นี่คือบ้านดอนสักทองหรือเปล่าครับคุณลุง” ชายหนุ่มเอ่ยถามอย่าง
สุภาพ เสียงของเขานุ่มนวลและแผ่อำนาจอย่างแปลกประหลาด

ชาวบ้านพยักพืดให้พ่อของผมตอบ พ่อจึงก้าวออกมาอย่างเสียไม่ได้ เผย
ให้เห็นโตะที่ปูผ้าไว้อย่างหยาบๆ ด้านหลังพวกเรา

“ชาย ที่นี่คือบ้านดอนสักทอง พ่อหนุ่มมีธุระอะไรละ” พ่อเท้าสะเอวถาม
ผมเสียแปลบเมื่อเขามองไปทางด้านหลังของพวกเรา เขาคงรู้แล้วว่าพวก
เรากำลังทำอะไรกันอยู่ แม้ว่าการพนันจะเป็นเรื่องผิดกฎหมาย แต่กระแสนของ
กฎหมายสำหรับชนบทที่ห่างไกลเช่นนี้ มันตืดๆ ดิบๆ มาถึงบ้างไม่ถึงบ้างเหมือน
กระแสไฟฟ้าที่มาถึงที่นี่ ดังนั้นชาวบ้านจึงใช้ชีวิตกันไปตามประสา

“ผมเป็นนายหน้า” เขากล่าวต่อไปด้วยน้ำเสียงเรียบเฉย ราวกับว่าไม่ได้
ใส่ใจต่อสิ่งที่พบเห็นตรงหน้า

“คุณมาหาซื้อที่ดินหรือ ดีเลยชาวบ้านที่นี่เขามีที่ดินเยอะแยะตั้งแต่ปู่ย่า
ตายายให้ตกกันมา อย่างผู้ใหญ่ดำนี่ แกมีที่ดินเป็นร้อยไร่เชียวนะคุณ” ตาคงขึ้นมา
ประจําหมู่บ้านให้ข้อมูลกลางบู้ปากมาทางพ่อของผม ผมสังเกตเห็นพ่อก้มอ้อมอย่าง
ภูมิใจนิดๆ ก่อนจะเอ่ยปากกับชายแปลกหน้าคนนั้น

“เข้ามานั่งก่อนสิคุณ” พ่อเลื่อนสารพัดของบนแคร่ออกเพื่อให้ชายหนุ่มมีที่นั่ง

“ที่ดินที่นี่ถูกเหมือนเหมือนกาบหมาก ว่าแต่คุณจะไปทำอะไรเล่าครับ ดินมันแข็งเหมือนหัวโจรปลูกอะไรก็ไม่ขึ้น น้ำท่าก็ไม่ดีฝนไม่ตกมาเป็นปีแล้ว หนองใหญ่กลางหมู่บ้านนั้นก็ขาดน้ำมานานโซแล้วละ”

“ผมไม่ได้มาซื้อที่ดิน แต่ผมมีที่ดินมาขาย” เกิดความเงียบขึ้นครู่ใหญ่ใน หมู่พวกเรา

“ล้อเล่นรีเปล่าคุณ มาขายที่กับพวกเราก็กเหมือนเอาควายไปกินน้ำในหนอง แห่ง มันจะเป็นไปได้ยังไงเล่า” คำพูดของไอ้สันต์เพื่อนสนิทของผมทำเอาพวกผม หัวเราะครืน หลายคนส่ายหน้ากับคำพูดของชายหนุ่มผู้นั้น แต่นายหน้าหนุ่มยังคง มีสีหน้าว่างเฉยไม่สนใจต่อปฏิกริยาของชาวบ้านแต่อย่างใด

“ที่ดินที่ผมมาเสนอขายนี้ เป็นโครงการใหญ่ที่ต้องการขายที่ดินเป็นจำนวนมาก ในราคาที่ถูกที่สุดอย่างที่ไม่สามารถหาซื้อจากที่ไหนบนโลกนี้ได้”

พวกผมยิงหัวเราะกับคำโฆษณาชวนเชื่อของนายหน้าที่ดินคนนั้น ถึงแม้ว่า พวกผมจะอยู่ในชนบทที่ห่างไกล แต่อย่างไรเสียพวกผมก็ได้รับการศึกษาตามที่ รัฐกำหนดไว้อย่างสมบูรณ์ ไอ้ที่จะมาหลอกลวงกันนั้นคงไม่ได้กินพวกผมหรอก

“เอาล่ะพ่อหนุ่ม อยากรู้ก็อุตส่าห์ขับรถมาจนถึงนี้ ลองบอกมาซิว่าที่ดินที่ขาย อยู่ตรงไหนกัน” ผมรู้ว่าพ่อคงไม่เชื่อนายหน้าคนนั้น แต่เ็นเมื่อท่านเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ ของที่นี่ครั้งจะให้ไล่เขาไปคงไม่งามนัก

“ผมขายที่ดินบนดวงจันทร์ครับ” เกิดความเงียบขึ้นอีตใจหนึ่ง ก่อนเสียง หัวเราะอีกครืนใหญ่จะระเบิดขึ้น ผมกับไอ้สันต์หัวเราะจนตัวงอ สมาชิกคนอื่นๆ ไม่ต้องพูดถึงบางคนถึงกับหัวเราะจนน้ำหูกน้ำตาไหล

“นี่คุณ ถ้าจะมาหลอกกันง่ายๆ อย่างนี้ ผมว่าคุณกลับไปดีกว่า ก่อนที่ผม จะแจ้งตำรวจมาจับคุณ” ผมพูดไปกลั้นหัวเราะไป มิฉฉาชีพสมัยนี้ไม่แยบยลเอา ชะเลย หากจะหลอกกันซึ่งหน้าอย่างนี้เอาปืนมาปล้นกันเลยดีกว่า

“ช่วยๆ ให้อัตินพูดถูก กลับไปซะเถอะคุณ” ชาวบ้านส่วนใหญ่สนับสนุนผม อันที่จริงแล้วชาวบ้านเหล่านี้มักจะเห็นพ้องกับความคิดของพ่อและผมอยู่เสมอ ทั้งนี้ไม่ใช่เหตุผลอื่นใดนอกเสียจากว่าพ่อเป็นผู้ใหญ่บ้าน และผมเป็นคนที่ยกสูงที่สุดในหมู่บ้านดอนสักทองแห่งนี้ ผมจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนประจำอำเภอ และผมควรได้เรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยแต่พ่อผนแล้งติดต่อกันหลายปีทำให้ข้าวในนาไม่ให้ผล พ่อจึงไม่มีเงินส่งผมเรียนต่อ ผมจำต้องออกมาช่วยทำงานเล็กๆ น้อยๆ เพื่อหาเงินมาประทังครอบครัวและเก็บเงินไว้สำหรับเข้าเรียนอีกครั้ง แต่นี่ก็ย่างเข้าปีที่สองแล้ว พวกเรายังไม่มีเงินพอให้ผมได้กลับไปเรียนต่อเลย

“ผมไม่ได้บังคับทุกคนนะครับ แค่ฟังข้อเสนอก่อนจะได้ไม่เสียใจทีหลัง” ชายหนุ่มยังคงพูดต่อไปอย่างไม่สะทกสะท้าน

“ในอนาคต ที่ดินบนโลกนี้จะไม่สามารถทำกินได้ เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์หมดไปจากการกระทำของเราเองที่ใช้ทรัพยากรอย่างไม่ถูกต้อง คุณหมู่บ้านของพวกคุณเป็นตัวอย่างก็ได้” เกิดความเงิบงันขึ้น เพราะสิ่งที่นายหน้าพูดนั้นส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของพวกเราทุกคน ก่อนหน้านั้นหมู่บ้านของเราถือว่าเป็นหมู่บ้านที่ทำนาได้มากที่สุดในจังหวัดนี้เลยก็ว่าได้ แต่เพื่อให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น ชาวบ้านเลยใช้ทั้งปุ๋ยและยาฆ่าแมลงอย่างหนัก โดยไม่สนใจค่าตกเดือนของเกษตรกรอำเภอ ในที่สุดเมื่อหลายปีก่อนข้าวของเราก็ออกรวงน้อยลง แม้จะใส่ปุ๋ยอย่างไรก็ไม่เป็นผล ชาวบ้านจึงแก้ปัญหาโดยการตัดป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่ทำนาให้มากขึ้น แต่อย่างไรเสียผลผลิตก็ไม่มากเท่าที่ต้องการ แม้ว่าพื้นที่นาจะมากขึ้นก็ตาม สุดท้ายผนก็หยุดตก พวกเราเลยต้องหยุดทำนา และผมต้องหยุดเรียนหนังสือ

“ทางรัฐบาลพยายามแก้ปัญหาหนี้ เลยกปล่อยขายพื้นที่บนดวงจันทร์ซึ่งยังอุดมสมบูรณ์ เพื่อพวกคุณจะได้ขึ้นไปทำเกษตรบนนั่นแทน” แม้จะฟังดูเป็นเรื่องลวงโลกอย่างหน้าไม่อาย แต่วิธีการพูดของชายผู้นั้นชวนเชื่อยิ่งนัก และเมื่ออ้างถึงรัฐบาลพวกเรา ก็เริ่มฟังอย่างตั้งใจ

“ทุกประเทศทั่วโลกได้รับการจัดสรรที่ดินบนดวงจันทร์ไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับความมั่นคงทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ สำหรับประเทศไทยได้รับจัดสรรที่ดินทำกินไม่มากเท่าชาติอื่น แต่ก็ถือว่าไม่น้อยทีเดียว ที่ดินที่เปิดขายเฟสแรกนั้นถูกจับจองหมดแล้วโดยนายทุน และนี่เป็นเฟสที่สองซึ่งเราเปิดให้กับเกษตรกรเป็นหลัก เพื่อให้เกษตรกรได้ส่งผลผลิตไปปลูกบนดวงจันทร์” แล้วชายผู้นั้นก็พูดหลักการทางเศรษฐกิจ การเกษตร และอื่นๆ อีกมากมาย ผมแปลกใจว่าทำไมทุกคนรวมถึงผมยังคงนั่งตาปริบๆ ฟังชายคนนั้นพูดอยู่เป็นนาน แม้ว่าผมจะไม่เชื่อเรื่องที่เขาพูดเลย แม้เพียงคำเดียวก็ตาม

“ฟังมานาน สรุปละเลยได้ไหมว่าที่ดินที่ว้านจะขายเท่าไร” ตาเพียนชายชราอีกคนในหมู่บ้านถามขึ้นในที่ที่สุด

“อย่างที่บอกไปว่าเราตั้งใจขายให้เกษตรกร เพื่อให้เปลี่ยนพื้นที่ว่างเปล่าบนดวงจันทร์ให้กลายเป็นพื้นที่ทำกิน ดังนั้นเราจึงขายที่ดินเฟสนี้ให้เกษตรกรในราคาที่ถูกลงกว่าเฟสที่แล้ว”

“แล้วมันเท่าไรกันล่ะ ฉันทรอฟังอยู่” ตาคงขยับเข้ามาใกล้กว่าเดิม

“เราขายเพียงแค่วัสดุสามร้อยบาทเท่านั้นครับ” เสียงอ้ออึ้งดังขึ้นแทบทันทีที่ชายผู้นั้นบอกราคา ผมนึกในใจว่าใครจะยอมซื้อที่ดินที่พวกเราไม่มีวันเข้าไปอยู่อาศัยได้แม้ในความฝันก็ตาม

“แล้วถ้าสมมติว่าพวกฉันซื้อที่ดินนั้น แล้วพวกฉันจะเอาพืชผักขึ้นไปปลูกบนดวงจันทร์ได้อย่างไรเล่า” ทุกคนพยักหน้าหงึกหงักเห็นด้วยกับคำถามของพ่อ

“อันนี้ผู้ใหญ่ไม่ต้องกังวลครับ เพราะทางเราจะจัดการให้ทุกอย่าง เพียงแค่ทุกคนปลูกข้าวในนาของตัวเอง จากนั้นนำผลผลิตที่ได้ไปขายให้กับโรงสีข้าวที่รับซื้อข้าวให้กับรัฐบาลตามปกติ โดยให้แต่ละคนเขียนหมายเลขโฉนดที่ดินบนดวงจันทร์ไว้บนกระสอบข้าว แล้วทางเราจะนำเมล็ดข้าวเหล่านั้นไปปลูกให้ในที่ดินของแต่ละคนอย่างเรียบร้อย พอครบสามปีผมจะนำเงินจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตบนดวงจันทร์มาคืนให้กับทุกคนครับ”

“เราจะรู้ได้อย่างไรล่ะว่าข้าวของเราถูกปลูกบนดวงจันทร์แล้วจริงๆ” ผมถามขึ้นอย่างเหลืออด

“ไม่ต้องห่วงครับ ทุกคนสามารถดูแปลงนาของตนเองได้จากที่นี่” แล้วนายหน้าคนนั้นก็ควักเอกสารอันหนึ่งออกมาจากกระเป๋า มันเป็นกล้องส่องทางไกลชนิดสองตาที่พบเห็นได้ทั่วไป

“เราจะแจกกล้องส่องทางไกลให้เจ้าของที่ดินทุกคน เมื่อทางเราปลูกข้าวเรียบร้อยแล้วทุกคนจะสามารถดูการเจริญเติบโตของต้นข้าวในแปลงนาได้จากกล้องอันนี้ โดยเฉพาะในคืนที่พระจันทร์เต็มดวงหากใช้กล้องนี้ดูไปยังผิวของดวงจันทร์ทุกคนจะเห็นต้นข้าวสีเขียวขจีเติบโตอยู่บนนั้น” หลายคนรับกล้องไปผลัดกันส่องดู

“เราคงไม่เอาด้วยนะผู้ใหญ่ โทกหกกันเห็นๆ ถ้าเมียรู้รับรองถูกด่ายับ” ตาเพียนเป็นคนแรกที่เสนอความคิดของตนเอง มันทำให้คนอื่นๆ พลอยเห็นพ้องต้องกันไปด้วย

“แม่ฉันคงตาเป็นกระบุงเหมือนกัน ฉันไม่เอาด้วยหรอก” ไอ้สันต์เสริมความคิดของมัน

“ฉันขอซื้อ” ทุกคนหันไปมองทางต้นเสียงพร้อมกัน ตาคงควักเงินจากชายพกวางลงบนโต๊ะ

“วันนี้ฉันชนะไปถั่วมา ฉันซื้อไฉ่กั๊วพะกั๊วพะกั๊ว” ทุกคนส่งเสียงอื้ออึงอีกครั้งเพื่อห้ามปรามตาคง

“ไอ้คง เอ็งเก็บเงินไว้ให้เมียซื้อข้าวกับปลาไม้ตีกวारी” ตาเพียนออกความเห็น

“ไอ้ฉันมันคนขี้เมาไปวันๆ คิดมาตั้งนานนมแล้วว่าจะกลับเนื้อกลับตัวทำมาหากินแต่ยังไม่มีโอกาสซักที เอาแต่เล่นถั่วเล่นโปไปเรื่อย เห็นที่วันนี้คงเป็นวันที่ฉันจะได้ทำอะไรเป็นเรื่องเป็นราวบ้างแล้วละ” ทุกคนนั่งเงียบฟังความคิดของตาคงขี้เมา

“ถ้าต้นข้าวของฉันมันไปโตบนดวงจันทร์ได้จริงก็คงดี ไอ้โลกนี้มันก็หอมช่อ ผุพังลงทุกวัน น้ำท่าดินดอนก็ไม่เหมาะไม่สมจะทำกินอีกต่อไปแล้ว ถ้าวันหนึ่ง ลูกหลานของเราขึ้นไปอยู่บนดวงจันทร์จริงๆ มันจะได้มีข้าวไว้กินนะพี่ผู้ใหญ่” ตาคง สบตาพี่น้องนาน

“แล้วถ้าไอ้หนุ่มนี้มันหลอกเอ็งเล่าตาคง” พ่อถามอย่างไม่ต้องเกรงอก เกรงใจใครแล้ว คงด้วยสงสารตาคงชี้เมาที่แกมีเงินไม่มากมายนัก หากถูกหลอกไป จะเสียใจเปล่า

“อู๊วะ พี่ผู้ใหญ่อย่างน้อยข้าวในนาที่ของฉัน ฉันปลูกเอาไปขายฉันก็ได้เงิน ที่เหลือมันจะเอาไปปลูกบนดวงจันทร์หรือไม่ก็เรื่องของพวกมันแล้วละวะ” ตาคง ตบเข้าขาดใหญ่

“แล้วเงินสามร้อยละจุ” ไอ้สันต์ถามด้วยความหวังโย

“ก็คิดว่ากูซื้อไอ้กลองนั่น ถ้าสองนาบนดวงจันทร์ไม่เห็นก็เอาไว้ส่งอิพวก สาวๆ อาบน้ำที่ทาน้ำจะเป็นไรไป” แล้วตาคงก็หัวเราะลั่น ทำเอาพวกเราแอบอด ยิ้มไม่ได้

“เฮ้อ เอาเงินไป แล้วฉันต้องทำยังไงบ้างวะ” ตาคงยัดเงินใส่มีอนายหน้า

“คุณลุงซื้อในสัญญา แล้วเลือกที่ดินได้เลยครับ” ชายหนุ่มกางกระดาษ ขนาดใหญ่มากแผ่นหนึ่งบนโต๊ะ ขอบของมันเลยโต๊ะทั้งสองด้านลงมา บนกระดาษ เป็นพิภพแสดงอาณาเขตพื้นที่ซึ่งถูกแบ่งออกเป็นแปลงๆ แต่ละแปลงมีหมายเลขกำกับไว้

“แปลงที่เป็นสีแดงหมายถึงมีคนซื้อไปแล้ว คุณลุงเลือกแปลงที่มีสีเขียว เท่านั้นครับ” พวกเขาจ้องมองในกระดาษแผ่นนั้น พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสีแดงเกือบหมดแล้วเหลือเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ยังเป็นสีเขียวอยู่

“แปลงนี้น่าสนใจนะครับ ติดกับที่ดินของอัยการท่านหนึ่ง ท่านเป็นคนดี มากเลยครับ” ชายหนุ่มชี้ไปยังพื้นที่สีเขียวขนาดกระจัดริดซึ่งติดกับพื้นที่สีแดงขนาดใหญ่ที่ถูกจับจองแล้ว

“เฮ้า เเอาแปลงนี้ละวะ กูจะได้มีเพื่อนบ้านเป็นอัยการกันละคราวนี้ ว่าอย่างไรละพี่ผู้ใหญ่”

พ่อจ้องกระดาษแผ่นนั้นอยู่ครู่ใหญ่ แล้วท่านก็ชี้ไปยังที่ว่างสี่เหลี่ยมหย่อมหนึ่ง พร้อมกับประกาศสั้น

“ฉันเอาตรงนี้ห้าไร” ผมอ้าปากค้างพูดอะไรไม่ออก มันเป็นเรื่องที่ไม่มีทางเป็นไปได้แน่นอน พ่อเป็นคนฉลาดรู้เท่าทันคน สมัยที่ชาวบ้านยังทำนาได้ปีละมาากๆ พ่อมักจะเป็นคนนำผลผลิตของลูกบ้านไปขายให้อยู่เสมอเพื่อป้องกันไม่ให้ถูกพ่อค้าคนกลางโกงเอาได้ แต่ครั้งพ่อทำนาไม่ได้ชีวิตของพ่อจึงเปลี่ยนไป ในช่วงแรกทุกคนให้ข้ออ้างว่าการเล่นพนันขั้นต่อนั้นเป็นไปได้เพื่อคลายทุกข์จากเรื่องนา แต่พอนานไป กลับกลายเป็นการเล่นอย่างจริงจัง และพ่อก็ตัดสินใจเปิดบ่อนมันที่บ้านซะเลย วันแรกที่รู้เรื่องผมไม่สบายใจมากจนนอนไม่หลับ พยายามเกลี้ยกล่อมพ่อให้เลิก ซึ่งพ่อรับปากว่าหากทำนาได้เมื่อไหร่จะกลับมาทำนาและเลิกเล่นการพนันทันที แต่นี่ก็ร่วมปีแล้วบ้านผมก็ยังคงเป็นแหล่งรวมชาพนันชั้นยอดประจำหมู่บ้านอยู่ไม่เว้นว้ายิ่งเวลาผ่านไปเท่าไรผมยิ่งรู้สึกว่าคุณบ้านยิ่งลืมไรลืมนา หลงลืมหน้าที่แห่งตน หลงมัวเมาอยู่กับบอบายมุขอย่างไม่ลืมหูลืมตาจนผมเองอดสูใจแทน

“ฉันเอาตรงนี้ ตรงใกล้ๆ ของไอ้คงมัน ยังไงก็จะได้คอยดูกันตอนแก่เฒ่า” พ่อกอดคอตาคงพลางหัวเราะไปพลาง ผมเห็นผู้สูงวัยสองคนไม่หัวเราะอย่างนี้มานานแล้ว

“ขนาดไอ้คงมันยังปลุกข้าวบนดวงจันทร์ได้ ผู้ใหญ่ดำอย่างกูจะกลัวอะไรวะ” พ่อหันมาพูดกับลูกบ้านคนอื่นๆ

ในขณะที่พ่อกับตาคงกำลังนั่งเขียนสัญญาและฟังการอธิบายรายละเอียดเรื่องต่างๆ อยู่ นั้น ลูกบ้านหลายคนก็เสียวๆ เคียงๆ ดูที่ดินที่เหลืออยู่พลางปรึกษาหารือกันอย่างเป็นกัງวล

“มันเหลือไม่กี่แปลงแล้วนะ ถ้ามันเป็นอย่างพ่อหนุ่มนี้ว่าจริง พวกเราจะอยู่กันอย่างไรเล่า” หลายคนเริ่มลังเล เมื่อเห็นคนอื่นๆ หยอยเลือกซื้อที่ดินกันคนละ

ไร้อะไร หลายคนกลับบ้านไปจูงลูกจูงเมียมาดูและเริ่มจับจองที่ดินบนดวงจันทร์กันเรื่อยๆ จนในที่สุดเมื่อตะวันบ่ายคล้อยทุกคนในหมู่บ้านดอนสักทองก็เป็นเจ้าของโฉนดที่ดินบนดวงจันทร์กันทุกหลังคาเรือน

ฤดูเพาะปลูกกำลังจะเริ่มขึ้นแต่ฝนก็ยังไม่ตก พวกเราต้องขายข้าวล็อตแรกให้แล้วเสร็จภายในสามปีเพื่อที่จะได้ทันกับที่ทางรัฐบาลจะเอาเมล็ดพันธุ์เหล่านั้นขึ้นไปปลูกบนดวงจันทร์ในรอบแรก ไม่อย่างนั้นต้องรออีกสามปี ชาวบ้านที่เสียเงินซื้อที่ดินแล้วก็อยากได้ส่วนแบ่งให้เร็วที่สุดจึงเป็นกังวลที่ยังไม่สามารถปลูกข้าวได้

“ได้ความว่าอย่างไรละผู้ใหญ่ เกษตรท่านแนะนำว่าอย่างไร” ชาวบ้านมารวมตัวกันที่บ้านของผมหีกครั้ง หลังจากที่พักอาศัยไปปรึกษาปัญหาเรื่องปลูกข้าวกับเกษตรอำเภอ

“ท่านว่าให้พวกเราลองปลูกถั่วก่อน ถั่วมันอายุสั้นปลูกแป๊บเดียวมันก็ให้ผล เก็บผลเสร็จก็ไถกลบไว้ใต้ดินให้เป็นปุ๋ย ทำอย่างนี้แล้วค่อยปลูกข้าว”

“ถ้ามันแต่ปลูกถั่วกันอยู่ แล้วจะปลูกข้าวทันรีผู้ใหญ่” ลูกบ้านคนหนึ่งถาม

“ฝนก็ยังไม่ตก อยากรู้เราก็ยังไม่ปลูกข้าวไม่ได้อยู่ดี ปลูกถั่วใช้น้ำน้อยกว่ามันคงรอดละวะ ลองดูกันก่อน”

หลังจากวันนั้นชาวบ้านในหมู่บ้านก็ขมิขมันปลูกถั่วกันยกใหญ่ รดน้ำพรวนดินประคบประหมกรวากับลูกโนไล่ พอถั่วอายุได้ประมาณสามเดือนชาวบ้านก็เก็บเกี่ยวไปขาย บางบ้านที่ดูแลอย่างดีสามารถเก็บผลผลิตได้เกือบสองร้อยกิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งนับว่าเป็นรายได้ที่ทำให้ชาวบ้านหน้าชื่นขึ้นได้ในรอบหลายปีมานี้

“ข้าจะเก็บเงินนี้ไว้ทำทุนปลูกข้าว ข้าว่าจะส่งข้าวสักยี่สิบเกวียนขึ้นไปปลูกบนดวงจันทร์ให้ได้” ใจสันต์คลี่เงินจากการขายถั่วอวดผม

“แล้วแก่ละไอ้ดิน ได้เงินแล้วจะทำอะไร”

ผมไม่ยอมยกผืนให้มาก เพราะอย่างไรเสียความคลั่งคลงใจของผมหากยังคงอยู่ ชายผู้นั้นเป็นใครกันแน่ เรื่องที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านของผมเป็นเรื่องจริงหรือเรื่องหลอกลวง ผมเฝ้าถามตัวเองทุกวี่วันแต่ไม่เคยได้รับคำตอบสักที

เรื่องดีเรื่องหนึ่งเกิดจากความกลัวของพ่อซึ่งคิดว่าดินที่เสื่อมโทรมมานาน อาจทำให้ได้ข้าวไม่มากพอ จึงชักชวนชาวบ้านเร่งปลูกพืชตามคันนาและที่ดินรกร้าง รอบบริเวณ ผมไม่แน่ใจว่ามีใครสังเกตหรือไม่ว่าตอนนี้ทั้งพ่อและชาวบ้านรุ่นวัยอยู่กับกรเตรียมปลูกข้าวจนไม่มีเวลาว่างมาเล่นถั่วไปกันอีกแล้ว บ่อนที่บ้านของผมจึง ปิดไปโดยปริยาย และในเมื่อทุกคนกำลังจะลืมนั่น ผมจึงช่วยกำจัดหลักฐานสุดท้าย ของความทรงจำอันยอดเยี่ยม โดยในวันหนึ่งผมแอบเอาโต๊ะและอุปกรณ์การพนันที่ คลุมผ้าไว้ใต้ถุนบ้านไปย่อยเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยก่อนจะนำไปทำเป็นเชื้อไฟไถ่ยิงให้ ไอ้ชาวลูกวัวตัวใหม่ของผม คินนั้นเมื่อพ่อกลับบ้านและไม่ซักถามอะไรผมจึงเฉยเสีย

ฝนแรกตกหลังจากนั้นไม่นาน เม็ดฝนที่ตกแทรกแผ่นดินซึ่งแห้งแล้ง มายาวนานทำให้ความร้อนที่สะสมคุกรุ่นขึ้นมาในอากาศ ส่งผลให้อบอ้าวไปทั่ว แต่ ไม่นานความอบอ้วนนั้นก็ถูกแทนที่ด้วยความชุ่มเย็นจากพรของพระพิรุณ

ชาวบ้านเฮลละโลร้องรำเป็นการใหญ่เพราะนั่นหมายถึงฤดูเพาะปลูกได้เริ่ม ขึ้นแล้ว พวกเราเริ่มไถพรวนดินรอคอยการเพาะปลูกและความหวังที่จะมาถึง

เช้าวันพีชมงคลรายการโทรทัศน์ถ่ายทอดสดพระราชพิธีจรดพระนังคัล แรกนาขวัญ พวกเราก็มลกราบพื้นดินขอขมาพระแม่ธรณี พระแม่คงคา และพระ แม่โพสพที่ละเลยไม่ทำหน้าที่ของพวกเรามาช้านาน พ่อของผมเริ่มหว่านเมล็ดข้าว ลงในนา ผมยืนมองท่านพลางปาดน้ำตาไปพลาง นานแค่นั้นแล้วหนอที่ผมไม่เห็น ภาพนี้ เราทำการเกษตรอย่างไม่ต้องจนเกิดความเสียหายแล้วพาลพาโลโทษด่า เทวดาที่ทำให้พวกเราอดอยาก วันนี้พ่อกลับมาทำนาอีกครั้งจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม แต่นั่นทำให้ผมซาบซึ้งใจนักที่เห็นแผ่นดินกลับมาอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง

กว่าผมและพ่อจะหว่านข้าวเสร็จก็เย็นย่ำมากแล้ว ตกค่ำหลังจากอาบน้ำ จนตัวเย็นจึงลงมือตั้งวงกินข้าวกันที่ระเบียงบ้าน ดวงจันทร์คืนนี้สวยงาม พ่อนั่งเหม่ มองอยู่เนิ่นนาน

“เอ็งว่าต้นข้าวของเรานั้นจะชอบดินบนดวงจันทร์หรือเปล่าวะ”

ผมแหงนดวงจันทร์ตามท่าน แม้ว่าในใจจะเชื่อเต็มร้อยว่าฟอดินไอน้ายหน้าสิบแปดมงกุฎหลอกแต่ก็ไม่อยากขัดท่าน อยากรู้เสียเงินที่เสียไปก็ไม่ได้มากมายอะไร ถ้าแลกกับการที่พอกกลับมาทำงานอีกครั้ง ผมว่าเงินแค่นี้คุ้มค่าสำหรับผมมาก

“ไม่รู้สิพ่อ ถ้าเขาขึ้นไปดูมาแล้วว่าดี ก็คงดีละมัง” ผมตอบแบบขอไปทีเพื่อรักษาน้ำใจพ่อให้มากที่สุด

“ไม่รู้ว่าทางไปดวงจันทร์จะไกลมากไหมนะ”

“ไม่รู้สิ ผมไม่เคยไป” ผมตูดนิ้วมือที่ติดน้ำแกงอย่างเอร็ดอร่อย

“พ่อว่าคงไม่ไกลไปกว่ากรุงเทพหรอกโว้ย” พ่อหัวเราะลงลูกคอ ผมไม่เข้าใจความหมายที่พ่อซ่อนไว้ในคำพูดแต่อย่างใด ผมคิดแค่เพียงว่าการกินอาหารกับพ่อในค่ำคืนนั้นมันอร่อยที่สุดเลยทีเดียวน

หากเป็นคนต่างถิ่นเข้ามาในบ้านดอนสักของตอนนี้คงประหลาดใจที่เห็นคนในหมู่บ้านนี้มีพฤติกรรมแปลกประหลาด ในเวลากลางวันชาวบ้านที่นี่จะทำงานอย่างเอาเป็นเอาตาย คอยดูหนูดูเพลี้ยไม่ให้มาทำลายต้นข้าวอ่อนๆ ที่กำลังชูคออย่างน่ารักน่าชัง บางคนพูดคุยกับต้นข้าวเหล่านั้นราวกับพวกมันมีชีวิต และหากแอบฟังบทสนทนาของคนเหล่านั้นจะยิ่งแปลกใจใหญ่ เพราะพวกเขามักจะพูดกับต้นข้าวของเขาไม่พ่นด้วยประโยค “โตเร็วๆ นะลูกแล้วจะได้ไปอยู่บนดวงจันทร์” หรือ “ไปอยู่บนดวงจันทร์แล้วอย่าลืมโลกเรานะ” ตกกลางคืนชาวบ้านจะนั่งส่องดูดวงจันทร์ด้วยกล้องส่องทางไกล พลาถยืมน้อยยืมใหญ่เหมือนคนละเมอเพื่อพอกแม้ว่าผมจะเวหนากับพฤติกรรมของชาวบ้านเหล่านั้นจนเปลี้ยใจ แต่หากมองในแง่ดีจะพบว่าชาวบ้านก็ได้กลับมาทำงาน ทำหน้าที่ของตัวเองอีกครั้ง ซึ่งต่างจากก่อนนี้เหมือนหน้ามือกับหลังมือ

“พี่ผู้ใหญ่ เดือนหน้าข้าวของเราคงเกี่ยวได้แล้ว” ตาคงมาหาพ่อในคืนหนึ่ง

“จะเข้าไปขายเองหรือจะฝากกันไปเหมือนคราวก่อนๆ ละ”

“พวกเราตกลงกันว่าจะรวมกันไปขาย และให้พี่เข้าไปต่อรองมันจะได้มากกว่าแยกกันขายนะพี่” ตาคงนำข้อตกลงมาบอกพ่อ

“ได้เงินมางวดนี้ว่าจะซื้อเสื้อใหม่ให้เมียสักตัว” ตาคงแหงนมองดวงจันทร์อย่างมีความสุข

“พี่ผู้ใหญ่ว่าไอ้นายหนำนั่นจะโกหกเราหรือเปล่า”

ผมไม่ได้ยืนยันว่าพ่อตอบว่าอะไร แต่ทั้งคู่ต่างหัวเราะอย่างมีความสุข สำหรับผมเสียงหัวเราะเหล่านี้มีความหมายอย่างที่สุด เพราะมันไม่มีในบ้านดอนสักทองมานานแล้ว จนกระทั่งชายปริศนาผู้นั้นนำเรื่องแปลกประหลาดเข้ามาในหมู่บ้านของผม จะด้วยเหตุใดก็ตามความเกลียดชังที่ผมมีต่อชายผู้นั้นก็น้อยลงทุกครั้งที่ผมได้ยินเสียงหัวเราะของชาวบ้าน หรือได้ยินเสียงเสียดสีกันของธนบัตรในกระเป๋ากางเกงของผม เรื่องที่ดูเหมือนนิทานหลอกเด็กของชายผู้นั้นนำมาซึ่งความหวังในรูปแบบที่แปลกประหลาดของชาวบ้านที่นี่

สายลมโฉบผ่านรวงข้าวสีทองอย่างแผ่วเบาเหมือนจุมพิต คืนนี้พระจันทร์เต็มดวงจึงยากนักที่จะมองหาดาวสักดวงเพื่อถามไถ่ ทุ่งนาในหมู่บ้านดอนสักทองของเราวันนี้เหลือร่องร่ำอย่างถ้วนทั่วด้วยสีของรวงข้าวที่กำลังสุก เสียงเสียดดังแว่วมาจากหนองน้ำที่เต็มปริ่ม ที่ดินว่างเปล่าแต่เดิมนับตั้งแต่วันนี้ไปด้วยป่าสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน กล้องส่องทางไกลหลายอันแขวนอยู่บนกิ่งไม้ใหญ่อย่างไม่มีใสบาง เวลาล่องเลยผ่านมานานเกือบสามปีแล้วตั้งแต่ชายหนุ่มผู้นั้นปรากฏตัวในหมู่บ้านของเราหลายคนเลิกมองดวงจันทร์และหันมาทำนาอย่างแข็งขันด้วยเชื่อว่าตนเองถูกขายดังกล่าวหลอกลวง ชาวบ้านเหล่านั้นเชื่อว่าเงินที่ได้จากการทำนาในที่นาของตนมีความแน่นอนกว่าการคาดหวังเงินจากการทำนาบนดวงจันทร์ที่ไร้หลักฐาน ในขณะที่อีกหลายคนยังคงใช้กล้องส่องดูดวงจันทร์ทุกคืนเพื่อบูชาตัวเอง ซึ่งนั่นรวมถึงพ่อของผมด้วย

ผมกับพ่อนั่งอยู่ริมคันนาเช่นเดียวกับชาวบ้านอีกหลายคน ปีนี้เป็นปีที่ชายหนุ่มผู้ลึกลับจะต้องนำเงินจากการขายผลผลิตบนดวงจันทร์มาให้เรา ดังนั้นคนอีกจำนวนหนึ่งจึงพร้อมใจกันออกมาดูรวงข้าวของตนจากตรงนี้ว่ามันให้ผลดี

อย่างน้อยเพียงใด สามปีมานี้พวกเราขายถั่วและข้าวไปหลายครั้ง ความอุดมสมบูรณ์ทำให้พวกเราปลูกข้าวได้ถึงปีละสองครั้ง คนที่มีที่นามากสักหน่อยอย่างพ่อของผม จึงกลับมามีเงินมีทองไว้เก็บหอมรอมริบอีกครั้ง

“ปีนี้เราได้ข้าวมากโขอยู่นะ พ่อจะส่งเอ็งไปเรียนมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ” พ่อตลกกลิ้งส่องทางไกลในมือ ผมมองท่านอยู่นิ่งนานก่อนจะสวมกอดท่านและแอบเช็ดน้ำตาเพื่อไม่ให้ท่านรู้ ความหวังที่สุดของผมคือการได้เข้าไปเรียนหนังสือในกรุงเทพฯ ผมอยากเรียนเกษตรเพื่อจะได้กลับมาสอนชาวบ้านในหมู่บ้านให้ทำการเกษตรอย่างถูกวิธี คินที่พ่อบอกว่าดวงจันทร์คงไม่ไกลไปกว่ากรุงเทพฯคงหมายถึงเรื่องนี้เอง ผมจำไม่ได้ว่าบอกขอบคุณพ่อไปกี่ครั้งแต่คงมากพอ

ผมแหงนมองดวงดวงจันทร์เช่นเดียวกับที่พ่อและชาวบ้านดอนสักทองชอบทำกัน และคินนั้นเป็นครั้งแรกที่ผมตัดสินใจถามพ่อ

“พ่อมองเห็นต้นข้าวของเราบนดวงจันทร์ไหมครับ” พ่อส่งกลิ้งส่องทางไกลให้ผม แม้ว่าผมจะมีมันมาเกือบสามปีแล้ว แต่ก็ไม่เคยใช้มันเลยเพราะผมไม่เคยเชื่อเรื่องเหล่านี้ อีกทั้งไม่คิดว่ากล้องราคาถูกพวกนี้จะทำให้เรามองเห็นได้ไกลถึงดวงจันทร์หรอก

พ่อยิ้มให้ผมอย่างอ่อนโยน “เห็นสิ ต้นข้าวของเราเติบโตอย่างสวยงามอยู่บนดวงจันทร์ ลองดูสิ”

ผมค่อยๆ ยกกล้องขึ้นมาแนบตาและมองไปทางดวงจันทร์ที่ส่องแสงสว่างจ้าอยู่บนท้องฟ้า ผมจ้องมันอยู่นิ่งนานก่อนจะส่งกล้องกลับคินให้พ่อ พร้อมกับรอยยิ้มแบบเดียวกับรอยยิ้มที่พ่อมอบให้ผมเสมอมา

ในหมอก

วัฒน์ ยวงแก้ว

๑.

ปู่ครับ ผมไม่รู้ว่าปู่เคยดูหนังเรื่อง The mist จากบทประพันธ์ของ สตีเฟน คิงหรือเปล่า ผมหมายถึงหลังจากที่ปู่ตายไปแล้วหากยังวนเวียนอยู่กับ พวกเรานะ โลก ปู่อาจเคยได้ดูบ้างแล้วก็ได้ แต่ถ้าไม่ ผมจะเล่าเรื่องย่อให้ฟัง มันเป็นเรื่องราวของหมอกประหลาดจากภูเขาที่ปกคลุมเมืองๆ หนึ่ง ภายในหมอกหนาที่บั้นนั้นคือสัตว์ประหลาดยักษ์กินคน เหตุการณ์เกิดในซูเปอร์มาร์เก็ตแห่งหนึ่ง ที่ผู้คนต่างเผยแพร่เนื้อแท้แห่งตัวตนออกมาในภาวะที่หวาดกลัวและต้องเอาตัวรอด แต่โคลแม็กซ์อยู่ที่ตอนท้ายเรื่อง เมื่อพระเอกกับลูกและคนอื่นๆ อีกสามคนติดอยู่ภายในรถที่น้ำมันหมด ท่ามกลางหมอกแห่งสัตว์ประหลาดยักษ์ พวกเขาเลือกจะตาย แต่กระสุนปืนมีสี่นัด และคนห้าคน พระเอกยอมเสียสละความตายอันธรรมดาจากกระสุนเจาะศีรษะ เสียสละความเป็นมนุษย์เพื่อลั่นไกใส่ลูกของตนเองและคนอื่นที่ฝ่าฟันกันมา ยอมเสียสละรับความตายอันสยดสยองจากสัตว์ประหลาด เมื่อกระสุนในรังเพลิงว่างเปล่า เขาไม่เหลืออะไรให้สูญเสียอีกแล้ว ความตายรูปแบบไหนก็ไม่ใช

สิ่งที่น่ากลัวอีก แต่กลับเป็นว่าเสียงครืนครางที่น่ากลัวนั้นไม่ใช่สัตว์ประหลาด หากเป็นรถถังทหารที่จะมาช่วยพวกเขา ไม่สิ เพราะเหลือเขาเพียงลำพัง

หนังเรื่องนี้เว็บเข้ามาในหัวเมื่อผมจอดรถบนปากทางเข้าลานเกาะโพธิ์ ดับเครื่องยนต์ มีอากัปปลุกไม่บรรจุกะสุนเต็ม ภายนอกฝนยังกระหน่ำลงมาเป็นเหมือนหมอกสีขาวโพลนห่มคลุมรอบคันรถ และอาณาบริเวณ มองเห็นเพียงเงาของต้นโพธิ์ใหญ่คล้ายสัตว์ประหลาดยักษ์ มันยังไม่มาตามที่นัด แต่ผมรู้ว่ามันต้องมา ผมกลัวครับปู้ กลัวว่าผมจะตัดสินใจเร็วไปเหมือนตัวละครในหนังเรื่องนั้น แต่เกาะโพธิ์เป็นมากกว่าทรัพย์สินของครอบครัวเรา มันกลายเป็นศักดิ์ศรี และเป็นตัวแทนความเป็นชุมชนที่เราต้องรักษาไว้ ปู่คงคิดไม่ถึงล่ะสิว่า ถึงวันนี้ ลูกหลานของบรรดาคนที่เคยฆ่าฟันกันสมัยคอมมิวนิสต์กลับมาร่วมมือกับผมต่อสู้กับมัน เพียงเพื่อผืนแผ่นดินเล็กๆ ของเรา ที่เป็นสุสานแห่งความทรงจำ

ปู่รู้ไหม ไม่ถึงสิบปีมานี้ท้องทุ่งกลางอันกว้างใหญ่สุดลูกหูลูกตา ได้กลายเป็นสวนยางสวนปาล์มน้ำมัน และอาณาจักรโรงงานอุตสาหกรรมไปหมดแล้ว ก็ที่นาราคาถูก มันกว้านซื้อในราคาไม่กี่บาทตั้งแต่ก่อนสร้างถนน หมู่บ้านเราทำนามาแต่บรรพบุรุษ จริงอยู่ราคาข้าวไม่เคยทำให้ใครรวย แค่เพียงทำให้เราไม่ต้องซื้อข้าวกิน ส่วนกับข้าวก็มาจากในนาอันนั้นแหละเหลือเพื่อ ยังจำได้สมัยยังเด็ก ที่ปู่ตำข้าวด้วยครก กว่าจะได้สักหม้อสักถังไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ในเวลานั้นหากใครซื้อข้าวกินนี้อาจโดนนิทรวาดหลังยาวเอาได้ ชีวิตเราก็อพสุตามอัธยาศัย แต่นั่นแหละ ใครๆ ก็อยากรวย พอเห็นเงินหมื่นเงินแสน ก็นึกถึงสวนยางพาราที่ทำเงินได้ทุกวัน จึงแห่ขายกันไปซื้อที่ทางทำสวนยางพารากันเป็นทิวแถว วิธีชีวิตเราจึงเปลี่ยนแปลงไป จนใครที่กินข้าวจากนาที่ทำเองกลายเป็นคนโง่และล้าหลังไปแล้ว

แต่นั้นแค่จุดเริ่มต้นหรือปู้ หลังจากปู่ตายมีอีกหลายอย่างเกิดขึ้นอย่างที่ว่าปู่ไม่มีทางคาดถึง ผมอยากเรียกว่าสงครามเหมือนอย่างที่ปู่เคยเรียก แต่คงไม่ได้หรอก เพราะถึงตอนนี้ผมอยากบอกปู่ว่า ผมยังไม่แน่ใจเลยว่าศัตรูแท้จริงๆคือใคร

แม้กระทั่งในวันที่ผมกดโทรศัพท์หามันเพราะอับจนหนทาง ทำทนายแกม

ขอร้องมันโดยมิได้คาดหวังผลเท่าใดนักว่า ขอให้ออกมาวัดกันตัวต่อตัวอย่างที่ ลูกผู้ชายพึงทำ มันรับคำท้า มันผู้เป็นเจ้าของอาณาศมอันยิ่งใหญ่ ครอบครอง ลูกจ้างพนักงานนับพันชีวิต ขณะที่ผมมีฐานกำลังเพียงกลุ่มคนที่รู้สึกว่าการกำลังจะ สูญเสียความเป็นตัวตนของชุมชนและอยากรักษาไว้ ผมก็ยังไม่อยากเรียกว่าเป็น สงครามกับทุนนิยม มันย่อมหมาความว่าตัวมันเองก็อาจไม่ใช่ศัตรูของผมด้วย ผม รู้สึกเหมือนตัวเองอยู่ในหมอกหนาที่บดบังให้เห็นทุกอย่างเลื่อนราง

แต่มันต้องตาย

สายฝนกระหน่ำมาแล้วหลายวัน นี่ถ้าเป็นเมื่อก่อน น้ำคงหลากจากคลอง ลูกสุดท้องให้เด็กอย่างพวกเราได้ตัดต้นกล้วยล่องลำคลองกันสนุกสนาน ปูรับ ผม ยังจำได้ถึงตำนานทุ่งหลวงที่ปู่เคยเล่าให้ฟัง ว่าครั้งบรรพกาลก่อนมนุษย์จะถือกำเนิด พื้นที่แถบนี้ไม่ใช่ทุ่งนาแต่เป็นผืนป่าดิบ ญักษ์ครอบครวหนึ่งเคยครอบครองทั้งผืน ป่า จนเมื่อออกลูกหลานมามากมาย อาหารไม่เพียงพอจึงเกิดการแย่งชิงต่อสู้แบ่ง เป็นฝักฝ่าย ลูกหลานพญาแตกเป็นสองก๊กเหล่า มีเพียงลูกพญาตัวสุดท้อง ที่รัก สงบฝึกฝนการปฏิบัติธรรมจนฝึกคาถาได้เข้มขลัง ยามเมื่อสองฝ่ายเผชิญหน้ากัน กลายเป็นสงครามญักษ์ขนาดมหึมาเท่ารถไฟนับร้อยตัวกวดรัดพัดกันเป็นพัลวัน ผืนป่าใหญ่จึงราพณาสุรกลายเป็นพื้นที่ลุ่มโล่ง โดยมีลูกสุดท้องของพญาตัวเดียว ที่ขีดตัวอยู่กลางสงครามโดยไม่ได้ต่อสู้ เขาเห็นวงศาคณาญาติเช่นฆ่ากันอย่าง อนาถใจจนไม่อาจทนทนได้ จึงร้ายคาถาสาปงูทุกตัวให้กลายเป็นภูเขาหินขดรัดกัน อยู่ข้างสมรภูมิล่อง ที่ต่อมากลายเป็นผืนนาแห่งทุ่งหลวง

ส่วนพื้นที่ขีดตัวของงูจอมขมังเวทย์ก็คือพื้นที่เดียวที่เป็นเนินอยู่ในปัจจุบัน เรียกกันว่า เกาะโพธิ์ หลังจากบรรดาญาติพี่น้องของตนกลายเป็นภูเขา งูตัวสุดท้าย จึงร้ายคาถากลายร่างตัวเองเป็นลำคลองไหลจากเทือกเขา ผ่านกลางสมรภูมิการ ต่อสู้ครั้งใหญ่ จึงมีชื่อเรียกว่า คลองลูกสุดท้อง

แน่นอนว่าสิ่งที่ผู้คนบ้านเรากำลังต่อสู้เพื่อรักษาพื้นที่สามไร่นี้ไว้ไม่ใช่เพราะ มันเป็นที่ขีดตัวของญักษ์ในตำนานแต่อย่างใด แต่เพราะหากปล่อยให้มันครอบครอง

ผืนดินแปลงนี้เท่ากับว่ามันสามารถขีดเส้นรอบวงพื้นที่อันกว้างใหญ่ให้อยู่ภายใต้การ
ครอบครองของมัน แต่ตราบที่ดินผืนนี้ยังอยู่ ถนนเล็กๆ ที่ทอดเชื่อมออกไปเป็นทาง
จำเป็นก็จะยังอยู่ เป็นเส้นใยบางๆ แห่งการครอบครองที่บ่งบอกว่า อย่างน้อยที่ดิน
ผืนใตักี้ไม่ได้เป็นของคนมันทั้งหมด

แต่เนี่ยเพียงเหตุผลหนึ่งในหลายๆ เหตุผลหรือหกครั้งปู เรื่องราวหลังจาก
ปูตายมีมากมายจนทำให้ผมไม่อาจสรุปว่าสิ่งเหล่านี้คือสงคราม โดยเฉพาะเรื่องราว
ของพ่อ ออ...ปูรู้หรือยังว่าพ่อหายไป ตายไปในสิ่งที่ปูอาจเรียกว่าสงคราม ความจริง
อีกอย่างที่ปูควรรู้ก็คือถึงปู่จะมองว่าพ่อเป็นพวกเห็นแก่ตัวและไร้อุดมการณ์อย่างไร
แต่ผมก็อยากบอกว่า พ่อฉันแหละที่เป็นคนแบกร่างปูไปเผา ไม่ใช่พวกปลาไหลมัน
กินศพ

ผมไม่เคยลืมวันที่ปู่กับพ่อทะเลาะกัน ปู่ด่าพ่อว่าไอ้ซี้ชลาด ต้องคอยเสียดิน
ฝ่ายทางการ ที่วันๆ เอาแต่ขูดรีดเอาเปรียบ พ่อตอกกลับปู่ว่าแก่แล้ววัยโดนพวก
คอมมิวนิสต์ล้างสมอง ปู่ยืนนิ่ง เดินเข้าไปประจันหน้าพ่อ ผมกับแม่กอดกันร้องไห้
ที่มุมประตู แต่ยังได้ยินคำพูดปู่ดี ถ้ามีขี้เงินเขาจะอยู่ดูแลลูกเมียมีง แต่เมื่อมีขี้ชลาด
กูจะไปเอง ต่อไปนี้ไม่มีใช้ลูกกู ที่ไม่มีเชื้อสายซี้ชลาดต้องคอยประจบสอพลอ
พวกเอาเปรียบ ต่อไปนี้กูคือคอมฯ มีงคือทางการ นี่คือสงคราม เจอกันที่ไหน ยิ่งกัน
ได้เลย ถ้าทำได้ผมอยากสาบให้ทุกคนกลายเป็นหิน แต่ผมทำไม่ได้ พ่อเองตอบโต้ปู
ด้วยถ้อยคำรุนแรงเช่นกัน แต่ปู่เงียบ เดินมาบิ๊บไหล่แม่ แล้วกอดผม ปู่ไม่พูด แต่ผมรู้
ผมก็ไม่พูด ทำได้เพียงร้องไห้จนปู่เดินลงเรือนไป และนั่นคือการพบปู่ครั้งสุดท้ายใน
ขณะที่ปู่ยังมีชีวิต

ผมยังคิดถึงปูมากขึ้น เท่าๆ กับรังเกียจพฤติกรรมของพ่อ พ่อพินอบพิเทา
พวกหัวหน้าทหารที่มาตั้งค่ายอยู่ใกล้บ้านเรา ทั้งที่มีมันส่งสายตาทะเยอโลมแม่ วันหนึ่งๆ
พ่อต้องวิ่งโร่ไปบ้านผู้ใหญ่หนุ่มมสลบค่ายทหารคาบข้าวร่ายงานโน่นนี่ บางคราวถึง
กับพกปืนตามหลังผู้ใหญ่ไปเค้นถามเพื่อนบ้านถึงข่าวคราวของพวกที่ขึ้นภูเขาไป
หนึ่งในวันนั้นคือบ้านของลุงเงินเพื่อนซี้ของปู่ที่หนีขึ้นเขาไปพร้อมกัน แต่เหตุการณ์ที่

ผมเกลียดพอจับใจคือวันที่ทะเลาะกับแม่ แม่ท้วงติงเรื่องข่าวที่พ่อไปบอกผู้ใหญ่ว่า พี่วิ่งไปเป็นคอมฯ แล้ว แต่แม่ยืนยันว่าได้คุยกับบ้านนั้น พวกเขาแค่อยากให้ลูกปลอดภัยจึงส่งไปอยู่บ้านญาติที่จังหวัดอื่น พ่อถามแม่รู้อย่างไรว่าเรื่องจริง แต่แม่โด้ว่า ถ้ายังไม่รู้ชัดก็ไม่ควรปกป้องใคร พ่อบอกว่า ยิ่งไงก็ตามพ่อต้องมีข่าวแจ้งทางการบ้าง ผู้ใหญ่นอมนเองก็ต้องมีรายงานเสมอว่าบ้านไหนหรือใครเป็นคอมมิวนิสต์ แต่เหตุการณ์หลังจากนั้นคือทหารไปเค้นถามครอบครัวนั้นแล้วจับพี่พี่ชายพี่วิ่งไปไม่นานมีคนพบศพอยู่ในทุ่งนา

ยังมีข่าวว่ากันตายมากขึ้นผมยังเป็นห่วงปู่ แต่อุ่นใจได้หน่อยตรงที่รู้ว่า อย่างน้อยลุงเนินเพื่อนคู่หูไปกับปู่ด้วย ถึงปู่จะเก่งและรอบรู้ทุกเรื่อง ยามปู่พูดใครๆ ก็ฟัง แต่ตอนนั้นปู่ก็ใกล้ห้าสิบปีแล้วและสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง แต่เมื่อมีลุงเนิน ในฐานะโจรเก่า แกร่งกร้าวดุดันไม่กลัวใคร คงพอช่วยดูแลปู่ได้

ค่ายทหารชั่วคราวผุดขึ้นในบริเวณที่เป็นชุมชนคอมมิวนิสต์ เพื่อควบคุมปราบปราม และนำเสนอแง่มุมอันชั่วร้ายของคอมมิวนิสต์ อยู่ห่างออกไปไม่ถึงสามร้อยเมตรตามทางถนนดินแดงเลียบบ่าไฟหลังบ้านเรา ขณะที่อีกด้านของป่าเป็นทางออกไปสู่ทุ่งนากลาง ข้ามทุ่งกลางไปเป็นแนวเขาอันเป็นที่ตั้งของชุมชนคอมฯ เรารู้ว่าอีกไม่กี่วันจะมีการยกพลเข้าตีค่าย แม่เตรียมการพาผมไปอยู่บ้านญาติที่สตูล เพื่อความปลอดภัย

ก่อนการตีค่ายไม่กี่วัน มีคนมาแจ้งที่บ้านว่าพวกคอมฯ โดนล้อมยิงที่เกาะโพธิ์ตายเรียบ ๓ คน หนึ่งในนั้นน่าจะเป็นปู่ ศพถูกฝังไว้หลายๆ ที่เกาะโพธิ์ ในสมัยนั้นการจัดการศพทำได้ยาก ทางกรมห้ามกองไฟโดยไม่ได้รับอนุญาต การเดินทางเคลื่อนย้ายต่างๆ ก็ลำบาก ทุกอย่างจึงเป็นไปตามอัตรภาพไม่ให้จลาจลเกินไป แม่กับผมกอดกันร้องไห้ พ่อแม่ปาก นิ่งลงบนเก้าอี้ไม่เสียวอยู่อย่างนั้นนับชั่วโมง

แม่บอกว่าปู่โชคดีแล้ว ได้ตายและถูกฝังในวัดและเป็นที่ดินของตัวเอง ความจริงแล้วที่บริเวณนี้เกือบสามสิบไร่เป็นของปู่ทั้งหมดผืนนาแบ่งเป็นแปลง มีเพียงพื้นที่เกาะโพธิ์เท่านั้นที่เป็นเนินโดดเดี่ยวอยู่กลางแปลง อันที่จริงมันเป็นเนิน

เดียวท่ามกลางผืนนากว้างไปจรดตีนเขา สิบปีก่อนหน้าพระอุดมคัมภีร์หนึ่งได้มา ปักกลด ชาวบ้านเลื่อมใสจึงนิมนต์ให้อยู่เป็นขวัญกำลังใจของหมู่บ้าน ต่อมาจึงกลายเป็นสถานปฏิบัติธรรม ที่แม้จะมีสภาพเพียงศาลาไม้เล็กๆ แต่ชาวบ้านก็เคารพศรัทธา ภายหลังจึงมีการสร้างเชิงตะกอน ชาวบ้านคนไหนที่ไม่สะดวกไปวัดควนบนที่ไกลออกไป ก็จะมาเผาศพกันที่วัดเกาะโพธิ์แห่งนี้ แม้ทางเอกสารสิทธิยังเป็นของปู่แต่โดยปริยายปู่ได้ยกให้เป็นสมบัติสาธารณะไปเรียบร้อยแล้ว

ภายหลังการลุกฮือครั้งใหญ่และการต่อสู้กันอย่างดุเดือดที่นี้จึงรกร้างไป เหลือเพียงพระพุทธรูปองค์เดียวที่ประดิษฐานอยู่ในอาคารเล็กๆ ใต้ต้นโพธิ์ใหญ่ ตอนนั้นเราไม่รู้หรือว่าปู่คิดและเชื่ออย่างไร แต่สำหรับผมกับแม่ การที่ปู่ได้อยู่ที่นั่นในผืนดินของตนเอง ผืนดินอันเป็นผลบุญกุศลของปู่ และอยู่ต่อหน้าพระพุทธรูปองค์นั้นวิญญานของปู่คงได้ขึ้นสวรรค์

หากแต่สองวันถัดมา อส.ชิต ลูกน้องของผู้ใหญ่น้อมอีกคน ซึ่งเป็นเพื่อนพ่อ มาบอกว่า พวกเขียชุดศพขึ้นมาและตอนนี้พวกปลาไหลก็กำลังรุมทิ้งศพอยู่ พ่อว่ามีดและปืนวิงลงไปในช่วงนา กลับขึ้นมาพร้อมศพของปู่ที่แทบเหลือเพียงกระดูกห่อ อยู่ในกระสอบ เนื้อตัวของพ่อชกเลือด พ่อเล่าให้ฟังว่ามันเป็นเลือดปลาไหล เมื่อไปถึงรอบตัวปู่ย้วยเยี่ยวไปด้วยปลาไหล ซอกซอนเข้าไปทางปากทะลุออกทางท้อง ฟันแน่นจนไม่เห็นศพ พ่อต้องแหวกใบหน้าแต่ละศพเพื่อดูว่าศพไหนคือปู่ จากนั้นต้องใช้มีดทั้งฟันเลาะปลาไหลออกไป แล้วแบกปู่กลับบ้าน

พ่อไปขออนุญาตผู้ใหญ่เพื่อเผาศพ ผู้ใหญ่บอกว่าให้ทำเจียบๆ พ่อจึงได้แต่นำพระพุทธรูปมาวาง ทำพิธีสวดเล็กๆ ซึ่งนอกจากครอบครัวเราแล้วก็มีแค่ อส.ชิตคนเดียวที่ร่วมพิธี เราเข้าใจ ปู่เป็นคอมมิวนิสต์ คนที่มาร่วมก็อาจถูกเพ่งเล็งเอาได้ ซึ่งต้องถือว่าเราได้รับอภิสิทธิ์มากแล้วจากการที่พ่อกับ อส.ชิตเป็นคนสนิทของทางการ

ผมเพิ่งได้ยินเรื่องราวหลังจากย้ายหนีวันปะทะไปอยู่กับญาติของแม่ที่สตูลแล้ว แม่เล่าว่าวันนั้นปู่กับพวกลงจากเขา สั่งลุงเนินกับสหายอีกคนให้แอบอยู่ที่เรือน

แนวร่วมริมป่า ปูมาหาแม่ ชุ่มอยู่จนแม่ออกมาที่ครัวด้านหลัง จึงก๊วกมือเรียกให้ลง
เรือนไปหาในป่าไฟ แจ้งว่าคอมฯ กำลังจะเข้าตีค่าย ให้แม่พาผมหนีไป ไม่ทันสิ้น
ความพ้อก็ลงไปเผชิญหน้า ทั้งปู่และพ่อเล็งปืนเข้าหากัน แม่ห้ามบอกว่าปูมาแจ้งข่าว
ทั้งคู่มิปากเสียงกัน ปู่บอกแม่ว่าไม่ต้องห้าม ปู่ต้องซื้อตรงกับอุดมการณ์เช่นที่พ่อก
ต้องทำ ปู่ไล่แม่ให้ขึ้นบนเรือน กำชับว่าอย่าลืมหาผมออกจากพื้นที่ ไม่เช่นนั้นจะยิง
พ่อให้ดับตรงนั้น แม่พยายามห้ามเท่าไรก็ไม่เป็นผล ผืนใจจากมา แต่แอบมองอยู่ที่
หลังเสาเรือน

ปู่กับพ่อยืนหันหลังห่างกันสิบเมตร ปู่บอกให้นับถึงสามพร้อมกัน คนที่อยู่
ต้องสัญญาว่าจะส่งผมกับแม่ให้หนีไปอยู่ที่ปลอดภัย หลังเสียงนับสุดท้าย ปู่ยังยืนนิ่ง
ไม่ไหวติง ขณะที่พ่อเองก็ยืนตัวสั่นไม่หันไปเช่นกัน หลังจากต่างฝ่ายไม่ได้ยินเสียง
ปืนจากฝ่ายตรงข้าม จึงมุงหน้าจากไปคนละทาง แล้วปู่ก็โดนล้อมยิงที่เกาะโพธิ์

การเข้าตีค่ายของคอมมิวนิสต์ ทหารตายไปยี่สิบกว่า ขณะที่คอมฯ แพ้พ่าย
ยับเยิน ด้วยกำลังหนุนจากรถถังและเฮลิคอปเตอร์ ตายไปเป็นจำนวนมาก ที่เหลือ
จึงหนีขึ้นเขาไปอีกครั้ง แม่พาผมกลับมาบ้าน มีข่าวพูดถึงกันว่า ทหารรู้ล่วงหน้าถึง
กำหนดการเข้าตีจึงชุ่มกำลังล่อให้คอมฯ ลงจากเขามาติดกับ ก่อนระดมกระหน่ำ
ด้วยสรรพกำลังที่เหนือกว่า และที่มาของข่าวก็ไม่ใช่ใครอื่น คือพ่อนั่นเอง รวมถึง
เป็นคนที่ไปแจ้งทหารให้ดักรอยิงปู่กับพวกตายที่เกาะโพธิ์ด้วย น้ำหวางลูกลุงเนิน
ถึงกับประกาศอาฆาตพ่อไว้ว่าสักวันหนึ่งต้องยิงพ่อทิ้งให้จงได้ แต่เวลานั้นทั้งทหาร
และผู้ใหญ่อยู่ฝ่ายพ่อทำให้ไม่มีใครกล้า แม่ถามเรื่องนี้ พ่อปฏิเสธ ผมเชื่อพ่อ แม้ว่า
เหตุการณ์ต่างๆ จะประจวบเหมาะชี้ไปที่พ่ออย่างที่คนอื่นตั้งข้อสังเกต แต่เพราะ
ผมเห็นพ่อเป็นคนแบกศพปู่กลับมาบ้านด้วยตัวโซกเลือด ผมจึงไม่คิดว่าพ่อจะเป็น
คนทำ

ตอนปู่ตาย ปู่คงยังไม่รู้อนาคต คงมีแต่ความหวังว่าพรรคคอมมิวนิสต์ไทย
จะชนะ และสังคมอยู่กันอย่างเท่าเทียม แต่ไม่เป็นเช่นนั้นหรือปู่ โลกเราซับซ้อน
กว่านั้น และถึงตอนนี้คอมมิวนิสต์เองก็ได้แสดงความล้มเหลวออกมา ไม่ใช่เพราะ

ตัวอุดมการณ์หรือครอบครัว แต่คงเป็นคนใช้อุดมการณ์มากกว่า อย่างเรื่องราวต่อจากนั้น ที่ปู่คงไม่รู้

เมื่อเวลาผ่านไป ผู้คนลงจากภูเขา รู้สึกถึงความพ่ายแพ้ แต่ไม่จริงหรือ ในเมื่อคนเหล่านั้นก็คือคนบ้านเรา คือญาติพี่น้องของเรา เช่นเดียวกับคนที่ตายไปมากมายทั้งฝ่ายคอมฯ และฝ่ายทางการก็ล้วนเป็นคนของบ้านเรา ที่จริงคือเราทุกคนคือผู้แพ้ แต่ละบ้านถกถกถนความเศร้า ความแค้น ความเจ็บปวด แล้วดำเนินชีวิตต่อไป แต่ที่ผมพูดนี้คือการตีความเอาเองภายหลัง อันที่จริงตอนนั้นผมยังเด็ก ไม่รู้หรือกว่าผู้คนในเวลานั้นเขารู้สึกแท้จริงอย่างไร รับรู้เพียงเลาๆ แค่ว่ามีความตึงเครียดดำรงอยู่เวลาหนึ่งที่เราจะได้ยินคำว่า ‘บ้านนั้นมันคอมฯ นะ’ แต่สิ่งที่รับรู้หลังจากนั้นไม่นานคือทุกครอบครัวก้าวผ่านวันเวลาเหล่านั้นมาได้ และลบเลือนร่องรอยเหล่านั้นจนหมดสิ้น

เราจำเป็นต้องเคลื่อนผ่านวันเวลาเหล่านั้น มุ่งหน้าสู่จุดมุ่งหมายใหม่ คือการเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง ผมเองก็ย่างเข้าวัยรุ่นความสนใจในเรื่องต่างๆ มีขอบเขตจำกัดมากขึ้น คิดถึงเฉพาะเรื่องตนเอง ชีวิตภายนอกเหมือนอยู่ในเมฆหมอกที่พัดไปตามกระแสลมเวลา แม้กระทั่งเรื่องพ่อกลายเป็นหัวข้อแนนนักการเมือง และลงสมัครรับเลือกตั้งท้องถิ่น ผมก็ยังเรียนหนังสือในเมืองหลวงโดยไม่ได้สนใจ กระทั่งแม่เหตุการณ์พฤษภาคม ๒๕๓๕ ผมก็เพียงแคเห็นมันเป็นปรากฏการณ์หนึ่งไม่ต่างกับเมื่อดาวหางผ่านโลก ไม่ได้เกี่ยวข้องกับตนเอง จนเมื่อได้ข่าวว่าพ่อจะขายที่ดินของปู่และหย่ากับแม่ ผมจึงเดินทางกลับมาบ้าน ด้วยสายตาแห่งการมองโลกที่เปลี่ยนไป และพบว่าบ้านเราเปลี่ยนไปแล้วอย่างแท้จริง

พ่อผมคือคนใหญ่โตของหมู่บ้าน โดยมีน้ำหนักที่เคยปฏิญาณตัวว่าจะฆ่าพ่อให้จงได้เป็นลูกน้องคนสนิท ขณะที่คู่แข่งคือฝ่ายผู้ใหญ่โน้มและพีปัง พ่อบอกว่าแม่ขาดอุดมการณ์ ไม่มีความทะเยอทะยานจะทำอะไรก็ค้ำ ไม่มีทางที่ครอบครัวเราจะก้าวหน้าได้ อย่างเรื่องขายที่ดินของปู่ พ่อบอกว่า การเลือกตั้งต้องใช้เงิน แต่หากได้ตำแหน่งทุกอย่างก็จะดีขึ้นอย่างแน่นอน แม่ค้ำ ทั้งคู่ทะเลาะกันรุนแรง จน

แยกกันอยู่สักพักหนึ่งแล้วแต่แม่ปกปิดผม จนเมื่อกลับมาบ้านและยืนยันเห็นด้วยกับแม่ กลายเป็นว่าผมทะเลาะกับพ่อไปด้วย แม่ยืนยันว่าที่นาแปลงนั้นปู่ตั้งใจจะยกให้ผม แต่ปู่ไม่ได้ทำพิธีกรรมไว้และผมในตอนนั้นยังไม่บรรลุนิติภาวะ แต่ท้ายสุดเมื่อพ่อยืนยันจะขายก็ไม่มีใครคัดค้านได้อีก เพราะโดยทางเอกสารกฎหมายเป็นชื่อของพ่อ แม่ต่อรองขอที่สามไร่เกาะโพธิ์ไว้ เพราะมันเปรียบเสมือนที่สาธารณะและเป็นความทรงจำที่หลงเหลือไว้ของปู่ พ่อยินยอม เพราะแม่ขู่ว่าไม่เช่นนั้นจะฟ้องเรื่องทรัพย์สินมรดก ในวันที่เราจดทะเบียนโอนที่ดิน แม่จึงจดทะเบียนหย่าด้วย

และจากวันนั้นผมก็ห่างเหินกับพ่อไปโดยปริยาย ส่วนหนึ่งอาจเพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ ผมไม่อยากจะเชื่อว่าพ่อจะเลิกกับแม่ ผมไม่อยากจะเชื่อว่าพ่อจะฝ่าฝืนเจตนาของปู่ แต่ประเด็นสำคัญคือ ผมเริ่มไม่แน่ใจในสิ่งที่ผมเคยเชื่อเรื่องคำกล่าวหาว่าพ่อแจ้งทางการให้ไปล้อมยิงคอมมิวนิสต์ที่เกาะโพธิ์

ผมตัดสินใจกลับมาอยู่บ้านเพราะไม่อยากให้แม่อยู่คนเดียว ทำให้เห็นความเป็นไปหลายอย่าง และไม่อาจสลัดตัวเหนือความเป็นไปของชุมชนบ้านเราได้อีกต่อไป

๒.

ปู่ครับ อย่างที่ผมได้บอกปู่ไปแล้วว่าชีวิตผมเหมือนอยู่ในหมอกหนาทึบ และในเมฆหมอกนั้น เราก็คงไม่อาจมองเห็นสิ่งต่างๆ ได้ชัดเจน บางอย่างจึงอาจผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง เราอาจเห็นสัตว์ประหลาดยักษ์แต่เพียงบางส่วน และคิดว่ามันเป็นทั้งหมดของมัน แต่ไม่รู้เลยว่าสัตว์ประหลาดแท้จริงหน้าตาเป็นอย่างไร เรื่องที่ผมจะเล่าต่อไปนี้ ปู่คงไม่ว่าผมโกหกนะครับ ผมคิดว่ามันดีสำหรับผมและปู่

พ่อได้รับการเลือกตั้งเป็นนายก อบต. ขณะเหนือลูกผู้ใหญ่จอมฉิวเฉียด พ่อซื้อบ้านหลังใหญ่ในตัวตลาดของอำเภอ บารมีของพ่อแผ่ออกไปอย่างรวดเร็วเป็นจังหวะเดียวกับที่มันเริ่มตั้งโรงงานและกว้านซื้อที่นาทั้งหมด พ่อแต่งงานใหม่แล้วกับ

หญิงคนหนึ่งที่เป็นญาติห่างๆ กับนักการเมืองระดับภูมิภาค ผมรู้ว่าพ่อแต่งเพราะอะไร หญิงคนนั้นไม่อาจเทียบกับแม่ได้เลย ช่างคล้ายกับมันเหลือเกิน มันก็แต่งกับหญิงที่ไร้ซึ่งเสน่ห์เพียงเพราะเป็นลูกสาวของเสียเจ้าของบริษัทบีกระดับประเทศ

อันที่จริงสิ่งนี้ไม่ได้มีความหมายกับผมมากนัก นอกจากความรู้สึกเจ็บปวดใจ ชายคนนั้นอย่างน้อยก็เคยเป็นพ่อของผม แม้เขาจะเป็นคนที่มีโลกส่วนตัวที่ยากจะเข้าถึง แต่เขาก็เป็นพ่อของผม พ่อที่เคยรักและดูแลผมกับแม่ คนที่บอกเสมอว่าทำทุกอย่างเพื่อครอบครัว ผมเจ็บปวดที่ต้องเห็นพ่อของผมถูกแทนด้วยใครคนอื่นที่ผมแทบไม่รู้จัก ที่ไม่ใช่ติแม่ ที่ชายทุกอย่างของปู่เพื่อตัวเองยามเจอกันพ่อเข้ามาทักผมและยิ้มแหยๆ อย่างห่างเหินแบบขอไปที ซึ่งผมเองก็คงตอบไปด้วยอาการที่ไม่ต่างกัน ผมเจ็บปวดใจที่ถูกกระทำและเป็นผู้กระทำ แต่ก็ไม่ได้ถือว่าเป็นผลกระทบรุนแรงอันใด ผมกับแม่อยู่กันได้ไม่ขัดสน ผมโตและเข้าใจอะไรได้มากพอ หากไม่มีเหตุการณ์บางอย่างมากกระทบกับผมโดยตรง

พ่อกับมันผูกสัมพันธ์แนบชิดกันด้วยเหตุผลที่เข้าใจได้ พ่อทะเยอทะยานทางด้านการเมือง และสิ่งนี้ต้องใช้เงิน นอกจากนั้นพ่อตาของมันยังเป็นคลังเงินให้กับพรรคการเมืองใหญ่ ขณะที่มันก็ต้องการสร้างอาณาจักรอุตสาหกรรมที่จะผลิตเม็ดเงินมหาศาลและสิ่งนี้ต้องใช้บาร์มีทางเมือง บาร์มีของพ่อทั้งโน้มน้าวและขู่เข็ญจนมันได้ที่ดินในแถบนั้นเกือบทั้งหมด และโดยไม่มีใครรู้ล่วงหน้า หลังจากนั้นก็มีโครงการถนนชนบทตัดผ่านกลางนา ทะลุไปออกถนนสายเอเชียเลียบตีนเขา รถมอเตอร์ไซด์ และเครื่องกลหนักเคลื่อนที่ลงไปได้ไม่นาน ผืนนาทั้งผืนก็กลายเป็นอาณาจักรอุตสาหกรรมอวดตัวอยู่กลางสวนยางสวนปาล์มสุดลูกสุดตา ถนนอีกสองสายตัดผ่านเป็นแขนงออกไปยังถนนสายรอง สิ่งปลูกสร้างของบริษัทผุดขึ้นรองรับจำนวนคน ทุกปากทางเข้ามีป้ายบริษัทขนาดใหญ่ติดไว้ นอกนั้นกันไว้ด้วยรั้วลวดหนาม เว้นแต่ทางเข้าเกาะโพธิ์

เวลานั้นทุกร้านกาแฟพูดกันเรื่องนี้ แม่ต่อหน้าทุกคนจะดูฟินอบพิเทาพ่อ แต่ลับหลังพวกเขากลับแซงซึกหักกระดูกเกี่ยวกับเรื่องคอร์รัปชัน ด้านหนึ่งลูกหลาน

ของหลายบ้านก็เป็นพนักงานอยู่ในอาณาจักรของมัน แต่อีกด้านหนึ่งพวกเขา ก็รู้ถึง การรุกรานที่ศิบลานเข้ามา

พ่อออกหน้ามาเจรจาขอซื้อที่ดินบริเวณเกาะโพธิ์กับผมและแม่ถึงบ้าน ผม เจ็บปวดใจที่ต้องเผชิญกับเหตุการณ์เช่นนี้ พ่อยืนอยู่ฝ่ายมัน ฝ่ายตรงข้ามกับผมและ แม่ผู้ยื่นเคียงข้างพ่อมาตลอดชีวิต โดยเฉพาะบัดนี้ พ่ออยู่ตรงข้ามกับปู่ถึงกับต้องการ ทำลายอนุสรณ์หนึ่งเดียวที่ปู่เหลือไว้ให้เรา จริงครับปู่ ผมปฏิเสธอย่างก้าวร้าว ไล่ พ่อกับสมุนออกจากบ้านทันที สมุนของพ่อคนหนึ่งซึ่งก็คือลูกคนสุดท้ายของน้ำหวาน ถึงกับยิงปืนขึ้นฟ้าที่หน้าบ้านไปสองนัด

เหตุการณ์นี้เป็นที่กล่าวขานไปทั่ว และถูกกระพือขึ้นเกินความเป็นจริง ใน ฐานะลูกที่กล้าแข็งขึ้นกับพ่อผู้มีอิทธิพลเพื่อความถูกต้อง และที่ดินเกาะโพธิ์ได้กลายเป็น ตัวแทนของหมู่บ้านไป อย่างที่บอกไปละครับปู่ ผมรู้สึกเหมือนชีวิตอยู่ท่ามกลาง หมอกทึบ หลังจากพ่อจะครบสองวาระ ได้เตรียมการส่งคนสนธิทลงค์นวาระสี่ปี ผู้ใหญ่น้อมก็เตรียมการส่งลูกเข้าชิงตำแหน่งอีกครั้ง แต่ท้ายสุด ผู้ใหญ่เองถึงกับมา พบผมและออกปากให้ผมเป็นผู้สมัครแทน และโดยไม่สามารถมองภาพเหตุการณ์ ที่จะเกิดในอนาคตได้ชัดเจน ผมตกลง

ปู่คงไม่ยอมเชื่อว่าเป็นเบื้องหลังผม หรือเกาะโพธิ์ หรืออีกนัยหนึ่งคือหมู่บ้าน ของเรา คือคนที่เคยยืนอยู่คนละฝ่ายคนละอุดมการณ์ เสมือนว่ามันคือเสื้อผ้าที่เรา สวมแล้วกลายเป็นคนหนึ่ง เมื่อเปลี่ยนเสื้อผ้าก็กลายเป็นอีกคนหนึ่ง โดยที่คนเดิมก็ ไม่ได้หายไปไหน ผมเกลียดผู้ใหญ่น้อมไม่น้อยกว่าที่รักปู่ แต่ผู้ใหญ่คนนั้นกับผู้ใหญ่ คนนั้นเป็นคนละคนกัน ไม่เพียงแต่ผมหรอก คนอื่นก็เช่นกัน เช่น พี่งักกับปรีดาที่ เคยพาดปากกันที่ร้านกาแฟเพราะเรื่องเสื้อเหลืองเสื้อแดง ก็กลับมาเป็นฐานคะแนน ให้ผมอย่างกลมเกลียว การที่พี่ปรีดาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของเราบ่งบอกอะไร หลายอย่าง

พี่ปรีดาไม่ใช่คนพื้นเพที่นี้ แก่ไม่สูงสิงกับใครแต่อัธยาศัยดีและช่วยเหลือ ผู้อื่นเสมอ ใครๆ ก็รักและเคารพแก พี่ปรีดาจบเภสัชจากมหาวิทยาลัยมีชื่อ มาเปิด

ร้านยาในหมู่บ้านเรา ชาวบ้านเรียกกันว่าหมอ แต่ภายหลังเกิดปรากฏการณ์ทางการเมืองเสื้อเหลืองเสื้อแดง และแกเปิดตัวเป็นฝ่ายตรงข้ามกับคนบ้านเราที่ภูมิภาคนิยมไปในทางเดียวกัน จึงไม่มีใครเข้าร้านยาของแกอีกเลย นอกจากสองสามบ้านที่มีแนวคิดคล้ายกัน และแน่นอนว่าคนกลุ่มนั้นก็ถูกโจมตีด้วยถ้อยคำถากถางต่อว่าทั้งต่อหน้าและลับหลัง ดิที่แกเป็นคนใจเย็นและอดทน จนวันที่พี่วงลำเส้นแอกินไป โดยต่อว่าลูกสาวพี่ปริดาที่เอาเงินไปไม่พอค่าของที่ชื่อว่าเสื้อสีน้ำมันโกงแม่กระทั่งเด็ก พี่ปริดารู้ความเข้าคว่าป็นไปร้านค้าพี่วงทันที เมื่อไปถึงพี่ปริดาวางปืนโครมไว้บนโต๊ะกระจกในร้าน แล้วเดินออกมาที่ลานหน้าบ้านเรียกพี่วงออกมา จากเจตนาที่แสดงออกเช่นนั้น ไทยมุงที่ส่วนใหญ่เป็นฝ่ายตรงข้าม ต่างรู้ว่านี่คือเกมของลูกผู้ชายที่เป็นเกินกว่าสี่สี่ อุตลุดกันได้ไม่นานพี่วงก็พุดลงกับถังน้ำมัน แม้ยังพยายามยันตัวลุกขึ้น แต่พี่ปริดาหยิบปืนแล้วเดินกลับบ้านไป

วันที่มันสั่งลูกน้องวางเพลิงเผาเกาะโพธิ์ พี่ปริดาผ่านไปเห็นควันไฟพอดิ จึงขับรถเข้าไปดู รีบปีงรถออกมามาจอดหน้าร้านค้าพี่วง ช่วยกันระดมคนไปดับไฟ หลังจากนั้นทั้งคู่ได้เป็นหัวแรงระดมชาวบ้านถากถางเกาะโพธิ์จนโล่งเตียนป้องกันไฟ นี่คือปรากฏการณ์หนึ่งที่ผมอยากเล่าให้ปู่ฟัง ถึงวันนี้พี่ปริดายังคงเป็นเสื้อแดง พี่วงก็ยังคงเป็นเสื้อเหลือง และยังคงเฉยเมยต่อกัน แต่ทั้งคู่ร่วมมือกันอย่างจริงจังหาเสียงให้ผม

แน่นอนว่าเหตุการณ์นี้มันกลายเป็นการต่อสู้อะหว่างผมกับพ่อ ใครก็รู้ว่าพ่อส่งνομินิเข้าแข่งเพื่อสมัยหน้าพ่อจะกลับมาอีก หลีกเสี่ยงไม่ได้เลยที่หัวคะแนนของผมเมื่อหาเสียงก็ต้องพาดพิงถึงพ่อ และนั่นเสมือนว่าเป็นสิ่งที่ออกมาจากปากผมเอง เมื่อเจอหน้ากัน พ่อจะยิ้มกับผมที่มุมปาก ไม่ใช่อย่างห่างเหินหรือรู้สึกผิดเหมือนอย่างในอดีต แต่เป็นยิ้มอย่างศรัทธา

ผลการเลือกตั้งออกมา ผมชนะตัวแทนของพ่อ หลังจากรู้ผลคะแนน ผมรู้สึกว่ตัวเองควรต้องแสดงออกบางอย่าง จึงตัดสินใจไปหาพ่อที่บ้าน เพื่อกล่าวคำขอโทษ แต่สิ่งที่ผมได้รับคือ เพียงเปิดประตูรถ พ่อยืนอยู่หน้าบ้าน ชี้น้ำไหล่ผม

ออกไป โดยมีลูกน้องคนหนึ่งคอยคุมเชิงอยู่ แต่ผมเลือกที่จะลงจากรถเข้าไปเผชิญหน้ากับพ่อ ได้ยินเสียงพ่อตวาด มึงไม่ใช่ลูกกู ผมเปลี่ยนจากคำขอโทษเป็นคำถาม คำถามที่ผมเคยมีคำตอบอยู่ในความคลุมเครือ ว่าพ่อเป็นคนแจ้งทางการให้ไปล้อมยิงปู่ที่เกาะโพธิ์หรือไม่ พ่อตอบว่า ใช่แล้วจะทำไม

หลังจากคำตอบนั้นเผยตัวออกจากเมฆหมอก มันกลับไม่ใช่ความสว่าง แต่เป็นความมืดมิด

หลังจากที่พ่อหายหรือตายไป ผมประกาศเจตนาชัดเจนว่า จะขุดคุ้ยข้อมูลการทุจริตเพื่อเปิดโปงการทำงานของทีมบริหารชุดก่อน และในเมื่อทุกอย่างเชื่อมโยงถึงมัน หรือพูดให้ถูกเกี่ยวข้องกับมันโดยตรง มันจึงประกาศตัวเป็นศัตรูกับผมอย่างเปิดเผย มันก็รีบรวบรัดหาหนทางเข้าเกาะโพธิ์ เมื่อชาวบ้านไปรื้อออก มันก็กั้นอีกครั้ง โดยมีชายฉกรรจ์สองคนยืนคุมปากทางอยู่ เกิดการเผชิญหน้ากันจนมีคนบาดเจ็บ ต้องขึ้นโรงพัก ผมดำเนินการจนทางเจ้าหน้าที่มาขอร้องมันให้เปิดทาง เพราะเป็นทางจำเป็นสำหรับที่ตาบอด มีผลตามกฎหมายโดยปริยาย มันเผชิญหน้าผมและบอกว่า การถอยของมันไม่ใช่การยอมแพ้ นอกจากมันจะเอาที่ดินแปลงนั้นให้ได้แล้ว มันจะเล่นผมในทุกวิถีทาง และส่ำหับด้วยถ้อยคำสุดท้ายที่เหมือนผลึกผมมาสู่ทางตัน มันบอกว่าผมควรรักทรัพย์สินให้มากกว่าอุดมการณ์ แต่สิ่งที่ผมควรรักมากที่สุดคือแม่

ผมรู้ว่ามันทำได้ ผมยอมรับครับปู่ ว่าผมกลัว ผมเป็นห่วงแม่ ผมกลัวว่ามันเอาที่ดินของปู่ ผมกลัวว่าถ้ามันแพ้อิทธิพลและสร้างอาณาจักรอันยิ่งใหญ่ของมันสำเร็จและขนคนเข้ามาอยู่เต็มพื้นที่อย่างถูกกฎหมาย ความเป็นหมู่บ้านของเราจะไม่เหลืออะไรอีก นี่ยังไม่นับพื้นที่ตลาดและแหล่งโสมมต่างๆ ที่เริ่มก่อตัวขึ้นบริเวณโรงงานของมัน ซึ่งนับวันยิ่งเจริญรุ่งเรืองขึ้น ทุกอย่างนี้ถูกถ่วงน้ำหนักอยู่ฝ่ายเดียวกันตลอดมา

แต่ผมไม่เคยชั่งน้ำหนักของแต่ละสิ่งเทียบกันเลย ผมเหมือนพลัดหลงเข้าสู่เมฆหมอกที่มีดทับในอีกรูปแบบหนึ่ง ตลอดสามวันผมวนเวียนคิดอยู่เพียงเรื่องนี้

โดยแทบไม่รับรู้ความเป็นไปภายนอกเลย แต่ท้ายสุดยังพอมีทางให้สิ่งที่รักทั้งหมด อยู่ในฝ่ายเดียวกันได้ แล้วจึงโทร.หามัน

ผมพูดกับมันอย่างสุภาพว่าเราต่างความคิดความเชื่อ ในเริ่มต้นขอให้เรา สະสางกันด้วยเหตุผล ต่างฝ่ายต่างยื่นข้อเสนอ และหากยอมรับกันไม่ได้ ผมขอร้อง ให้เราวัดกันตามวิถีลูกผู้ชาย ครั้งหนึ่ง ปู่กับพ่อของผมก็เคยใช้วิธีตีวลปีน เหนือ คาคัดคิด มันจะรับคำทำอย่างง่ายตาย ผมเชื่อว่าที่มันรับคำทำ เพราะคิดว่าไม่มีทาง พลาดพลังให้ผมแน่ ใครก็รู้ว่ามันเป็นคนคลั่งไคล้ปีนขนาดไหน ถึงกับมีสนามยิงปืน ส่วนตัว รวมไปถึงศักยภาพในการจัดหาอาวุธที่ดีกว่า ขณะที่ผมเพียงเคยเรียนตาม หลักสูตรอบรมการใช้อาวุธของตำรวจเพียงเล็กน้อย ถ้าถึงจุดนั้นจริงๆ ไม่ต้องสงสัย ถึงผลลัพธ์เลย

สามวันก่อนถึงวันนัด ผนตกแบบไม่ลืมหูลืมตา จนบรรยากาศภายนอก ชาวโพลนเหมือนเมฆหมอกหนาที่บ มองเห็นได้เพียงระยะไม่กี่เมตร แต่ในใจผม เฉลียวกับความรูสึกคลุมเครืออย่างอื่น หลังจากการนัดนั้น ผมไม่รู้ถึงการตัดสินใจที่ จะเกิดขึ้น เหมือนเฝ้ามองสัตว์ประหลาดในเมฆหมอก วิเคราะห์ความเป็นไปได้ต่างๆ ก่อนปล่อยให้การตัดสินใจสุดท้ายปรากฏตัวขึ้นในวันแห่งการเผชิญหน้า โดยผมมองเห็นเพียงภาพร่างของการกระทำ

หากมองอย่างผิวเผิน ไม่มีข้อสงสัยใดในเรื่องความถูกต้อง ผมไม่มีเจตนา อื่นใดนอกจากการปกป้องตนเองและชุมชนจากผู้รุกราน ขณะที่มันคือสัตว์ประหลาด ที่ต้องการเขมือบทุกสิ่งอย่างไม่ต้องสงสัย ดูเหมือนง่าย ฝ่ายดีและฝ่ายชั่ว แต่เปล่า เลยเหตุการณ์ที่ผมต้องตัดสินใจนี้ กลับไม่ง่ายอย่างนั้น

ผมไม่เชื่อว่าเราจะคุยกันเข้าใจ และถ้าเลยไปถึงจุดที่เราต้องวัดกันจริง ผม ต้องเป็นผู้แพ้อย่างไม่ต้องสงสัย ผมตายแต่มันอาจไม่ติดคุก เพราะหลังจากที่ สวนป่าลี้มเข้าครอบครองพื้นที่ เกาะโพธิ์ก็กลายเป็นแดนลี้ลับอับทึบ หรือต่อให้ถูก สืบสาวความได้ คนอย่างมันก็ยอมจัดการได้เสมอ หลังจากนั้นมันก็คงรุกรานแม่ เกาะโพธิ์ ชุมชน และทำทุกอย่างตามใจได้ไม่ยากเย็น

ในทางกลับกัน ถ้ามันตาย ผมถูกจับและติดคุก แต่เมื่อไม่มีมันเรื่องที่ต้องห่วงก็น้อยลงหรือหมดไป และอย่างน้อยผมก็พอตอบปุ้และคนอื่นๆ ได้ว่าผมทำดีที่สุดแล้ว นี่จึงเป็นทางเลือกเดียว มันต้องตาย ผมต้องสิ้นโกทั้นที่มีโอกาส โดยไม่จำเป็นต้องพูดคุยหรือเคารพกติกาการตกลงแต่อย่างใด

แต่เมื่อเวลามาถึงกลับรู้สึกเคืองคว้าง ผมขับรถฝ่าสายฝนชาวโพลนมาจอดนิงสนที่ปากทางเข้าเกาะโพธิ์ตามทีนัด ภายใต้เหตุผลของการกระทำที่เหมือนล่องเข้าไปในความคลุมเครือของเมฆหมอก แต่แล้วสิ่งที่ผมคิดว่าเป็นทางออกแท้จริงแล้วกลับคลุมเครือยิ่งกว่าเดิม นี่ผมกำลังจะทำอะไร ผมมันมั่นเพื่อเจรจา หรือตกลงกันแบบลูกผู้ชายอย่างเท่าเทียม ปู้ครับ ภาพปุ้และพ่อตกลงกันในป่าไผ่จากปากคำของแม่ฉายขึ้นบนจอสีเขาด้านนอกตัวรถอย่างชัดเจน ผมรู้ ปู้ไม่หันหลังกลับไปสิ้นเสียงนับ ปู้จะไม่ยิงพ่อ ปู้หวังเพียงคำมั่นของพ่อว่าจะจัดการให้ผมกับแม่หนี ปู้ยอมตายเพื่อเรา เพื่ออุดมการณ์ของปู้ และเพื่อพ่อ แม้กระทั่งพ่อเองที่ผมอาจไม่เข้าใจเหตุผลดีนัก แต่อย่างน้อยพ่อก็เลือกที่จะยืนหันหลังให้เช่นกัน ปู้กับพ่อ ป็นคนละครกระบอ และทางเลือกที่ต่างฝ่ายต่างมีเท่ากัน

เหตุการณ์ต่างกันเหลือเกินกับวันนี้ แต่แปลกที่ผมไม่อาจแยกความรู้สึกของตัวเองออกมาได้ ผมกับมันภายใต้ข้อตกลงที่เท่าเทียม เราต่างมีความต้องการของตนเอง มีความถูกต้องของตนเอง มีโอกาสที่จะเสนอแลกเปลี่ยน หรือแม้กระทั่งเราต่างมีปืนคนละครกระบอ แม้ทักษะจะต่างกันแต่เราก็มีมือเท่าเท่าเทียมกัน และที่สำคัญคือ เรามีหนึ่งชีวิตอันเป็นที่รักของตนเองเท่าเทียมกัน มิติบางอย่างของเหตุการณ์ทำให้ผมประหวัดคิดถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับการเลือกตั้งอย่างน่าประหลาด และผมในฐานะผู้กำชัยชนะตามวิถีทางนั้นกำลังจะฉกฉวยโอกาสทรยศอย่างหน้าด้าน

ปู้ครับจากตอนแรกที่ผมคิดว่าในรถท่ามกลางเมฆหมอกที่ซ้อนทับกันหลายชั้นหลายมิติเช่นนี้ ผมมีแม่ ที่ดินเกาะโพธิ์ของปู้ และอุดมการณ์ นั่งอยู่ภายใน ผมจะไม่ยิงใคร แต่ผมจะยิงมัน กลับกลายเป็นว่าคนที่นั่งอยู่ด้วยกันกับผมมีเพียงคนเดียว

และใบหน้าของเขาคลุมเครือ เหมือนบัดนี้เมฆหมอกได้รู้ลึกลงเข้ามาภายในแล้ว ผมรู้เพียงว่าทันทีที่ผมฉวยโอกาสลั่นไกสังหารมัน นั่นคือผมได้ลั่นไกสังหารคนในรถของ ผมคนนี้ด้วย นั่นละครบัพ ที่ผมบอกว่า ผมเหมือนติดอยู่ในหมอกหนาเสียจนผมมองอะไรไม่ชัด กระทั่งไม่อาจเรียกมันว่าศัตรูได้

ปู่ครับผมจะอย่างไรดี

เงาร่างหนึ่งเดินตรงมาที่ผม ผมกระชับปืนในมือ ยิ่งมันเดินเข้าใกล้ ผมยิ่งถูกบีบให้ต้องเลือก โอกาสสายตายาวกว่าที่คิด แคร์รอ แล้วลั่นไกออกไปจากในรถ มันตาย ทุกอย่างเป็นใจเหลือเกิน หากไม่เพราะใบหน้าและตัวตนอันคลุมเครือของคนที่อยู่ในรถกับผมตอนนี้มีใบหน้าเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ซึ่งผมพยายามแปลความหมายได้หลากหลาย อาจเป็นศักดิ์ศรี ความเท่าเทียม ความเคารพตนเอง เป็นใบหน้าของประชาชนที่เลือกผม ใบหน้าของปู่ แม่ พ่อ หรือกระทั่งใบหน้าของประชาติปไตย การที่ผมเพียงลั่นไกใส่มัน คือการที่ผมลั่นไกใส่สิ่งที่ผมรักและหวงแหนเหล่านี้ ผมจะทำอย่างนั้นได้อย่างไรกัน

ฉากหนังเรื่อง The mist ช่วงที่ตัวเอกตัดสินใจยิงลูกและคนอื่นๆ เพื่อหลีกเลี่ยงความตายจากสัตว์ประหลาด แต่แล้วพบว่านั่นคือการตัดสินใจที่ผิดพลาดใหญ่หลวงฉวยขึ้น

หัวใจผมเต้นแรงตามระยะทางที่มันใกล้เข้ามา จากภาพอันเลื่อนรางพอมองออกว่าในมือมันไม่มีอะไร แต่ปืนอาจอยู่ที่เอว เงาร่างนั้นก้าวเดินช้าๆ มาท่ามกลางสายฝน ผมสละบัดสีกระชับไล่อาการมึนงง เพื่อตัดสินใจเลือก แต่เหมือนการกระทำนั้นทำให้ผมปวดร้าวที่ต้นคอ ลามลงมาถึงหน้าอก คล้ายหายใจไม่ทัน ผมต้องคิมน้ำสักหน่อย ภายนอกเต็มไปด้วยน้ำ แต่ในรถไม่มีน้ำเลย อย่งไรก็ตามอาการเช่นนั้นเหมือนดึงผมออกจากเมฆหมอก ความคิดผมแจ่มใสขึ้น ภายนอกยังคลุมด้วยสายฝนขาวโพลน และร่างนั้นใกล้ผมเข้ามา ผมตัดสินใจได้แล้ว วางปืนลงที่เบาะข้างๆ ตรงที่ตัวตุนนั้นนั่งอยู่ ผมพร้อมเผชิญหน้ากับอะไรก็ตามที่จะเกิด ผมไม่ยอม

พลาดเหมือนตัวเอกในหนังเรื่องนั้น ผมเอนหัวพิงเบาะ สายตาจับจ้องร่างของมันที่
ใกล้เข้ามา

แต่ปู่ครับเมื่อใกล้ในระยะประชิด ทุกอย่างชัดเจนขึ้น ใบหน้าของมันผู้
ซึกป็นขึ้นมาจอนั้น คือใบหน้าของพ่อ

นี่แหละครับ เรื่องราวทั้งหมดที่เล่าให้ปู่ฟัง

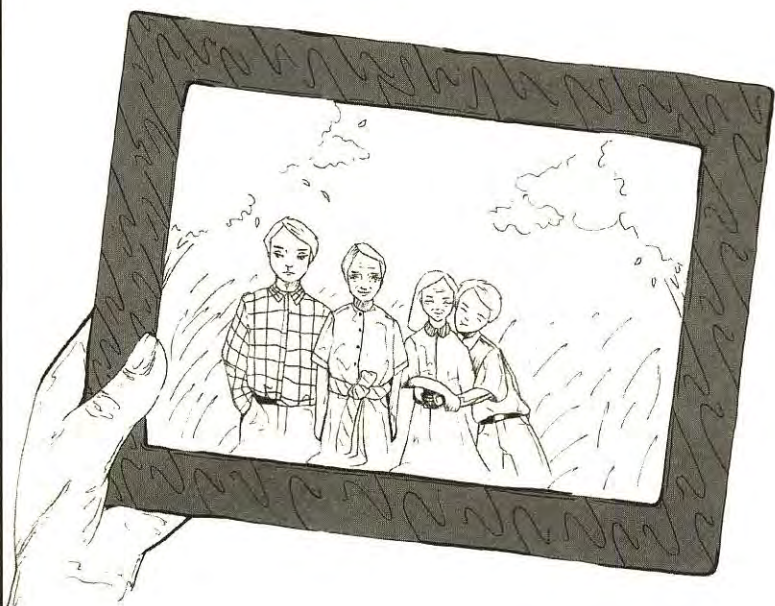
๓.

ผมเห็นปู่ยิ้ม เป็นยิ้มแห่งความเอื้ออาทรที่ผมคุ้นเคย ดวงตาเป็นประกาย
เหมือนบรรยากาศรายรอบที่สว่างไสวของทุ่งข้าวเขียวเงี้ยวว่างรอบเกาะโพธิ์ ท้องฟ้า
สีครามเข้มหวานกระจายด้วยปุยมะฆ สายลมเบาๆ พัดผ่านสดชื่นพร้อมกลิ่นหอม
ของท้องทุ่ง ด้านหลังของปู่มองไปเห็นทิวเขาทอดตัวเหมือนงูคดเคี้ยวอยู่ลิบๆ
ต้นโพธิ์ใหญ่ใบดกส่งเสียงกระทบกันชวนให้จิตใจสงบเป็นที่สุด นี่คือแดนสวรรค์ ปู่
อยู่ในสวรรค์อย่างแท้จริง ปู่ผายมือไปด้านหลังผม เมื่อหันไปดูพบว่าเป็นพ่อนั่นเอง
พ่อเดินใกล้เข้ามา ผมเห็นรอยยิ้มแบบเดียวกับของปู่ ยิ้มแห่งรักและเอ็นดูอย่างจริงใจ
พ่อเอื้อมมือตบไหล่ผมสองครั้งพร้อมพยักหน้าด้วยอาการชื่นชม พ่ออยู่กับปู่หรือผม
ถาม ปู่ตอบว่า เราคือครอบครัวเดียวกัน

พ่อชี้ให้ผมดูตรงปากทางเข้าเกาะโพธิ์ มีรถกระบะคันหนึ่งจอดอยู่ ผมบอก
พ่อกับปู่ว่า จะลองไปถามเขาดูหน่อย เพื่อมีอะไรให้ช่วย

ปู่กับพ่อยิ้มพยักหน้า

ผมเดินช้าๆ ไปยังรถคันนั้นที่ปกคลุมไปด้วยหมอกหนาที่บ

มือฉกาฟเขียน

จันทร์ภา รัชมีทอง

กลางดึกของคืนวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙
ตลอดสัปดาห์ที่ผ่านมา พายุความเศร้าโศกโหมกระหน่ำไปทั่วประเทศ อัน
เนื่องมาจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ ๙
เสด็จสู่สวรรคาลัย

ทันทีที่ฟังแถลงการณ์จบลง ผมแทบหมดกำลังใจจะปฏิบัติภารกิจทั้งหมด
งานในบริษัทจึงดำเนินไปอย่างเฉื่อยเนือย

แต่คืนนี้ผมยังมีความกังวลใจเรื่องใหม่เข้ามาทับซ้อน จนนอนกระสับ
กระส่าย พอกรรยาหลับสนิท ผมจึงค่อยๆ ย่องลงไปในห้องนั่งเล่น เปิดไฟสว่างจ้า
พระบรมฉายาลักษณ์พ่อหลวงของปวงชนซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับประตู ดูวิบวามงาม
สง่ากว่าทุกครั้ง ผมก้มลงกราบพระองค์ท่านด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

ส่วนผนังด้านขวามือแขวนภาพอ่าวมาหยา แทนภาพครอบครัววัยเด็ก ภาพ
นั้นมีพ่อกับแม่อยู่ตรงกลาง พี่ชายยืนข้างพ่อและผมกอดเอวแม่ไว้ ท่ามกลางผืนนา
เขียวขจีในจังหวัดยโสธร แม้เป็นเพียงภาพเขียนจากศิลปินไร้นามในเมืองเล็กๆ แต่
ทุกตารางนิ้วแต่งแต้มด้วยสายใยรักที่ร้อยรัดพวกเราไว้อย่างเหนียวแน่น

ยามภารกิจรุ่มเร้า ผมอาจลืมเลือนภาพนั้นไปบ้าง แต่ระยะนี้ผมหมดกำลังใจจะทำอะไรทั้งสิ้น สายลมเศร้ที่พัดโหมรอบตัวก็หนักหนาอยู่แล้ว ภาพเขียนของพ่อย้งหวนกลับมาทวงคำสัญญา ผมดึงตัวเองขึ้นนั่งบนเก้าอี้ตัวโปรด ปล่อยให้แววตาอาทรของพ่อกับแม่ และดวงตาคมดูของพี่ชายเด่นเร้าอยู่ในความคิดคำนึง

ช่วงปิดเทอมต้นเมื่อยี่สิบหกปีก่อน ผมอายุสิบเจ็ดปี เรียนอยู่ชั้นมัธยมห้า ส่วนพี่ชายอายุสิบเก้าปี เราสองคนพี่น้องรักใคร่กลมเกลียวกันดี แม้จะมีนิสัยใจคอต่างกันสุดขั้วก็ตาม

พี่ชายเป็นคนผิวคล้ำ รูปร่างสูงใหญ่บึกบึน หน้าตาดุดันเหมือนพ่อ ไม่ชอบเรียนหนังสือ เมื่อย่างเข้าสู่วัยรุ่นก็ติดเพื่อน หนีโรงเรียน พอจบมัธยมสามเลยเลิกเรียน ด้วยความใจร้อน โมโหง่าย ชอบพูดคำหยาบ เลยมีเรื่องชกต่อยกับผู้คนไปทั่ว แต่เขารักอาชีพเกษตรกรรมมาก จึงเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการช่วยพ่อทำนา

ส่วนผมมีรูปร่างสูงโปร่ง ผิวขาวเหมือนแม่ ขยันเรียนหนังสือ ใจเย็น ไม่นิยมพูดภาษาท้องถิ่น ไม่ชอบกินปลาร้าหรืออาหารรสจัดทุกประเภท พอสอบเข้ามัธยมหนึ่งที่โรงเรียนชื่อดังในกรุงเทพฯ ได้ พ่อก็ส่งผมมาอยู่กับนางสาวผู้ครองตัวเป็นโสด ซึ่งทำงานอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ

ช่วงปิดเทอมพ่อจะมารับกลับบ้าน ผมกับพี่ชายมีเรื่องคุยกันทั้งวัน แต่ถึงกระนั้น เขาก็ยังวิตกว่าผมจะลืมนิสิตชนบท ลืมถิ่นฐานบ้านเกิด เลยชอบชวนผมออกไปเที่ยวเล่นตามท้องไร่ท้องนา หรือไม่กี่พาไปพบปะเพื่อนฝูง ผมทั้งรักทั้งเกรงกลัวพี่ชาย ถึงจะเหนื่อยจะร้อนแค่ไหน ผมก็ยอมไปด้วยทุกครั้ง

วันหนึ่งพี่ชายขี่มอเตอร์ไซด์ พาผมเที่ยวไปตามเส้นทางเลียบบแม่น้ำชี แต่ปลายทางเป็นบ้านสาวที่เขาหมายตาไว้ พี่ชายคงอยากให้ผมรู้จักว่าที่พี่สะใภ้ ซึ่งเป็นคนสวยมาก พวกเขาคุยกันด้วยอ้อยาศัยไมตรีอันดี

ด้วยความครึ้มอกครึ้มใจ ขากลับพี่ชายจึงขี่รถเร็วมาก พอสวนกับรถบรรทุกที่แข่งกินเลนเข้ามา เลยหักหลบกะทันหัน รถเหวี่ยงเราสองคนลงข้างทาง ร่างผม

ถลาไปกองบนพื้นหญ้าแห้งๆ สองมือความสะเปะสะปะ มือซ้ายปาดไปโดนตะปู ซึ่งโผล่หัวออกมาจากท่อนไม้ผุๆ ที่ชาวบ้านทิ้งไว้ หลังมือเป็นแผลลึกยาวสองนิ้ว เลือดไหลโกรก พี่ชัชตกใจมาก รีบพุงผมซ้อนท้ายไปให้หมอทำแผล พร้อมกับฉีดยาป้องกันบาดทะยัก

“อย่าเสือกสำออยให้แม่ต่ากูอีกนะ” พี่ชัชสั่งห้วนๆ

ใครๆ ก็รู้ว่าผมเป็นลูกรักของแม่มาตั้งแต่เกิด พอกลับถึงบ้านแม่โวยวายตามคาด ผมต้องรีบสารภาพว่าซุ่มซามไปโดนตะปูชุดเอง พี่ชายดูแลผมอย่างดีเยี่ยม ผมเห็นพ่อมียิ้ม หลังจากแม่หายโมโห เราก็ล้อมวงกินข้าวกัน จนถึงวันนี้ ผมยังเชื่อว่าไม่มีลาบเปิดที่ไหนอร่อยเท่าสูตรเด็ดของแม่

“พ่อหวังว่าลูกๆ จะรักใคร่กลมเกลียวกันตลอดไป ถ้ามีเรื่องผิดพลาดหมองใจ ขอให้อดทนฟังเหตุผลของกันและกันนะลูก” พ่อเอ่ยขึ้นในวงข้าว

“ต่อให้เราไม่มีนิสัยต่างกันแค่ไหน แต่เราก็รักกัน พ่ออย่าห่วงเลย” พี่ชัชยกคิ้วให้ผมอย่างอารมณ์ดี

“ถ้าพ่อกับแม่ตาย ที่ดินให้แบ่งกันคนละครึ่ง แล้วก็ช่วยกันดูแลรักษาไว้ นะลูก” พ่อพูดด้วยสีหน้าจริงจัง

พ่อรักแผ่นดินเกิดของท่านมาก เดิมปู่แบ่งให้แค่สามสิบห้าไร่ พ่อกับแม่ต้องต่อสู้กับสถานการณ์ นาแล้ง นาถ่ม แมลงศัตรูพืชบุกทำลาย จนรอดพ้นวิกฤตและขยับขยายเนื้อที่ออกไปได้อีกยี่สิบห้าไร่

“รับรองว่าจะไม่มีอะไรทำให้เราสองพี่น้องแตกแยกกันได้ครับ” ผมรีบให้สัญญา เพราะไม่ชอบฟังเรื่องลั้มหายตายจากอันน่าหดหู่

วันต่อมา ลุงก้องพี่ชายของแม่ ถ่ายรูปให้พวกเรากลางผืนนาหกสิบไร่ อันเต็มไปด้วยรวงข้าวสีทองห้อยย้อย พ่อชอบรูปนั้นมาก จึงนำไปให้ร้านขายภาพเขียนวาดขึ้นใหม่ วันที่ได้ภาพมา แม่ทำอาหารมื้อพิเศษเพื่อฉลองภาพครอบครัว ตอนที่เอาภาพเขียนซึ่งล้อมรอบด้วยกรอบไม้สัก แขนงติดข้างฝาบ้าน พ่อยิ้มน้อยยิ้มใหญ่

“พ่อหวังว่าภาพนี้จะคอยเตือนสติลูกทั้งสอง ให้รักใคร่ดูแลกันตลอดไปนะ” พ่อยิ้มแล้วยิ้มอีก

“ช่างเป็นครอบครัวที่น่าอัศจรรย์เหลือเกิน” ลุงก้องชูแก้วเหล้าขึ้น

พวกเราได้แต่นึกสงสัยสารลุงก้อง ที่ครอบครัวแตกแยกไปคนละทิศละทาง ภรรยาพาลูกๆ ไปอยู่บ้านเดิมที่จังหวัดชุมพร หลังจากลุงก้องประสบความสำเร็จจากความล้มเหลว จากกิจการรับเหมาก่อสร้าง เพราะถูกลูกน้องคดโกง จนแม้แต่ต้องช่วยใช้หนี้ให้ แล้วยังช่วยลุงก้องมาอยู่ด้วย ระหว่างที่ยังไม่ได้ขยับขยายไปทางไหนก็ช่วยกันทำนาไปก่อน

เมื่อจบมัธยมหกผมก็สอบเข้ามหาวิทยาลัย พอจบปริญญาตรีด้านวิศวกรรมโยธา ผมขอเรียนต่อปริญญาโท ช่วงนั้นเองที่น้ำสาวของผมเสียชีวิตด้วยโรคหัวใจ วายเฉียบพลัน

พอเรียนจบผมก็ได้งานในบริษัทรับเหมาก่อสร้างระดับกลาง พ่อกับแม่และพี่ชายยินดีกับความสำเร็จของผมอยู่เงียบๆ ปล่อยให้ลุงก้องคุยฟุ้งไปคนเดียว ผมสังเกตเห็นว่าระหว่างผมกับพี่ชาย ลุงก้องรักผมมากกว่าพี่ชาย คงเห็นว่าผมเรียนสาขาวิชาที่ใกล้เคียงกับอาชีพเดิมของแก ซึ่งความลำเอียงนี้ผมรับรู้ด้วยความเต็มใจ

“ทำงานบริษัทก็ไกว่าเป็นชวานาตั้งเยอะ” ลุงก้องกระซิบกับผม

ส่วนพี่ชาย หลังจากบวชให้พ่อกับแม่แล้ว เขาก็แต่งงานกับสาวลำน้ำชี ผู้มีตำแหน่งเทพีสงกรานต์ที่ฟุ้งฟ้าย จากนั้นเขาก็ช่วยพ่อทำนาเรื่อยมา พ่อคอยกำชับผมเสมอ ให้นึกถึงบุญคุณพี่ชายที่ช่วยส่งเสียให้เล่าเรียน

“ปริญญาโทก็คน ชวานาก็คน อย่าดูถูกดูแคลนกันนะลูก”

ผมรับปากแข็งขัน แม้ความคิดอ่านจะแตกต่างกันแค่ไหน เราก็ปรับเข้าหากันได้ พ่อจะต้องได้เห็นความกลมเกลียวของเราสองพี่น้องตลอดไป

พ่อปลูกบ้านใหม่ตอนผมทำงานปีแรก ผมมีภาระต้องผ่อนคอนโดมิเนียม เลยไม่ได้ช่วยเรื่องค่าใช้จ่าย แค่ออกแบบบ้านให้ตามความรู้ที่ร่ำเรียนมา แล้วยังมอบหมายให้ลุงก้องคุมการก่อสร้าง

พอปีที่สอง ผมกำลังเก็บเงิน ตั้งใจจะพาพ่อกับแม่ไปเที่ยวต่างประเทศสักครั้ง แต่ท่านทั้งสองก็ประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต ขณะเดินทางกลับจากทอดกฐินที่วัดทางภาคเหนือ ผมกับพี่ชายกอดคอกันร้องไห้จนตาบวม

เสร็จจากงานศพ ผมเตรียมตัวจะเดินทางกลับกรุงเทพฯ พี่วิชัยถามเรื่อง ที่นา ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิมอีกยี่สิบไร่ ผมบอกให้พี่ทำกินไปตามปกติ ถึงแบ่งแยกโฉนด ออกมา ผมก็ไม่สามารถจะทำอะไรให้งอกเงยขึ้นได้

“ถ้าข่าวราคาดี พี่ก็โอนตั้งค้ไปช่วยผมผ่อนรถบ้างละกัน”

ผมพูดเล่นๆ ไม่ได้คิดจะฉกฉวยกำไรจากหยาดเหงื่อของพี่ชายจริงๆ เพราะ เขายังต้องเลี้ยงดูลูกๆ ด้วย

“พ่อวิชุดช่างเป็นคนดีเหลือเกิน” ลูกก้องแสดงความชื่นชมอย่างออกนอก หน้า ขณะเดินมาส่งผมที่รถ

“ผมมีพี่ชายคนเดียว อย่าว่าแต่ที่นาเลยครับ ไม่ว่าเขาอยากได้อะไร ถ้าผม มี ผมให้ได้ทั้งหมด” ผมยืนยัน ตั้งใจให้วิญญูณพ่อกับแม่รับรู้ด้วย

ลูกก้องบอกว่ากำลังจะย้ายไปอยู่กับภรรยาใหม่ที่อำเภอเลิงนกทา โดยจะ รับจ้างก่อสร้างซ่อมแซมสิ่งปลูกสร้าง ตามความถนัดที่มีอยู่เดิม ผมสังเกตเห็นว่าหลังจาก ปลูกบ้านใหม่แล้ว พี่วิชัยกับลูกก้องดูมีเงินติดต่อกัน เลยไม่ยากหักท้วง เพียงแต่ มอบเงินติดกระเป๋ามาให้ห้าพันบาท

หลังจากความเศร้าโศกล่าถอยไป ผมจึงหันมาพิจารณาสาวๆ ในบริษัท แต่ ไม่มีใครต้องตาต้องใจผมเท่าลูกสาวเจ้านาย ผมจึงทำงานด้วยความมุ่งมั่น ขยัน อดทน ในที่สุดผมก็ได้เป็นลูกเขยเจ้าของบริษัท วันแต่งงาน ลูกก้องกับป้าสะใภ้เป็น ผู้ใหญ่ฝ่ายผม พี่วิชัยจัดการเรื่องสินสอดทองหมั้นให้อย่างสมฐานะฝ่ายเจ้าสาว

ตอนค่ำมีงานเลี้ยงฉลองในโรงแรม พี่วิชัยพาครอบครัวมาร่วมยินดีด้วย หลานชายผมกับหลานของพี่สะใภ้ ซึ่งมีอายุเจ็ดขวบ ห้าขวบ และสี่ขวบตามลำดับ กำลังอยู่ในวัยซน พอเห็นโต๊ะตัวยาวมีอาหารหน้าตาสวยงามวางเรียงราย จึงพากัน กระโดดโลดเต้น ส่งเสียงพูดจาตามประสาเด็ก

“ป้า! คือน่ากินแท้วะ” หลานชายวัยห้าขวบของผม พูดด้วยสำเนียงอีสาน ใสซื่อ จนแขกที่ยืนอยู่พากันอมยิ้ม หรือบางคนอาจจะยิ้มเยาะก็ได้ เส้นแบ่งนั้น บางเบาจนผมไม่ทันสังเกตเห็น

พี่ชายกับพี่สะใภ้บังคับตัวเด็กๆ ออกไป ผมเหลือบเห็นแม่ยายสายหน้าอย่างรำคาญ ส่วนพ่อตากำลังคุยอยู่กับลุงก้อง แต่งานวันนั้นก็ผ่านพ้นไปด้วยดี ไม่มีการกินมูมมามเลอะเทอะน่าอับอาย เหมือนฉากในละครโทรทัศน์ที่ชอบฉายภาพความเชื่อช้าของคนต่างจังหวัดให้ผู้ชมหัวเราะกันท้องคัดท้องแข็ง

หลังแต่งงานผมย้ายจากคอนโดมิเนียม เข้ามาอยู่ในบ้านหลังใหญ่ของพ่อตาแม่ยาย เนื่องจากภรรยาผมเป็นลูกสาวคนเล็ก พี่สาวพี่ชายแบ่งเงินไปทำกิจการส่วนตัวกันหมดแล้ว เธอจึงต้องอยู่กับบิดามารดา พ่อตาผมเป็นนักบริหารผู้ปราดเปรื่อง ท่านมักจะสอนเหลี่ยมคูในการทำธุรกิจให้ผมเสมอ การเรียนรู้ในโลกแห่งความเป็นจริง ต่างจากการเรียนในมหาวิทยาลัยลิบลับ แต่ผมก็ตั้งใจว่าจะยึดมั่นในความสุจริตอย่างที่พ่อเคยสอน

ปีต่อมา ภรรยาผมให้กำเนิดลูกสาวคนแรก พี่วิชัยพาครอบครัวมาเยี่ยมพร้อมกับรับขวัญหลานด้วยสร้อยคอทองคำหนักสองบาท เขาพักอยู่ที่บ้านสองคืนก็เดินทางกลับยโสธร ผมตื่นต้นในความมีน้ำใจของพี่ชายมาก แต่พ่อตาผมกลับมองไปคนละมุม

“เมื่อไหร่ชิตจะจัดการแบ่งมรดกกับพี่ชายซะที ได้ยินพี่ก้องบอกว่า ชิตได้ที่ดินตั้งสี่สิบไร่เชียวเหอ”

เป็นคำถามที่ผมไม่เคยเตรียมคำตอบไว้ล่วงหน้า ถึงพ่อจะมีที่นาเพิ่มขึ้นเป็นแปดสิบไร่ ผมก็ปล่อยให้พี่ชายดูแลมาตลอด บางปีข้าวราคาดี เขาก็โอนใส่บัญชีให้ผมบ้าง แต่ถ้าหกลบกันแล้วเหลือน้อย ผมก็ให้เก็บไว้เป็นทุนการศึกษาของหลานๆ ผมไม่เคยลืมนึกว่าพี่ชายลงแรงช่วยพ่อทำนา ส่งเสียให้ผมเรียนจนจบปริญญาโท

“ผมไม่เอาหรอกครับ ปล่อยให้พี่วิชัยทำกินไป” ผมบอกตามที่ใจคิด แต่พ่อตาผมไม่เห็นด้วย เขาว่าที่ดินติดถนนในอำเภอเมืองราคาดีมาก ถ้าแบ่งออกมาสี่สิบไร่ แล้วขายให้นักพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จ้องตาเป็นมัน คงได้เงินก้อนใหญ่มาลงทุนทำธุรกิจ

“ร่ำเรียนมากี่มาก อย่าให้พี่ชายเอาเปรียบอยู่ฝ่ายเดียว ตอนนี้เรามีครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบแล้วนะ”

ด้วยความเกรงใจพ่อตา ผมจึงโทรศัพท์ไปขอให้ลูกก้อง ช่วยเลียบเคียงกับพี่วิชัยเรื่องที่ดิน ผมกลัวพี่ชายโกรธเลยไม่กล้าพูดกับเขาตรงๆ พี่ผมเป็นคนโมโหร้าย ถ้าไม่พอใจใคร เขาจะเหวี่ยงทั้งหมดทั้งเท่าเข้าไปใส่จนหลบแทบไม่ทัน แต่ลูกก้องไปพูดจาอย่างไรผมไม่รู้ สองวันต่อมา พี่วิชัยส่งเสียงเกรี้ยวกราดมาทางโทรศัพท์

“บักชิต มึงกลัวกูจะโกงที่ดินของพ่อไว้คนเดียวหรือไงวะ ออยากได้นักก็ขึ้นมาแบ่งกันให้สั้นเรื่องสั้นราวไปเลย บักหมาเอ๊ย...พอเป็นเขยนักธุรกิจเข้าหน่อย คิดจะขายที่ดินไปลงทุนกับเขา ระวังจะโดนหลอกหมดตัว”

ได้ยินคำดูถูกของพี่ชายรู้สึกระคายหูหนัก ผมร่ำเรียนมาตั้งเยอะ จะยอมให้พ่อตาหลอกง่ายๆ ได้อย่างไร ที่แล้วมาท่านเข้าใจว่าผมไม่มีสมบัติพัสถาน ก็ยังยอมยกลูกสาวให้ ผมเชื่อว่าท่านแนะนำเพราะหวังดีจริงๆ

“ค่อยๆ พูดกันก็ได้ ถ้าพี่ยังไม่อยากแบ่งก็เก็บไว้ก่อน”

“ไม่เก็บไว้ยรีบขึ้นมามีจัดการให้ไว้ๆ” พี่วิชัยตะโกนจนแทบหู “ที่นี้วิญญานพ่อก็จะเห็นเองว่า กูนี้แหละที่ตั้งใจจะรักษาแผ่นดินเกิดไว้ ส่วนลูกกรักอย่างมึงเป็นได้แค่อี้อูกรเนรคุณ”

อาการโมโหพุ่งปรืด เมื่อพี่ชายโยนป้ายลูกเนรคุณมาคลั่งค่อม การที่ผมได้เรียนสูงๆ ก็เท่ากับสร้างชื่อเสียงให้วงศ์ตระกูลเหมือนกัน ผมต้องอดทนอย่างมากกว่าจะก้าวมาถึงจุดนี้ได้ ไซว่าพี่ชายทำนาเหน้อยอยู่ฝ่ายเดียว แต่ผมซี้เกียจจะเถียงด้วย จึงตัดสายโทรศัพท์ไปเฉยๆ แล้วก็ไม่ได้สนใจเรื่องที่ดินอีกหลายเดือน

ช่วงนั้นลูกสาวผมกำลังน่ารัก ผมควรตักตวงความไร้เดียงสาไว้หล่อเลี้ยงหัวใจ เพื่อทดแทนในยามที่แก่โตขึ้นมาแล้วดี้อัน เชื่อเถอะ พ่อแม่เกือบทุกคนต้องเจอช่วงเวลาอันน่าใจหายใจคว่ำด้วยกันทั้งนั้น

“ป้อ” น้ำเสียงอ้อแอ้ พร้อมสองมือที่ตะกายจากอ้อมแขนพี่เลี้ยงเพื่อไผ่เข้าหาผม ทำให้ปลาบปลื้มจนหายเหนื่อย ผมรับร่างนุ่มนิ่มมาเหวี่ยงเบาๆ ยายหนูหัวเราะเอิ๊กอ๊าก แล้วก็ดึงทิ้งแว่นตาผมอย่างซุกซน

แต่พอตามผมคงอยากให้หลานสาวตัวน้อย มีหลักประกันอันมั่นคง ท่านจึงกระตุ้นผมให้ไปพูดเรื่องที่ดินของพ่ออีกครั้ง ถึงผมจะเกรงใจและเกรงกลัวพี่วีย์แค่นั้น แต่พอเห็นหน้าลูกที่กำลังยิ้มอวดฟันซี่เล็กๆ ผมก็ได้คิดว่าถึงเวลาต้องหาอะไรไว้ให้ลูกบ้างแล้ว

คืนนั้นผมโทรศัพท์หาพี่วีย์ เพื่อนัดวันเวลาจะขึ้นไปจัดการแบ่งที่ดินให้เรียบร้อย ซึ่งก็เป็นไปตามคาดคำพูดเหน็บแนมทะเลาะกันไหลออกมาเป็นระลอก ผมอดทนฟังจนจบ ก่อนจะขอให้เขาช่วยเตรียมหลักฐานเอกสารต่างๆ ถ้ามีขั้นตอนใดที่ทำได้ก่อนก็ช่วยจัดการไปเลย

เมื่อถึงวันนัด ผมเดินทางไปถึงยโสธรตอนสาย ที่แรกตั้งใจว่าจะนอนค้างที่บ้านสักสามสี่คืน เพื่อตระเวนเยี่ยมญาติและถือโอกาสเที่ยวงานบุญบั้งไฟด้วย แต่พอเห็นสีหน้าบึ้งตึงและได้ยินถ้อยคำบาดหูตลอดเวลา ผมจึงรีบจัดการแบ่งโฉนดให้เสร็จสิ้น ต่อให้พี่วีย์ต้อนรับขับสู้อย่างดี ผมก็กระวนกระวายอยากกลับบ้านอยู่แล้ว เพราะคิดถึงลูก ยิ่งเขาทำหน้าที่เหมือนกินลาบเปิดเหม็นสาบ ผมก็ยิ่งอยากไปให้หนักๆ

เราแบ่งที่ดินกันคนละสี่สิบไร่ เงินสดมีเหลือติดบัญชีอยู่ไม่มาก เพราะพี่ชายนำไปลงทุนในการทำนาครั้งต่อไป ส่วนบ้านหลังใหม่นั้น คงต้องยกให้พี่วีย์ดูแล แต่ลุงก้องโทรศัพท์มาบอกว่า พี่ชายอาจเก็บเงินก้อนใหญ่ของพ่อเอาไว้ เขาแนะนำให้ขอเงินสดสักสี่ห้าแสน เพื่อแลกกับกรรมสิทธิ์ในตัวบ้าน ผมเลยแกล้งเอ่ยปากไปเล่นๆ คิดว่าถ้าเขาให้มาจริงๆ ก็จะคืนให้เป็นทุนการศึกษาหลานๆ แต่พอพี่วีย์ได้ยินก็โกรธเป็นพินเป็นไฟ

เขาอ้างว่าช่วยพ่อทำนาตั้งแต่มีที่ดินหกสิบไร่ จนบัดนี้เพิ่มเป็นแปดสิบไร่ แล้วก็ส่งเสียให้ผมเรียนจนจบปริญญาโท มีหน้าที่การงานดี มีเมียสวย ขณะที่เขาต้องต่อสู้กับแมลงศัตรูพืช ภัยแล้ง น้ำท่วม และราคาผลผลิตที่ขึ้นๆ ลงๆ จนน่าเวียนหัว เขาได้มากกว่าผมแค่บ้านหลังเดียว ผมยังหน้าด้านขอเงินสดเพิ่มอีก

“บักห่ามึง พ่อเป็นเขยเศรษฐีก็คิดแต่เรื่องกำไรขาดทุน อย่าโง่ให้พ่อตามึงสนตะพายเอาตามใจชอบนะโว้ย” พี่วีย์ด่าลั่นต่อหน้าหลานๆ

ความโกรธปะทุขึ้นทันที เมื่อพี่ชายพาดพิงถึงพ่อตาที่ผมเคารพนับถือ ผม
จบปริญญาโท แต่ต้องยื่นฟังขานาที่จบแค่มัธยมสาม ซึ่งหน้าตาครั้งแล้วครั้งเล่า ที่
ผ่านมาผมยอมให้ทุกอย่าง ไม่เคยสนใจแม้แต่รายได้จากการขายข้าว แบ่งให้เท่าไร
ก็เท่านั้น บางปีบอกว่าได้กำไรน้อยผมก็ไม่เอา แล้วผมเนรคุณตรงไหน

“ไม่ให้ก็ไม่เป็นไร เงินแค่นี้ก็ไม่เสียดใจว่าตอบแทนบุญคุณให้จบสิ้นกันไป”
ผมเหลือบมองข้างฝาบ้านแล้วก็นึกอยากเอาคืนบ้าง “แต่ผมขอภาพเขียนของพ่อไป
ด้วย ถ้าไม่ให้ก็ไปเจอกันที่ศาล”

ไม่ต่างจากโดนหมัดฮุกเสยเข้าปลายคาง พี่วิชัยโมโหจนหน้าแดงก่ำ เท่าที่
ผิวคล้ำแดดจะขับสีออกมาได้ เขาเกลียดการติดต่อกับทางราชการที่สุด ถ้าถึงขนาด
ต้องขึ้นศาล คงเป็นหายนะครั้งใหญ่ในชีวิตแน่ๆ

“มึงจะเอาภาพเขียนของพ่อไปทำไม” เขาตะคอกด้วยน้ำเสียงดุคั้น

“พี่ได้บ้านแล้ว ผมก็อยากได้ภาพของพ่อไปเป็นที่ระลึกบ้าง”

พี่วิชัยกำหมัดแน่นพลางจ้องหน้าผมอยู่ครู่หนึ่ง แล้วก็คลายมือออก เพื่อ
ปลดภาพเขียนลงจากผนัง เขาคงคิดทบทวนจนแน่ใจแล้วว่า เสียภาพเขียนราคา
ไม่กี่พัน ดีกว่าจ่ายเงินสดตั้งสี่ห้าแสน

ผมยื่นมือไปปรับภาพนั้นด้วยความสะใจ แผลเป็นบนหลังมือซ้าย ที่โดนตะปู
ขูดข่วนเมื่อหลายปีก่อนแฉะชัดขึ้น ราวกับจะย้าเตือนความทรงจำดีๆ ระหว่างเรา
แต่อารมณ์โกรธของผมเลยจุดประนีประนอมไปแล้ว

“มึงจะเอาที่ดินไปขายจริงๆ หรือวะ” เขาถาม “พ่อรักแผ่นดินผืนนี้มาก
จะทำอะไรก็คิดให้รอบคอบนะ”

พี่วิชัยชอบสั่งโน่นสั่งนี่มาตั้งแต่ผมยังเด็ก ตอนนี่ผมจบปริญญาโทแล้วก็
ยังสั่ง ราวกับผมคิดเองไม่เป็น

“มันเป็นของผมแล้ว ผมจะเอาไปทำอะไรก็ได้” ผมโต้ตอบ เพื่อให้พี่ชาย
ตระหนักถึงสิทธิของผมบ้าง

“ถ้ามึงจะขายเมื่อไหร่บอกกูด้วย” พี่ชายสั่งอีก

“ยกยอกเงินพอไว้เยอะใช้ไหมล่ะ ถึงได้มีมากพอจะมาซื้อที่ดิน” ผมถามตามทีลุงก้องตั้งข้อสงสัย

แต่พี่วิชย์ไม่เสียเวลาอธิบาย เขาเหวี่ยงหมัดมากระแทกไหล่ผมจนภาพเขียนเกือบหลุดมือ พี่สะใภ้กับหลานๆ ต้องช่วยกันดึงแขนไว้ ผมเลยรีบขับรถออกจากบ้าน ก่อนที่พี่ชายจะทันได้วิ่งไปหยิบปืนในห้อง

กลับถึงบ้าน ผมจัดแจงแขวนภาพครอบครัวไว้ในห้องนั่งเล่น นึกกระหือมิใจที่แก้งพี่ชายได้สำเร็จ ตั้งใจว่ากลับบ้านคราวหน้าค่อยเอาไปคืน เพราะรู้ว่าพ่อคงอยากให้ภาพนั้นแขวนอยู่บ้านที่โยโสธรมากกว่า

ตั้งแต่วันนั้น ผมก็ไม่ได้คุยกับพี่วิชย์อีกเลย เบื่อจะฟังเสียงคำหยาบคายเลยได้แต่โทร.ไปบอกพี่สะใภ้ให้ทำนาบนที่ดินผืนนั้นไปตามปกติ ผมยังไม่ได้คิดจะทำอะไรทั้งนั้น นานๆ ทีพี่สะใภ้ก็จะส่งข่าวมาว่า ได้ลงมือทำอะไรไปแล้วบ้าง บางทีมีคนรู้จักเข้ากรุงเทพฯ เธอก็ฝากข่าวสารมาให้ด้วย

วันที่ผมได้ลูกชายอีกคนมาเป็นเพื่อนยายหนู พ่อตาก็ชวนให้ร่วมลงทุนขยายกิจการ แต่ผมมีเงินในบัญชีไม่มากนัก พ่อตาก็ง้อให้ขายที่ดินสี่สิบไร่ออกไป ผมตั้งใจจะเก็บที่ดินผืนนั้นไว้ให้ลูกๆ แต่เพื่อรักษาน้ำใจพ่อตา ผมจึงรับปากอย่างขอไปที คิดว่าจะลองปรึกษาพี่วิชย์ดูก่อน ปีเต็มๆ ที่เราไม่ได้ถกเถียงกัน พี่ชายคงหายโกรธ เหมือนที่ผมลืมความบาดหมางไปหมดแล้ว ขณะที่ผมกำลังเคลียร์งานอยู่นั้น พี่วิชย์เป็นฝ่ายโทรศัพท์มาก่อน ผมดีใจมาก คิดว่าเขาคงเลิกถือสาน้องชายคนนี้แล้ว

“บักสันติน มึงจะขายที่ดินของพ่อ โดยไม่บอกกูเลยหรือวะ”

พี่ชายทักทายผมด้วยคำด่า ก่อนจะโยนข้อหาตามมา คล้ายคนในสังคมบางกลุ่มที่ชอบกล่าวหา ก่อนแล้วให้อีกฝ่ายหาหลักฐานไปตามแก้

“ผมยัง...” ผมพูดได้แค่นั้น พี่ชายก็ด่าเป็นภาษาท้องถิ่นอีกชุดใหญ่ ก่อนจะบอกเล่าเนื้อหาสาระว่า ผมให้ลุงก้องเป็นตัวแทนบอกขายที่ดิน เพื่อไปทำบ้านจัดสรร ซึ่งผมไม่รู้เรื่องมาก่อน

พี่วิชย์ด่าผมจนพอใจแล้วก็ตัดสาย ผมจึงโทรศัพท์ไปหาลุงก้อง เพื่อ

สอบถามรายละเอียด ลุงบอกว่ามีคนสนใจที่ดินแปลงนั้นจริง เพราะเป็นที่ติดถนน ทั้งสองด้าน มีอยู่รายหนึ่งให้ราคาสูงมาก แต่พี่ชี้ยึดอำนาจว่าเป็นพี่ชายผมคอย กีดกันพวกเขาทุกอย่าง เพราะอยากเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากการทำนาไปเรื่อยๆ

“ไอ้ชี้ยบอกว่าจะไม่ยอมให้ชิตขายที่ดินเด็ดขาด ลุงก็ว่าแบ่งกันแล้วจึงเป็น สิทธิของหลาน มันก็โกรธ”

ผมเกลียดการถืออำนาจไปละเมิดสิทธิคนอื่น พอฟังลุงก้องพูดแล้วก็เกิด โมโหขึ้นมาทันที

“พี่ชี้ยไม่มีสิทธิ์ตัดสินใจบนที่ดินของผมนะครับ”

“นั่นสิ” ลุงก้องคล้อยตาม “ตั้งแต่ไปสูมหัวกับไอ้พวกบ้าการเมือง บักชี้ย ก็เที่ยวด่าคนไปทั่ว วันๆ พูดแต่เรื่องชนชั้นบ้าง บอๆ เรื่องสิทธิเสรีภาพ แล้วก็เรื่อง คนจนถูกเอารัดเอาเปรียบ อะไรของมันก็ไม่รู้”

คงจริงอย่างที่ลุงก้องบอก เพราะพี่ชี้ยก็ด่าผมและทะเลาะ ไม่เปิดโอกาสให้ ชี้แจงเลย คงเป็นพวกชอบเสพติดความคิดเห็น โดยไม่สนใจว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร แค่อยากเชื่อให้ตรงกับจริตตัวเองเท่านั้น

“ว่างๆ ผมจะขึ้นไปคุยกับเขาเอง”

ผมเหลือบมองภาพเขียนของพ่อ กำลังคิดว่าจะนำไปคืนให้พี่ชี้ยดีหรือไม่ แต่พอนึกถึงถ้อยคำหยาบคายที่พรั่งพรูออกมา โดยไม่เห็นว่าเป็นน้องแล้ว เลย ตัดสินใจว่าจะแกล้งเก็บไว้อีกสักพัก

“ที่ดินราคาตั้งสิบกกว่าล้าน คนฉลาดๆ อย่างชิต อย่าให้คนอื่นใช้ประโยชน์ อยู่ข้างเดียววะ” ลุงก้องเตือน

ผมไม่เคยคิดว่าพี่ชี้ยเป็นคนอื่น แต่เขากลับคิดว่าผมเป็นไอ้น้องจอม เนรคุณ ที่ไ้พ่อจะถูกคนรอบข้างหลอกง่ายๆ ผมต้องแสดงให้เห็นให้พี่ชี้ยเห็นว่า พ่อตา ผมมีแต่ความหวังดี อยากให้ผมมีส่วนร่วมในกิจการ ที่สักวันก็ต้องตกเป็นของผมกับ ภรรยาอยู่แล้ว ผมจึงคิดว่าน่าจะขายที่ดินผืนนั้นให้เสร็จสิ้น

“ลุงว่าผมควรขายที่ดินจริงๆ หรือครับ” ผมถามย้ำเพื่อความมั่นใจ

“ชิตจะเก็บโฉนดแผ่นเดียวไว้เพื่ออะไรล่ะ” ลุงก้องถามกลับ

พอทำงานได้ผมก็กลับบ้านเกิด เห็นต้นข้าวออกรวงสีทองอร่ามตา ใจหวนคิดถึงพ่อกับแม่ จนเกิดลั้งเลว่า ควรไปฟังความเห็นของพี่ชายก่อนหรือไม่ แต่พ่อก็คิดอีกที่ผมก็เป็นผู้ใหญ่แล้ว ต้องตัดสินใจด้วยตัวเองให้ได้

ที่ลุงก้องพูดมาก็ถูก ผมจะเก็บโฉนดแผ่นเดียวไว้เพื่ออะไร ไหนๆ ก็ไม่ได้คิดจะกลับมาอยู่ ไม่ได้ทำมาหากินบนที่ดินผืนนี้อีกแล้ว พี่ชายเอาเงินไปลงทุนขยายกิจการกับพ่อตาดีกว่า อย่างน้อยการมีส่วนร่วมคงช่วยให้ผม เดินเชิดหน้าในบริษัทได้อย่างภาคภูมิใจ ผมไม่อยากจะถกนินทาว่าเกาะเมียกินเหมือนที่ผ่านมา

ผมขับรถตรงไปบ้านลุงก้องที่เลิงนกทา บอกให้ช่วยติดต่อผู้ที่จะมาซื้อที่ดินเพื่อต่อราคา สองวันต่อมา ผมกับเจ้าของบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ก็บรรลुข้อตกลง ผมขอให้ลุงก้องช่วยเดินเรื่องต่างๆ ให้เรียบร้อย พร้อมจะโอนกันเมื่อไหร่ผมจะขึ้นมาอีกที

จากนั้นผมก็วานป้าสะไก้โทรศัพท์ไปบอกพี่วิชัย ให้รีบหารถมาเกี่ยวข้าวให้เรียบร้อย แต่พี่วิชัยคงลืมไปว่าที่ดินผืนนั้นเป็นของผมแล้ว เพียงชั่วโมงเดียวเขาก็มาหาผมถึงบ้านลุงก้อง กล่าวหาว่าผมซื้อขายที่ดินลับหลัง แล้วก็ด่าทออย่างเคยปากผมเหลือจะทนให้คนที่ถือตัวว่าเป็นพี่ เหยียบย่ำศักดิ์ศรีอีกต่อไป

“จะหารถมาเกี่ยวข้าวเอง หรือจะให้ผมจ้างรถมาไถให้ราบไปหมดละ” ผมตะโกนถามอย่างเดือดดาล

“มึงกล้าเหรือ” พี่วิชัยกำมือแน่น “ข้าวทุกต้นกูปลุมากับมือ”

“พี่กำลังบุกรุกที่ผมอยู่นะ” ผมเตือน “เห็นแก่ความเป็นพี่เป็นน้อง ผมให้เวลาพี่จัดการเก็บเกี่ยวให้เสร็จ”

“ไอ้น้องเนรคุณ ตั้งแต่ววันนี้ มึงกับกูขาดกัน” พี่วิชัยด่าต่ออีกหลายคำ ก่อนจะยอมให้พี่สะไก้ดึงตัวไป

ลุงก้องเข้ามาโอบบ่าผมอย่างปลอบโยน

“ดีแล้วที่ชิตตอบโต้บักชัยไปบ้าง อย่ายอมให้มันข่มขู่อยู่ฝ่ายเดียว”

ผมกลับกรุงเทพฯ ด้วยหัวใจขุนม้า การขายที่ดินลากเส้นแบ่งเราสองพี่น้อง รวากับเหยียบย่ำอยู่คนละแผ่นดิน หันไปมองภาพเขียนที่ไร เห็นแววดาพ้อมองกลับมาอย่างตัดพ้อทุกครั้ง ความรู้สึกหวาดกลัวแล่นขึ้นมาจุกอกจนอึดอัด ยิ่งที่ดินของ ผมเป็นตำแหน่งเดียวกับที่อยู่ในภาพเขียนด้วย ผมยิ่งรู้สึกผิดต่อพ่อเป็นอย่างมาก

บางทีผมดูราคาหุ้นอยู่ในห้องนั่งเล่น รู้สึกเหมือนมีใครจ้องมองอยู่ด้านหลัง จนสูญเสียความเป็นส่วนตัว บางวันก็รู้สึกคล้ายมีมือเย็นเหยียบย่ำมาตบว่า พอหันกลับไปเห็นภาพเขียนของพ่อถึงกับสะดุ้งเฮือก นานวันเข้าภาพเขียนก็สร้างความ หงุดหงิดให้ทุกครั้งทีเห็น ครั้นจะปลดไปคืนพี่วีย์ก็เกรงว่าจะโดนถากถางอีก

ภรรยาผมเป็นคนช่างสังเกต เธอคงเห็นอาการหวาดผวาของผมหลายครั้ง วันหนึ่งเธอถามว่ามีปัญหาเกี่ยวกับภาพเขียนหรือเปล่า ผมได้แต่ปฏิเสธ

“ถ้าคุณโกรธพี่วีย์จนไม่อยากเห็นหน้า ก็ให้คนเอาภาพเขียนไปคืนเขาซะ ฉันทนเองก็ไม่ชอบภาพนี้เช่นกัน นอกจากฝีมือหยาบแล้ว ฉากทุ่งนาก็ดูเซี่ยๆ เวลาเพื่อน ฝูงมาเห็นแล้วถามถึงพื้นเพคุณ ฉันทก็อายทุกที”

เธอคงเข้าใจว่าผมซังน้ำหน้าพี่วีย์มาก จึงสารภาพความในใจจนหมด เปลือก แท้จริงแล้วผมหวาดกลัวผีพ่อจะมาทวงสัญญาผ่านทางพี่ชายมากกว่า แต่ ภาพนั้นหลอกหลอนผมได้แค่เดือนเดียวก็สิ้นฤทธิ์ เมื่อเช้าวันหนึ่ง ทุกคนในบ้านตื่น ขึ้นมาพบว่า ภาพเขียนของพ่อถูกมือดีฉกไปจากฝาผนัง โดยไม่ได้แตะต้อง ทรัพย์สินอื่นๆ

ภรรยาผมรีบเสนอว่าอย่าแจ้งความ เพราะไม่อยากให้ตำรวจเข้ามาตรวจ สถานที่เกิดเหตุภายในบ้าน ซ้ำเกียจตอบคำถามวกไปวนมา แล้วก็ไม่ต้องไล่เลี้ยงคนใน บ้านให้ผิดใจกันเปล่าๆ หากวันหน้ามีสิ่งอื่นหายอีกค่อยสอบสวนกันใหม่

ผมได้แต่พยักหน้าอย่างจมมุม เมื่อแอบได้ยินเด็กกรี๊ดใช้พูดกันว่า สงสัย ภรรยาผมให้คนเอาภาพไปทิ้ง เพราะเธอเคยบ่นว่ารำคาญตา

พอเห็นผมไม่กระตือรือร้นที่จะตามหาภาพเขียนเลย เธอคงร้อนหัว จึงเสนอ ให้เอาภาพต้นฉบับไปจ้างช่างเขียนวาดใหม่ เพียงแต่เปลี่ยนฉากหลังเป็นสถานที่ สำคัญในต่างประเทศ เพื่อให้ดูทันสมัยขึ้น

ผมได้แต่เงียบ เพราะรู้ว่าพ่อกับแม่คงชอบยืนอยู่กลางทุ่งนามากกว่า พ่อผมไม่ตอบรับ เธอจึงไปซื้อภาพอ่าวมาหยามาติดไว้ อาการหวาดกลัวของผมค่อยจางหายไป พร้อมกับมีความโล่งใจของภรรยาขึ้นมาแทน

เงินสิบกว่าล้านที่ได้จากการขายที่ดิน ผมนำไปลงทุนกับพ่อตา ทำให้กิจการเติบโตอย่างก้าวกระโดด สองปีต่อมา พ่อตาผมเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็ง ผมจึงเข้ารับตำแหน่งประธานบริษัทแทน แสดงให้เห็นว่าพ่อตาผมไม่ได้คิดจะหลอกเอาเงินอย่างที่ว่า พี่ชายเข้าใจ แน่ละ คนเรียนเก่งอย่างผมจะถูกหลอกง่ายๆ ได้อย่างไร

ช่วงเวลาแค่แปดปี ผมกลายเป็นนักธุรกิจผู้มั่งคั่ง มีภรรยากับลูกสาวลูกชาย คอยเป็นกำลังใจ ขณะที่ลูกก็งอแงมาเยี่ยมเสมอๆ พ่อเห็นความเจริญก้าวหน้าของบริษัท ลูกก็เอ่ยชมความสามารถของผมไม่ขาดปาก เพราะลุงเป็นญาติผู้ใหญ่คนเดียวที่ยังไปมาหาสู่ ผมจึงมอบเงินหลักหมื่นให้ติดกระเป๋าไปทุกครั้ง บางปีข้าวราคาตกมาก ผมก็ฝากเงินไปให้หลานๆ ทั้งสามด้วย แต่พวกเขาคงโกรธผมจริงๆ จึงไม่ได้ตอบหรือชอบใจสักคำ

ก่อนกลับลูกก็ยังไม่เคยลืม ที่จะเก็บคำตำหนอกจากพี่ชายมาเล่าให้ฟังเสมอ ระยะเวลาหลังๆ ผมรำคาญมาก จึงขอร้องลูกก็องไม่ให้พูดถึงพี่ชายกับครอบครัวอีก นานวันเข้าภารกิจที่ต้องรับผิดชอบ กลบฝังความทรงจำเกี่ยวกับวงศ์วานบ้านเกิดจนหมดสิ้น ผมไม่เคยไปโยธธา ไม่เคยพูดถึงญาติๆ ให้ลูกฟัง บางทีผมถึงกับเผลอคิดว่าตัวเองเป็นคนกรุงเทพฯ โดยกำเนิด ส่วนลูกก็องเป็นเพียงญาติห่างๆ ที่แวะมาเยี่ยม นานๆ ครั้งเท่านั้น

ปีที่แล้ว ลูกสาววัยสิบสองของผมทำคะแนนได้ดีเยี่ยมทุกวิชา ผมจึงอยากให้รางวัลด้วยการพาไปเที่ยว โดยให้ลูกเลือกสถานที่เอง แกจึงเรียกร้องจะไปเที่ยวงานบุญบั้งไฟ ไปดูหินหน้าตาแปลกๆ ที่ภูผาเทิบ ไปกินข้าวริมแม่น้ำโขง พอผมเสนอว่าจะพาไปดูกองหินสโตนเฮนจ์ในประเทศอังกฤษ หรือไปล่องแม่น้ำดานูบในฮังการีแทน เธอก็โวยวายใหญ่

“หนูตั้งใจเรียนตามหน้าที่แล้ว หนูจึงมีสิทธิ์ที่จะเลือกไปไหนก็ได้ คุณพ่อ
ต้องทำตามสัญญาจะนะ”

“แต่พ่อคิดว่าต่างประเทศน่าจะดีกว่านะลูก” ผมแย้งเสียงอ่อย
เธอเซิดหน้าอย่างตื้อร้อน “หนูจะไม่ยอมให้คุณพ่อขโมยสิทธิ์ ในการตัดสินใจ
ของหนูไปได้เด็ดขาด”

ทุกครั้งที่ลูกทวงถาม ผมได้แต่ปายเบี่ยงด้วยการยกเอางานขึ้นมาบังหน้า
ผมไม่ยอมไปเหยียบแผ่นดินอีสานอีก จึงขอยืดเวลาออกไปเรื่อยๆ แต่ก่อนที่ผมจะ
ต้องลุกขึ้นมาสร้างสถานการณ ให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบริษัท เพื่อใช้เป็นข้ออ้าง
ในการยกเลิกสัญญา ยายหนูก็ก้ออกอาการงอน จนไม่พูดถึงเรื่องไปเที่ยวอีก

เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ยายหนูโตขึ้นอีกปีเดียวก็จริง แต่พัฒนาการ
ทางความคิดน่าวิตกกว่าปีที่แล้วมาก หลังจากงอนผมอยู่พักใหญ่ เธอก็ก้ประกาศว่า
สักวันจะเดินทางไปเที่ยวด้วยตัวเอง แต่วันหนึ่งลูกวิ่งมากอดแขนผมด้วยท่าทาง
ตื่นเต้นดีใจ ผมจึงกลัวว่าลูกจะมาประจบ เพื่อขอให้พาไปเที่ยววยโสธรตอน
ปิดเทอมอีก

“คุณพ่อขา พี่วัชรเข้าแพทย์จุฬาฯ ได้คะ”

ธุรกิจที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ขับไล่ตัวบุคคลที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับชีวิต
ประจำวันไปจนหมด ผมเลยนึกไม่ออกว่า ไอ้เจ้าพี่วัชรที่ลูกพูดถึงเป็นใครมาจากไหน
เข้าใจว่าคงเป็นดาราวัยรุ่นที่เด็กๆ คลั่งไคล้ ถึงขนาดต้องกระโดดตัวลอย เมื่อเขา
สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้

“ถ้าเป็นดาราหรือนักร้อง ลูกไปยินดีกับเพื่อนๆ ละกัน พ่อไม่รู้จักพวกเขา
หรอก” ผมส่ายหน้าอย่างเบื่อๆ

ลูกสาวผมเท้าสะเอวอย่างพร้อมจะเอาเรื่อง วันเวลาที่ขับเค้นไปอย่าง
เที่ยงตรง ได้ลักพยายหนูผู้น่ารักไปจากชีวิตผม ทิ้งไว้แต่ยายตัวแสบ หัวดี ที่คอย
ตั้งคำถามจนน่าเวียนหัว บางวันผมแทบสลักกาแพ เมื่อเธอดถามว่าจังหวัดยโสธร
พ่อค้ันหูบ้างไหม

“คุณพ่อความจำเสื่อมถึงขนาดจำพี่วีรชัย ลูกชายคนโตของคุณลุงวีชัยไม่ได้เลยเหรอ อย่าบอกนะคะว่า แม้แต่พี่ชายคนเดียวก็ลืมไปด้วย”

จริงสิ ผมอาจหลงลืมพี่วีชัยไปบ้าง ตั้งแต่ทะเลาะกันคราวนั้นก็ได้ติดตามถามข่าวอีกเลย มีแต่เขาที่ยังตามให้ลุงก้องฟังเสมอๆ ระยะเวลาที่ผมวุ่นวายกับธุรกิจจนต้องเลิกฟังแต่สิ่งที่อยากได้ยิน เลือกลมองแต่สิ่งที่อยากเห็น เลยขอร้องลุงก้องไม่ให้พูดถึงญาติๆ อีก พี่วีชัยจึงห่างไกลจากผม ยิ่งกว่ากรุงเทพฯ กับยโสธร พอลูกสาวพูดถึงหลานชาย ผมนึกเค้าหน้าไม่ออกด้วยซ้ำ ถ้าเดินสวนกันตามห้างคงไม่รู้ว่าเป็นญาติสนิท

แต่ความทรงจำเกี่ยวกับพี่ชายคนเดียว ไม่ได้หายไปจากใจผมจริงๆ เพียงแต่ถูกฝังไว้ในหลุมตื้นๆ ชุดรื้อเมื่อไหร่ก็เจอเมื่อนั้น พี่วีชัยไม่ชอบเรียนหนังสือ ถนัดแต่เรื่องทำดีทำต่อๆ และค่าเก่งจนผมกลัว แต่ปีนี้ลูกชายเขาเข้าแพทย์จุฬาฯ ได้ ถือเป็นเรื่องน่ายินดีอย่างยิ่ง แต่ผมจะยินดีกับใครล่ะ พวกเขาตัดขาดกันไปหลายปีแล้ว

“ลูกติดต่อกับพวกเขาด้วยเหรอ” ผมถามอ้อมอ้อม

“เมื่อคุณพ่ออาจจะลืมไป เราใช้นามสกุลเดียวกันนะคะ” ลูกสาวผมค้อนขวับ “ต่อให้คุณพ่อโกรธคุณลุงแค่นั้น หนูก็ไม่โกรธด้วยหรอกค่ะ หมดสมัยแล้ว ที่ผู้ใหญ่จะบังคับให้เด็กคิดตามกรอบที่ตัวเองวางไว้ทุกเรื่อง”

ใช่สิ พ่อแม่ดีกว่าตุ๋นที่เอ็ม ตรงที่ไม่ต้องใส่รหัสเท่านั้นแหละ

“ลุงมาหาลูกบ่อยไหม” ผมไม่รู้ว้าวพวกเขารู้จักกันได้อย่างไร เลยนึกไม่ออกว่าควรยินดีหรือกังวลใจ

“เข้ากรุงเทพฯ ที่ไร คุณลุงก็ชวนหนูไปกินไอติมด้วยทุกครั้ง”

ลูกสาวเล่าอย่างภาคภูมิใจว่า ต้นปีที่แล้ววีรชัยเข้ามาเป็นเพื่อนกับเธอในเฟซบุ๊ก จากนั้นทั้งสองก็แลกเปลี่ยนโทรศัพท์กัน และนัดเจอกันที่ห้างสรรพสินค้า พร้อมกับพี่วีชัย ยายหนูถึงได้รู้ว่าบ้านเดิมของผมอยู่ยโสธร จากนั้นพวกเขาก็ติดต่อกันเรื่อยมา ที่ลูกสาวร้องจะไปงานบุญบั้งไฟ เพราะอยากให้ผมกับพี่วีชัยคืนดีกัน

“ลุงให้ลูกมาขอเงินพ่อด้วยหรือเปล่า”

ผมรู้ว่าสองสามปีมานี้ ราคาข้าวตกต่ำมาก จนชาวนาผูกคอตายไป

หลายราย ถ้าพี่ชี้ยืดเดือตร้อน แล้วมาเอ่ยปากกับผมตรงๆ ผมยินดีช่วยเหลือเต็มที่
อย่างน้อยก็เพื่อหลานๆ ซึ่งผมฝากลูกก้องให้นำเงินไปให้บ่อยๆ อยู่แล้ว แต่ผมไม่ชอบ
เลย ที่เขาใช้ความไร้เดียงสาของลูกสาวผมบังหน้า เพื่อให้แกมาเจรจาแทน

“ทำไมคุณลุงต้องขอเงินคุณพ่อด้วยคะ” ยายหนูทำหน้างุนงง

“ก็ข้าวราคาตก” ผมบอกสาเหตุที่ได้ยินบ่อยๆ จนบางครั้งเสียงนั้นเสียด
ลึกลงไปกระแทกกระดูกสันหลัง เมื่อหวนนึกถึงอาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษ

“คุณลุงปลูกข้าวหอมมะลิชั้นหนึ่ง ขายได้ราคาสูง แล้วก็แบ่งพื้นที่ทำการ
เกษตรครบวงจร เป็นแปลงนาสาธิตให้ผู้สนใจเข้าไปดูงาน ส่วนคุณป้าก็ตั้งกลุ่ม
แปรรูปสินค้าออกขายด้วย พวกเขาพอมีเงินค่ะ” ยายหนูยืนยัน

ผมไม่เคยรู้เรื่องนี้มาก่อน คงเป็นเพราะผมสั่งห้ามลูกก้องพูดถึงครอบครัว
พี่ชาย แกเลยไม่ได้เล่าให้ฟัง

“ลุงสั่งอะไรมาถึงพ่อบ้างหรือเปล่า”

“คุณลุงฝากมาถามว่า ถ้าเขายอมจ่ายเงินสี่แสนบาท คุณพ่อจะคืนภาพ
เขียนของคุณปู่ให้ไหมคะ”

“ภาพเขียนเหรอ” ผมลืมภาพนั้นไปสนิทใจ

“ใช่ค่ะ แต่หนูไม่เคยเห็นภาพเขียนของคุณปู่เลย คุณพ่อแขวนไว้ในห้อง
ไหนหรือคะ คงเป็นภาพที่สวยงาม คุณลุงถึงอยากได้คืนเหลือเกิน”

ผมเกิดความหวาดกลัวจับใจ ถ้าพี่ชี้ยำเงินสี่แสนมาให้ เขาก็ต้องรู้
ความจริง ซึ่งอาจจะทำให้โกรธแค้น จนถึงขั้นส่งผมไปกราบเท้าขอขมาพ่อ ในโลก
หลังความตายเลยก็ได้

“ภาพนั้นหายไปนานแล้ว” ผมเห็นยายหนูอ้าปากค้าง “แต่ห้ามหนูไปบอก
คุณลุงเด็ดขาด ถ้าไม่อยากให้เขาเอาปืนมายิงพ่อตาย หนูบอกแค่ว่าพ่อไม่ยอมขาย
ให้ก็พอ”

ยายหนูคงเกรงว่าผมจะได้รับอันตรายจึงยอมรับปาก แต่เธอไม่ได้เชื่อฟัง
อย่างเบ็ดเสร็จ จึงเที่ยวไปถามคนในบ้าน ซึ่งให้การตรงกันว่าสงสัยภรรยาผมเอาไป
ทิ้ง เพราะเธอไม่ชอบภาพเขียนๆ ของพ่อตั้งแต่แรกแล้ว

“ไปถามคุณแม่กันเลยคะ ถ้ายังเก็บไว้จะได้เอาไปคืนคุณลุง” ยายหนูดึงแขนผมอย่างกระตือรือร้น

“อย่านะลูก” ผมรีบห้าม “มันจะทำให้คุณแม่เสียหน้าเปล่าๆ”

ยายหนูรักแม่ของแก่มาก จึงยอมคล้อยตามเหตุผลของผม

“แต่คุณพ่อไม่ห้ามหนูติดต่อกับคุณลุงใช้ไหมคะ” ยายหนูคาดคั้น

“พ่อไม่กล้าคุกคามสิทธิ์ของลูกขนาดนั้นหรอก” ผมประชด แต่ยายหนูคงฟังไม่ออกเลยได้แต่ยิ้มรับ

จากวันนั้นเรื่องของพีวีซียกับภาพเขียนของพ่อ ไม่ได้เข้ามารบกวนจิตใจผมอีก นานๆ ครั้งลูกจะมาเล่าให้ฟังว่านัดเจอกับวีวีซีย แล้วก็พากันไปกินข้าวในห้างสรรพสินค้า ตามประสาญาติสนิท แต่ผมก็เหมือนคนใจดำ เพราะไม่เคยเอยปากชวนหลานชายมาเที่ยวบ้าน ด้วยเกรงว่าความลับเรื่องภาพเขียนจะถูกเปิดเผย

นึกทบทวนดูแล้ว ผมเพิ่งรู้ใจตัวเองว่าอยากคืนดีกับพีวีซียเหลือเกิน เพราะสายใยความเป็นพี่น้องยังคงเกี่ยวเราไว้ราวกับโซ่ตรวน ที่ผ่านมาระหว่างเราก็ผิดด้วยกันทั้งสองฝ่าย หากยอมรับความจริง ยอมให้อภัยกัน ทำไมเราจะกลับมาออกดอกกันชดเปียร์แก่ล้มลาบเปิดไม่ได้ล่ะ

เชื่อว่าพีวีซียก็คงให้อภัยผมแล้ว ถึงได้ติดต่อผ่านทางยายหนู แต่ผมก็อดหวั่นใจไม่ได้ว่า ภาพเขียนของพ่อคงเป็นชนวนให้เราแตกร้างกันอีกครั้ง ใครจะคิดว่าภาพเขียนที่พ่อสั่งวาด เพื่อหวังจะฝังรากความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง กลับกลายเป็นภาพที่ถ่วงรั้งเราไม่ให้หันหน้ามาคืนดีกัน หรือผมจะต้องปล่อยเลยตามเลย

ธุรกิจที่ต้องดูแลไม่จัดสรรเวลาให้ผมกลุ่มใจเรื่องพี่ชายนานนัก จนกระทั่งกลางเดือนกันยายน ลุงก้องมาหาพร้อมกับเล่าว่า พีวีซียให้เขามาติดต่อซื้อภาพเขียนคืนในราคาสี่แสนบาท ซึ่งผมรู้จากลูกสาวมาก่อนหน้านั้นหลายเดือนแล้ว ผมจำใจต้องบอกความจริงว่าภาพนั้นหายไป ลุงก้องตกใจอยู่สักครู่ก็ได้สติ เขาบอกว่าภาพถ่ายต้นฉบับยังอยู่ ถ้าเอาไปจ้างร้านขายภาพเขียนให้วาดขึ้นใหม่ เชื่อว่าพีวีซียคงจำไม่ได้แน่ๆ

“เสียค่าวาดใหม่สักหมื่น แต่ได้คืนตั้งสามแสนกว่า” ลุงก้องแนะนำ

“ขอผมคิดดูก่อนนะครับ”

ผมปฏิเสธอย่างอ้อมค้อม ถึงพี่วิชัยอาจจะไม่รู้ แต่ผมรู้ ถ้าผมทรยศศตโกง ได้แม้กระทั่งพี่ชายตัวเอง ผมจะเป็นพ่อที่ดีของลูกๆ ได้อย่างไร

“ถ้าตกลงก็โทรไปบอกลุงด้วย ลุงอยากเห็นพี่น้องกลับมารักใคร่กันเหมือนเดิม อายุก็มากขึ้นทุกวัน เลิกโกรธกันเถอะ เต็มวันไม่ว่าจะไปไหนเห็นแต่คนขัดแย้งกัน น่าเบื่อ” ลุงก้องพูดตามประสาญาติผู้ใหญ่ใจดี

จริงอย่างที่ลุงก้องพูด คนไทยแตกแยกกันมากเกินไปแล้ว ในละแวกบ้านผม แค่งังมะม่วงห้อยย้อยข้ามรั้วไปข้าง ยังโกรธถึงขนาดคว่าป็นโลยิงกัน แต่พอมองลึกลงไป ในรายละเอียด ปรากฏว่ากังมะม่วงเป็นเพียงข้ออ้าง แท้จริงทั้งสองฝ่ายอยากลุกขึ้นมาทำหุ่นกัน เพราะมีความเห็นทางการเมืองไปคนละทิศละทาง

ต่างฝ่ายต่างสร้างกับดักขึ้นมาขวางกันมิดรภาพในหมู่คณะ พอๆ กันกับข่าวในจอโทรทัศน์ ซึ่งมีแต่ประเด็นความขัดแย้งอย่างต่อเนื่อง รวากับจะไม่ยอมให้ประชาชนได้มีโอกาสหายใจหายคอบอย่างโปร่งโล่งบ้าง พอหมดเรื่องโน้นก็สร้างเรื่องนี้ให้ถกเถียงกันไปเรื่อยๆ

แล้วทำไมผมกับพี่วิชัยจะต้องไปเพิ่มคู่ขัดแย้งให้มากขึ้นอีกล่ะ ถ้าอยากให้ประเทศเดินหน้าเข้าสู่ความปรองดอง ควรเริ่มจากคนในครอบครัวก่อน เมื่อตัดสินใจเด็ดขาดแล้ว ผมจึงคิดจะวานลุงก้องให้เป็นตัวกลางในการไกล่เกลี่ย ส่วนเรื่องจะเอาภาพเขียนใหม่ไปหลอกขายพี่วิชัยนั้น ผมไม่มีวันทำเด็ดขาด

ต้นเดือนตุลาคม ลุงก้องโทรศัพท์มาเร่งรัดให้ผมตัดสินใจ ซึ่งผมก็บ้ายเบียงอีก แต่ยังไม่ทันได้ขอร้องให้ลุงช่วยเป็นตัวกลางประสานให้เราสองคน ลุงก็เตือนผมด้วยความห่วงใยขึ้นมาก่อน

“รีบหาช่างวาดใหม่ให้เสร็จๆ เถอะ ถ้าบักชัยรู้ว่าภาพเดิมหายไป มันคงเข้ามาอาละวาดถึงกรุงเทพฯ แน่”

เป็นการคาดเดาที่ผมกลัวจับใจ ผมจึงคิดว่าจะขวนขวายหนีไปโสธร เพื่อ

กราบขอโทษพี่วิชัย แต่คงต้องให้ลูกก้องช่วยพุดูทางก่อน ระหว่างหาเวลาเหมาะๆ
อยู่นั้น ก็เกิดข่าวร้ายขึ้นมาทုปหัวใจคนไทยแทบแตกสลาย

วันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๙ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล
อดุลยเดช เสด็จสู่สวรรคาลัย ได้เผยแพร่ไปสู่การรับรู้ของประชาชน เสียใจทำให้
ตั้งระงมไปทั่วแผ่นดิน ผมเลยไม่มีแก๊ใจจะคิดถึงเรื่องอื่นๆ อีก

จนกระทั่งเย็นวันที่ ๒๐ ตุลาคม ระหว่างที่ภรรยากับแม่ยายออกไปหาซื้อ
เสื้อผ้าสีดำ เพื่อให้เพียงพอต่อการสวมใส่ไว้ทุกข์เป็นเวลาหนึ่งปี ลูกสาวผมกลับมา
ถึงบ้านพร้อมกับชายหนุ่มร่างสูง ผิวขาวเหลือง หน้าตาคมเข้ม ผมกำลังจะตีหน้า
ยักษ์เข้าไปให้สมบทบาททคุณพ่อหวงลูกสาว แต่เด็กหนุ่มรีบยกมือไหว้อย่างอ่อนน้อม

“พี่วิชัย นิสิตแพทย์ปีหนึ่งค่ะ” ลูกสาวแนะนำ

ผมรีบกระตุกยิ้ม ตรงเข้ากอดบ่าหลานชาย หลังจากทักทายกันพอสมควร
แล้ว ผมก็บอกว่าตั้งใจจะไปขอโทษพี่วิชัยอยู่พอดี แต่ต้องวานลูกก้องให้ช่วยเจรจา
เพราะเป็นผู้ใหญ่ที่เราทั้งสองให้ความเคารพนับถือ

“เอาคู่ชดแย้งมาไกล่เกลี่ยนะหรือครับ” วิชัยสายหน้า

“ทำไม่ถึงพุดอย่างนั้นล่ะ” ผมจับต้นชนปลายไม่ถูก

วิชัยเล่าว่าตอนที่พ่อปลุกบ้าน ลูกก้องยกยอกคำวิสาธุไปเยอะ แต่เพื่อเห็น
แก่หน้าแม่ พี่วิชัยเลยทำเป็นไม่รู้เรื่อง ต่อมาลูกก้องชวนพี่ชายให้ชายที่นาพร้อมกับ
ผม แต่พี่ชายไม่ยอมเลยทะเลาะกันใหญ่ จากนั้นลูกก้องก็มาคุยกับพ่อตามผม เพื่อ
กดดันให้ผมชายที่ พี่วิชัยรู้เข้าเลยด่าลูกก้องไม่ไว้หน้า ทั้งสองจึงบาดหมางกันเรื่อยมา

ลูกก้องไม่เคยไปมาหาสู่ที่บ้านหลายปีแล้ว ถ้าเจอกันตามงานที่ญาติๆ จัด
ขึ้น ทั้งสองก็จะคอยหลีกเลี่ยงกัน จึงเป็นไปไม่ได้ว่าพี่วิชัยจะด่าผมให้ลูกก้องฟัง มีแต่
ญาติๆ เคยเล่าว่า ผมด่าพี่วิชัยฝากไปกับลูกก้อง

“เฮ้ย! ไม่ใช่ซะ” ผมร้องขึ้น

“พ่อบอกว่าตาท้องพินค่านายหน้า จากการขายที่ดินของอาชิตไปตั้ง
เยอะ” วิชัยสรุปประเด็น

ด้วยความเป็นนักธุรกิจ ผมจึงไม่ถือสาที่ลูกค้าได้ค่านายหน้าไปบ้าง เมื่อผมพอใจราคาที่ผู้ซื้อเสนอมาก็เป็นอันยุติ แต่หลังจากนั้นลูกค้าก็ยังแวะเวียนมาหาผมหลายครั้ง ผมเคยฝากเงินไปให้หลานๆ ด้วย แน่ใจว่าลูกค้าคงเก็บเข้ากระเป๋าตัวเองหมด ผมไม่เสียตายเงินที่แบ่งปันให้ญาติผู้ใหญ่ใช้สอย แต่เจ็บใจที่เขาใช้วิธีสกปรก ยุ่งปลุกปั่นให้เราแตกคอกัน แล้วเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากความชิงชังไปอย่างน่ารังเกียจ

“ถ้าพวกเขาผิดใจกัน ทำไมพี่ชายยังให้ลูกค้าติดต่อขอซื้อภาพเขียนจากอา ในราคาสี่แสนอีกล่ะ” ผมตัดสินใจถามให้สิ้นสงสัย

หลานชายเล่าต่อไปว่า เมื่อก่อนพี่ชายอยากเก็บเงินสดไว้ลงทุนปลูกข้าวพันธุ์ใหม่ เลยยอมสละภาพเขียนให้ผมไปก่อน แต่พอมีฐานะมั่นคงขึ้น พี่ชายก็อยากได้ภาพเขียนของพ่อคืน วัชรชัยเคยเสนอให้นำภาพถ่ายต้นฉบับไปวาดใหม่ แต่พี่ชายบอกว่าพ่อผมสลักชื่อพวกเราไว้หลังกรอบไม้ ต่อให้ได้ภาพใหม่มาก็จะไม่มีชื่อที่สลักด้วยฝีมือพ่อ พอลูกค้าไปคุยในหมู่ญาติว่ามาเยี่ยมผมบ่อยๆ พี่ชายเลยฝากญาติให้มาบอกลูกค้าว่าจะขอซื้อภาพเขียนคืน โดยยอมจ่ายค่าเสียหายให้ลูกค้าสามหมื่นบาท

วัชรชัยขมวดคิ้ว “พ่อเห็นว่าครั้งแรกอาชีพสุจริต เลยกบอกลูกค้าให้เพิ่มเป็นห้าแสนแล้วนะครับ”

“อะไรนะ” ผมรู้สึกมีนเหมือนโดนสาทตำน้ำพริกของแม่ตักใส่หัว

หัวที่เคยบรรจุมันสมองอันเฉียบแหลม แล้วหัวเดียวกันนี้ก็ถูกลูกกอล์ฟปั่นจนละเทะ ไม่ใช่แค่หลอกเอาประโยชน์จากผมและพี่ชายเท่านั้น แต่ลูกค้ายังอาศัยความกลัวของผม มากดดันให้ทรยศคดโกงพี่ชายด้วย ดีที่ความละเอียดใจของผมยังใช้การได้ ถ้าผมเอาภาพเขียนใหม่ไปย้อมแมวขาย คงโดนกระต๊อบหมดสภาพแน่

ผมเพิ่งสำนึกได้ว่า ที่โกรธกับพี่ชายมาหลายปี ไม่ใช่เพราะเขาเลวร้ายน่ากลัว แต่เป็นเพราะผมเลือกฟังแต่สิ่งที่อยากได้ยิน เสียเงินยังไม่เท่าไร แต่เสียตายเวลาดีๆ ที่ผมกับพี่ชายเคยมีร่วมกัน ผมอยากไปกราบขอโทษพี่ชายเหลือเกิน เลยขอให้หลานชายช่วยหยุ่งเสียงเขาก่อน

วัชรชัยติดนี้วก่อนจะบอกว่า วันรุ่งขึ้นพีวีชัยจะเข้ากรุงเทพฯ มาร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี เพื่อถวายอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมโกศ ซึ่งจะจัดขึ้นที่ท้องสนามหลวง ในวันที่สี่สิบสอง ตุลาคม หลานชายจึงตั้งใจจะบอกกับบิดาตรงๆ ว่าผมอยากพบ เพื่อปรับความเข้าใจ จากนั้นเขาจะเกลี้ยกล่อมพีวีชัยให้มาพักที่บ้านผม แทนการเปิดห้องในโรงแรม

“ดูให้ดีก่อนนะว่าพ่อเธอไม่ได้พกปืนมาด้วย” ผมกำชับหลานชาย

“นอกจากจะหายโกรธเรื่องที่อาชายที่ดินแล้ว พ่อยังบ่นคิดถึงอาบ่อยๆ แต่ติดตรงที่ตาก้องบอกว่าอาอย่าด่าพ่อไม่เลิก พ่ออยากมาเห็นภาพเขียนของปู่มาก อาอย่ากลัวไปเลยครับ เตี่ยวันนี้พ่อไม่รู้ว่าเหมือนสมัยหนุ่มๆ แล้ว” วัชรชัยให้ความมั่นใจ

“อาที่ตั้งใจจะชวนยายหนูไปร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีอยู่พอดี พวกเราไปพร้อมๆ กันเลย แล้วขากลับแวะกินข้าว ในร้านอาหารริมแม่น้ำเจ้าพระยาสักมื้อนะ” ผมชวน

“ได้ครับ” วัชรชัยมองไปรอบๆ “ภาพเขียนของปู่อยู่ไหนครับ ผมไม่ได้เห็นมาหลายปี คิดถึงเหมือนกัน”

“คือว่า...” ริมฝีปากผมหนักอึ้ง เพราะไม่รู้จะบอกหลานว่าอย่างไร ยายหนูคงรู้ว่าผมลำบากใจจึงช่วยแก้สถานการณ์

“คุณพ่อบ่นว่าสี่ที่เคลือบกรอบไม้ดูหมองๆ ไปหน่อย คุณแม่เลยส่งไปให้ช่างทำใหม่ค่ะ”

“พ่ออยากเห็นมากเลยนะ ใกล้เสร็จหรือยัง” วัชรชัยถามยายหนู

“ต้องโทรไปถามทางร้านก่อนค่ะ เตี่ยหนูจะเร่งให้” ลูกสาวเริ่มทำหน้าที่วิตก เพราะไม่รู้จะโทรไปที่ไหน

หลังจากหลานชายกลับไปแล้ว ผมสั่งเด็กในบ้านให้ทำความสะอาดห้องที่พีวีชัยเคยมาพัก จดรายการอาหารโปรดให้แม่ครัว ผมแทบจะรอดเบียร์กับพี่ชายไม่ไหวแล้ว แต่ความตื่นตันทันตึงกลับผ่อนคลายอย่างรวดเร็ว เมื่อนึกถึงภาพเขียนของพ่อ

ใครๆ ก็รู้ว่าภาพนั้นถูกขโมยไปหลายปีแล้ว ง่าย ๆ ผมจะหามาคืนคงลำบาก หากพีรชัยรู้ว่าผมเพิกเฉยต่อภาพเขียนของพ่อที่หายไป เขาคงโกรธผมอีกครั้ง ซึ่งคราวนี้คงยืนยาวไปชั่วชีวิต เอ้อ...ผมจะทำอย่างไรดี

พรุ่งนี้พี่ชายจะมาถึงกรุงเทพฯ แล้ว หากเขารู้ความจริง เราสองคนคงหมดโอกาสสูงมือกันไปร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี คืนนี้ผมจึงลงมานั่งทุกซอกซอญในห้องนั่งเล่น คิดถึงพี่ก็คิดถึง กลัวก็กลัวสุดชีวิต ผมจึงเลื่อนตัวเองลงไปนั่งคุกเข่ายกมือขึ้นประณม ไปทางผนังด้านขวามือที่เคยแขวนภาพเขียนของพ่อ

“พ่อครับ ผมกับพี่ชายเสียเวลากับการโกรธกันนานเกินไปแล้ว ช่วยให้เราเรากลับมาคืนดีกันด้วยเถอะครับ” ผมอธิษฐานเบาๆ

ความเงียบสวดเปิดหูผมจนได้ยินเสียงก้อกแก๊ก เหมือนหนูตะกอยผ้าเปดานเสียงนั้นดังมาจากห้องเก็บของ ผมถอดตัวเองให้ลุกขึ้นจากกบดักความกลัวที่ตัวเองวางไว้ ต้องเปิดใจยอมรับความจริงเสียที ที่คิดว่าผีพ่อยืนมือเย็นเฉียบมาตบบ้านนั้นคงเป็นเพียงไอเย็นที่พ่นออกจากเครื่องปรับอากาศ ซึ่งเปิดอุณหภูมิไว้ยี่สิบองศา

ส่วนพีรชัย ถึงจะเป็นคนน่ากลัวก็จริง แต่ผมไม่เคยกลัวเขา เกินกว่าระดับความน่ากลัวที่มีอยู่ในตัว

ปีศาจที่ยุงให้เราแตกแยกกันอย่างลึกลับต่างหากที่น่ากลัวที่สุด

พอความกล้าตกผลึก ผมจึงเดินไปผลักประตูห้องเก็บของ แล้วเปิดไฟ

ถ้าอยากนั่งชดเชยกับพี่ชายจริงๆ คงไม่มีมีวิธีพิเศษไหนปลดชนวนความร้ายฉานทิ้งไปได้ นอกจากมือคู่ที่เห็นชัดเจนว่าห้อยติดอยู่กับลำตัว อันมีรอยแผลเป็นที่โดนตะปูชุดชวนปรากฏอยู่ข้างซ้าย เพราะมือคู่นี้ฉกภาพเขียนไปซุกซ่อนไว้เมื่อครั้งที่โดนความรู้สึกผิดทิ่มแทงใจ จึงต้องเป็นมือคู่เดียวกัน ที่ค้ำหากล่องใบใหญ่หุบผ้ามาเช็ดแฉงฝุ่นหนาเตอะ ก่อนจะฉีกกระดาษห่อหุ้มสีขึ้นออก เพื่อนำภาพเขียนของพ่อไปแขวนไว้ที่เดิม

รูรั่วที่พื้นรองเท้าผ้าใบ

กวี ศิริธรรมานุกูล

“มันก็เหมือนกับรูรั่วที่พื้นรองเท้าผ้าใบนั่นแหละ...เรารู้...เรารู้...เรารู้... เรา
ช่วงใช้เพื่อปกป้องสิทธิ์ ผลประโยชน์ คุ่มครองตัวเอง...แต่เราก็ไม่เคยที่จะคิด
ซ่อมแซมมันสักครั้ง”

ครูเจตยัคันเร่ง เหยียบคลัตช์แล้วปล่อยให้รถประคองตัวมันเองไปตาม
แรงเฉื่อยของรถ เมื่อเห็นหัวต้นไม้ใหญ่ยืนต้นโดดเดี่ยวอยู่ตรงทางแยกเบื้องหน้า มัน
เป็นรถยนต์กระบะรุ่นยอดนิยมนที่ผู้คนชมชอบใช้งานเพื่อการพาณิชย์ซึ่งมียอด
จำหน่ายสูงสุดติดต่อกันเป็นเวลาหลายปี แต่นั่นก็หมายถึงเมื่อราว ๓๐-๔๐ ปีก่อน
โน้น สภาพโดยทั่วไปหากไม่มีเสียงกระหึ่มจากแรงขับของเครื่องยนต์ใดๆ ที่ได้เห็น
ก็คงจะอดนึกถึงบรรดารถที่จอดทิ้งไว้ตามสุสานรถอย่างที่เคยเห็นในฉากภาพยนตร์
ต่างประเทศไม่ได้ ทว่าในความเก่าคร่ำครึนั้นชิ้นส่วนต่างๆ ที่จำเป็นต่อทัศนวิสัยของ
การขับขี่ก็ยังคงประกอบอยู่อย่างครบถ้วน แม้ว่าวัสดุแต่ละชิ้นจะปราศจากความแนบ
แน่นไปแล้วก็ตาม

จากถนนลาดยางสายทางหลวงชนบท มันถูกบังคับให้เลี้ยวขวาตัดเข้าถนน
ลูกรังซึ่งเต็มไปด้วยหลุมบ่อขนาดเขื่อง ครูเจตพยายามหักหลบซ้ายที่ขวาที่ บางครั้ง
ก็ต้องแตะเบรกอย่างกะทันหันเมื่อไม่อาจคำนวณสภาพเส้นทางเบื้องหน้าว่าจะหัก
พวงมาลัยไปทางไหนได้ถูก

สองข้างทางอุดมไปด้วยสวนยางพาราสลักับป่าปาล์มน้ำมัน มีอยู่ช่วงหนึ่ง
รถแล่นผ่านป่าขนาดใหญ่มีตัวอักษรโดดเด่น “บ้านสวนโฮมสเตย์” ภายใน
สวนปาล์มที่ถูกประดับตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ประดับอื่นๆ อีกหลายชนิด มีบ้านhurst
หลังเล็กๆ ถูกสร้างเรียงรายกันเป็นหน้ากระดาน เขายังนึกไม่ออกว่าเป็นความ
ผิดพลาดของการจัดทำป่าโฆษณาหรือความสับสนในการดำเนินธุรกิจของผู้เป็น
เจ้าของสวนปาล์มนับร้อยไร่รายนี้ แต่ภาพที่เห็นนั้นมันทำให้เขานึกไปถึง “รีสอร์ท”
ทุกครั้งที่ผ่านมา

อีกราวสามกิโลเมตรต่อมา หลังจากผ่านสิ่งที่เขาคิดว่าไม่น่าจะเป็น
รีสอร์ทนั้น ครูเจตก็บังคับพวงมาลัยไปทางขวาอีกครั้งเพื่อนำรถคู่ชีพขับเคลื่อนเข้า
ตรอกแคบๆ ซึ่งรถยนต์ไม่สามารถวิ่งสวนทางกันได้ แต่มันไม่น่าห่วงกังวลอะไรหรอก
เพราะเขารู้ดีว่าไม่มีรถยนต์คันไหนจะวิ่งสวนทางออกมา นอกจากจักรยานที่
ไร้บังโคลนทั้งหน้าและหลังของเจ้าของบ้านหลังที่มองเห็นอยู่เบื้องหน้า เขาต้องคอย
ระวังในการประคองรถไม่ให้เผลอออกนอกทางอันจำกัดนั้น จนบางครั้งกระจกมองข้าง
เข้าไปเฉียดกับสายลวดหนามที่ถูกขึงเป็นแนวรั้วไว้ตลอดสองข้างทาง ต้นกล้า
ยางพาราถูกปลูกไว้เป็นแนวอย่างสวยงาม ในระยะห่างของต้นยางพาราเหล่านั้นยังมี
ร่องมันแกวซึ่งกำลังทอดยอดขึ้นเต็มพื้นที่

ครูเจตจำได้ว่าเคยเล่าให้เด็กนักเรียนฟังบ่อยๆ ถึงวิธีการสร้างรั้วบ้านไว้
กันภัยของคนสมัยก่อนๆ ซึ่งคนรุ่นผู้เฒ่าจะไม่นิยมสร้างรั้วด้วยการก่อกำแพงหรือ
รั้วลวดหนามอย่างคนยุคปัจจุบัน หากแต่จะใช้มิตรภาพที่มีต่อเพื่อนบ้าน สันสมความ
เอื้อเฟื้อแก่กันจนเกิดเป็นกำแพงน้ำใจ ช่วยดูแล ช่วยสอดส่องรักษาให้กันและกัน
โดยไม่ต้องลงทุนลงแรงอะไรมากมายก่ายกองเช่นทุกวันนี้

ทันทีที่รถแล่นเข้าสู่บริเวณบ้าน เด็กชายคนหนึ่งวิ่งลื้อออกมา ผ่านผู้เป็นพ่อ ซึ่งนั่งทำเครื่องสานชนิดหนึ่งอยู่บนแคร่ไม้ไผ่ภายใต้ต้นกระท้อนใหญ่ซึ่งใบเกือบโกร่นไปตามฤดู มุมปากข้างหนึ่งยังติดข้าวสุกอยู่ ๒-๓ เม็ด ภายในปากยังคงเคี้ยวตุ้ยๆ ใช้เท้าเขี่ยลูกสุนัขสีขาวหม่นให้ลุกไปนอนที่อื่น แล้วโบกมือทำท่าทางเลียนแบบพนักงานบริการที่จอดรถซึ่งครั้งหนึ่งเคยเห็นเมื่อคราวที่ไปซูเปอร์มาร์เก็ตกับแม่ แต่นั่นก็ราวสองปีก่อนโน้น

เด็กชายรู้สึกเศร้าสลดลงวูบหนึ่งเมื่อนึกถึงภาพของวันนั้น มันเป็นครั้งแรก และครั้งเดียวที่เด็กชายได้รู้จักตลาดขายสินค้าใหญ่โตซึ่งได้ยินใครๆ พากันเรียกว่า “ห้างสรรพสินค้า” ข้างในเย็นอำด้วยเครื่องปรับอากาศที่เด็กชายมองไม่เห็นที่มา ภายหลังกลับมาจากห้างเด็กชายได้ของติดมือมาเป็นรองเท้าผ้าใบสีน้ำตาลและชุดสมุดภาพระบายสี ซึ่งประกอบด้วยสมุดภาพการ์ตูนที่ยังไม่ได้แต่งแต้มสีไว้ มีดินสอที่ใส่เป็นสีต่างๆ ๑๒ สี และกบเหลาดินสออีกอันหนึ่ง ประสบการณ์ที่ยั่วห้วงครั้งนั้น ได้ถูกนำมาเล่าในห้องเรียนครั้งแล้วครั้งเล่าด้วยความภาคภูมิใจ พร้อมๆ กับการอวดฝีมือการลงสีอันฉกาจของเด็กชาย เด็กชายไม่รู้วาระหว่างการได้ไปเที่ยวห้างกับการได้เป็นเจ้าของรองเท้าและสมุดภาพระบายสีชุดนั้น เขาควรจะปลื้มสิ่งไหนมากกว่ากัน แต่ที่แน่ๆ เขารู้ว่ามีเพื่อนๆ หลายคนแอบอิจฉา

เด็กชายได้รับการยกย่องประดุจเป็นฮีโร่จากเพื่อนๆ อยู่หลายวัน ซึ่งแน่ละ เด็กชายก็ตอบแทนและเรียกคะแนนความนิยมนั้นด้วยการยินยอมให้เพื่อนที่อยู่ข้างเดียวกันใช้สมุดที่ครูแจกมาทาบรูปวาดในสมุดภาพระบายสีของตน มันเป็นการถือปฏิบัติที่ประหยัดที่สุด แต่เด็กชายก็ภูมิใจในความเป็นต้นฉบับของตนเสมอมา

การถ่ายทอดประสบการณ์เดินห้างของเด็กชายคงจะดำเนินต่อไปอีกหลายวันถ้าไม่เกิดเหตุการณ์รถชนคนในวันนั้นเสียก่อน เหตุการณ์นั้นทำให้เด็กชายไม่ได้เห็นหน้าแม่อีกเลย และประสบการณ์ในซูเปอร์มาร์เก็ตของเด็กชายก็สิ้นสุดลงแค่นั้น สมุดภาพระบายสีที่แม่ซื้อให้ เขาระบายสีจนหมดทุกหน้าแล้ว และเด็กชายก็พยายามลบภาพที่เขาคิดว่ายังระบายสีได้ไม่ตีพอ แล้วระบายมันใหม่ แต่เด็กชาย

ก็เลิกล้มความคิดที่จะลบมัน หลังจากทีคืนหนึ่งเขาพบว่าสมุดภาพพระบายสีเล่มนั้นไม่สามารถที่จะลบได้อีกแล้ว เพราะทุกครั้งที่เขาเปิดมันหยดน้ำตาก็จะหยดแถมะลงบนภาพทำให้สมุดเปียกเยิ้ม เขาจึงเก็บมันไว้ใต้ที่นอนและแอบเอาขึ้นมาเปิดดูทุกครั้งที่ต้องนอนอยู่บ้านคนเดียว

รถคันนั้นเข้าไปจอดนิ่งสนิทภายใต้การโบกส่งสัญญาณมือของพนักงานสมัครเล่นตัวน้อย สองเท้าเปล่าเปลือยของเด็กชายก้าวไปยืนรอที่ด้านข้างประตูคนขับ กางเกงนักเรียนขาสั้นสีกากีบั้นท้ายมีรอยปะซุนไปทั่วถูกดึงรั้งขึ้นไปจนถึงสะดือ แต่มันก็สิ้นไหลลงมาติดอยู่ตรงช่วงง่ามก้นกับสะโพกอีกครั้งเมื่อเจ้าของปล่อยสองมือยกขึ้นทำความเคารพผู้มาเยือนเมื่อเขาก้าวลงมาจากรถ ห่อนบนที่เปลือยเปล่าของเด็กชายทำให้มองเห็นร่องรอยของสะดือที่จูนโผล่ออกมาเล็กน้อยจากหน้าท้อง ถ้าเชื่อตามคติชาวบ้านก็จะเห็นว่าเด็กชายคงจะร้องเแง่น่าดูสมัยเป็นทารก

“สวัสดีครับคุณครู”

เด็กชายเริ่มประโยคทักทายตามที่ครูเคยสอน ภายหลังจากที่กลืนก้อนข้าวคำสุดท้ายที่ติดมาจากในครี้อย่างรีบเร่งลงไปในคอ เสียวิวัฒนาการของความเศร้าที่คิดถึงแม่ถูกแทนที่โดยสิ้นเชิงด้วยความรู้สึกใหม่ที่ตื่นเต้นยินดี ผู้มาเยือนยกมือรับไหว้แล้วหันไปทำความเคารพพ่อของเด็กชายซึ่งวางมือจากงานเตรียมตัวอยู่ก่อนแล้ว

“สวัสดีครับพี่น้อง”

“หวัดดี ครูเจต”

สองมือเนียนนุ่มยกขึ้นประสานไว้ก่อนแล้ว แต่คำพูดไม่ทันครูเจต

“วันนี้ไม่ไปไหนหรือครับ”

ครูเจตถามพร้อมๆ กับหย่อนตัวลงนั่งบนแคร่ ซึ่งเจ้าของบ้านใช้ผ้าขาวม้าปิดเศษฝุ่นไม้ไผ่ไว้คอยทำ

“วันนี้วันที่สืบทอดนะครู”

“แล้ว...อ้อ ครับๆ”

เจ้าของบ้านหัวเราะแหยๆ ด้วยความรู้สึกกระตาค ดูเหมือนผู้มาเยือนจะ
รู้ทันในความหมาย

“ครูก็รู้นี้ คนจนอย่างเราๆ นี่ต้นเดือนกับกลางเดือนมันมีเรื่องให้ลุ้น
กันตัวโก่ง”

“ฉันก็ลุ้นเหมือนกันแหละพ่อ”

เด็กชายสอดมาพร้อมยื่นขันน้ำให้ครูเจต

“ลุ่นอะไรของเอ็งวะไอ้บ่อย”

“ก็ลุ่นว่าเมื่อไหร่พ่อจะซื้อรองเท้านักเรียนให้สักที”

เด็กน้อยมองค้อน แล้วตีหน้าเศร้า

“เออน่า งวดนี้เห็นที่ไม้พลาตแน่ ครูละ ได้ซื้อไว้บ้างไหม”

ครูเจตยกขันน้ำขึ้นดื่มแล้ววางลงข้างกายก่อนตอบ

“ไม่เลยพี่น้องม ผมเลิกเล่นมาหลายปีแล้ว ไม่ไหว อายุเด็กเวลาถูกถาม เด็ก
มันจะย้อนเอาได้ สอนให้เด็กไม่เล่นการพนันแต่เรากลับทำเสียเองแบบนี้ อีกอย่าง
ไหนจะครูเล็กครูน้อยอีก ตั้งแต่ได้เลื่อนเป็น ผอ. ผมก็ต้องวางตัวใหม่ ต้องเป็น
ตัวอย่างที่ดีให้ลูกน้องด้วย”

“ดีแล้วครู ผมก็คิดว่าถ้าถูกจ้งๆ สักงวดก็จะเลิกเหมือนกัน ย่าๆ”

ครูเจตยิ้มอย่างรู้ทัน หันไปพูดกับเด็กชายว่า

“เป็นไงบ่อย เสร็จไหม”

“เสร็จแล้วครับ แต่ผมยังไม่ได้ตั้งชื่อเรื่องเลย”

ว่าพลางเด็กชายก็วิ่งแจ้นเข้าไปในบ้าน แล้วกลับมาใหม่พร้อมกับ
ปีกกระดาษในมือ ครูเจตรับมาพลิกดูอย่างคร่าวๆ ที่มุมบนกระดาษแผ่นแรกมีรอย
ดินสอจางๆ สามบรรทัด ดูเหมือนเด็กชายจะกำหนดชื่อเรื่องไว้แล้ว แต่ยังตัดสินใจ
ไม่ได้

“หน้าที่พลเมือง”

“สิ่งที่ถูกมองข้าม”

“ประชาธิปไตยในฝัน”

“ตกลงจะใช้ชื่อไหน”

“ผมยังไม่ถูกเลือกเลยครับ”

เด็กชายลิ่งเล

“เอาอย่างนี้นะ ครูจะเอาไปพิมพ์ให้ก่อน ส่วนชื่อเรื่องน้อยตัดสินใจได้แล้ว พรุ่งนี้ค่อยไปบอกครู”

“ได้ครับ”

เด็กชายรับคำ นายยิ้มส่งห้อย่าเส้นให้ครูเจต แต่ถูกโบกมือเป็นเชิงปฏิเสธ

“ครูจะพามันไปประกวดที่ไหนครับ เห็นน้อยมันบอกว่ามันชนะในระดับโรงเรียน”

“เขตการศึกษาครับพี่น้อย น้อยผ่านการคัดเลือกในระดับโรงเรียนแล้ว ต่อไปก็จะเข้าแข่งขันในระดับเขต”

ครูเจตอธิบายว่า น้อยเป็นนักเรียนในระดับประถมเพียงคนเดียวของโรงเรียนที่มีผลงานการเขียนบทความผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ทางโรงเรียนจึงส่งน้อยให้เป็นตัวแทนของโรงเรียนเข้าประกวดในระดับเขตต่อไป เรื่องที่จะเขียนนั้นทางกระทรวงได้กำหนดให้เป็นเรื่องที่มีเนื้อหาส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกในการทำหน้าที่ของพลเมืองตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย น้อยเป็นเด็กนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม สามารถเข้าใจและอธิบายหลักการของรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้อย่างเกินวัย เปิดเทอมหน้า น้อยก็จะขึ้นชั้นประถมหก ซึ่งเด็กชายได้เคยพูดกับครูเจตไว้ว่า เมื่อขึ้นชั้นประถมหกแล้วตนก็จะเสนอตัวเข้าลงรับเลือกตั้งเป็นประธานนักเรียน น้อยเป็นเด็กกล้าคิดกล้าแสดงออก ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ถ้าโต้แย้งกับสิ่งที่ตนคิดว่าไม่ถูกต้อง

ครั้งหนึ่งเด็กชายออกไปอ่านเรียงความเรื่อง “แม่” ที่หน้าชั้น น้อยเขียนว่า แม่คือผู้หญิงต้นแบบของผู้ที่กระทำหน้าที่ของพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ใน

บริบทของความเป็นแม่นั้นยังมีพันธะกิจอีกมากมายที่แม่ต้องรับผิดชอบดูแล แม่เป็นเสมือนบ้านที่ให้ลูกอยู่อาศัยได้อย่างสุขสบาย อบอุ่น อิ่ม และปลอดภัยตลอดระยะเวลาเก้าเดือนโดยที่ลูกไม่ต้องเสียค่าเช่า แม่เป็นธนาคารที่ลูกสามารถถอนเงินได้โดยไม่ต้องมีเงินฝาก และไม่วันหยุดเสาร์หรืออาทิตย์ แม่เป็นนักโภชนาการที่ยอดเยี่ยม คอยหาสิ่งดีๆ มีประโยชน์มาให้ลูกได้ดื่มกิน แม่เป็นหมอ เป็นพยาบาลที่ไม่เคยเก็บเงินค่าดูแลรักษา แม่เป็นครูคนแรกๆ ที่สอนให้ลูกพูด สอนให้ลูกเดิน ปลูกฝัง และขัดเกลากิริยามารยาทต่างๆ แม่เป็นนักบัญชี เป็นนักบริหารชั้นเลิศ แม่เป็นช่างต่างๆ หลายสาขา เป็นช่างก่อสร้างอุปนิสัยที่ดีให้แก่ลูก เป็นช่างแก้ไขพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์

แม่บอกว่าสังคมที่ดีเริ่มต้นที่ครอบครัว เพราะครอบครัวคือสถาบันแรกทางสังคม การอยู่ร่วมกันจำเป็นที่จะต้องเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ทุกคนมีหน้าที่ในการปฏิบัติตามบทบาทของการเป็นพลเมืองที่ดี แม้วาระบอบประชาธิปไตยจะเป็นกลไกชีวิตเพื่อหาฉันทามติความต้องการของคนส่วนใหญ่ แต่ก็ต้องเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อยด้วยเช่นกัน แม่บอกว่า บางครั้งการเป็นเสียงข้างน้อยก็ไม่ได้ถือว่าผิด หรือไม่ถูกต้อง เพียงแต่ว่าเสียงข้างมากได้ลงความเห็นว่าจะดำเนินการเป็นอยุ่อย่างนั้นอย่างนี้ ซึ่งก็ไม่ได้แปลว่าการดำเนินนั้นๆ จะถูกต้องเสมอไปเช่นกัน การใช้ระบอบประชาธิปไตยในการปกครองเพียงส่วนเดียวจึงไม่สามารถบรรลุสู่จุดมุ่งหมายอย่างสันติภาพได้ “ประชาธิปไตย” จึงต้องดำเนินควบคู่ไปกับหลัก “ธรรมาภิบาล” ด้วย อันได้แก่

หลักนิติธรรม

หลักคุณธรรม

หลักความโปร่งใส

หลักการมีส่วนร่วม

หลักการรับผิดชอบต่อ

และหลักความคุ้มค่า

ถ้าหากไม่ประกอบด้วยหลักต่างๆ ดังนี้แล้ว การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทางการเมืองก็ย่อมกลายเป็นการเห็นแก่ตัวทั้งสิ้น มันจะกลายเป็นการกระทำหรือการเรียกร้องเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลหรือกลุ่มคนเท่านั้นมิได้เป็นประชาธิปไตย เพราะประชาธิปไตยย่อมหมายถึงการถือเอาผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่เป็นหลัก

แม่บอกว่าเมื่อถึงคราวที่จะต้องลงมติ ทุกคนจะมีหนึ่งสิทธิ์หนึ่งเสียงเท่าๆ กัน บ่อยครั้งที่ในครอบครัวมีความเห็นหรือความต้องการไม่ตรงกัน แม่ก็จะใช้วิธีโหวตเพื่อหาข้อยุติ โดยถือเอาเสียงข้างมากเป็นหลัก และแน่นอนที่สุด น้อยจะอยู่ฝ่ายแม่ซึ่งเป็นฝ่ายชนะเสมอ แต่ก็เชื่อว่าเมื่อโหวตเสียงชนะแล้ว แม่จะทำทุกอย่างให้สมกับความต้องการของผู้ชนะเสมอไปไม่ หลายครั้งหลายคราที่น้อยเห็นแม่เอาความเห็นของพ่อซึ่งเป็นเสียงข้างน้อยกลับมาพิจารณาและปรึกษาขอความเห็นชอบจากน้อย เพื่อที่จะกลับไปเลือกมติของพ่อโดยอาศัยหลักต่างๆ ของหลักธรรมาภิบาลดังกล่าว เป็นต้นว่าพ่อเป็นคนไม่กินไก่ เมื่อถึงเวลาที่จะต้องโหวตเสียงว่าวันนั้นจะแกงอะไรระหว่าง หมูกับไก่ พ่อเลือกหมูเพียงหนึ่งเสียง น้อยและแม่เลือกไก่รวมเป็นสองเสียง เมื่อแม่พิจารณาถึงหลักต่างๆ เป็นต้นว่า ความคุ้มค่า การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบแล้ว การเลือกแกงหมูก็น่าจะเป็นตัวเลือกที่จะก่อให้เกิดความคุ้มค่ามากกว่า โดยสามารถกินกันได้ทั้งสามคนดังนี้ การเอาความเห็นของเสียงส่วนน้อยกลับมาพิจารณาและขอความเห็นจากผู้ร่วมโหวตก็เป็นสิ่งที่ควรกระทำ

หลายครั้งที่เกิดเหตุการณ์ประท้วงเพื่อเรียกร้องความต้องการของประชาชน บางกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการเรียกร้องราคาพืชผลทางการเกษตร การเรียกร้องขอสิทธิที่ทำกินบนเขตป่าสงวน หรือแม้แต่การเรียกร้องประชาธิปไตย การปิดถนน การนัดหยุดงานเพื่อกดดันรัฐบาลให้ทำตามเงื่อนไขของผู้ชุมนุมนั้น แม่บอกว่าเป็นความเห็นแก่ตัว เราเรียกร้องหาความเป็นธรรมให้ตัวเอง แต่เรากลับไม่ให้ความเป็นธรรมแก่คนอื่นที่ได้รับผลกระทบจากการประท้วงของเรา เราเฝ้าเรียกร้องอย่างโหยหาต่อประชาธิปไตย ในขณะที่เราไม่รู้ว่าแท้ที่จริงแล้วประชาธิปไตยคืออะไร และจะธำรงรักษาไว้ด้วยวิธีไหน

แม้บอกว่า แท้ที่จริงแล้วเราไม่ต้องเรียกร้องประชาธิปไตยจากใครที่ไหน แต่เราสามารถสร้างมันขึ้นมาได้ด้วยตัวเราเอง เฉกเช่นความดี ไม่ต้องแสวงหา เพียงเราไม่ทำชั่วทั้งปวง ความดีก็ย่อมปรากฏ

นอกเหนือจากการมารุ้เรื่องการสงบทความเข้าประกวดของน้อยแล้ว ครูเจตยังมีเรื่องสำคัญที่จะพูดคุยทำความเข้าใจกับพ่อของน้อย ดั่งนั้นภายหลังจากที่มอบปีกกระดาษบทความให้เด็กชายนำไปใส่ไว้หน้ากระซังรถแล้ว เขาจึงเริ่มต้นประเด็นการสนทนาด้วยสีหน้าเคร่งเครียด เด็กชายเองก็พอจะเข้าใจเรื่องราวที่ผู้ใหญ่ทั้งสองจะคุยกันอยู่บ้างแล้ว จึงหันไปเล่นกับเจ้าปุ๋ยฝ้ายลูกสุนัขสีขาวหม่นๆ ตัวนั้น

“พีน้อมคิดดีแล้วหรือครับ”

เจียบ...ไม่มีเสียงตอบ คู่สนทนาจมหน้านิ่งแต่ไร้วาไรตรง ครูเจตจึงกล่าวต่อ

“ผมอยากให้พี่คิดดูใหม่อีกที อย่าว่าอย่างโน้นอย่างนี้เลยนะครับ น้อยลูกของพี่เป็นเด็กบอห้า เขาก็ยังพอจะรับรู้เรื่องเหล่านี้ได้ดี”

ครูเจตหมายถึงการเลือกตั้งที่กำลังจะมาถึงในอีกไม่ช้า ซึ่งไม่ว่าจะกี่ยุคกี่สมัย การทุจริตซื้อเสียงด้วยวิธีการต่างๆ ก็ยังคงดำเนินไปอย่างไม่มีวันหมด และมันก็คงจะไม่มีวันหมดตราบใดที่ยังมีคนขายสิทธิ์ขายเสียงอยู่ในระบบ

“การเขียนบทความกับชีวิตจริงมันไม่เหมือนกันนะครู”

น้อมคิดคำโต้แย้งมาได้เป็นประโยคแรก

“ต่อให้ไม่ขายสิทธิ์ขายเสียงแล้วเป็นไง เราเคยได้คนดีๆ ที่ไม่หาผลประโยชน์ใส่ตัวมาบ้างไหม ทุกคนล้วนทำเพื่อผลประโยชน์กันทั้งนั้นแหละ ผมก็มีสิทธิ์ที่จะหาผลประโยชน์ใส่ตัวไม่ใช่หรือ คนอื่นๆ ก็เหมือนกันนั่นแหละ บอกผมหน่อยว่าในละแวกนี้มีใครบ้างที่ไม่รับเงิน แล้วต่อให้ผมไม่ทำคนอื่นเขาก็ทำกันอยู่ดี”

“ก็เพราะเราต่างคนต่างคิดกันแบบนี้ละสิ เขาจึงซื้อพวกเราได้ ถูกละเราไม่สามารถห้ามคนอื่นได้ แต่ถ้าเราห้ามตัวเราเองได้ ต่างคนต่างห้าม การทุจริตก็จะไม่เกิดขึ้นนะครับ”

“แล้วครูดคิดหรือว่าจะมีใครที่ไม่ยอมรับเงินหรือของที่เขาเอามาแจกนะ”
น้อมคาตคั้น

“อย่างน้อยก็มีผมคนหนึ่งล่ะ”

ครูเจตตอบด้วยความมั่นใจพร้อมกับสูดลมหายใจลึก

“ก็ครูเป็นครู แถมยังเป็น ผอ. ด้วย ครูจะไปเดือดร้อนอะไรล่ะ เงินแค่เล็กๆ น้อยๆ สำหรับครูมันคงไม่มีความหมายอะไรหรอก แต่สำหรับผมแล้วจะร้อยสองร้อย มันก็มีค่าทั้งนั้นแหละ ไหนจะข้าวสาร น้ำปลา ทุกอย่างต้องใช้เงินทั้งนั้น นี่ยังรองทำนักเรียนของเจ้าน้อยอีก มันทวงกรอกหูผมอยู่ทุกวัน ไม่เห็นมีใครช่วยได้เลย”

“มีสิ” ครูเจตคิดในใจ “ก็รัฐบาลเขาช่วยเหลือเด็กมาคนละหลายร้อยแล้ว แต่พี่ดันเอาไปแทงห่วยซะหมดนี่”

ไม่มีประโยชน์ที่จะเอาน้ำมันไปราดบนไฟ ครูเจตคิด ต้องค่อยๆ หวานล้อม ด้วยเหตุผล

“ทำไมผมจะไม่เดือดร้อนล่ะพี่น้อม รู้ไหมครับยังมีตำแหน่งหน้าที่การงานใหญ่โตขึ้นเท่าไร ความลำบากใจก็มีมากขึ้นเท่านั้น มันเป็นจุดสนใจของนักการเมืองเลยทีเดียวนะ ผมนะโดนติดต่อง ทั้งขอร้อง ทั้งข่ม ทั้งขู่กันเลยทีเดียวนะ แต่พี่ผมยังยืนหยัดอยู่ได้นี่เพราะอุดมการณ์ของผมไม่มีวันเปลี่ยนแปลง ต่อให้ต้องตายก็เถอะ”

คำว่า “อุดมการณ์” ของครูเจต มันทำให้น้อมรู้สึกแปลกบเข้าไปถึงหัวใจ ภาพใบหน้าของสุณีย์เข้ายึดพื้นที่ในภวังค์ ไซ้สิ ก็เพราะคำว่าอุดมการณ์ไม่ใช่หรือ จึงทำให้เขาต้องเป็นหม้าย และเจ้าน้อยต้องกำพร้าแม่ เขาหวนนึกถึงเหตุการณ์เมื่อเกือบสองปีก่อน

สุณีย์นอกจากเธอจะเป็นแม่บ้านแล้ว เธอยังเป็นประธานกรรมการชุมชน และเป็นประธานกลุ่มองค์กรสตรีของตำบลอีกด้วย เธอเป็นคนฉลาดในสายตาของกลุ่มผู้มีจิตอาสาด้วยกัน แต่ในสายตาของน้อม บางขณะเขาคิดว่าเธอเฝ้าเงาที่ไม่ยอมฉกฉวยโอกาสที่จะหาผลประโยชน์ใส่ตัว คำว่าอุดมการณ์ของเธอมันแข็งกร้าวมันคงพอๆ กับความยากจนของครอบครัว เธอทุ่มเทกำลังกายและแรงใจเพื่อการพัฒนา

ชุมชนโดยไม่มีค่าตอบแทนใดๆ แม้แต่น้อย งบประมาณใดๆ ก็ตามที่เธอได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ใช้จ่ายดูแล เธอจะทำบัญชีรายรับรายจ่ายและมีหลักฐานไว้อย่างเข้มงวดที่สุด จะไม่มีเงินส่วนใดเล็ดลอดออกมาเป็นของส่วนตัวได้เลยสักแดงเดียว ด้วยเหตุนี้เธอจึงได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการตรวจสอบแผนงานของท้องถิ่นอีกหนึ่งตำแหน่ง ซึ่งบางครั้งการตรวจสอบโครงการเธอได้พบความไม่ชอบมาพากลของการจัดซื้อจัดจ้าง รวมถึงความไม่ถูกต้องของการก่อสร้างดำเนินงาน มีคนเสนอเงินก้อนใหญ่เพื่อแลกกับการให้เธอเงียบ และยินยอมเซ็นอนุมัติให้งานผ่าน แต่เธอกลับปฏิเสธอย่างไม่มีเยื่อใย

สุนิษฐ์กรถชนตายภายหลังจากที่เธอปฏิเสธรายได้จากผู้รับเหมางานของชุมชนชิ้นหนึ่ง เจ้าหน้าที่ระบุว่ามันเป็นอุบัติเหตุ แต่น้อมรู้ดีว่าเธอตายเพราะถูกอุดมการณ์พุ่งชน เธอเชื่อมั่นว่าระบบการเมืองของไทยจะกลับมาขาวสะอาดบริสุทธิ์ได้ภายใต้อุดมการณ์ที่มั่นคงและจิตใจที่ซื่อสัตย์ เธอยังหวังว่าสักวันประชาธิปไตยจะเป่งบานเคียงคู่ไปกับคุณธรรมจริยธรรมทางการเมืองในทุกระดับชั้น ซึ่งเธอเชื่อว่ามันได้เกิดขึ้นแล้วภายในใจของเธอ

“จะหาความบริสุทธิ์ยุติธรรมท่ามกลางวงล้อมของผลประโยชน์ได้จากที่ไหน”

น้อมรำพึง แต่ก่ดั่งพ้อที่คู่สนทนาจะได้ยิน

“ครูเจตไม่รู้หรือว่าทุกวันนี้เงินและอำนาจมันสามารถที่จะซื้อได้ทุกอย่าง สิ่งต่อให้อุดมการณ์ก็เออะ มันมีแต่อุดมการณ์ของคนตายเท่านั้นแหละที่เงินซื้อไม่ได้”

“ผมไม่อยากจะให้พี่น้องคิดเชิงเดี่ยวแบบนั้นเลย”

ครูเจตพยายามหาเหตุผลมาหักล้าง

“ก็มันจริงไหมล่ะ ดูอย่างการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นในแต่ละครั้งสิ มันก็ซื้อกันทั้งนั้น ซื้อกันเป็นทอดๆ นักการเมืองระดับชาติก็ทุ่มเงินลงมาให้ผู้สมัครทุกรายไม่ว่าใครจะชนะ ผลสรุปก็คือเขาก็จะได้ฐานเสียงไว้ในมือเสมอ แล้วแบบนี้ยังมีคนดีๆ ที่ไหนไว้ให้เราเลือกอีก”

“แต่ผมยังเชื่อมั่นในพลังของความบริสุทธิ์ ผมเชื่อว่าบ้านเมืองของเรายังมีมือแห่งคุณธรรมอีกมากมายที่คอยประคับประคองหล่อเลี้ยงรักแก้วแห่งวิถีทางประชาธิปไตยที่เรายังไม่เห็นให้มีวันเติบโตเบ่งบานได้ในที่สุด และแม้ว่าในขณะนี้เราจะยังมองไม่เห็นคนดี ๆ ที่จะให้มือเราเลือก แต่แค่เพียงเราไม่ยกมือไปสนับสนุนอุม്മุฮฺคนชั่วมันก็ควรจะเป็นก้าวแรกที่ดีกว่าไม่ใช่หรือครับ”

บ่ายวันนั้น หลังจากที่ครูเจตกลับไปแล้ว น้อมก็ได้แต่เปิดวิทยุรอคอยช่วงเวลาที่สำคัญ ส่วนน้อยก็ครุ่นคิดถึงชื่อเรื่องของบทความไปพร้อมๆ กับการรอลุ้นผลการออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล แม้ว่าเด็กชายจะไม่ขอให้พ่อซื้อหวย แต่ด้วยความคาดหวังว่าถ้าพ่อถูกละชน ตนก็จะได้รองเท้าใหม่ตามสัญญา จึงทำให้ต้องคอยลุ้นตามไปด้วย

ครูเจตเคยสอนนักเรียนหน้าเสาธงว่า “หวย” มาจากตัวย่อของคำสามคำ คือ ห.=หายนะ ว.=รอดวาย ย.=ยับเยิน และครูปราณีผู้สอนวิชาการงานก็ได้เสริมไว้ว่า อบายมุขคือหนทางแห่งความเสื่อมมีหกอย่างได้แก่ การคบเพื่อนชั่ว การเที่ยวกลางคืน การเป็นนักเลงหญิง การเป็นนักเลงสุรา การเป็นนักเลงการพนัน และการขี้เกียจ

“ถูกไหมพ่อ”

เด็กชายถามพ่อเมื่อผลประกาศรางวัลที่หนึ่งจบลง

“ถูกกินนะสิ”

พ่อบ่นพึมพำขำกระตาคชจดหอยपालงบนพื้น เด็กชายก็พลอยจิตใจห่อเหี่ยวไปด้วย นั่นหมายถึงว่ารองเท้าผ้าใบคู่นี้ใหม่ได้หลุดลอยไปอีกครึ่งหนึ่งแล้ว

“พ่อนั้นแหละ เอาเงินค่าชุด ค่ารองเท้าที่โรงเรียนให้มาไปซื้อหวยจนหมด”

เด็กชายตัดพ้อ ทำท่าเหมือนจะร้องไห้

“เอานะ ใส่คู่เก่าไปก่อนก็แล้วกัน”

“แต่พื้นมันขาดจนทะลุแล้วนะพ่อ”

“เออน่า...เอ็งอย่าเข้าซีให้มาก พรุ่งนี้พ่อจะซื้อให้”

น้อมเอ็งเห็นความหวังครั้งใหม่ เหม่อมองออกไปทางถนนท่าทางครุ่นคิด แต่ “อุดมการณ์” ของครูเจตเข้ามาอ่กวนทำให้ภาพรองเท้าผ้าใบคู่ใหม่ค่อยๆ ร่วงเลื่อน

ครูเจตได้เลื่อนขึ้นเป็นผอ. เมื่อสองปีที่แล้วก่อนสัณียจะเสียชีวิตราวสามเดือน ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ต่างก็ให้ความนับหน้าถือตาครูเจตเป็นอันมาก ไม่เว้นแม้กระทั่งบรรดาหัวหน้าและนักการเมืองท้องถิ่น ต่างฝ่ายต่างก็ต้องการครูเจตไปเป็นสมัครพรรคพวก เพราะการคาดหวังว่าครูเจตจะอาศัยความเป็นครูชั้นนำ ผู้ปกครองของนักเรียนให้หันมาสนับสนุนตัวเองได้ แต่ทว่าครูเจตกลับเป็นคนประเภทยึดมั่นต่ออุดมการณ์มากเหลือเกิน ดูเหมือนเงินจะไม่สามารถจ้างให้จิตใจของเขาผู้นี้อ่อนลงมาได้เลย จะว่าไปแล้วแม้เป็นถึง ผอ. โรงเรียน แต่ฐานะทางการเงินของครูเจตก็ไม่ถึงว่าจะอยู่ในเกณฑ์ดีนัก สิ่งที่น้อมมองเห็นระหว่างครูเจตกับสัณียว่ามีความเหมือนอยู่ประการหนึ่งนั่นก็คือ ความเป็นผู้มีจิตสาธารณะของบุคคลทั้งคู่ คำว่า “จิตอาสา” ได้กลายมาเป็นเครื่องนำทางในการดำเนินชีวิต และด้วยเหตุนี้กระมังที่นักการเมืองต่างพากันทุ่มสุดตัวในการที่จะมัดใจคนเพียงหนึ่งคนมากกว่าการเข้าไปนั่งในใจของคนส่วนใหญ่

บางทีเหล่านักการเมืองกลุ่มนี้อาจจะรู้จักหลักของความ “คุ้มค่า” เป็นอย่างดีก็ได้ การจ่ายเงินซื้อตัวคนหนึ่งคน แม้ว่าจะด้วยราคาที่สูงลิบลิว แต่ก็คงจะดีกว่าการสุมแบบชนิดเหวี่ยงแหโดยมองไม่เห็นตัวปลาที่เป็นได้

แดดสายของวันรุ่งขึ้น น้อมปลงตกกับการตัดสินใจครั้งสุดท้าย เมื่อข่าวสารกันถึงถูกขอดขึ้นมาหุงกินกันชนิดประทั่งสองคนพอลูก ส่วนน้อยยังตัดสินใจไม่ได้อยู่ เช่นเดิมว่าควรใช้ซื้อบทความสำหรับส่งเข้าประกวดว่าอะไรดี เด็กชายคิดว่าบางทีเขาอาจจะใช้ซื้อใหม่ซึ่งมันอาจจะเหมาะสมมากกว่าเดิมก็เป็นได้

“น้อย ไปกันได้แล้ว”

น้อมเรียกบุตรชาย

“ไปไหนพ่อ”

“อ้าว ก็บ้านกำนันงง”

“บ้านกำนัน ไปทำไมพ่อ หรือว่าพ่อจะ...”

“เออน่า เอ็งอย่าถามมาก จะเอาไหมรองเท้าใหม่”

“เอาซิพ่อ แต่ถ้าพ่อจะไปแบบนี้...ฉันไม่เอารองเท้าก็ได้”

“บ๊ยะ ไอนี้ อย่่มากเรื่องนักเลย”

พ่อเริ่มรำคาญ

“จ้ะ ต้องโหวตเสียงลงมตินะพ่อ ฉันโหวตไม่ไป”

“แต่พ่อโหวตว่าไป เพราะฉะนั้น พ่อชนะ”

เด็กชายเอียงคอทำหน้าง

“หนึ่งต่อหนึ่งชนะได้ไง เสมอสิ”

“พ่อเป็นพ่อ เสียงของพ่อใหญ่กว่า พ่อชนะ”

เด็กชายเง้งออด แต่รู้ว่าลงพ่อพูดแบบนี้แล้วไม่มีทางเป็นอย่างอื่นไปได้

เด็กขายนึกถึงแม่ ถ้าแม่ยังอยู่เขาจะต้องเป็นฝ่ายชนะแน่ เท่าที่จำได้เด็กชายอยู่ฝ่ายเดียวกับแม่ตลอด

“พ่อเผด็จการชัดๆ”

เด็กชายบ่นพึมพำ หยิบรองเท้าผ้าใบมาสวม แล้วก้าวเดินตามพ่อไปอย่างอิดออด

“เห็นไหมละพ่อ พื้นรองเท้ามันขาดจนเป็นช่องโหว่แล้ว ก้อนหินตำตีนเจ็บซะมัตเลย”

เด็กชายยังไม่หยุดบ่น คอยใช้สันเท้ากระแทกพื้นเพื่อไล่เศษหินและเม็ดทรายให้ออกมาจากรองเท้าเป็นระยะๆ

“เหอะน่า ทนอีกประเดี๋ยวก็จะมีเงินซื้อใหม่แล้ว”

พ่อหันมาปलอบ

“เราจะไปเอาเงินที่บ้านกำนันธงหรือพ่อ พ่อจะขายเสียงจริงๆ เหรือ”

เด็กชายคิดถึงแม่และนึกถึงคำสอนของครูเจตที่หมั่นอบรมให้เด็กๆ รู้จักการทำหน้าที่และเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ครูเจตบอกว่ากำนันธงเป็นหัวคะแนนและเป็นว่าที่พ่อตาของอดีต ส.ส. คนหนึ่ง กลุ่มของกำนันธงเป็นกลุ่มอิทธิพลขนาดใหญ่ ทุกๆ สมัยหาเสียงก่อนการเลือกตั้ง ที่บ้านของกำนันธงจะคลาคล่ำไปด้วยบรรดาหัวคะแนนและผู้นำชุมชนต่างๆ มากมาย ครูเจตบอกว่าที่บ้านกำนันธงเป็นแหล่งจ่ายเงินและสิ่งของสำหรับการซื้อเสียงในแต่ละครั้ง เงินที่นำมาซื้อเสียงและใช้จ่ายล่วนเป็นเงินไม่บริสุทธิ์ เป็นเงินที่ได้มาจากการทุจริตคอร์รัปชัน โกงกินบ้านเมือง สุดท้ายเมื่อคนกลุ่มนี้ได้เข้าไปบริหารประเทศก็จะกดโกงกันต่อเป็นทอดๆ

เกือบๆ ห้ากิโลต่อมาพ่อเอาแต่ย่าเดินโดยไม่พูดหรือตอบคำถามอะไรอีก เด็กน้อยก็เฝ้าแต่ครุ่นคิด โตขึ้นเขาจะไม่ใช่เป็นอย่างพ่อแน่นอน แต่เขาจะเป็นอย่างครูเจต

บ้านกำนันธงปลูกสร้างบนเนื้อที่หลายไร่ ก่อกำแพงสูงราวสามเมตรยาวสุดลูกหูลูกตา ภายในมีตัวบ้าน ศาลา และโรงเรือนต่างๆ แยกออกเป็นส่วนๆ มากมายหลายหลัง มีรถยนต์จอดเรียงรายอยู่เกือบสิบลคัน เมื่อพ่อและน้อยเลี้ยวเข้าประตูบ้านมีคนเดินสวนออกมาสองคน ท่าทางยิ้มแย้ม

“กำนันอยู่ไหม”

พ่อถาม

“อยู่ที่ศาลาประชุมโน้นไง”

หนึ่งในสองชายคนนั้นตอบ แล้วพากันเดินออกไปโดยไม่สนใจอะไรอีก พ่อพาน้อยเดินไปยังศาลาหลังใหญ่ที่สุดตามคำชี้บอก และก่อนที่พ่อจะหันหักมุมที่เหลี่ยมเสานั้นเอง พ่อก็หยุดก็กลอง ยกมือห้ามเป็นสัญญาณไม่ให้น้อยเดินต่อ

“อะไรพ่อ”

เสียงน้อยกระซิบ พ่อทำมือจู้ปาก น้อยจึงสงบนิ่ง ได้ยินเสียงคนพูดอะไร
แว่วๆ ออกมาแต่ฟังไม่ถนัดเพราะอยู่คนละเหลี่ยมมุมกับพ่อ “เสียงนั่นคูนๆ” น้อย
คิดในใจ

“ครูเจต”

พ่อกระซิบกับตัวเอง ชมวดคิ้วทำท่าฉงน มีเสียงแว่วออกมาอีก พ่อทำมือ
ทำไม่ให้หยุดอยู่กับที่ ก่อนที่ตัวเองจะก้าวไปอีกสองถึงสามก้าวแล้วชะเง้อหน้ามอง
ไปยังภาพเบื้องหน้า

“ถ้าครูเจตตัดสินใจได้ก่อนหน้านี้ ป่านนี้คงสบายไปตั้งนานแล้ว นี่เก็บไว้
ใช้นะ เล็กๆ น้อยๆ คิดซะว่าเป็นค่าน้ำชาที่แล้วกัน”

พ่อเห็นก้านธูปขยับของสีน้ำตาลให้ ครูเจตยกมือโคงไห้วด้วยความ
นอบน้อมก่อนรับของนั้นมา

“แล้วนี่ กุญแจ”

ครูเจตยกมือไห้วก้านเป็นคำรบที่สอง

“ครูเจตเอาไว้ใช้นะ ทิ้งมันไปได้แล้วไ้รถลับปะรังเค้นนั้นนะ”

พ่อเพิ่งเหลือบไปเห็นรถยนต์คันเก่าของครูเจตจอดสนิทอยู่ในโรงรถ
ค่อนข้างลับตา

“คันนี้ครูเจตเอาไว้ใช้พลาฯ ก่อน ขณะการเลือกตั้งแล้วผมจะให้เด็กๆ
ไปจัดการคันใหม่มาให้ทันทีเลย”

พ่อก้าวถอยหลังออกมาอย่างช้าๆ ภายในหูยังได้ยินเสียงครูเจตซ้ำๆ กัน

“ครับ ครับ ครับ”

“มีอะไรพ่อ”

เด็กชายเริ่มตั้งคำถามภายหลังที่พ่อพาเดินออกมาไกลจากบ้านกำนันธง
แล้วพอสมควร

“ไปกันเถอะ”

พ่อตอบสั้นๆ เด็กชายงง หยุดเดิน พ่อเลยหันกลับมาสบตาเด็กน้อย

“ถ้าแม้อยู่อยู่”

คำพูดพ่อสั้นๆ แต่ฟังดูมั่นคง

“เอ็งว่าแม่จะเอามดที่เรารู้สึกกลัวกลับมาทบทวนไหม”

“พ่อหมายถึง ต่อให้โหวตชนะแล้วว่าจะขายเสียง แต่เอาหลักนิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่ามาพิจารณา แล้วตัดสินใจใหม่หรือ”

“ใช่ แก่คิดว่าแม่จะตัดสินใจยังไง”

“แม่อีกจะเลือกไม่ขายเสียงนะสิ”

“งั้น...พ่อคิดเหมือนแม่แก”

เด็กชายอึ้งในคำพูดของพ่อ และนับเป็นครั้งแรกที่เด็กชายรู้สึกว่าคุณคิดของเขาและพ่อประสานเข้าเป็นหนึ่งเดียว

“ไปกันได้แล้วละ”

พ่อกระตุ่นพลาจโอบไหล่เด็กน้อย แต่นั่นมันก็ยังไม่ใช่ทางที่จะกลับบ้าน

“แล้วคราวนี้เราจะไปไหนกันพ่อ”

“ร้านซ่อมโกเหนี่ยว”

พ่อตอบยิ้มๆ ตาก่อประกายความหวังเจิดจ้ามากกว่าครั้งใดๆ ที่น้อยเคยเห็น

“ร้านซ่อม ไปทำไมพ่อ”

“เศษยางรถเหลือใช้เยอะแยะ เราจะขอไปซ่อมพื้นรองเท้ากัน”

เด็กชายอมยิ้มมองสบตาพ่อ ได้ยินพ่อพูดเบาๆ แต่แจ่มชัดถนัดหูว่า

“มันก็เหมือนกับรูรั่วที่พื้นรองเท้าผ้าใบนั่นแหละ...เรารู้...เรารู้...เราสัมผัส เราช่วงใช้เพื่อปกป้องสิทธิ์ ผลประโยชน์ คุ่มครองตัวเอง...แต่เราก็ไม่เคยที่จะคิดซ่อมแซมมันสักครั้ง”

สารภีต้ครุ

บุหลันบันรสี

๑

ตะวันแล่นอ้อมจันทร์เทศต้นสูงใหญ่กลางลาน ซึ่งกำลังออกดอกเป็น
กระเปาะเล็กสีเหลืองนวลพราวไปทั้งต้น ใต้โคนที่เป็นลำต้นผู้และเมียพันเกลียว
เกี่ยวกระหวัดกันหลายทศวรรษ มีเด็กหลายคนกำลังวิ่งเล่นกรียวกราวอาบแดด
บ่าอ่อนแสง เสียงร้องละเล่น...อิมอญซ่อนผ้า ตุ๊กตาอยู่ข้างหลัง...ดังแทรกเสียง
หัวเราะรำไรเคียงสา สารภีคลำพอบอะไรบางอย่างถูกหย่อนไว้ด้านหลัง ฉวยติดมือ
ลูกชิ้นเล่นไล่ตีเพื่อนพลาถนง...ก็ไทยเล่นแล้วทำไมมอญซ่อน ฟันเฟืองในหัวของ
เด็กหญิงหมุนตัวๆ เร็วพอกับก้าวสั้นที่เล่นตามหลังมอญ

มือที่ปึกปลายเข็มลงบนผ้าฝ้ายขาวนวลซึ่งเรียงดั่งด้วยสะดึงชะงักลง แม่
เงยหน้าจากงาน ยึดตัวส่งสายตาอ่อนโยนเจือความเอ็นดูไปทางเสียงแจ้วแถวต้น
จันทร์ใหญ่กลางลานดิน ไม่ไกลจากนอกชานเรือนที่ล้อมวงกันกับพวกพี่น้อง คล้าย
วงมอญซ่อนผ้าของลูกๆ หากเป็นวงซุนผ้าของแม่ๆ ต้องเลาะชายกระโปรงสีกรมท่า

ลงอีกสักสองนิ้วพอให้ยาวคลุมเข่า พร้อมทั้งปักจุดที่สามลงบนปกบัวของเสื้อนักเรียน อีกไม่กี่วันจะเปิดเทอมใหญ่ สารภีจะขึ้น ป.สาม กำลังคิดจะเรียกให้หยุดเล่นสัก ประเดี๋ยว มาลองดูความยาวของกระโปรง แมกกลับเป็นฝ่ายถูกเสียงร้องใสของสารภี เรียกขึ้นเสียก่อน

“พ่อมาแล้ว”

สารภีทิ้งวงมอญซ่อนผ้า ถลาเข้าไปหาผู้ชายผิวคล้ำแดดร่ำงสันทัด พ่อเสร็จจากงานในไร่ แวะยกยอในบึงใหญ่ ได้ปลาหลายตัว ใช้หญ้าคาร้อยเห็งือก ห้อยติดปลายพราวกลับมาบ้าน พ่อได้ดื่มกับยอตะขามชดน้ำเปรี้ยวชุ่มคอมือเย็น

“ไม่บาปหรือจ๊ะพ่อ” สารภีรับพวงปลา แต่พ่อเห็นตัวใหญ่สุดยังกระตุกกระตัก อ้าปากพะงาบๆ ก็ทำคิ้วย่น หน้าแหย

“ไม่หรอก เอ็งเอาไปให้แม่จัดการไวๆ เข้าเถอะ”

“น่าจะรอให้มันตายเองก่อนไม่ดีหรือจ๊ะ ให้แม่ฆ่า บาปก็ตกถึงแม่สิ หนูว่า...” เห็นสายตาคูใต้คิ้วหนาเป็นขี้ของพ่อ สารภีเปลี่ยนใจ ไม่ว่าจะอะไรเพิ่มให้ถูก ดูปเล่าๆ พ่อเพิ่งกลับจากงานในไร่มาเหนื่อยๆ เด็กหญิงคิดว่าพวงปลาได้ วิ่งลิ่วขึ้นบันไดที่ละสองขั้น ร้องตะโกน...แม่จ๋า พ่อให้ทำต้มโคล้ง

วงซุนผ้าพากันแยกย้าย แม่เข้าครัว จุดเตาหุงหาอาหาร ควันพินลอยไล่แสงแดดหรุบหรุ่ ส่งกลิ่นหอมฟุ้งไปในอากาศ สารภีถูกเรียกไปช่วยหยิบจับโน่นนี่อยู่ โกลัๆ แต่เพียงครูเดียวก็แอบลัดเลาะออกมานั่งดูพ่อกับพวกลุงๆ อาๆ ล้อมวงยามแดดร่มลมตัก จิบเหล้าขาวพอให้เส้นสายได้ยืดคลายเคล็ดยอกจากงานหนัก คุยกันโหมงถึงเรื่องราวในหมู่บ้าน

“พู่นี่ข้าว่าจะไม่เข้าไร่สักวัน ที่ถางแล้วต้องผึ่งไว้ รอให้แห้งพอเผาได้เสียก่อน” ลุงบุญผู้อาวุโสที่สุดในวงมองไปรอบๆ รอกลื่นกับแก้มที่ตักเข้าปาก แล้วสาดน้ำใสราวตาตักแดนตามไปล้างควาส้มวัว ไม่เห็นว่าใครจะถามต่อ นอกจากมองตอบ แล้วเลิกคิ้ว จึงขยายความเต็ม “ข้าจะไปช่วยผู้ใหญ่ปั้น เขาขอแรงไปทำทางปูนเข้าวัด

งบนี่นี่ฝีมือผู้ใหญ่อ่านๆ เลยนะ หน้าฝนที่จะถึงนี้หลวงพ่อก็ไม่ต้องลำบากอย่าโคลนออกมาเดินบาตรแล้ว พอหน้ากฐิน ผ้าป่าพวกญาติโยมจากในเมืองจะมาทำบุญที่สะดวก แถมยังดูดีเป็นหน้าเป็นตา นี่แหละไว้วัย พวกเราคนบ้านใต้ได้ยิ้มออกเพราะเลือกไม่ผิดคนจริงๆ” ลุงบุญหัวเราะเอิ๊กอ้ากก่อนจะชนแก้วกันรอบวง

สุดท้ายกับแก้มหอม สารภียิ่งขยับเข้าไปใกล้จนไปนั่งแอบข้างหลังพ่อ ลอบมองคิ้วกำฝอยในงานสังกะสีกลางวง ยิ่งใกล้เปรี้ยวส้มมะขามจิ้มพริกเกลือที่พ่อส่งเข้าปากเคี้ยวยำ โขยแตะจุกด้วยแล้วเด็กหญิงถึงกับทำตาโตกลืนน้ำลายอีกใหญ่

“ฉันก็ว่าจะไปเหมือนกันแหละพี่บุญ แต่คงช่วยแค่ตอนเช้านะ ตอนบ่ายนี้ว่าจะไปช่วยพวกบ้านเหนือเขานิดนึง เห็นว่าที่นาตาเยื่อนขอแรงลงแขก” พ่อกลืนส้มมะขามเปียก ทำหน้าเหยตบลง ส่วนสารภียุคกลืนน้ำลาย หูผิงทันทีที่ได้ยินคำว่าลงแขก พวกอาๆ แคดูทำไม่เห็นด้วยกับพ่อนักที่จะไปช่วยที่บ้านเหนือ ไ้อพวกนั้นมันคนละหมู่ คนละบ้าน...ลุงคำนเสียงแข็ง แต่พ่อก็พยายามอธิบายเหตุผลที่ต้องไปช่วยอีกบ้านหนึ่ง เรื่องเสียงอะไรสักอย่าง ที่สารภีไม่ค่อยเข้าใจนักกว่า ไปช่วยลงแขกมันเกี่ยวกับคะแนนตรงไหน หรือจะเหมือนการสอบที่ต้องมีการให้คะแนนแล้วเสียงที่พ่อว่าตอนเลือกผู้ใหญ่บ้าน ต้องออกเสียงดังกันแค่ไหนนะ แต่เรื่องมีแขกมาลง สารภีสนใจจัง

“พ่อ...” สารภีชูแขนขึ้นสูงเหมือนที่ครูสอนไว้ เพื่อจะขออนุญาตออกความเห็นบ้าง ถ้ามีแขกมาลงคงเป็นงานใหญ่พอดูทีเดียว ถึงกับปิดวิกเลขขนาดนี้ แต่พ่อเพียงส่งเสียงอึมแล้วไม่ได้สนใจลูกสาว ยังถกเรื่องที่ลุงเรียกว่าการเมืองบ้านเหนือกับบ้านใต้ไม่เสร็จ

“พ่อ...” สารภีย้ำ ยังยกแขนขวาชูหรา ส่วนมือซ้ายเขย่าไหล่พ่อเบาๆ ถ้าไม่มีใครอยากไปกับพ่อช่วยตาเยื่อนลงแขก สารภีจะอาสาเอง

“อะไรของเอ็งวะนั่งสารภี ยุ่จจริง ผู้ใหญ่เขาจะคุยกัน”

“หนูไปช่วยพ่อได้ไหมจ๊ะ หนูอยากไปดูสิเก”

“เฮ้ย นิ่งนี่ เขาจะไปลงแขกทำงานกัน เอ็งจะไปดูโลกที่ไหน”

“อ้าว...ก็ลงแขกไปง้อ ไม่ใช่แขกก็ลงโรงหรือแหออ แบบงานวัดปีกลาย โน้นไปให้หนูไปด้วยนะจ๊ะ” สารภีทำเสียงหวานตั้งใจจะอ้อนพ้อ แต่ก็นึกแปลกใจที่ ลุงๆ อາๆ พวกนี้หัวเราะครืนใหญ่ ส่วนพ้อถึงกับตบแครงไม้ตั้งผาง

“บ๊ะนึ่งสารภี ลงแขกไม่ใช่ออกแขก เด็กเตี้ยนี่ไม่รู้ประสีประสา จะเอาแต่สนุก”

“อ้าว! งั้นลงแขกมันคืออะไรหรือจ๊ะพ้อ” สารภีทำตาโต ไม่เข้าใจ ความหมายอยู่ดี

“สารภีเฮ้ย เอ็งก็อย่าช่างซักนักเลยอะ สงสัยเยอะเยาะไปได้ โดๆ แล้วก็ จะรู้เองนั่นแหละ ไปๆ เป็นเด็กเป็นเล็ก อย่ามายุ่งผู้ใหญ่สักเลย ไปช่วยแม่เค้าในครัว ดีกว่า” อาสมิงไล่หลานสาวก่อนจะถูกผู้เป็นพ้อตวาด สารภีขยับจะแย้ง อ้าปาก แล้วแต่พ้อเห็นมือโบกไล่ของอา กับสายตาดุของพ้อแล้วต้องรีบถอย ตกลงเด็กหญิง เลยไม่รู้ว่าลงแขกคืออะไร แต่ที่แน่ๆ ไม่ใช่แขกโรงโลก

๒

พอยังคงหัวเสียเรื่องคะแนนเสียงอยู่ แม้วงผู้ใหญ่จะราไปได้สักพักหนึ่ง ถึงจะอาบน้ำอาบทำให้คลายร้อนรุ่มตามคำแม่บอก แต่ดูเหมือนใจของพ้อยังคง รุ่มร้อน พวกลุงๆ อ่าๆ ไม่เข้าใจการเมืองอย่างแท้จริง...พ้อพิมพ์ “พี่บุญแกไม่ มองการณ์ไกล ถ้าคนของหมู่เราได้เป็นนายก อบต. ขึ้นมา ต่อไปอะไรเจริญๆ ดีๆ ก็ จะมาลงแถวนี้ ใกล้บ้าน ถ้าอยากจะทำใหญ่กว่านี้ก็ต้องลงทุนกันบ้าง ไปช่วยบ้านเหนือ หน่อยจะเป็นไรเชียว”

“กินข้าวดีกว่าจ๊ะพี่”

แม่เสียงการพูดเรื่องที่พ้อมักจะบอกว่าไม่ใช่เรื่องของผู้หญิง สารภีเลย ไม่อยากถามว่าการเมืองที่ลุงบุญกับพ้อถกเถียงกันแทบทุกครั้งที่ตั้งวงหลังเลิกงาน

ไร้มันคืออะไร สารภีไม่เพียงแต่จะเป็นผู้หญิงเหมือนแม่ แต่ยังเป็นเด็กอีกด้วย สารภีได้แต่คิดเตาไปตามประสาวาคงคล้ายๆ การบ้าน เห็นลุงชอบพูดสองคำนี้ติดกันเสมอ เรื่องการบ้านการเมือง ถ้ามันคล้ายกันละก็สารภีว่าการเมืองคือสิ่งที่ต้องทำ ถ้าไม่ทำจะโดนครุตี

แม่ตักข้าวให้ทุกคน ดูเหมือนว่าต้มโคล้งปลายอดมะขามจะช่วยให้อุณหภูมิ ความร้อนรุ่มลงได้ดีกว่าแป้งน้ำที่ประจนลายพร้อยไปทั้งตัว ทุกคนก้มหน้าก้มตา กินข้าวอย่างเอร็ดอ่อย ต้มโคล้งของแม่มีรสชาติกลมกล่อม เนื้อปลาหวานเสียจน สารภีแทบจะลงไปมในชามโคม

“สารภี” แม่ทำเสียงเหมือนตำหนิ “อย่ากินแต่กับอย่างเดียวสิ”

“ก็มันอ่อยนี่นาแม่จ๋า” สารภีออด ยังคงใช้ช้อนกลางวางอยู่ในชามต้มโคล้ง

“คนตะกละกินแต่กับไม่กินข้าว จะเป็นตานขโมยรู้ไหม” แม่เอ็ดเบาๆ ตีมือ ลูกสาวให้ละจากช้อนกลาง แล้วตักเนื้อปลาใส่จานพ่อที่ยังไม่ได้ลิ้มเลยสักชิ้น

“ตานขโมยเป็นยังไงหรือจ๊ะ หนูได้ยินอาสาสมัครสายใจแบบนี้เหมือนกัน แต่ หนูกับสายใจไม่ได้ขโมยใครนะ ก็อาครีทำหมกเห็ดอ่อยจนเรากินกันเพลินเกือบหมดจาน”

“เอ็งจะซึกให้ได้อะไรวะ แม่เขาบอกให้กินข้าวก็กินๆ เข้าไปสินังสารภีนี้ พ่อจะดูข่าวบ้าง ได้ยินแต่เสียงเอ็งเถียงแม่ฉอดๆ”

“หนูไม่ได้เถียงสักหน่อย หนูแค่สงสัย...” โอดได้ครึ่งคำ ก็โดนสายตาดูของ พ่อซิงใส่ สารภีก้มหน้าตักข้าวเข้าปาก เลยไม่ได้รู้ว่าตกลงตานขโมยคืออะไร แล้วทำไมเราถึงต้องกลัวการเป็นตานขโมย รอให้ข้าวในปากออกรสหวานแล้วตักน้ำแกง ชดตาม ความเผ็ดปะแล่มๆ ร้อนด้วยพริกจี่ ตะไคร้ทุบ อมความเปรี้ยวชานกระพุง แก้ม อร่อยเหาะเสียจนสารภีเผลอทำเสียงโหยเหมือนตอนพ่อชด เลยถูกแม่ตีอีก เผียะหนึ่งเบาๆ ที่ต้นขาแล้วปรามด้วยสายตา ดีแต่พอกำลังสนใจภาพเคลื่อนไหวในโทรทัศน์ สารภีเลยรอดตัวไป ไม่โดนตวาดซ้ำ

กลุ่มนักศึกษาออกมาเดินขบวน และปิดล้อมทำเนียบฯ ตึกไทยคู่ฟ้า
ประท้วงผลการเลือกตั้ง...ผู้ประกาศเล่าข่าวตามภาพการจราจรในกรุงเทพฯ ด้วย
น้ำเสียงน่าสนใจเสียงนสารภีเองยังพลอยจ้องจอตาเหม็ง ปากอ้าหาว

“นังสารภี!” พ่อตวาดเสียงดังจนทุกคนพากันสะดุ้ง ไม่เฉพาะแต่คนถูกดู
เท่านั้น เด็กหญิงรีบก้มหน้าก้มตาแต่ข้าวเปล่าเข้าปาก ไม่กล้าเงยหน้าดูโทรทัศน์
อีกเลย แค้เงยหูฟังอย่างสนใจ ตามที่พ่อบอกว่าควรสนใจข่าวสารจะได้รอบรู้ แต่
เวลากินข้าวเป็นเวลาเดียวที่ครอบครัวอยู่พร้อมหน้า ไม่ใช่เวลาจะมาใส่ใจกับโทรทัศน์
พ่อดูทุกคน และสั่งห้ามไม่ให้คนอื่นเงยหน้าดูโทรทัศน์ และห้ามทำเสียงดังรบกวน
เสียงซอซูดงานข้าวดังจนพ่อร้องสั่งให้พี่หมูนเร่งเสียง

ข่าวที่พี่ นักศึกษาไปล้อมตึกหลังสวายนันทำให้พ่อหงุดหงิดยิ่งกว่าเรื่องที่
ลุงบุญกับพวกอาๆ ไม่รู้จักการเมืองเสียอีก พ่อบ่นเรื่องเด็กปากยังไม่สิ้นกลิ่นน่านม
อวดดีว่าเรียนสูง นอกจากจะไม่เคารพกฎเกณฑ์แล้ว ยังไม่เคารพการตัดสินใจของ
คนทั้งประเทศ

“เสียงข้างมากเลือกเข้ามาจะถูกใจไหมก็ต้องยอมรับสิ นี่อะอะก็ออกมา
ประท้วง ใ้อ้แจกเงินใครๆ เขาก็ทำกัน แจกกันทุกฝ่าย แจกกันมานานแล้วจะผิดอะไร
นักหนา ก็แค่ทำให้ชาวบ้านมีเงินกินใช้กันบ้าง เอาไว้ส่งพวกมันเรียนหนังสือสูงๆ
นี่แหละ อย่างนี้ไม่ต้องมีหรอกเลือกตั้ง อยากได้ใครก็แต่งตั้งกันเลยดีกว่า พวกเด็ก
เมื่อวานซืนนี้ ขนาดมีหน้าที่แค่เรียนๆ ให้จบๆ มันยังทำกันไม่ได้ จะมายุ่งอะไรกับ
เรื่องของผู้ใหญ่ เขาปกครองบ้านเมืองนะ ไม่ใช่เล่นขายของ” ชาวจบไปแล้วพ่อยัง
พึมพำอย่างหัวเสีย

สารภีดูละครหลังข่าวกับแม่และพี่สาวไม่ค่อยรู้เรื่องนัก แต่เข้าใจว่านาง
อิจฉาสองคนพุ่งเข้าหากัน ต่ำทอจิกผม ตบกันสนั่นจ่อแย่งพระเอก เพราะมัวแต่
สงสัยเรื่องเสียง นอกจากเสียงค่อยกับเสียงดังที่เด็กหญิงรู้จักดีแล้ว เจ้าเสียงข้างน้อย
ข้างมากนั้นมันเป็นเสียงอะไร แบบไหนกันแน่ แลผมเสียงยังซื้อขายได้ด้วย จะเหมือน

กับพี่หล้าลูกป่าเหรียญที่ใครว่าไปขายเสียงอยู่กรุงเทพฯ ใหม่ แต่นั่นน้ำพุมบอกว่าอึ
หล้ามันไปเป็นทางเครื่องต่างหาก สารภีไม่กล้าถามใครโดยเฉพาะพ่อ กลัวจะได้คำ
ตอบว่าไม่ใช่เรื่องของเด็ก เรื่องของสารภีก็ต้องตั้งใจเรียนและเป็นคนดี พ่อบอก
อย่างนั้น แต่สารภีก็ยังสงสัย และอยากได้คำตอบว่าแบบไหนคือคนดี ที่แน่ๆ ต้องดี
แบบแม่ ดีแบบพ่อ คนดีต้องทำตามที่คุณใหญ่สั่งสอน แล้วพ่อละ ต้องทำตามคำสั่งสอน
ของใครถึงจะได้เป็นคนดี

กว่าสารภีจะหลับตาลงไปได้ ภาพคนดีค่อยๆ ชัดเจนขึ้น พ่อบอกว่า...คนดี
ต้องยอมรับเสียงข้างมาก ย่างนิตเดียว ถ้าสารภีรู้ว่ามันคืออะไร สารภีจะยอมรับมัน
แต่ที่แน่ๆ สารภีมั่นใจว่าทุกอย่างที่พ่อพูดถูกต้อง เพราะพ่อโตกว่า อ่านหนังสือ
เก่งกว่า รู้เห็นมากกว่าแม่และสารภีมากนัก หมู่บ้านเรามีผู้ใหญ่บ้านดี เราเลือกคนถูก
ลุงบุญว่าอย่างนั้น สารภีกลับไปพร้อมรอยยิ้ม เธอช่างใจจริงๆ อีกหน่อยเธอจะรู้อย่าง
พ่อเองแหละ เพราะโรงเรียนเป็นที่ที่ให้คนไปเรียนรู้ ซ้อมันก็บอกอยู่แล้ว อีกไม่กี่วัน
สารภีจะขึ้น ป.สาม

๓

เช้าวันนี้เข้าสัปดาห์ที่สองแล้วที่ต้องเดินไปโรงเรียนพร้อมเพื่อนนักเรียน
บ้านข้างๆ แต่สารภีกลับตื่นตื่นยิ่งกว่าวันแรกเสียอีก เด็กหญิงตื่นแต่เช้า แล้วเลือก
หยิบชุดนักเรียนตัวที่ดูใหม่ที่สุดมาสวมใส่ หวีผมทรงพวงมาลัยตัดสั้นเสมอตึงหู
มีหน้าม้าสั้นเต๋อโซว์ปิ่นคิ้วหนาเหนือดวงตากกลมใสอยู่หลายรอบ เสียขายที่ไม่มีโบ
ผูกผมสวยๆ เด็กหญิงอยากให้แม่มัดเกล้าให้เหมือนตัวการ์ตูนญี่ปุ่นหน้าตาน่ารักใน
โทรทัศน์

“หนูจะสมัครเป็นหัวหน้าห้อง” สารภีกระซิบบอกแม่ มันเป็นความลับของ
ผู้หญิงด้วยกัน ไว้ให้เธอได้รับเลือกเสียก่อนเถอะ เด็กหญิงหมายมั่น เย็นนี้พ่อคงจะ

ดีใจ เหมือนตอนที่ลุงปิ่น พี่ชายแท้ๆ ของแม่ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน แล้วทำให้บ้านของสารภีพลอยมีหน้ามีตาไปด้วย

สารภีคิดว่าเธอพร้อมจะเป็นหัวหน้าชั้นมากกว่าเพื่อนคนอื่นๆ หนึ่งละ เพราะเธอเคยเป็นหัวหน้าชั้นมาตลอดตั้งแต่ ป.หนึ่ง และสอง ปีนี้เธอก็ทำหน้าที่หัวหน้าชั้นชั่วคราวมาหนึ่งสัปดาห์ จนถึงเมื่อวานที่ครูไสวบอกกับนักเรียนทุกคน ก่อนที่เธอจะนำสวดมนต์...พรุ่งนี้เราจะเลือกหัวหน้าชั้น

จ้องมองธงไตรรงค์ปลิวไสว ค่อยๆ ไต่ขึ้นจนถึงยอดเสา สารภีไม่รู้ว่าทำไมวันนี้เธอถึงร้องเพลงชาติดังกังวานกว่าทุกวัน ทั้งที่แดดจัดจ้ายามแปดนาฬิกาส่องกลางกระหม่อมเด็กนักเรียนทุกคนที่เข้าแถวกลางสนาม เขยิบหญ้าเขียวอมน้ำตาลขึ้นหรือมแทรก เด็กหญิงกลั้นหัวเราะจนสุดความสามารถเมื่อโยกความบางของวิชาชีพกับผมศีรษะของครูใหญ่ตามที่ได้ยินลุงนักรบอนุบอบ เมื่อคล้อยหลังคนถูกนิินหาว่าขี้ใจน้อย หลังจากที่ได้รับคำสั่งให้ไปช่วยถากหญ้าในสวนลำไยของครูพร้อมรอยยิ้มประจบ...ลุงนักรบแก่กว่าพ่อยังต้องรับฟังแบบเด็กต่อหน้าครูใหญ่ สารภีคิดว่าคงเป็นเพราะลุงแก่ชื่อเล็กหรือเปล่า ถึงต้องฟังครูใหญ่ชื่อเป็ม

มีแต่เด็กที่ยังต้องเพิ่มความแข็งแกร่งของกระดูกด้วยวิตามินดี ครูใหญ่กล่าวในวันหนึ่ง นั่นปะไร ครูอื่นแม้จะไม่ใหญ่ถึงได้ยินหลบแดดได้ร่มชายคาในอาคาร ถ้าเป็นวันอื่นสารภีคงจะทนไหวเพื่อกระดูกที่แข็งแรง แต่วันนี้สารภีตื่นเต้นจนแดดกล้านั้นพาร้อนระยับ สารภีสงสัย ถ้าแดดตีกับร่างกายขนาดนั้น เธอและนักเรียนคนอื่นๆ มิกลายเป็นพวกเห็นแก่ตัวหรือในเมื่อครูสอนให้นักเรียนทุกคนเอื้อเพื่อต่อคนชรา...ครูทั้งน้อยทั้งใหญ่ควรได้รับไอแดดดีๆ มีคุณประโยชน์บ้าง สารภีอยากเอื้อเพื่อ

ร่มเงาในตัวอาคารให้ความชุ่มฉ่ำผิวกาย แต่หัวใจของสารภีกลับยิ่งร้อนรุ่มเมื่อเล็กแถวเดินเข้าห้องเรียน ไม่ต่างจากพ่อที่เหงื่อแตกพลั้กตอนนับคะแนนเสียงของลุงเมื่อปีกลาย หัวสลิปต่อสลิปเอ็ดเสียง ลุงชนะการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ

พ่อบอกทุกคนอย่างยินดี แต่สารก็สงสัย ไหนพ่อบอกว่าบ้านใต้มีชาวบ้านเกือบห้าร้อยคน

“เด็ก ๆ กับคนแก่ไม่นับสิ” พ่อว่าอย่างนั้น สารก็ยอมรับแม่อยากจะบอกว่าเด็กหรือคนแก่ก็เป็นคนเหมือนกับพ่อ แม่ แล้วก็พวกลุง ๆ อา ๆ นั้นแหละ แต่ถึงจะกันคนแก่แบบยายกับเด็กอย่างสารก็ออกไปเด็กหญิงนับนิ้วดูแล้วพบว่าคนปกติก็มาหลายร้อยคนอยู่ ห้าสิบเสียงต่อหลายร้อยนี่มันมากไหมนะ

“มากสิ นี่แหละเสียงข้างมาก” สารก็จำคำที่พ่อยืนยันกับทุก ๆ คนได้ ถ้าพ่อยืนยัน มันก็ต้องมากตามนั้นแหละ เสียงที่ไม่เปล่งออกมามันไม่มีความหมาย... พ่อสำหรับ สารก็หวังว่าจะเดินตามรอยเท้าลุงป้า ได้เสียงข้างมากบ้าง

“นักเรียนกราบ” สารก็กล่าวนำนักเรียนในห้อง ป.๓ ทับ ๑ เมื่อครูเดินเข้ามาในห้อง ครูสาวอายุพอ ๆ กับแม่แต่ยังไม่มียูกุ สารก็ได้ยืนที่ ป.โตๆ เรียกครูว่าสาวทีนทิก สารก็เคยถามว่าเหมือนมะพร้าวไหม พวกที่ ป.โตๆ ไม่ตอบ กลับไล่ตะเพิด สารก็ให้ไปเล่นที่อื่น สารก็คิดจะถามครูเรื่องทีนทิก แต่ครูสาวเขี้ยวที่สุดโรงเรียนใครๆ ก็กลัวกันทั้งนั้น สารก็เลยเก็บความสงสัยไว้ คำว่าทีนทิกฟังดูไม่น่าจะดีกับคนไม่เหมือนมะพร้าวที่ยิ่งทีนทิกยิ่งอร่อย แล้วถ้าจริง พวกที่ๆ ป.โตคงไม่แอบพูดลับหลัง

ครูสาวยืนนิ่ง กวาดสายตาไปทั่วห้อง ขยับแว่นกรอบรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กระจกหน้าเตอะก้มศีรษะรับคำสวัสดิ์ค่ะ/ครับคุณครู ด้วยสีหน้าเรียบ อมรอยยิ้มน้อยๆ อย่างพึงใจที่มุมปาก สารก็แอบดีใจ ครูสาวคงพอใจที่เธอทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วน

“ก่อนจะเริ่มเรียน ครูขอประกาศ...”

สารก็ใจเต้น ฉิกยิ้มกว้าง เหมือนดอกไม้ตูมกำลังคลี่กลีบที่ละน้อย แต่ยังไม่ทันได้แบ่งบานเต็มดอกดีนักก็ถูกเด็ดทิ้งริมทางเสียก่อน เมื่อประกาศของครูสาวจบลงด้วยการแต่งตั้งให้ ด.ช.ทรงพลเป็นหัวหน้าห้อง สารก็ยังงงๆ แต่ทรงพลเหมือน

จะเตรียมตัวอยู่แล้ว เด็กชายไม่มีที่ท่าขัดเขินเลยแม้แต่น้อยตอนที่ลุกขึ้นและโค้งคำนับครูไสว นี่ขนาดทรงพลเพิ่งย้ายมาเรียนที่นี่พร้อมกับพ่อที่ย้ายมาเป็นครูใหญ่ซะแล้วที่สำคัญกว่านั้น สารภียังไม่ได้เลือกใครเลย ไม่มีใครในห้องได้เลือกอะไรเลย ยกเว้นครูไสว ถึงสารภีจะกลัวครูตุ แต่ก็ซุ่มมือขวาขึ้นโดยอัตโนมัติเมื่อมีสิ่งที่ไม่เข้าใจ สารภีซุ่มมือขวาบ่อยกว่าคนอื่นในห้อง คงเป็นเพราะเธอโง่กว่าคนอื่นถึงไม่ค่อยเข้าใจอะไรต่างๆ และเจ้าปัญหา ครูไสวดุเธอบ่อยครั้ง

“คุณครูขา เราจะไม่เลือกหัวหน้าห้องเหมือนเลือกผู้ใหญ่บ้านหรือคะ” สารภีถามเสียงดัง ยังไม่ทันรอให้ครูไสวชี้สั่งให้ถามได้ แต่มันเป็นกรณีจำเป็น เพราะครูไสวกำลังเขียนชื่อหัวหน้าห้องคนใหม่ลงบนกระดานดำ ทันหลังให้กับนักเรียนในห้อง คุณครูสาวใหญ่หันขวับ

“สารภี ครูยังไม่ทันอนุญาตให้พูด เธอโพล่งขึ้นมาเสียก่อนแบบนี้ เสียมารยาทมาก ทำเหมือนไม่เคารพผู้ใหญ่ แต่เอาเถอะครั้งนี้ครูจะผ่อนผันให้ เธอว่ายังไงนะ ทำไมเราไม่เลือกหัวหน้าห้องหรือนี่ไง ครูเลือกแล้วไง เลือก ด.ช.ทรงพลที่ครูเห็นว่าเหมาะสม”

“หนูหมายถึงแบบเลือกที่ทุกคนต้องโหวตให้ได้เสียงข้างมาก” เด็กหญิงฉวยเอาคำที่ได้ยินพ่อพูดบ่อยมาใช้จะได้ไม่ผิดพลาด ครูไสวคงจะเข้าใจความหมายดี แต่ดูเหมือนคำนี้จะไม่เหมาะกับเด็กแบบสารภี นัยน์ตาหลังเลนส์หนาของครูไสว วาวโรจน์ จ้องสารภีเขม็ง หากเป็นการทดลองในช่วงโมงวิทยาศาสตร์ สารภีคงมอดไหม้เหมือนเศษกระดาษที่ครูใช้แวนขยายส่องกลางแสงแดด

“อืม...เธอเรียกร่องสิทธิใช้ไหม ได้สิ ครูจะให้โหวต เอ้า ไหนใครไม่โหวตได้ทรงพลเป็นหัวหน้าห้องยกมือขึ้น”

ความเงียบปกคลุมไปทั่วห้อง ป.๓ ทับ ๑ กระทั่งสารภีที่ครูหลายคนให้สัญญาว่าแม่หนูทำไมยังก้มหน้า แขนขวาตกลงแนบลำตัว สารภีอยากยกมือ แต่ไม่ใช่แบบนี้ ไม่ใช่ยกมือเพื่อจะบอกว่าไม่เลือก สารภีเกรงใจเพื่อน ทรงพลจะเสียใจ สารภีคิดอย่างนั้น

แต่ตอนนี้สารภีเริ่มเสียใจแล้ว เพื่อนคนอื่นจะเสียใจไหมที่ไม่ได้ยกมือในวันนั้นสารภีไม่รู้ ทุกวันนี้ทรงพลเป็นคนบอกนักเรียนกราบแทนสารภี รวบรวมเก็บการบ้านเพื่อนร่วมห้องไปส่งที่โต๊ะครูไสวด้านหลังห้อง นำสวดมนต์ บอกจดแทนครู และคอยจัดซื้อคนคุยกันในห้องเรียนไว้พองเวลาครูไม่อยู่ ทรงพลจะถือไม้เรียวแทนครู เดินไปรอบๆ ห้องแบบครู เคาะลงบนโต๊ะหากเพื่อนคนไหนไม่เชื่อฟัง งานของหัวหน้าห้อง ทรงพลทำหมดยกเว้นการทำความสะดวก และจัดโต๊ะทำงานของครูไสวายังคงตกเป็นของสารภีเหมือนเดิม เพราะทรงพลออกคำสั่ง ยกเว้นดอกไม้... ทรงพลจะตัดดอกไม้ที่สูงภารโรงปลูกไว้ภายในโรงเรียนมาปักแจกันบนโต๊ะครูไสวแล้วก็ร้อยมีรับคำชม

สารภีและทุกคนต้องทำตามคำสั่งหัวหน้าห้อง ซึ่งสารภีไม่เคียดรื้อนนักกับการต้องทำตามในสิ่งที่ควรทำแต่เรื่องบางอย่าง เช่น ส่งสมุดการบ้านให้ทรงพลลอกก่อน หรือต้องซื้อขนมที่ทรงพลนำมาขาย หรือ...ไม่เล่นกับคนที่ทรงพลไม่ชอบ สารภีสงสัยว่ามันใช่หรือ แต่ถ้าใครไม่ยอมทำตามทรงพลจะจัดซื้อไว้แล้วบอกครูไสวว่าคนนี้ไม่เชื่อฟัง แอบคุยกันเวลาที่ครูไม่อยู่ และที่ทำให้สารภีเสียใจหนักขึ้นคือทรงพลไม่ได้อยากเป็นหัวหน้าทุกคนเฉพาะในห้องเรียน แต่กลางสนาม ตอนพักเที่ยง หรือหลังเลิกเรียน ทรงพลก็ยังเป็นหัวหน้าไม่ยอมเว้นว่าง แม่บ่นกับสารภีว่าลุงปั่นสวมหัวโชนเป็นผู้ใหญ่บ้านตลอดเวลา ไม่เว้นแม้แต่กับยาย แต่สารภีชอบที่พี่สาวบอกว่าลุงปั่นเหมือนพระเอกลิเกลงจากเวทีตั้งชฎามากกว่า จะต่างกันที่พระเอกลิเกกับลุงปั่นไม่ได้บังคับให้ใครทำอะไรตามใจชอบตลอดเวลา ถ้าโรงเรียนเป็นจักรวาลของสารภีและเพื่อนๆ ทรงพลก็ทำตัวเป็นดาวฤกษ์ดวงโตแล้วทุกคนต้องโคจรรอบๆ เป็นดาวบริวาร ขนาดจะเล่นโมราเรียกชื่อก็เถอะ

“ทรงพล” นิรริ่องเรียกชื่อเพื่อนทันทีที่โยนลูกเทนนิสขึ้นฟ้า

คนอื่นแตกฮือวิ่งหนี ส่วนทางกับทรงพลที่จะต้องคว้านไวก่อนที่บอลจะ
เด็งบนพื้นเกินหนึ่งครั้งตามกติกาของโมราเรียกชื่อ แต่ตอนที่ทรงพลรับลูกบอลได้นั้น
ใครๆ ก็เห็นว่าบอลเด็งลงพื้นเป็นครั้งที่สอง สารภีกับเพื่อนคนอื่นหยุดนิ่งอยู่กับที่
หัวเราะกันคึกคักทั้งที่รู้สึกหนาวๆ ร้อนๆ ว่าจะโดนทรงพลปาเอาด้วยลูกเทนนิส
ในมือ แต่แทนที่จะทำตามกติกา ทรงพลกลับโยนบอลขึ้นกลางอากาศ เมื่อเห็นว่า
ทุกคนไกลเกินระยะจะขว้างถึง

“สารภี” ทรงพลเล่นต่อหน้าตาเฉย ร้องเรียกสารภี เด็กหญิงได้ยินเต็ม
สองหู แต่ไม่ได้รับวิ่งไปรับลูกบอลเมื่อถูกเรียกชื่อ เพื่อนคนอื่นๆ ก็พลอยยั้ง ทรงพล
ควรจะเลือกปาเพื่อนคนใดคนหนึ่งสิ ถ้าปาถูกใครคนนั้นจะต้องเสียนอง แต่ถ้าปาไม่
ถูกทรงพลนั้นแหละจะต้องเสียนอง ยืนเป็นเป้านี้ให้ทุกคนปาเอาเจ็บๆ

“ไม่ใช่แบบนี้สิทรงพล ก็เธอมาจับบอลไม่ทัน เธอก็ต้องเลือกปาเพื่อน
ไม่ใช่เล่นต่อแบบนี้ ผิดกติกา” สารภีเดินไปหยิบลูกเทนนิสที่เด็งขึ้นลงหลายครั้งที่
กระทบพื้นจนหมดแรงนอนนิ่งบนสนาม

“ที่โรงเรียนเก่าของเราเล่นแบบนี้ เด็งได้ตั้งสามครั้ง” ทรงพลไม่ยอมรับ

“แต่ที่นี้เราเล่นกันมาแบบนี้ เด็งได้ครั้งเดียว” สารภีไม่ยอมเหมือนกัน

“แล้วไงละ เปลี่ยนไม่ได้เหรอ กฎทุกกฏมีข้อยกเว้น พ่อเราบอก” พ่อ
ทรงพลอ้างถึงพ่อที่เป็นครูใหญ่ เด็กหลายคนที่ฮือฮาอยู่กับสารภีเริ่มเงียบไป แต่สารภี
ยังไม่เสียบ

“เปลี่ยนได้สิ ถ้าบอกกันก่อน แล้วทุกคนเห็นด้วย ถ้าไม่บอกก่อนก็ต้องใช้
กติกาเดิม จะมาอ้างแบบนี้ได้ไง ชี้โง่งนี่”

“เราไม่ได้โง่ง แต่เธอนั้นแหละเรื่องมาก ไทน์ละ ใครไม่เห็นด้วยกับเรา
ยกมือขึ้นสิ มิโหม” ทรงพลเริ่มเสียงแข็ง กวาดสายตามองเพื่อนๆ แล้วมาหยุดนิ่งอยู่
ตรงสารภีที่ขมื่อขวาทหรืออยู่คนเดียว “แค่เธอคนเดียวเองนะ เห็นมะ เราบอกแล้วว่า
เธอเรื่องมาก คนอื่นไม่เห็นจะเป็นไรเลยใช้ไหม” ทรงพลถามอีกครั้ง แต่ทุกคนยังก้ม
หน้า

“ลูกบอลสีของเรา ถ้าไม่เห็นด้วยกับเราก็เอาบอลเรคืนมา ไม่ต้องเล่นกันแล้วละ” ทรงพลเดินมากระซอกลูกเทนนิสออกจากมือสารภี เดินบ่นพึมพำเรื่องเพื่อนไม่สำนึกบุญคุณ กินขนมที่เอามาแจกฟรีทุกวันแต่กลับไม่มีน้ำใจสนับสนุนเขา กะอีแค่เปลี่ยนกติกานิดๆ หน่อยๆ ไม่ใช่เรื่องร้ายแรงอะไร ทรงพลเดินไปไกลแล้ว สารภียังอยู่ท่ามกลางเพื่อนคนอื่นที่กำลังมองขวาง...เพราะความเรื่องมากของสารภีคนเดียวแท้ๆ ทำให้ทุกคนต้องนั่งเงิบหงอย รอคอยเวลาที่ระฆังเข้าเรียนดังขึ้น

๕

ตอนนี้กลายเป็นสารภีเรื่องเยอะ สารภีคิดว่าจะถามครูไสวในวิชาหน้าที่พลเมืองว่ากติกาคืออะไรกันแน่ เราต้องยึดถือมันแค่ไหน และคำสั่ง เราต้องทำตามทุกอย่างไหม สารภีอยากถามแต่ก็กลัวครูไสว เด็กหญิงคิดว่าเรื่องโมราเรียกชื่อเธอไม่น่าจะผิด พ่อเคยบ่นพี่ๆ นักศึกษาเรื่องไม่เคารพกติกา นี่ทรงพลก็ไม่เคารพกติกา ถึงจะถูกมองว่าเรื่องมาก สารภีไม่น่าจะผิด แต่เรื่องไม่ยอมให้ทรงพลลอกการบ้านนี้ สารภีไม่แน่ใจว่ากำลังทำทนายอำนาจครูไสวเหมือนกับพ่อว่าพวกนักศึกษาทำทนายอำนاجرรัฐไหม

สารภีชอบตามยายไปวัดตอนวันพระใหญ่เพราะมีขนม มีของกินเหลือเยอะ ยายให้ชนกลับบ้าน ตอนที่รอหลวงพ่อแจกขนม สารภีต้องนั่งฟังคำสอนของท่านเสียก่อน ท่านสอนว่าหากเราตั้งคำถามว่าพระพุทธองค์มีจริงไหม เท่ากับเราไม่เชื่อว่าพระพุทธเจ้ามีตัวตนจริงๆ ในความเชื่อมั่นต้องไม่กังวสงสัย สารภีถามครูไสว ครูบอกให้ไปอ่านหนังสือแบบเรียนวิชาศีลธรรม ถ้าหนังสือเขียนไว้อย่างไรแสดงว่าเป็นอย่างนั้น และถ้าสารภีตอบคำถามวิชาศีลธรรมเป็นอย่างอื่น นอกเหนือไปจากที่หนังสือเขียนบอก สารภีก็ไม่ได้คะแนน และจะสอบตก สารภีตอบตามนั้น ตามที่หนังสือเขียนบอกไว้ สารภีเลยไม่กล้าถามครู ได้แต่หาคำตอบเอาเอง เธอรู้ว่าการไม่ยอมให้ทรงพลลอกการบ้านเป็นการขัดคำสั่งหัวหน้าห้อง แต่การขัดคำสั่งหัวหน้า

ห้องหมายถึงการไม่นับถือครูไสวได้อย่างไรกัน ทรงพลบอกว่าสารภีกำลังทำทนาย
อำนาจของเสียงส่วนมาก...ทุกคนให้ทรงพลลอกการบ้านแลกกับลูกอมรสอร่อยที่
ไม่มีขายแถวนี้...ใครๆ ก็ยอม สารภีไม่ยอมเท่ากับสารภีแปลกประหลาด ทรงพลบอก
ว่ามันเรียกว่าแตกแยก และสารภีควรจะปรองดองกับเขา ไม่ทำให้ครูไสวต้องหนักใจ
สารภีคิดว่าคนหนักใจไม่น่าจะใช้ครูไสว แต่เป็นสารภี ครูไสวมีไม้เรียว แต่สารภี
มือเปล่า

สารภีอยากปรึกษาพ่อ แต่พ่อดูทุกครั้งทีสารภีอ้าปาก มีหน้าซำพอกับพวก
ลุงๆ อาๆ กำลังมีปัญหาใหญ่มากกว่าปัญหาของสารภี...ราคาข้าวโพดตกต่ำ สารภี
ได้ยื่นพ่อครางตอนกุมขมับ ผู้ใหญ่บั่นลุงของสารภีกำลังชักชวนให้พวกพ่อกับลุงๆ
อาๆ และชาวไร่ในบ้านได้พากันแสดงพลัง เรียกร้องเงินประกันให้ทัดเทียมกับหมู่อื่น
ที่มีพวก อบต. คอยช่วยเหลือ สารภีเห็นลุงบุญกระซิบกับพ่อ สารภีคิดว่าลุงบุญคงจะ
บอกพ่อว่าลุงเข้าใจความคิดจะไปช่วยพวกบ้านเหนือเพราะอะไร ครั้งต่อไปอาจจะมี
อบต. เป็นคนบ้านใต้

“เราต้องแสดงพลังประชาชน”

พวกพ่อ ลุงๆ และอาๆ พากันกำด้ามพร้าชูขึ้นเหนือหัว ร้องตะโกนตามลุง
ผู้ใหญ่บั่นเสียงดังกระหึ่ม สารภีมองพวกผู้ใหญ่พากันเดินออกไปเป็นกลุ่ม มุ่งหน้าไป
ยังบ้านนายก อบต. สารภีรอพ่อจนค่ำ เพื่อจะถูกดูเมื่อยกมือถามพ่อว่าพลังประชาชน
เหมือนกับพลังแสงอาทิตย์ไหม

“ไม่ใช่เรื่องของเด็ก” พ่อตวาดแล้วไล่สารภีไปนอน กว่าสารภีจะหลับก็
เกือบตึกคล้อย...พลังงานคือสิ่งที่ทำงานได้ ถ้าพลังประชาชนทำให้พ่อได้รับเงิน
ประกันราคาข้าวโพดเพิ่ม ก็น่าจะเป็นพลังงานชนิดหนึ่งเหมือนพลังงานแสงอาทิตย์สิ
พรุ่งนี้สารภีคิดว่าจะไปหาคำตอบให้มันใจอีกครั้งในแบบเรียนวิทยาศาสตร์

ครูไสวอนุญาตให้นักเรียนไปตีมน้ำ บัสสาวะได้ในช่วงพักระหว่างชั่วโมง ภาษาไทยกับเลขคณิต เพื่อนร่วมโต๊ะของสารภีแอบหยิบขนมไข่ออกมากินบรรเทาความหิวก่อนจะถึงเวลาพักเที่ยง ขนมไข่มีมือเมียครูใหญ่ที่ทรงพลหิวตะกร้าเดินขาย หลังจากที่บอกทำความเข้าใจความเคารพครูไสวตอนเช้าและเลือกขนมชิ้นที่สวยที่สุดวางไว้บนโต๊ะครูหลังห้องเรียน สารภีไม่ได้ซื้อขนมไข่ แต่มีข้าวต้มมัดที่แม่ทำมารองท้อง แอบกัดไปได้เพียงคำเดียว เสียงทรงอำนาจของครูไสวกังดังขึ้น สารภีทำผิด กินขนมในห้องเรียน

“คนอื่นก็กิน” สารภีแย้ง ตกใจจนน้ำตาคลอที่ครูไสวเร่งเสียงดังขึ้นอีก ครูตำหนิว่าสารภีเถียงคำไม่ตกปาก ทำผิดแล้วยังให้ร้ายคนอื่น ครูไสวเรียกสารภีออกไปยืนกอดดอกหน้าห้อง สารภีไม่ยอมทำตาม แต่ครูลากสารภีออกไป ร้องสั่งให้ทรงพลไปหยิบไม้เรียวมา เจ็บไหม สารภีถามตัวเอง เจ็บสิ ถึงจะมีกระโปรงรองรับแรงหวดทุเลาไปมาก แต่ที่ต้นขาของสารภีมีรอยแดงๆ พาดขวาง

สารภีไม่ได้บอกใครเรื่องโดนตี ขึ้นบอกรอจะโดนพ่อหวดซ้ำอีกโดยเฉพาะสารภีมีความผิดจริงๆ นั่นแหละที่กินขนมในห้องเรียน แต่สารภีหิวนี้ เมื่อท้องหิวก็ต้องกิน หลวงพ่อเคยบอกว่ามันเป็นธรรมชาติ เพียงแต่สารภีสงสัยว่าทำไมโดนตีอยู่คนเดียว แต่สารภีไม่คิดจะถามครูอีกแล้ว ถามแล้วครูไม่เข้าใจคิดว่าสารภีทำหยาทำไม่ไม่มีใครคิดว่าสารภีถามเพราะความไม่รู้บ้างนะ โธ่แล้วก็รู้เอง พ่อบอกบ่อยๆ นี้สารภียังไม่โต สารภีก็เลยยังไม่รู้สิถึงต้องถาม แต่สารภีคิดได้แล้ว ต่อไปสารภีจะไม่ถามใคร แต่ช่วยชนะของพ่อกับลุงๆ อາๆ ทำให้สารภีสงสัยอีก ว่าสารภีน่าจะมีสิทธิ์ถามสิ เหมือนพ่อกับพวกลุงๆ อาๆ ที่ไปถามหาความชอบธรรมในเงินชดเชยราคาข้าวโพด เย็นนั้นพ่อหยิบใส่กรอกฝรั่งที่ซื้อมาจากหน้าตลาดเพื่อฉลองชัยชนะ ส่งให้

สารภีหนึ่งไม้ มันอร่อยมาก แต่คนละแบบกับไส้กรอกข้าวที่แม่ทำเอง...ซัยชนะมัน
หอมอร่อยแบบนี้เอง พ่อหัวเราะรำ อารมณ์ดี ไม่ดูสารภีเลยเย็นนั้น

๗

“วิทยาศาสตร์คือสิ่งที่พิสูจน์ได้” ครูไสวเริ่มหลังจากที่เรียกให้ทรงพลไป
วาดภาพจักรวาลบนกระดานดำ มีดวงอาทิตย์เป็นศูนย์กลางและดาวเคราะห์ทุกดวง
ในระบบจะต้องหมุนรอบดวงอาทิตย์ รวมทั้งโลกเราด้วย สารภีอยากให้ทรงพลใช้
ชอล์กสีเหลืองระบายดวงจันทร์ แล้ววาดกระต่ายไว้ในนั้นสักตัว

“สารภี...สารภี”

สารภีสะดุ้ง หลุดจากภวังค์เมื่อถูกเสียงแหลมสูงเรียกชื่อเป็นครั้งที่สอง
ครูไสวมีสีหน้าหงุดหงิดที่ต้องทวนคำถามที่ตั้งอีกครั้ง อะไรมีขนาดใหญ่ที่สุด โลก
ดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์

“เอ่อ...” สารภีอีกอ้ออยู่นาน ก่อนจะตอบอย่างลังเลว่าน่าจะเป็นโลก ตอบ
แล้วรีบกำหน้าไม่กล้าสบตาที่ผู้ใหญ่เรียกว่าตาเขียว ทั้งที่ตาครูไสวยังคงมีสีดำ แล้ว
สารภีคิดว่าตัวเองคงจะได้รับรู้คำตอบว่าดวงอาทิตย์ใหญ่ที่สุดในจักรวาลพร้อมกับรู้
รสมของบอระเพ็ดเช่นทุกครั้งที่นักเรียนตอบคำถามผิด แต่หลังจากที่สารภีพยายาม
อธิบายให้ครูฟังว่าทำไมเธอถึงคิดว่าโลกใหญ่ที่สุด เรื่องกลับบานปลายกลายเป็น
สารภีกล่าวหาว่าครูโกหก...สารภีเปล่านะ

“วันก่อนหนูหีบเหรียญบาทมาสอง แล้วมองไม่เห็นดวงอาทิตย์เลย แล้ว
ดวงอาทิตย์จะใหญ่ที่สุดได้อย่างไร” แค่นี้แหละที่สารภีแย้งครู ก็มันจริงอย่างนั้นนี่นา
สารภีเอาเหรียญมาส่องใกล้ๆ ตา ขนาดเป็นเหรียญบาทรุ่นใหม่ขนาดเล็กกะ ยังมอง
ไม่เห็นดวงอาทิตย์ ก็ต้องแปลว่าดวงอาทิตย์เล็กกว่า ถึงถูกเหรียญบาทบังมิได้ไหม
ล่ะ พอลองทำกับพระจันทร์ก็ได้ผลเหมือนกัน แล้วเหรียญบาทเล็กกว่ากำมือของ

สารภีที่ยืนอยู่บนโลกกว้างใหญ่ แคะนี้ทุกคนก็น่าจะคิดได้ลึว่าโลกใหญ่ที่สุด

สารภีไม่เห็นด้วยนัก แต่ต้องเดินมายืนนอกดอกหน้าชั้นเรียนเพราะถูก
ทรงพลผลึกออกมา “หนูไม่ผิด” สารภีขอโทษครูแล้วแต่ไม่ยอมรับผิด ก็สารภีไม่รู้...
ครูไสว้โกรธหนักจะไล่สารภีออกจากห้องเรียน สารภีมองปลายไม้เรียวที่ครูไสว้
กวัดแกว่งในมืออย่างหวาดกลัว

ขวับที่สามแล้วครูไสว้ยังแผดเสียงดังกว่าเดิมที่สารภีต่อต้านไม่ยอมรับผิด
สารภีกัดฟันแย้งไปว่าจะต้องยอมรับผิดทำไมในเมื่อเธอไม่ผิด สารภีไม่ได้ทำทนายครูไสว้
แต่สารภีไม่รู้ ครูไสว้ตัวสั้นเต็ม เงื่อไม้เรียวที่ نابลงแล้วทิ้งรอยไว้บนก้นสารภีแล้ว
ถึงสามครั้งขึ้นสูงอีกครั้ง คราวนี้สารภีมองตาม และก่อนที่ไม่จะหวดลงมานาบนื้อ
สารภีตัดสินใจแยงมันมาจากมือครู หักเป็นสองท่อน แล้วปาไม้เรียวใส่หน้าครูไสว้

อะไรก็ช่าง

สุรียา แคนลำโขง

๑. ความฝัน

หลังจากกฤต เรียนจบ ปวส. สาขาช่างก่อสร้างจากวิทยาลัยเทคนิคประจำจังหวัด เขาก็เลือกเข้าทำงานกับบริษัทเอกชนรับเหมาก่อสร้าง ครอบคลุมงานน้อยใหญ่ในตำแหน่งโพรแมน ทั้งก่อสร้างบ้าน ตีกระฟ้า เชื้อน ถนนหนทาง เขาค่อยๆ สั่งสมประสบการณ์และทักษะการทำงาน ในระหว่างนี้ก็ใช้ความพากเพียร วิริยะอุตสาหะเรียนต่อภาคค่ำจนจบปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมโยธา เจ้าของบริษัทไว้ใจเขามากจึงยินยอมให้เขาทำธุรกรรมทางการเงิน ตลอดจนให้เป็นตัวแทนในการแข่งขันสอบราคา การประกวดราคาของทางราชการ เขาเป็นกลจักรและกุญแจดอกสำคัญที่บริษัทประสบความสำเร็จ

แม้จะได้รับมอบอำนาจจากเจ้าแก้มในการสั่งซื้อของได้ทุกอย่างในนามบริษัท แต่ไม่มีเลยสักครั้งที่เขาจะยกยอกหรือทุจริตเงินของเจ้าแก้มไปแม้สตางค์แดงเดียว

ความสัต์ซื่อนี้ เค้าแก่ไดยินจากปากหัวหน้าคนงานหลายคนแล้ว และจากการเฝ้าติดตามพฤติกรรมโพร์แมนหนุ่มน้อยผู้นี้ เค้าแก่ก็วางใจพร้อมที่จะวางตำแหน่งสำคัญของบริษัทให้เขาดูแล รอเพียงอายุและประสบการณ์ที่มากกว่านี้

และปีที่หกของการทำงาน เขาก็ได้รับตำแหน่งวิศวกรโครงการของบริษัท เงินเดือนห้าหมื่นบาท รถกระบะหนึ่งคัน บ้านพักที่ไม่ต้องเช่า รวมทั้งเงินโบนัสประจำปีอีกนับแสนบาท คือสินน้ำใจและเครื่องพันธนาการใจอย่างยิ่งยวด

กฤตถูกสอนจากรุ่นพี่ที่เป็นวิศวกรบางคนว่า เหล็กในแบบแปลนก่อสร้างบางงานสามารถลดขนาดลงได้ เพราะผู้ออกแบบกำหนดขนาดหน้าตัดเหล็กใหญ่เกินไป มันเกินจำเป็น ลดลงอีกสักมิลสองมิลก็รับแรงได้ปลอดภัย

เพียงลดขนาดหน้าตัดเหล็กลงสักมิลหรือลดคุณภาพวัสดุก่อสร้างลงสักหน่อย เงินก็เหลือเพิ่มขึ้นเป็นแสนๆ

ความใจอ่อนแม่จะเป็นอุปสรรคต่อความซื่อตรง แต่ก็ไม่ทำให้เขาหวั่นไหวในเกียรติวิชาชีพวิศวกรรม บ่อยครั้งที่เขาผัดใจกับหัวหน้าคนงานรุ่นพี่เรื่องการลดสเปกวัสดุก่อสร้าง จนถึงขั้นสั่งรื้อถอนโครงสร้าง เสาคาน การลดสเปกแม่มันจะทำให้บริษัทได้รับกำไรเพิ่มขึ้น แต่มันจะทำให้ศักดิ์ศรีในวิชาชีพลดน้อยลง หลายไซตงานทำให้เขาเกิดรู้สึกเหนื่อยหน่ายใจยิ่งนัก แต่หนึ่งเดียวที่ยึดโยงจิตใจเขาให้ยืนหยัดอยู่ได้โดยมันคง คือกำลังใจจากแม่

แม่บอกกฤตหลายครั้งว่า ไม่อยากเห็นเขาต้องเป็นลูกจ้างคนอื่นตลอดชีวิต งานดี เงินดีแต่เหนื่อยสายตัวแทบขาด ริงรอกหลายที่หลายจังหวัด ทำงานแทบไม่มีเสาร์ อาทิตย์ ทำอย่างนี้ทุกวันๆ อายุจะไม่ยืน แม่อยากให้เขาอยู่เป็นหลักแหล่ง มีครอบครัวที่มั่นคง ที่ทางเรือกสวนไร่นาก็มี แม่อยากให้เขากลับบ้านทำงานรับใช้บ้านเกิด ตอบแทนคุณแผ่นดินเหมือนพ่อ พ่อเป็นได้แค่ลูกจ้างหลวง แม้ไม่ได้รับราชการแต่พ่อก็ภูมิใจและใฝ่ฝันอย่างสูงส่งว่า ลูกชายคนเดียวของพ่อจะสามารถสอบเข้ารับราชการได้

กฤตพยายามบ้ายเบี่ยงหลายครั้ง แต่เมื่อเห็นน้ำตาแม่เขาก็ใจอ่อน เขาบอก

แม้ว่าความตั้งใจของพ่อกับแม่ที่จะให้ลูกรับราชการเป็นสิ่งประเสริฐ แต่งานราชการไม่ใช่จะเดินเข้าไปสมัครแล้วได้เป็นเลย มันต้องสอบแข่งขันกับคนอื่นอีกไม่รู้เท่าไร

แม่บอกว่าสอบได้หรือไม่ได้ ไม่เป็นไร แต่อยากให้ลูกลองไปสมัครดูก่อน อย่างน้อยก็ทำให้วิญญูณของพ่อเป็นสุข แม่จะบังคับลูกครั้งนี้ครั้งเดียวเท่านั้น ถ้าสอบไม่ได้แม่จะไม่ร้องขออีก จะให้ลูกเดินตามสายทางที่ลูกเลือก แต่ถ้าสอบได้ ลูกต้องรับราชการ

กฤตมีเวลาเพียงหนึ่งสัปดาห์สำหรับการเตรียมตัวสอบ เขาใช้เวลาว่างจากงานประจำที่มีอย่างล้นมือตะลุดอ่านหนังสือ ซึ่งก็เป็นเวลาเลยหัวทิ่มทิ่มไปแล้วทุกคืน การท่าง่ายจากตำรับตำราสร้างความท้อใจในการทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาสอบอยู่ไม่น้อยโดยเฉพาะวิชาภาษาไทย เขารู้ตัวดีว่าเตรียมตัวน้อยมาก อาจสู้คนอื่นไม่ได้ แต่ด้วยนิสัยจริงจัง ทุ่มเทที่ติดตัวมาตั้งแต่วัยเด็ก ก็ไม่ได้ทำให้ท้อแท้หมดหวังง่าย ๆ เขาตั้งใจอย่างเต็มที่ แม่ข้อสอบส่วนใหญ่จะทำให้เขาถึงกับสิ้นหัว เพราะจนปัญญาจะหาคำตอบได้ในระยะเวลาอันจำกัด แต่เขาก็ได้ทำข้อสอบถึงวินาทีสุดท้าย จนกรรมการคุมห้องสอบมาตั้งกระดาษคำตอบจากมือ

ผลสอบประกาศในเดือนถัดมา เสียงแม่ระงมระงมระงมชณะพูดโทรศัพท์กับกฤต

“ผมเตรียมตัวน้อยไปหน่อยแม่แต่ก็ทำเต็มที่แล้ว”

“ไม่เป็นไรลูก อย่างน้อยลูกก็สอบติด แม่จะติดเป็นคนสุดท้าย”

เกือบปีผ่านไปอย่างรวดเร็ว ทุกอย่างในชีวิตของกฤตดูราบเรียบไม่มีอุปสรรคขวากหนามใดๆ เขายังทำหน้าที่เป็นวิศวกรโครงการ เขารับผิดชอบงานมากขึ้น งานที่มีมูลค่าไม่สูงมากนักแต่ก็ให้เขาลงนามแทนในสัญญาได้ มันเป็นความภูมิใจอย่างสูงสุดชนิดที่ลูกน้องคนอื่น ๆ ต้องอิจฉา

เช้าวันหนึ่งในเดือนมิถุนายน ฝนพรำแต่เช้ามีด กฤตยังนอนหลับไหลอยู่ในห้องพัก เสียงเคาะประตูหนัก ๆ ของใครคนหนึ่งปลุกให้เขาลุกจากที่นอน เขาจ้วงเจียลุกขึ้นไปเปิดประตู เห็นแม่ยืนยิ้มแป้นชุดผ้าไหมหอมมือของแม่ซึ่งเปียกปอนไปทั้งชุด

ข้างกายซ้ายขวาแม่เป็นน้ำชายและน้ำสาวยืนยิ้มแต่ไม่แพ้กัน เขาจากบ้านมานานหลายปีแม่ไม่เคยมาเยี่ยมสักครั้ง นี่เป็นครั้งแรก เขาดีใจจนน้ำตาไหล แม่ยิ้มอย่างเมตตา ก่อนยื่นจดหมายฉบับหนึ่งให้เขาอ่าน

กฤตรับมาอย่างงงๆ ของจดหมายมีตราสัญลักษณ์ครุฑดำที่มุมของ เขาชำเลืองมองแม่แวบหนึ่ง ก่อนดึงจดหมายออกมาคลี่อ่าน อ่านไปเพียงสองสามบรรทัดก็เข้าใจในการมาเยือนของแม่

แม่บอกว่าคนที่สอบได้ลำดับหนึ่งถึงห้าสิบคนแรกได้เป็นตัวจริงหมด แต่อีกสามสิบคนหลังเขาขึ้นบัญชีไว้หนึ่งปี ตำแหน่งนายช่างโยธาว่างหลายจังหวัด ดังนั้นเขาจึงเรียกบรรจุทั้งหมดเลย

“ดีใจไหมลูก”

น้ำตาแห่งความปิติของแม่ไหลพรากพร้อมรอยยิ้ม มันเป็นรอยยิ้มและหยาดน้ำตาที่ปลาบปล้ำอย่างสุดซึ้ง จนเขาเองก็ยิ้มรับทั้งน้ำตา

กฤตนึกถึงภาพในอดีตขณะที่พ่อกำลังก้มๆ เงยๆ อยู่ในราระบายน้ำเสียเหม็นๆ หลังตลาดสดเพื่อขุดลอกท่อที่อุดตัน มันเป็นงานอาสาชุมชนที่น้อยคนนักจะกล้าลงมือ หลังจากจบงานวันนั้น แม่ต้องพยายามแกล้งฝันคั้นให้พ่ออยู่เป็นอาทิตย ความเป็นจิตอาสาของพ่อปรากฏให้ผู้คนพบเห็นจนเป็นภาพชินตา วันหยุดเสาร์ อาทิตยพ่อเอาน้ำขึ้นรถกระบะแล้วตระเวนรดน้ำต้นไม้ตามสวนสาธารณะ บ้างก็จดจ่อกับการเก็บขยะตามริมถนนหนทางจนมีดค่า วันงานบุญประเพณีประจำปีพ่อสาละวกับงานติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างภายในวัดวุ่นวายไปถึงเย็น ภาพจิตสาธารณะตรงตราเขามาตั้งแต่เด็ก ขณะที่ภาพของพ่อยืนยิ้มค้ำบนบันไดอะลูมิเนียม ตายคาเข็มขัดเซฟตี้ยึดกับเสาไฟฟ้าเพราะโดนกระแสไฟฟ้าดูดก็เป็นภาพที่เขาอยากทวงถามความยุติธรรมกับพญามัจจุราชว่า สมควรแล้วหรือที่มาพรากชีวิตคนดีๆ อย่างพ่อ โดยวิธีนี้

กฤตตัดสินใจลาออกจากบริษัทรับเหมาก่อสร้าง ท่ามกลางความเสียดายของเจ้าแม่ ถึงแม้ท้ายที่สุด เจ้าแม่จะเสนอเงินเดือนและสวัสดิการเพิ่มอีกเป็นหมื่นก็ไม่สามารถเหนี่ยวรั้งพันธะสัญญาระหว่างเขากับแม่ได้

ยี่สิบสอง กรกฎาคม ปี ๒๕๔๔ กฤตสวมชุดกากีเดินทางไปรายงานตัวที่จังหวัดเพื่อเข้ารับราชการในตำแหน่งนายช่างโยธาประจำองค์การบริหารส่วนตำบลมาตั้งแต่บัดนั้น

กฤตรู้สึกอึดอัดในช่วงแรกที่เข้ามาทำงาน เพราะกว่าจะอนุมัติงานใดๆ ต้องเสนองานหลายขั้นตอน มันเซ็งเซ้า อึดอาด ไม่ทันใจ ผิดกับระบบการทำงานของบริษัทเอกชน จากวิศวกรโครงการของบริษัทควบคุมงานก่อสร้างครวละหลายสิบล้านบาท มีคนงานภายใต้คอนโทรลหลายสิบล้านชีวิต บัดนี้มาทำงานในหน่วยงานเล็กๆ แกรมเป็นลูกน้องคอยฟังคำสั่งจากคนอื่น จากเงินเดือนห้าหมื่นมารับแค่หกพันกว่าบาท หากไม่เห็นแก่พ่อกับแม่ เขาคงลาออกตั้งแต่เดือนแรกๆ ที่เข้ามาบรรจุ

ความหงุดหงิดตามติดไปถึงบ้าน แม่เตือนเขาให้ใจเย็นๆ ค่อยๆ ปรับตัวเดี๋ยวก็ชินไปเอง เงินเดือนน้อยแต่มั่นคง อยู่กับแม่บ้านก็ไม่ต้องเช่าข้าวไม่ต้องซื้อ มีน้อยก็ใช้ตามน้อยไม่เห็นเดือดร้อนอะไร ไร่นา ปลูกลาเราก็กินไม่เคยขาดไม่มีอะไรต้องห่วง เป็นข้าราชการให้ดวงวิญญาณพ่อชื่นใจหน่อยเถอะ

เขาไม่อยากขัดใจแม่ เพราะสำนึกบุญคุณของท่าน จึงฝืนทำงานต่อไปด้วยจิตใจที่ท้อเหี่ยวแห้งแล้งเต็มทน แม่มองพฤติกรรมนั้นอย่างเข้าใจ ความหม่นหมองของลูกชายแสดงออกมาให้เห็นอยู่ทุกวัน ในวันหนึ่งแม่จึงบอกเขาว่า ลูกจะลาออกก็ได้แต่ขอให้ผ่านการทดลองงานหกเดือนก่อน ครบหกเดือนเมื่อไหร่ ลูกจะเป็นอิสระทันที

กฤตเฝ้านับวันเวลาให้ผ่านพ้นไปโดยเร็ว

๒. แรงตลบันดาลใจ

เย็นวันหนึ่งฝูงปลวกเดินเรียงแถวเป็นแนวยาวจากโคนต้นไม้ แล้วมุดหายเข้าไปใต้รอยแตกพื้นคอนกรีตของบ้าน ฝูงมดต่างชนไข้อย่างรั้งกันขวกไขว่ไปบนพื้นและฝาผนังบ้าน สร้างความงุนงงให้กับกฤตเป็นอย่างมาก ทว่าแม่กลับแสดงท่าทางครุ่นคิดก่อนจะพูดเตือนด้วยน้ำเสียงเครียดว่า คินนี่ให้ระวัง จะมีฝนใหญ่มาเยือนหมู่บ้านเรา และในช่วงตึกสงัด คำพยากรณ์ของแม่ก็เป็นจริงเพราะสายลมเริ่มพัดอื้ออึงมาจากทางสวนหลังบ้าน เสียงกิ่งก้านใบไม้โยกไหวด้วยแรงลม จนกฤตต้องลุกขึ้นมาปิดหน้าต่าง เขาเริ่มตกใจเพราะเสียงต้นไม้ใหญ่ในสวนหักโค่นตั้งโครมคราม ไฟฟ้าดับพรึบพร้อมกัน ทุกอย่างอึ้งอลออยู่ภายใต้ความมืดมิด บัดนี้เขารู้แล้วว่าคำเตือนแม่จะเป็นจริงในไม่ช้า

กฤตตั้งสติก่อนคว้าไฟฉายริบวิ่งลงไปหาแม่ที่ชั้นล่าง เขารีบเข้าไปประคองแม่และคอยระวังภัยไม่ห่าง ทั้งแม่ลูกนั่งฟังเสียงพายุหมุนที่กำลังเกรี้ยวกราดอยู่ภายนอก เขาจินตนาการภาพต้นไม้ใหญ่หลังบ้านหักโค่น เสียงหลังคากระเบื้องที่ดังลั่น ป๊ะ! เป๊ยะ! โครงหลังคาเหล็กดังโครมครามครีตคราดคล้ายกำลังโดนยักษ์จับเขย่า

พายุหมุนมุดตัวผ่านรูอิฐบล็อกช่องเล็กๆ ดิ่งหวีดหวิว เหมือนปีศาจกรีดร้องอย่างโหยหวน เสียงฟ้าคำรามดังเปรี้ยงปร้าง สายฟ้าแลบแปลบปลาบเป็นช่วงๆ ไม่นานนักสายฝนก็เริ่มเทกระหน่ำลงมาเหมือนฟ้ารั่ว น้ำฝนไหลเทลงมาตามช่องบันไดลงสู่พื้นชั้นล่างอย่างง่ายดาย ไม่นานมันก็ไหลแทรกซึมผ่านช่องธรณีประตูมาถึงเท้าของกฤตและแม่ เขาพยุงแม่ขึ้นไปนั่งบนเตียง

เสียงสายฝนสาดซัดกระทบผนังห้องตรงหัวนอนดังซ่าๆ แม่รำพึงแผ่วเบา บ้านเราไม่เคยโดนพายุร้ายแรงขนาดนี้ เวิร์กกรรมอันใดหนอ เขาฉายไฟออกไปนอกบ้าน เห็นต้นไม้ล้มระเนระนาด โองเก็บน้ำใบใหญ่แตก น้ำกำลังทะลักปูดๆ

ตลอดคืนจนเกือบตีห้าพายุฝนจึงสงบลง กฤตเก็บข้าวของภายในบ้านที่
ชำรุดเสียหาย เก็บกวาดสัมภาระที่กระจุยกระจายไปคนละทิศละทางให้เข้าที่ เขา
สำรวจบริเวณบ้านคร่าวๆ พบว่ากระเบื้องหลังคาโดนลมหอบหายไปทั้งแถบ ข้าวของ
พวกกะละมัง ถังน้ำ ปลิวไปคนละทิศละทาง กิ่งต้นมะม่วงใหญ่ข้างบ้านหักลงพาด
อยู่บนหลังคาห้องครัว ต้นหมากแก่จัดต้นหนึ่งโคนลงทับกระโปรงรถกระบะบูบไป
ข้างหนึ่ง ขณะที่เก็บข้าวของ รอเวลาให้ฟ้าสว่างเพื่อจะทำอะไรได้มากกว่านี้ น้ำเสียง
ที่อ่อนโยนก็ดังขึ้น

“ไปทำหน้าที่ลูกสิ ถึงเวลาแล้ว”

“ไปไหนแม่...ฝนก็ตก...ไฟฟ้าก็ดับ...โทรศัพท์ก็ใช้การไม่ได้” กฤตถามแม่
ด้วยความงงงัน

“ไปทำหน้าที่ ไปช่วยคนสิลูก”

“โถ! แม่ ให้มันสว่างก่อน ช่วยเราก่อนดีกว่า บ้านเราก็พังทั้งแถบ” กฤต
แหยงเสียงสูง

“ลูกต้องไป ถ้าลูกไม่ไป แม่จะไป” แม่น้ำเสียงจริงจัง

“โถ! แม่ เราก็เดือดร้อนนะ” กฤตพยายามยกเหตุผลมาคัดค้านคำพูดแม่

“แม่ไม่เป็นไร น้าๆ ก็อยู่ แม่ดูแลตัวเองได้” แม่พูดเสียงหนักแน่น

“แต่...”

“กฤต นี่บุญแจรรอลูก” แม่ยื่นบุญแจให้ลูกชาย พร้อมรอยยิ้มที่เปี่ยมด้วย
ความหวังในเงาสลัวของแสงตะเกียง

“ครับแม่ ผมจะไปเดี๋ยวนี้” กฤตรับคำอย่างจำยอม

“ช่วยคนให้เสร็จก่อนนะลูก ไม่ต้องห่วงทางนี้” เสียงแม่สั่งเน้นย้ำไล่
หลังกฤต

กฤตสตาร์ทรถกระบะดังกระหึ่ม เขาโล่งใจที่เครื่องไม่ติดขัด เข้าเกียร์หลัง
ถอยกรูด ต้นหมากแก่ก็หล่นตบลงพื้น เสียงเครื่องยนต์ค่อยห่างไปเรื่อยๆ

ตั้งแต่ตีห้าจนถึงเที่ยง กฤตยังไม่ได้หยุดขับรถ แม้แต่ข้าวสักคำยังไม่ได้แตะ
สิ่งที่ตกถึงท้องมีเพียงน้ำขวดที่เสียบอยู่ข้างเบาะรถ เขาขับรถเที่ยวรับส่งคนบาดเจ็บ
ไปโรงพยาบาลหลายเที่ยว ระหว่างทางขับรถเขามองเห็นเรือนชานบ้านช่องเสียหาย
หลายหลัง บางหลังสังกะสีถูกยกหายไปทั้งแถบ หลังคาอุโบสถ ศาลาการเปรียญ
เปิดเปิงเพราะฤทธิ์ร้ายแรงลม ภาพความเสียหายที่ปรากฏต่อสายตาเป็นภาพที่ทำให้
หดหู่หัวใจอย่างที่สุด สวนยางหลายสวนที่กำลังจะได้กรีตหักโค่นเกือบทั้งหมด มัน
เป็นภาพหายนะที่เจ้าของสวนยางหัวใจแทบแหลกสลาย

งานเก็บกวาดถนนหนทาง ต้นไม้ สายไฟฟ้า น้ำประปา เป็นงานที่ตามมา
อย่างกระชั้นชิด กฤตปฏิบัติหน้าที่อย่างแข็งขันโดยไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย เข้าบ้านนั้น
ออกบ้านนี้ เพื่อสำรวจความเสียหายของอาคารบ้านเรือน ตลอดจนสัปดาห์ เขาสาละวน
กับการช่วยเหลือชาวบ้านอย่างสุดกำลังทั้งวัน ทั้งคืน ประสานงานกับหน่วยงาน
ต่างๆ เพื่อจัดหาสังกะสี กระเบื้อง ไม้เนื้อแข็ง รวมทั้งรับบริจาคข้าวสาร อาหารแห้ง
ยารักษาโรคจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน สารอะดรีนาลินหลังยามที่เขาได้ยิน
คำว่าขอบคุณครับ ขอขอบคุณค่ะ รอยยิ้ม สีหน้าแววตาของชาวบ้านทำให้รู้สึกปลื้มปิติ
จนน้ำตาซึม

นี่คือความสุขทางใจที่ไม่มีในงานบริษัทรับเหมาก่อสร้างที่เขาเคยทำ มัน
เป็นความสุขใจที่เงินไม่สามารถซื้อหาได้ เสน่ห์ของงานราชการไม่ได้อยู่ที่การได้เป็น
เจ้าคนนายคน คอยบังคับบัญชาใครต่อใครให้ทำโน่นทำนี่ แต่อยู่ที่การได้มีโอกาส
บริการรับใช้ประชาชนอย่างทุ่มเทเสียสละ ทำให้พวกเขายิ้ม ทำให้พวกเขามีความสุข
นับตั้งแต่วันนั้น นายช่างโยธาคนใหม่ของตำบลที่ชื่อกฤตก็เริ่มจารึกชื่อในหัวใจ
ชาวบ้าน

สิบห้าปีผ่านไป กฤตไม่เคยถามไถ่ถึงงานเอกชนรับเหมาก่อสร้างอีกเลย ลม
พายุหมุนในคืนนั้นได้พัดพาความฝันใฝ่ในการเป็นเจ้าแก่น้อยไปอย่างไม่เหลือใย

๓. สุขภายใน

“นายช่างครับ อาทิตย์หน้าบวชลูกชายนะครับ”

นี่ไม่ใช่คำเชิญให้ไปเป็นประธานในพิธีอุปสมบท หรือแค่เชื้อเชิญให้ไปเป็นเกียรติร่วมรับประทานอาหารงานบวชของลูกชายผู้ใหญ่บ้านเท่านั้น แต่เป็นอีกนัยหนึ่งเพื่อเชิญให้ไปเซ็งกลองยาวหน้าค้ำเข้าโบสถ์นั่นเอง

วงกลองยาวอีสาน นอกจากจะมีกลองยาว แคน ฉิ่ง ฉาบ กรับ เบส แล้ว สิ่งที่ดีว่าเป็นเครื่องดนตรีชิ้นเอกที่ขาดไม่ได้คือพิณ พิณอาจหาซื้อได้ไม่ยาก แต่สิ่งที่หายากยิ่งคือนักดีดพิณ ทั้งตำบลที่กุดทำงานอยู่มีคนเล่นพิณเป็นแค่คนเดียว และปัจจุบันก็อายุมากแล้ว เดินเห็นก็มีคอยคล่อง หัวหน้าคณะกลองยาวเคยพูดว่า อีกไม่นานวงกลองยาวเห็นที่ต้องยุบเพราะขาดคนสืบสานแล้ว หมดยุคเฒ่าเลื่อมพิณทอง เห็นที่ต้องเลิกกัน

ใครเล่าจะรู้ว่าคนหนุ่มรุ่นใหม่ไฟแรง แต่งตัวทันสมัย จะมีเสียงพิณในหัวใจ และสามารถเล่นพิณได้คล่องแคล่วไม่แพ้เฒ่าเลื่อม พิณทอง จนหัวหน้ากลองยาวพูดว่าเพชรเม็ดงามไม่ได้อยู่ในตมโนโคลนที่ไหน แต่อยู่ใน อบต. เรายังเอง นับตั้งแต่นั้น งานแห่ขันหมาก บุญบั้งไฟ ผ้าป่า กฐิน บุญผะเหวด กัณฑ์หลอน ตันเงิน และงานรื่นเริงอื่นๆ ก็กลับมาครึกครื้นและคึกคักยิ่งกว่าเดิม

“สมแล้วที่เคยเป็นนักดนตรีประจำวงเหล่าของคุณะวิศวะ ค่าตัวมือพิณเท่าไรวะ?” เพื่อนสนิทสมัยเรียนภาคคำถาม

“ห้าร้อยบาทถ้วน ถ้าไกลก็แพงกว่านั้น” กฤตตอบมยิ้ม

“โห! เล่นสองสามชั่วโมง รายได้พิเศษคืนนี้หว่า เดือนๆ หนึ่งเล่นตั้งหลายงาน” เพื่อนอุทานเสียงสูง

“ไม่เอาสักบาท” กฤตตอบน้ำเสียงราบเรียบ

“หา...ไม่เอาสักบาท แล้วเอ็งไปเล่นทำไม” เพื่อนย้ำคำ

“ก็...อยากทำ อยากสืบสาน เงินที่หัวหน้าวงแบ่งให้ก็ทำบุญหมด หยอดตู้

บริจาคมั่ง เสียต้นทุนเงินมั่ง มัดแขนเจ้าบ่าวสาวมั่ง...สรุปคือไม่เอาเงิน เอาแต่บุญ
เอาแต่ความอึดใจ” นายช่างใหญ่ตอบมยิ้ม

“โห! ไอนั้นบุญใหญ่...เอ่อ แล้วอยู่ที่นี้รายได้ดีตีไหนวะ ค่าเซ็น ค่าออกแบบ”
เพื่อนถามต่อ

“ไม่มี...ไม่มีค่าเซ็น ไม่มีค่าออกแบบ” กฤตตอบขณะโปรยหัวอาหารลง
สระน้ำ

“แสดงว่าเอ็งไม่ทำงานนะสิ” เพื่อนผายมือเหมือนไม่เชื่อ

“ทำสิ แต่ฟรีหมด ทำให้ฟรีๆ เซ็นให้ฟรีๆ ขอให้ทำหนังสือผ่านผู้บริหารมา
ข้าทำให้หมด ทำให้ฟรีๆ” กฤตตอบนิ่งๆ

“เฮ้ย! ออกแบบฟรี เซ็นฟรี ได้ไงวะ ค่าวิชาชีพวิศวกรรมล่ะ วิชาทั่วไป
หน่วยกิตละแปดร้อย วิชาหลักเฉพาะพันสองนะเอ็ง กว่าจะเรียนจบ หมดเงินไปตั้ง
เยอะ บ้าหรือเปล่า?” เพื่อนประชด

“ไม่บ้าไวยัย จบแล้วก็จบกันไป หมดแล้วก็ทำใหม่สวะจะยากอะไร ไม่ใช่แค่
ทำให้ชาวบ้านฟรีอย่างเดียววะเอ็ง บางทีข้าเลี้ยงข้าว เลี้ยงกาแฟ โอวัลตินพวก
ชาวบ้านด้วยนะ” กฤตตอบอย่างอารมณ์ดี

“โห! ไอ้พ่อผะเหวดใหญ่ พ่อหนักหุ้มเทเสี่ยสละใหญ่” เพื่อนประชดเล็กๆ
ก่อนกระซิบถามเบาๆ

“เอ่อ! แล้วเงินเปอร์เซ็นต์ ค่าคุมงานได้เท่าไรวะ ห้ามตอบว่าฟรีนะเว้ย”

“นี่ก็ฟรี” กฤตลากเสียงยาว

“เฮ้ย! ไอนี้บ้าไปแล้ว อะไรๆ ก็ไม่เอา ไปบวชได้แล้วมั้งเอ็งนี่ ไอ้พระฤๅษี
เฮ้ย...” เสียงเพื่อนประชด กฤตพูดสวนขึ้น

“ข้าได้แล้ว”

“ได้อะไร ข้าว่าแล้ว ทำเป็นอุบิธ ถึงว่าไม่เอาสักอย่างที่แท้ก็มีทางได้นี้เอง
ไม่มีหรือนายช่างโยธาในโลกนี้จะไม่รับเงินได้โตะ บอกมา บอกมา” เพื่อนเร่งรุก
คำตอบ

“ได้เงินเดือนเว้ย! เงินอะไร ข้าก็ไม่เอาทั้งนั้น ข้าเอาแต่เงินเดือน เอ็งเข้าใจ บ้างไหมนี่ เกิดเป็นคนต้องรู้จักตอบแทนบุญคุณแผ่นดินบ้างสิวะ รู้จักให้คนอื่น เสียบ้าง ไม่ใช่มีแต่กำเอา กำเอา ตายไปก็เอาอะไรไปไม่ได้ เอ็งจะเอาไปอะไรนักหนา วะเงินนี้ แค่มียูมีกินก็ดีแล้ว เอ็งเคยได้ยินไหม ทางสายกลาง ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง สามห่วงสองเงื่อนไข หนึ่งมีเหตุมีผล สองมีความพอประมาณ สามมี ภูมิคุ้มกัน สองเงื่อนไขคือมีความรู้คู่คุณธรรม” กฤตตอบยาว เพื่อนได้แต่อ้าปากหาว

สิ่งที่กฤตอธิบายให้เพื่อนฟังไม่ใช่แค่นามธรรมเท่านั้น ทว่าเขาได้นำมา ปฏิบัติจริงๆ ที่ดินทั้งห้าไร่ของเขากับแม่ถูกแบ่งพื้นที่ออกเป็นสี่ส่วนใหญ่ๆ ส่วนแรก เขาปลูกบ้านเป็นบ้านไม้สองชั้น ส่วนที่สองขุดเป็นสระน้ำสำหรับเลี้ยงปลาและ กักเก็บน้ำไว้ทำการเกษตร ส่วนที่สามแบ่งเป็นพื้นที่ทำนา และส่วนที่สี่ทำเป็นพื้นที่ ปลูกพืชผักสวนครัวแบบผสมผสาน รวมทั้งปลูกผลหมากรากไม้ สำหรับกินใบกินผล รวมทั้งเลี้ยงหมู เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่

“มีงเล็กกินเหล่าตั้งแต่เมื่อไหร่วะ” เพื่อนถามโดยลดระดับความเข้มข้น ของเสียงลง

“นานแล้ว...เป็นสิบปี”

“แล้วบุหรีล่ะ?”

“เล็กพร้อมๆ กัน เข้าพรรษาปีนั้นข้าวอดหมดทุกอย่าง เหล้า บุหรี เทียว สำมะเลเทเมา พอออกพรรษาปีนั้นข้าเหมือนเป็นคนใหม่” นายช่างใหญ่ตอบจริงจัง ก่อนถามเพื่อน

“แล้วเอ็งเมื่อไหร่จะเลิกเหล้าบุหรี ข้าไม่เห็นประโยชน์มันเลยจริงๆ”

“ก็จริงอย่างเอ็งว่า มีแต่มีนเมาอย่างเดียว ว่าแต่เอ็งเลิกอบายมุขหมดแล้ว บรรลุอรหันต์หรือยังวะ?” เพื่อนย้ำ

“แค่ศีลห้าก็พอแล้ว ไม่ได้มุ่งหวังบรรลุอะไร”

“แสดงว่าข้าก็อดจะได้กินปลาจระเม็ดตัวโตๆ ที่กำลังตออาหารอยู่ปะสิ เพราะผิดศีลข้อที่หนึ่ง” เพื่อนยกไหล่ผายมือทำท่าผิดหวัง

“กินได้ แต่แข็งต้องลงไปจับเองนะ...ส่วนข้ามีหน้าที่ฉันทอย่างเดียว ฮ่า” นายช่างใหญ่ยิ้มอย่างได้ที

“เอ่อ! ไซ้พระฤๅษี จับปลาไม่ได้”

สายตาของเขาจับจ้องไปยังภรรยาผู้สุขที่กำลังรดน้ำสวนผักอย่างเบิกบานใจ ก่อนหันไปมองแม่ที่เคลื่อนไหวก้มๆ เงยๆ อยู่ในคอกสัตว์ใกล้สระน้ำ เสียงแม่เรียกชื่อเปิด ไก่ ยิ่งกังวานใส แม่จะอายุมากแล้วแม้อย่างแข็งแรง

๔. ภัยชีวิต

พยากรณ์อากาศเตือนว่าอีกสามสี่วันภาคอีสานตอนบนจะมีพายุเข้าทำให้เกิดฝนตกหนัก ไม่แปลกอะไรหากคำเตือนนี้จะมาเตือนในช่วงเดือนมิถุนายนจนถึงตุลาคมเพราะเป็นช่วงฤดูฝน กตรูู้สึกกังวลใจเล็กน้อยเพราะฝนจะมาตกโดยเจาะจงในช่วงวันที่ ๑๓-๑๕ ซึ่งเป็นเทศกาลสงกรานต์ สาเหตุที่กังวลใจเพราะเขาต้องเตรียมสถานที่สำหรับจัดงานวันสงกรานต์ และต้องกางเต็นท์สิบกว่าหลัง ลองคิดภาพดูหากเต็นท์ที่กางไว้โดนพายุถล่มจะเกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของราชการมากเพียงใด

ทว่าความกังวลใจในเหตุเภทภัยธรรมชาติมีอาจเทียบเท่าความกังวลใจกับงานโครงสร้างระบบประปาผิวดินขนาดใหญ่ที่ตนเองกำลังควบคุมงานอยู่ สาเหตุแห่งความวุ่นวายใจนี้เกิดจากผู้รับเหมามักง่ายและตบตาผู้คุมงาน เพราะเสริมเหล็กพื้นและผนังถังเก็บน้ำบนชั้นที่ห้าเพียงแถวเดียว ทั้งที่ในแบบกำหนดให้เสริมสองแถว

“เราจะเสริมให้อีกแถวก็ได้” ผู้รับเหมาเสนอแนวทางแก้ไข

“โอ้ พี่ คอนกรีตมันต้องเป็นเนื้อเดียวกัน เทคอนกรีตคนละชั้นมันไม่ถูกหลักวิศวกรรม มันไม่ปลอดภัยนะครับ” กตออธิบายสุภาพ

“ไม่เป็นไรหรอกช่าง ผมรับรอง ผมจะทาน้ำยาประสานคอนกรีตให้อีกที” ผู้รับเหมายกเหตุผล

“ไม่ได้ทรอกครับพี่ มันอันตราย ถังนี้รับน้ำหนักมาก วันนี้พุ่งนี้อาจไม่เป็นไร แต่ห้าปีสิบปีข้างหน้า หากเกิดความเสียหายขึ้นใครจะรับผิดชอบ” กฤตอธิบายต่อ

“มันจะให้ทำอะไร” ผู้รับเหมาถามน้ำเสียงตึงขึ้น

“หุบ” กฤตตอบสั้นๆ

ผู้รับเหมาพยายามเกลี้ยกล่อมให้กฤตยกเลิกคำสั่งหุบถังเก็บน้ำ พร้อมเสนอค่าตอบแทนพิเศษให้อย่างงาม แต่กฤตปฏิเสธทุกกรณี จนสร้างความไม่พอใจให้กับผู้รับเหมารายนั้น

“ได้ ผมเสียหายเท่าไร ท่านก็เสียหายเท่านั้น” ผู้รับเหมาทวนเสียงเข้มสบตาแข็งกร้าว ก่อนเดินหนีไปขึ้นรถ คำขู่สุดท้ายที่ทิ้งไว้น่ากลัวกว่าทุกครั้งที่ผ่านมา ทำให้กฤตนอนไม่หลับอยู่หลายคืน

อาชีพนายช่างโยธาใช้จะไรด้วยกลีบกุหลาบ อย่าได้คิดว่าเราเป็นผู้ควบคุมงานแล้วผู้รับเหมาจะเชื่อฟังเราหมดทุกอย่าง พวกเขาจะทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้กำไรมากที่สุด วิธีหนึ่งที่ผู้รับเหมานิยมทำคือลดคุณภาพวัสดุ ทว่าคู่ต่อกรที่จ้องอยู่ของผู้ว่าจ้างคือผู้ควบคุมงาน ถ้าผ่านด่านนี้ไปได้การงานก็ราบรื่น เศษเงินเพียงเล็กน้อยจึงกลายเป็นเหยื่ออันโอชะที่ผู้ควบคุมงานชอบนักหนา และเมื่อกลิ่นลงท้องแล้วจะทำให้ประสิทธิภาพการควบคุมงานลดลง จนถึงขั้นปล่อยปละละเลยให้ผู้รับเหมาทำงานตามใจตนเอง และนี่คือจุดอ่อนที่ทำให้งานโครงสร้างของงานสถานที่ราชการมักไม่แข็งแรงปลอดภัย และเสื่อมประสิทธิภาพเร็วกว่าความเป็นจริง

๕.จิตอาสา

กฤตมาทำงานแต่เช้า เขาเข้างานก่อนสองโมงครึ่ง และเลิกงานหลังบ่ายสี่โมงครึ่งไปแล้ว ท่านนายก อบต. เคยกล่าวชมนายช่างกฤตต่อที่ประชุมโดยยกให้เป็นแบบอย่างข้าราชการที่ดีเรื่องการรักษาวินัยในการตรงต่อเวลา ที่เพื่อนร่วมงานทุกคนควรเอาเป็นแบบอย่าง

มีเพื่อนต่าง อบต. เคยแนะนำที่เล่นที่จริงกับเขาว่า เป็นระดับหัวหน้าแล้วไม่จำเป็นต้องมาทำงานแต่เช้าตรงตามเวลาก็ได้ ตอนกลับก็กลับก่อนเวลาเลิก ก็ไม่เห็นเป็นไร ที่ไหนๆ ใครๆ เขาก็ปฏิบัติกันทั้งนั้น จะตรงเป๊ะอะไรนักหนา รู้ไหมการที่เราเคร่งครัดกับระเบียบวินัยมากเกินไป มันเป็นการกดดันผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้เขาหงุดหงิด ควรผ่อนคลายเป็นบ้าง เพื่อนต่าง อบต. ยังแนะนำต่ออีกว่า หากหัวหน้าจะเข้าสาย หรือกลับก่อนเวลาเลิกงาน หรือไม่มาเลยยังเป็นการดี เพราะมันจะทำให้ลูกน้องคึกคัก พวกเขาจะเป็นอิสระ ไม่ต้องมีใครคอยควบคุมดูแล มันเป็นเทคนิคบริหารคน กฤตได้แต่ยิ้ม พยักหน้าหงิกๆ เป็นเชิงรับฟัง ทว่าคำแนะนำของเพื่อนต่าง อบต. เป็นแค่สายลมผ่านวูบที่พัดเข้ามาทางหูซ้ายและทะลุผ่านหูขวา

“กำนัน มีอะไรหรือครับมาแต่เช้า” กฤตยกมือไหว้ทักทาย

“มีครับนายช่าง ทางอำเภอให้จัดทำโครงการก่อสร้างเสนาอจังหวัด” กำนันยิ้มอย่างเกรงใจ

“อ้อ! เงินอุดหนุนเฉพาะกิจหรือครับ” กฤตขานรับอย่างรู้ดี

“ครับผม”

“ก็โครงการครับ”

“เอ่อ! เอ่อ! สีสิบโครงการครับ” กำนันพลิกกระดาษในมือไปมา

“หือ! ตั้งสี่สิบโครงการ โอ้! ทำไมมากมายขนาดนั้น” กฤตละสายตาจากคอมพิวเตอร์ สบตากำนันอย่างสงสัย

“มันเป็นบ่นส่วนตัวจากจังหวัดครับ เราแบ่งกันหมู่บ้านละหกแสนกว่าบาท แดหมู่บ้านก็ห้าล้านครับผม มันแยกย่อยหลายโครงการ โรงเรียนก็อยากได้ วัดก็อยากได้ หกเจ็ดหมื่นก็มี แสนกว่าก็มี มันก็เลยเยอะครับ” กำนันอมยิ้มอธิบายพร้อมยื่นกระดาษ ซึ่งเป็นชื่อโครงการทั้งสี่สิบโครงการที่แบ่งสรรปันส่วนจากหมู่บ้านหมู่บ้านต่างๆ จนลงตัวแล้ว รอเพียงแบบแปลนและประมาณราคา

“โอ้! ออต. เราปีหนึ่งก็ก่อสร้างไม่เกินแปดโครงการ นี่เท่ากับทำงานทีเดียวห้าปีเลยหรือครับนี่...” กฤตเปรียบเทียบปริมาณงานก่อนพูดต่อ

“งานเขียนแบบประมาณการต้องใช้เวลานะครับ งานประจำผมก็กำลังคิดแน่ๆ ขอเวลาสักหนึ่งเดือนค่อยมาเอาจะครับ ผมจะพยายามเคลียร์ให้” กฤตแบ่งรับแบ่งสู้

“ไม่ได้ครับนายช่าง ทั้งหมดนี้จังหวัดเขาให้สามวันเท่านั้น ถ้าเกินนี้เขาจะตัดทันที” กำนันยิ้มตาหย้อยอย่างขอความเห็นใจ

“หา! สามวัน มันจะเสร็จทันหรือครับ งานเขียนแบบประมาณการงานอาคารโครงการหนึ่งก็ใช้เวลาสองสามวันแล้ว นี่สี่สิบโครงการนะครับกำนัน” กฤตอุทานเสียงหลง ไม่อยากเชื่อสิ่งที่ตนได้ยิน

“ผมก็ไม่ทราบครับ จังหวัดเขาสั่งมายังงี้ ไม่เชื่อนายช่างก็โทรศัพท์ไปถามท่านนายอำเภอเอาเอง นี่ครับเบอร์โทร.ท่าน” กำนันตอบหน้าซื่อ

“โอ้! ถ้าจะให้เสร็จทัน ผมคงไม่ได้หลับได้นอนแน่เลย ผมจะพยายามนะครับท่านกำนัน ได้แค่วันก็เอาแค่นั้น ผมจะเร่งให้เดี๋ยวนี้” นายช่างใหญ่ลงมือเขียนแบบตั้งแต่วินาทีนั้น โดยมีผู้ช่วยนายช่างโยธา ซึ่งเป็นลูกจ้างคอยช่วยเหลือ

จริงอย่างที่กฤตบอกว่าจะต้องไม่ได้หลับได้นอน เพราะเขากลับมาถึงบ้านตีสองตีสามถึงสองคืนติด ตอนเช้าก็ต้องรีบออกจากบ้านมาทำงานแต่เช้าตรู่ เพื่อปั่นงานให้ทันกำหนด ขุมพลังทั้งหมดในตัวถูกนำมาใช้งานหมดเกลี้ยงในเวลาสั้นๆ เพราะกลัวชาวบ้านจะเสียโอกาสจนพลาดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน

“ทั้งหมดนี่เป็นการเขียนแบบประมาณการคร่าวๆ นะครับ เมื่อได้รับเงินมาแล้วต้องตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางอีกที แบบแปลนก็ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม” กฤตยืนเอกสารปีกใหญ่ให้ก้านัน ก่อนปิดปากหาวหวอด “โอ้! นายช่างได้นอนบ้างไหมนี่” ก้านันถามอย่างเป็นห่วง

“ก็นอนครับสองสามชั่วโมง” กฤตตอบนัยน์ตาแดงก่ำ

“เอ่อ...นี่เป็นสินน้ำใจเล็กน้อย พวกเราเก็บรวบรวมเพื่อตอบแทนน้ำใจนายช่าง” ก้านันยื่นซองสีน้ำตาลให้กฤต

“ไม่เอา ไม่เอาครับ” กฤตปฏิเสธพลัน ก่อนพูดต่อ

“เก็บไว้เถอะครับ แค่เงินภาษีที่เป็นเงินเดือนจากพวกท่านผมก็เกรงใจท่านมากแล้ว อย่าให้ผมลำบากใจเลย เก็บไว้ใช้จ่ายอย่างอื่นเถอะครับ มันเป็นหน้าที่ของผมอยู่แล้ว...ท่านไม่ต้องห่วงครับ ทั้งสี่สิบโครงการนี้เมื่อผ่านจังหวัดแล้ว ผมนี้ล่ะครับจะเป็นผู้ควบคุมงานให้พวกท่านอีกคำรบ ยินดีให้บริการครับท่านประชาชน” กฤตตอบด้วยความจริงใจยิ้มแย้มแจ่มใส แม้นัยน์ตาจะแดงก่ำเพราะอดนอน

๖. ฝ่าเหตุร้าย

งานประเพณีสงกรานต์เป็นงานเทศกาลที่ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นกว่าเทศกาลงานไหน เพราะมันทำให้เกิดความรู้สึกครื้นเครงใจ ภาพความสนุกสนาน ความรื่นเริงบันเทิงใจ ภาพผู้คนสาดน้ำอย่างสรวลเสเฮฮาภาพขบวนแห่นางสงกรานต์อันสวยงามยังประทับตราตรึงอยู่ในหัวใจ เพื่อนฝูงที่ไม่ได้เจอกันนานก็จะได้พบเจอ เพียงแค่นี้ก็ถึงก็ทำให้เกิดความสุขทางใจ เพียงแค่ดูปฏิทินว่าใกล้สงกรานต์ก็ทำให้หัวใจพองโต

พระพุทธรูปปางต่างๆ ประจำวัดของหมู่บ้านต่างๆ ได้รับการอัญเชิญขึ้นมาบนหลังรถกระบะทั้งแปดหมู่บ้าน ด้านหลังพระพุทธรูปมีเก้าอี้สี่ห้าตัววางอย่าง

เป็นระเบียบสำหรับให้พระสงฆ์นั่ง หลังขบวนแห่พระก็เป็นขบวนนางสงกรานต์ที่
ประดับประดาอย่างงดงาม ผู้นำชุมชนและชาวบ้านที่มาร่วมงานดูสนุกสนาน
ครึกครื้น เสียงชาววัดนครวิเศษที่เปิดกระพุ่ม ช่วยเร่งเร้าให้หัวใจสูบฉีดเลือดให้
พุ่งแรงจนบางคนอดใจไม่ไหวที่จะรำฟ้อน

“สงกรานต์ปีนี้เหงาๆ นะครับนายช่าง” กำนันชวนคุย

“ครับผม ดูหอยๆ เพราะท้องฟ้ามีดครึ้ม อากาศแบบนี้ทำให้คนไม่ค่อย
มาเล่นน้ำ พยากรณ์อากาศเดี๋ยวนี้น่าจะเย็นนะครับ บอกฝนจะตกช่วงนี้ ก็ครึ้มได้ใจจริงๆ”
กฤตตอบ

“ช่วงนี้งานยุ่งหน่อยนะช่าง ทางอำเภอจังหวัดเรียกประชุมบ่อย เพราะมี
งบประมาณเข้ามาเยอะ นี่มีข่าวจะได้งบใหม่มาอีก ที่นี้จะให้ชาวบ้านทำเอง ผมยัง
นึกรูปแบบไม่ออกเลยว่าจะเป็นอย่างไร”

“บ้านเมืองกำลังพัฒนา รัฐบาลเขากระตุ้นเศรษฐกิจ งานเลยมากขึ้น
กำนันมีอะไรก็บอกมาเลยครับ ยินดีเสมอ”

“วันนี้พาครอบครัวมาเที่ยวด้วยหรือเปล่าครับนายช่าง”

“มาครับ เมียกับแม่กำลังถวายเป็นเพลพระอยู่ในศาลาโน่นครับ”

งานอนุรักษ์สืบสานประเพณีตามฮีตสิบสองคองสิบสี่ ตำบลนี้ทำมาต่อเนื่อง
มีเคยขาด โดยเฉพาะงานสงกรานต์ อบต. ต้องจัดติดต่อกันทั้งสามวัน คือตั้งแต่วันที่
๑๓-๑๕ เพราะฉะนั้นเจ้าหน้าที่ของ อบต. ต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับชุมชน ใคร
จะมีธุระอะไรสำคัญในช่วงนี้ต้องลากับผู้บริหารเป็นกรณีพิเศษ กฤตเป็นนายช่าง
ประจำตำบลนี้มาสิบห้าปี เขาเข้าร่วมกิจกรรมตลอดทุกปีโดยไม่เคยขาด ลา แม้แต่
ครั้งเดียว

“นายช่างครับ นายช่างครับ เกิดเรื่องใหญ่แล้วครับ” น้องธรรการ่วงกระหืด
กระหอบหน้าตาตื่นฝ้าสายฝนที่กำลังโปรยปรายเข้ามาหากฤต

“เรื่องอะไร” กฤตถามหน้าตาตื่นพอกัน

“ไฟไหม้ ไฟไหม้ไฟ” น้องธูรการตอบเสียงสั้น

“ไหม้ที่ไหน”

“บ้าน บ้านนายช่างครับ”

กฤตช์บรรณผ่าสายฝนกลับบ้านที่อยู่ห่างเพียง ๗ กิโลเมตรอย่างเร่งด่วน ใจเขาเต้นไม่เป็นสำ ะหว่างขับรถเขานึกถึงสาเหตุของเพลิงไหม้ เต่าแก๊ส ไฟฟ้าลัดวงจร หรือมีใครทำ เขาไม่เคยมีเรื่องชุ่นข้องหมองใจกับใคร เขาปฏิบัติตัวเป็นที่พึ่งพาของชาวบ้าน ไม่เคยร้องเรียกผลประโยชน์อันใด แม้ให้เงินให้ทองก็ไม่เคยรับ แม้อยามติดธุระเร่งด่วนต่างจังหวัดเขาเคยรีบตีรถกลับถึง ๕ ชั่วโมง ตามคำร้องขอของแม่เจ้าบ่าว เพื่อกลับมาให้ทันแห่ขบวนขันหมากเพียงหนึ่งชั่วโมง สำหรับให้งานครึกครื้นและให้เจ้าบ่าวเจ้าสาวมีความสุข ยามมีหนังสือให้ไปเป็นวิทยากรบรรยายตามที่ต่างๆ เขาไม่เคยรับเงินเข้ากระเป๋า แต่กลับมอบเงินจำนวนนั้นคืนให้ผู้จัดเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่อ เขานึกถึงเหตุผลหลายด้านก็ไม่พบว่าใครจะปองร้ายถึงขั้นลอบวางเพลิง

“เสียหายมากไหมนายช่าง” เพื่อนบ้านถาม

“เกือบทั้งหลังครับ” กฤตตอบเสียงเศร้า

“แรกที่เห็น ผมนึกว่ามีการจุดไฟเผาอะไรสักอย่างแฉะๆ ท้ายสวนนายช่าง แต่ควันไฟเริ่มหนาขึ้น พวกเราอะใจจึงขับรถมอเตอร์ไซค์มาดู ก็รู้ว่าไฟไหม้บ้านแต่ไม่รู้จะทำอย่างไรเพราะตอนนั้นไฟไหม้แรงมาก เข้าใกล้ไม่ได้เลย ผมก็ไม่รู้จะช่วยยังไง โทร.หานายช่างก็ไม่รับสาย ก็เลยโทร.หาคนรู้จักของ อบต. โชคดีนะครับที่ฝนมาช่วยไว้ทัน ไม่งั้น...”

“ขอบคุณครับน้ำ เครื่องเสียงดัง ผมไม่ได้ยิน ต้องขอบคุณน้ำมากที่รีบส่งข่าว” กฤตค้อมหัวแสดงความขอบคุณ ใบหน้าเรียบเฉย เขาส่งสารแม่และภรรยา จับใจ

๗. เป็นอะไรก็ช่าง

กฤตลางานหนึ่งอาทิตย์เพื่อสะสมปัญหาต่างๆ โดยให้แม่กับภรรยาไปพักอยู่ศาลากลางน้ำชั่วคราว เขาจ้างช่างรื้อบ้านทิ้งทั้งหมด เก็บเศษซากปรักหักพังทิ้งและถมดินเพื่อกลบฝังเรื่องเลวร้ายครั้งนี้ เขาเลือกที่โล่งๆ แห่งหนึ่งในสวนและลงมือปลูกบ้านหลังใหม่ทันที

“ขอแสดงความเสียใจด้วยนะครับนายช่าง” กำนันพร้อมชาวคณะกลองยาวที่คู้หน้า และผู้เฒ่าผู้แก่ของหมู่บ้าน เดินทางมาเยี่ยมกฤตถึงที่บ้าน

“ไม่เป็นไรครับ เสียหายก็ซ่อมได้ พังก็สร้างใหม่ได้ เป็นนายช่างโยธานี่ครับ” กฤตตอบก่อนเปิดยิ้มกว้างส่งให้ทุกคน เป็นเชิงไม่ให้บรรยากาศเครียดเกินไป

“พอรู้ตัวคนทำไหมครับ” กำนันถามเสียงเครียด

“ไม่กล้าบอกว่าเป็นใครหรอกครับ เห็นแต่ถังน้ำมัน ไม่มีใครเห็นตัวคนทำคงเป็นเวอร์กรรมเก่ามั้งครับ” กฤตตอบเม้มริมฝีปาก ก่อนนึกถึงคำพูดผู้รับเหมารายนั้น

“ความเสียหายคงมากอยู่ พวกเราก็ไม่รู้จะช่วยยังไง ได้แต่ให้กำลังใจนายช่าง” กำนันกล่าวเนิบๆ อย่างระมัดระวังความรู้สึกของคนฟัง ก่อนพูดต่อ

“อย่าว่าอย่างนั้นอย่างนี้เลยนะนายช่าง นี่เป็นสินน้ำใจที่พวกเราทั้งตำบลเรียไร อย่าใช้คำว่าเรียไรเลยครับ พอพวกชาวบ้านเขารู้ข่าวว่าบ้านนายช่างถูกไฟไหม้ พวกเขาก็บริจาคช่วยกันคนละเล็กคนละน้อยทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่ ทั้งโรงเรียน ทั้งอนามัย ทั้งวัด พวกเรารวมใจกันมาช่วยนายช่าง อย่าปฏิเสธเลยนะครับ” แล้วยื่นซองสีน้ำตาลใส่มือเขา

“ไม่ได้ ไม่ได้ ไม่ได้ครับ ผมไม่เอาครับท่านกำนัน” ทันทียื่นซองเหลืองเห็นตัวเลขบนซองน้ำตาล เขารีบส่ายหน้า โบกมือปฏิเสธเป็นพัลวัน พร้อมดันของคืนกำนันและถอยห่างออกไปสีหน้าเคร่งเครียดทันที

“นายช่างครับ นี่เป็นเงินบริสุทธินะครับ ไม่ใช่เงินใต้โต๊ะ ไม่ใช่เงินที่เกิดจากการหักหาญน้ำใจคนอื่น เป็นเงินที่มีเจตนาเพื่อช่วยเหลือนายช่างโดยตรง นายช่างครับ ท่านมาอยู่กับพวกเราสิบห้าปีแล้ว ปีหนึ่งๆ นายช่างช่วยพวกเราแก้หนี้แก้ผ้าป่า แห่ต้นเงินต้นทองเข้าวัดเพื่อสร้างโบสถ์หลังใหม่มีมูลค่าเป็นล้านนะครับ คิดดูสิบห้าปีเป็นเงินเท่าไร? เงินหนึ่งแสนนี้พวกเราทุกคนพร้อมใจ เต็มใจมาช่วยนายช่าง” กำนันกล่าวอย่างจริงใจ

“มันมากเกินไป ผมรับไม่ได้หรอกครับ” กฤตกล่าวปฏิเสธอย่างสุภาพ

“ไม่เป็นไรครับ ผมรู้ดีถึงน้ำใจที่สัตย์ซื่อของนายช่าง ผมไม่สามารถบังคับหัวใจท่านได้แน่นอน แต่ผมอยากให้ท่านรับทราบเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องที่ผมคิดว่ามันเป็นหลักการที่สำคัญมากสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคม นายช่างเป็นข้าราชการคงรู้ดี” กำนันเว้นวรรคคิดหนึ่ง ก่อนยื่นดอกพุดต่อ

“หลักการที่ผมพูดคือ หลักการประชาธิปไตย หลักของคนส่วนใหญ่ นายช่างครับ ชาวบ้านทั้งตำบลรวมทั้งผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. ผู้ซึ่งนายช่างเคยได้ร่วมคิดร่วมทำร่วมกัน พวกเรามีมติเป็นเอกฉันท์แล้วว่า จะช่วยท่าน ดังนั้นพวกเราจึงร่วมใจกันทำต้นเงินแห่แหนรอบตำบล แล้วรวบรวมมาให้นายช่างด้วยความตั้งใจจริง” กำนันเบาเสียงลงพร้อมรอยยิ้มน้อยๆ ก่อนพูดต่อ

“ผมไม่ใช่คนเรียนสูงส่งอะไร จบแค่ ม.หก กศน. ได้เป็นผู้ใหญ่บ้านก็เพราะชาวบ้านเขาเลือกเข้ามา เป็นผู้ใหญ่บ้านหลายปี พอมีความดีความชอบอยู่บ้าง ชาวบ้านเขาก็เลือกให้เป็นกำนัน ผมได้ตีมีหน้าเฉียดฉายอยู่ในสังคมวงราชการนักปกครองท้องถิ่นก็เพราะชาวบ้านให้ทั้งนั้น หลักการที่ผมยึดในการปกครองชาวบ้านตลอดมาคือหลักของการมีส่วนร่วมในสังคม ลำพังผมคนเดียวไม่สามารถทำอะไรได้สำเร็จหรอกครับ ถ้าไม่มีชาวบ้านร่วมคิดร่วมทำ สังคมอยู่อย่างสงบสุขคือสันติภาพ สังคมไม่มีความเหลื่อมล้ำว่าคนนั้นฐานะต่ำคนนั้นฐานะสูง เรียกว่า เสมอภาค และสิ่งที่พวกเราช่วยเหลือ แบ่งปัน ยามใครตกทุกข์ได้ยาก ผมเรียกว่าภราดรภาพ เราเป็นครอบครัวเดียวกัน เป็นพี่น้องกันครับ นายช่าง” กำนันส่งยิ้มอย่างจริงใจ

“ประเทศชาติของเราทุกวันนี้กำลังบอบช้ำอย่างหนักเพราะนักการเมือง โกงกิน ไม่มีศีลธรรม ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต หากนักการเมืองที่ชาวบ้านเลือกเข้าไป เป็นคนดี มีคุณธรรม มีจิตสำนึก มีจิตอาสา ท่วมเท เสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ทำงานให้ชาวบ้านจนสุดตัวเหมือนนายช่าง ผมว่าแผ่นดิน ไทยคงเจริญรุ่งเรืองจนไม่มีประเทศใดในโลกเทียมเท่า” กำนันเว้นวรรค

“รับไว้เถิดครับนายช่าง” กำนันยื่นซองกลับใส่มือนายช่างอีกครั้งที่บัดนี้ ยืนแข็งทื่อเพราะทิ้งต่อเหตุผล

เขาจับของสีน้ำตาลด้วยสองมือยื่นนิ่งอยู่ครู่หนึ่ง สายตากวาดมองชาวบ้าน ที่ยืนล้อมรอบตัวเขา ก่อนเสียงสะอื้นให้จะหลุดจากปาก เชื้อนน้ำตาจากความปิติ แดกทะลักอาบสองแก้ม จนหยดน้ำตาร่วงแห่มลงทั้งคราบไ้บนซองสีน้ำตาล

“นายช่างครับ ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นก็ช่าง ขอให้ท่านรักษาความดีนี้ไว้ตลอด ไปนะครับ พวกเราอยู่เคียงข้างท่านเสมอ” หลังกำนันพูดจบ ชาวบ้านที่ยืนอยู่ต่าง ททยอยเข้ามาจับมือนายช่างเขย่าเบาๆ เพื่อส่งกำลังใจ มือแต่ละคู่ที่เวียนเข้ามาจับมือ เขาอบอุ่นซาบไปถึงหัวใจของคนเป็นแม่และภรรยา

วทส
พานแว่นฟ้า
๒๕๖๐

วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า

ประจำปี ๒๕๖๐

บทกวี

หน้าว่าง

ณ ร่มรา

อสส

เปลือก็สำคัญไม่ต่างแก่น
ความหมายย่อมใช้แทนกันไม่ได้
ต่างทำหน้าที่ของตนไป
ทั้งกิ่งก้านใบคือหนึ่งเดียว

จากรากสู่อยอดตลอดร่ม
ผ่านคมกระแสนกาลอันไหลเชี่ยว
ว่าจะหยดลงหยิ่งโดยปราดเปรียว
งานทั้งเขียวแห้งหักทุกรรรควาร

ถึงยามผลก็ควรผลให้เต็มผล
ฤดูร่วงก็จงหล่นให้พ้นก้าน
ก็ฤดูเวียนมา ซ้ำและนาน
ประสบการณ์จารจงทุกวงปี

ในกาลกงวงเวียนคือเรียนรู้
เพื่อจะอยู่ประกาศซึ่งศักดิ์ศรี
ในความเจ็บมีความจริงเป็นสิ่งชี้
ในนาที่มีแสงเงารอเข้าใจ

รุ่นต่อรุ่นสืบต้นแต่หนหลัง
เราหวังจะให้ร่มเป็นแบบไหน
เป็นพุ่ม เป็นรูปทรงอะไร
เหมาะสม หรือลวกไหม้-อยู่ที่เรา

ใต้ลานร่ม ในรั้วรอบ คือหลากหลาย
ลานไม่ได้ขยายจากที่เก่า
แต่ลูกหลานที่อาศัยในร่มเงา
เธอและเขา ไม่เคยจะน้อยลง

ไม่ต้องเป็น เกินที่เป็นอยู่ก็ได้
ขอเพียงให้อุดมสมบูรณ์ประสงค์
แข็งแรง ยืนหยัด อย่างมั่นคง
ในความสัจย์ตรงคือเปลี่ยนแปลง

คือปรับคือเปลี่ยนโดยหมาย
หวังการขยาย เต็มแต่ง
เพื่อเหมาะ เพื่อสม สำแดง
หนักหนาที่แบ่งบรรเทา

โดยไตรลักษณ์ไซ่อุดมแต่ร่มรื่น
อาจซ่อนขึ้น ในเปลี่ยนแปลง เร้นแสงเศร้า
หากเรียนรู้เพื่อเข้าใจในร่มเรา
ในร่มเงามีร่มรักจึงร่มเย็น

นำกิ่งแห้งปักดินหวังร่มใหม่
สิ้นแต่ใบก็ไม่มีมาให้เห็น
โคนต้นทิ้งเพื่อหวังเข้าบังเร้น
ก็ไม่ต่างจาก ปลาเป็นแลกลาตาย

ในร่มมีเงาฝ้าแฝง
ในแสงมีสีซ่อนสาย
การอยู่ร่วมกัน-สุดท้าย
ความหมายอยู่ที่รักกลมเกลียว

ใต้ลานร่ม ในรั้วรอบ คือหลากหลาย
ลานไม่ได้ขยายจากที่เก่า
จึงกำลังสำคัญอยู่ที่เรา
เพื่อส่งมอบร่มเงารุ่นต่อไป

ประชาธิปไตยคือชีวิตประชาชน

กิตติ อัมพรมหา

ร้อยเรื่องเล่าบนบรรทัดประวัติศาสตร์
เลือดน้ำตาวีรชนท้นแผ่นดิน
จากยุคหนึ่งถึงสุข-ทุกข์อีกยุคหนึ่ง
ก้าวข้ามความเปลี่ยนแปลงที่เป็นไป
ในนามความเข้าใจประชาชน
ประชาธิปไตยหลายทศวรรษ
ประชาธิปไตยกับประชาชน
มโนธรรมสำนึกผ่านตริตรอง
สู้เพื่อความถูกต้องต้องต่อสู้
รู้ว่าทำอะไรเพื่ออะไร
เชื่อว่าเรายังฝันถึงสันติภาพ
ภัยจะรุกทุกซอกซางทางจะตัน

ความเป็นชาติประกาศไกลให้รู้สิ้น
เคยทอดร่างลงถมถิ่นปูทางไทย
ล้วนยุคซึ่งผ่านพ้นมาจนได้
ทุกบทเรียนพิสูจน์ใจจนแจ่มชัด
ต่างความเชื่อต่างเหตุผลต่างปฏิบัติ
วทวนเวียนเปลี่ยนผลัดผู้ถือครอง
แท้ทุกคนคือส่วนรวมร่วมเกี่ยวข้อง
เราทั้งมองหาโชทาสอำนาจใด
ยึดมั่นชูประโยชน์ชนชั้นเป็นใหญ่
ทุกหัวอกมีหัวใจอยู่ในนั้น
สันติสุขเคยอุ่อบในภาพฝัน
เชื่อเถอะวันเลวร้ายต้องผ่านไป

เราทุกผู้มีคุณค่านี้น้ำที่
พลเมืองคือพลังคือหัวใจ
ไม่ปล่อยให้สามัคคีมีช่องว่าง
วิถีพลเมืองดีเริ่มที่ตน

รักประชาธิปไตยด้วยใจรัก
สิทธิเป็นของเราเท่าเทียมกัน
เคารพชุกฎหมายใช้กฎหมาย
ผลงานมีอุมงมั่นผลงานใจ

เพราะประชาธิปไตยคือชีวิต
ประชากรธรรมประชาไทยไม่คลอนแคลน
คุณธรรมนำทางต่างเข้มทิศ
เรื่องส่วนรวมร่วมรับรัฐร่วมเข้าใจ

ทำสิ่งดีที่ควรทำต้องทำได้
ประชาธิปไตยเข้มแข็งด้วยแรงชน
แม้แตกต่างรัฐยอมรับปรับเหตุผล
ต้องตั้งต้นตระหนักหลักสำคัญ
อย่างรู้หลักรู้คุณค่าศรัทธามั่น
ไม่ว่าเธอไม่ว่าฉันไม่ว่าใคร
สำนึกรัฐสำคัญยิ่งกว่าสิ่งไหน
ไม่ร้องขอรอใครให้ทำแทน
ประชาชนมีสิทธิคิดทวงแค้น
ใจหนักแน่นมั่นคงชูธงชัย
ถูกหรือผิดใจซื่อสัตย์ตัดสินได้
ประชาธิปไตยคือชีวิตประชาชน

แสงของเราในเงาจารีกโบราณ

วิสุทธิ์ ขาวเนียม

“คนดี (บุคคลผู้ประพฤติดี) ทั้งหลายอยู่ในหมู่บ้านของชนเหล่าใด
ความสุขและผลสำเร็จย่อมมีแก่คนเหล่านั้น”

—จารีอักษรปัลลวะ หุบเขาชองคอย อ.จุฬารักษ์
จ.นครศรีธรรมราช

แดดเข้าปลุกหุบเขาใต้เงาพฤกษ์
ปัลลวะอักษรสะท้อนนัย
“ถิ่นฐานนั้นจะอยู่เย็นและเป็นสุข”
เราควรเดินสู่หนใดโดยใจความ
ตื่นเกิดดวงตาหวังเราทั้งหลาย
ประวัติศาสตร์แก่แก่นำเรามา
คว่าจอกกายาพิชความคิดมืด
รวมหนึ่งเดียวเคี้ยวนามรูปความดี

อาบจารีกโบราณกาลสมัย
ว่า—“คนดีอยู่ไหนโดยอ้อมดีงาม”
เขาชองคอยจารีกยุค ตอบคำถาม
ในห้วงยามที่ไฟไล่ให้โหมเวลา
คืนฝันร้าย วันชมร้าวจวงก้าวฝ่า
ปีกหมุดตราเย็นยันรัฐพันปี
หลอมกำพืดตัวตนเลือดชั้นสี่
ต่อนฤตผีเมามัวจากหัวใจ

ร่วมต่อเรือมนโฑศน์สุรัฐผืน
โยนหอกดาบความเขลาลงเผาไฟ
เราจะฝ่าคลื่นซัดกำตัดตุ
เรือจะไม่พังพ่ายสลายลักษณะ
คืนเยือกหนาวยาวนานกันดารยุค
เราจะพบรุ่งอรุณอบอุ่นเจือ
ที่ที่ความเกลียดชังถูกฝังกลบ
สวนดอกไม้บนผืนดินจิตวิญญาณ
ประเทศ โลกจะผ่านศตวรรษหนาว
เมื่อหอกดาบความเขลาถูกเผาไฟ
ต้นเถิดดวงดาวหวังเราทั้งหลาย
ตามจารึกความหมายธรรมลายแทง
เดินออกจากหลุมดำและกำแพง

ขีดเขียนความมหัศจรรย์ครั้งยิ่งใหญ่
หยิบดอกไม้อ่านสาส์นแห่งรัก
ด้านพายุสาดซำกระหน่ำหนัก
จงเตรียมพร้อมประกาศศักดิ์นักเดินเรือ
จะกลายเป็นศานติสุข รุ่งเรืองเรือ
พร้อมพากฝั่งผืนเสื่ออะเคื่อกาล
สุขสงบอ้อมรักจะถักสาน
เราจะรื่นรมย์กับบ้านของหัวใจ
มีต้องสืบค้นเรื่องราวดวงดาวใหม่
พายุใหญ่ที่เราฝ่าอ้อมล้ำแรง
ทั้งฝันร้าย ร่วมกันยืนป็นแสง
เขียนประวัติศาสตร์แสดงแสงของเรา
ข้ามขีดแย้ง ยืนย่นฝันดั่งลม

เกมหมากรูกกับศึกปล้นเมือง

เสน รัตนะ

เกมหมากรูกลามโลกยังไขกอสับ
ไต่ระดับชั้นเข็มอยู่เต็มแผน
เดินเบี้ยเด็ดจ่อเม็ดยั่ว ไปทั่วแดน
ไขกอสับกันสนั่นแคว้น ดั่งแค้นเคือง
เสี้ยวของโลกที่เรายื่นขมขึ้นทุกซ์
เกมหมากรูกแต่ละฝั่ง ยังก่อเรื่อง
เกมยิ่งร้ายคล้ายคนจะปล้นเมือง
ต่างขำเลียงชิงกระดานบนลานดิน
บนตารางของหมากยิ่งยากหลบ
ผลกระทบเสียหายไม่สุดสิ้น
เพียงหมากเบี้ยพลาดพลั้งแทบพังกนัท
ม้าข้ามถันรูกไล่ให้เรื้อจม

กลมหารุกไทยเรา เพียงเฝ้าตา
ระวางเรือ, กำลังมาให้เหมาะสม
ม้าข้ามถิ่นกระโดดมาให้คว่ำลม
ประคองเรือไม่ให้ลุ่มทับถมเมือง
เกมหมากรุกเมืองป้องกันรุก, กันบุกตี
สายวารมีเรือรบอยู่บนบึง
โค่นและเมียดเมียดแผนมิแค้นเคือง
เบียดสงบสบเรื่องเพื่อเมืองมนต์
หมากรุกไทยเพียงรุกเพื่อสุขสันต์
เพื่อผ่านวันที่ใครมองว่าหมองหม่น
เพื่อผ่านปีที่ศึกหน้ามาผจญ
เพื่อผ่านพันทุกซักร้อนแล้วผ่อนคลาย
พลหมากรุก ผากผลงาน เพื่อบ้านช่อง
ต่างประคองแผนรวมที่ร่วมหมาย
ปกป้องกันคุณแผ่นดิน มีสินลาย
เมืองจึงคล้ายการประลองของหมากรุก
หน้าที่หมากรุกหลากหลายต้องง่ายงาม
มั่นอยู่ท่ามศึกโซนคราโดนบุก
เบียดตัวน้อยคอยกันผ่านผันทุกซ์
เพื่อความสุขทั้งกระดานของบ้านไทย
แต่ละหมากรุกสัมพันธ์ฉันน้องพี่
ป้องกันศึกโจมตีที่ยิ่งใหญ่
เบียดยังเด็กเล็กกว่าจึงมาไว
เรือล่องไปทั่วทิศป้องปิดเมือง

เมื่อศึกผ่านพลหมากถึงปากฝั่ง
หมากเรือยังตั้งรอ อยู่ต่อเนือง
แม่ทัพใหญ่จะใคร่ถามความรุ่งเรือง
หมากรุกจึงคล้ายเรื่อง ของเมืองนี้
เกมหมากรุกกับศึกเมืองจึงเรื่องคล้าย
ทุกการศึกอาจไม่ง่าย อย่างนายหนี
หลากเกมรุกบุกมา ต้องพาที
เพื่อไพร่แพ่พ่าย ต่อค่ายกล
ด้วยกลศึกพันธูไทยเหมือนไม่กล้า
กลับคุ้มค่าการรอดต่อเหตุผล
รอทุกหมากผ่านปากความยากจน
รอทัพใหญ่ได้ผ่านพ้น ศึกปล้นเมือง

จักรยานคันเก่า

ฮอยล้อ

จักรยานคันเก่าคอยเล่าเรื่อง
สองฟากฝั่งทางฝุ่นกรุ่นตำนาน
ได้เห็นความแตกต่างระหว่างถนน
อุกอั้งอันสั้นสะเทือนเขื่อนชรา
จะอยู่เป็นเช่นนี้อีกกี่กัป
บ้านนอกฝุ่นหม่นคว้างทั้งตาปี
บรรยายเรื่องเมืองบ้านการก่อเกิด
ใครซุดกบจกปูอยู่ประจำ
ฝันที่วาดขาดถ่องมันล่องไหล
กลิ้งอำนาจวาสนาทำैयाวน
อยากตัดผ่านรานกิ่งสิ่งกีดกัน
ในหลากหลายคล้ายเปื้อนฝันเลื่อนราง

ถนนไกลในเมืองถึงหมู่บ้าน
ทะลุผ่านสายลมพรมพรายมา
เห็นผู้คนทุกซี่ยากนั่งฉากหญ้า
พบความจริงนึ่งน้ำตาหลายนาที่
ข้างโนเมืองเรื่องระยับปรับเส้นสี
เสียงแคนที่ถี่กระชั้นฝันกลอนลำ
ดินระเหิดฝนแล้งฟ้าแดงกำ
เสียงจิมจำคำแค้นแถนคร่ำครวญ
ประชาธิปไตยอันถูกถ้วน
มันอบอวลทวนใจให้สวนทาง
อยากปรับชั้นฝันผวนปั่นป่วนบ้าง
ในระหว่างจริงลวงใครลวงรู้

ทะลุผ่านแดดร้อนก่อนฟ้าคำ
พอม่านดำแผ่ขยายฝนพรายพรู
ระบำฝนบนฟ้าทำหน้าที่
ทุกหน่อแห่งแต่งฟ้าประชาธิปไตย
บาทวิถีมัวไว้ให้สัญจร
ลมฤดูร้อนใดไม่ไหวติง
จักรยานคันเก่าคอยเล่าเรื่อง
ล้อหมุนวันฝันไกลในใจคน

พายุใหญ่ร้ายรำคล้ายคำคู่
ลมบ้าหมูซู่ซัดกวัดแกว่งไกว
เพลงกีวีขับขานการเคลื่อนไหว
เรื่องวิไลในนิยามตามเป็นจริง
การแรมรอนทางสายไกลไม่หยุดนิ่ง
เพิงพักพิงหักพังยังสู้ทน
คงอย่างเอียงเรื่อยไปในทุกหน
โลกหมุนวนอยู่อย่างนี้ทุกปีเดือน

ดอกไม้วัยเยาว์

มัณฑนา มาแมน

อากาศร้อนหย่อนใจไปเดินสวน
บุปผชาติงามตามาน่ายินดี
ท่ามกลางความงามงามของดอกไม้
“คนจะงามงามน้ำใจใช้หน้าตา”

คัดเลือกสรรพันธุ์ดอกไม้ได้พันธุ์เด่น
เพราะต้นกล้าให้เน้นเป็นสำคัญ
บรรจงใส่ปุ๋ยคุณธรรมนำชีวิต
รดด้วยน้ำความดีมีวินัย

เสียสละ ละโมบ ความโลภมาก
การศึกษาสร้างความรู้วิญญูชน
รู้ข้อสัตย์ศรัทธารู้น้ำที่
รู้จรรยา มารยาทพิลาศล้ำ

ชื่นชมมวลดอกไม้หลากหลายสี
สร้างโลกนี้สวยสดแสนโสภาค
ย่อมจะให้ข้อคิดภาษิตว่า
จึงควรค่าประดับกับแจกัน
สมตั้งเกณฑ์ตั้งไว้ได้แม่นยำ
เพียรขยันดูแลแต่เยาว์วัย
รู้ถูกผิดชั่วดีมีวิสัย
สวมอาภรณ์น้ำใจในตัวตน
ทะยานอยากละไว้ไม่เกิดผล
สร้างกุศลจิตใจใฝ่พระธรรม
รู้หลักหนือบายมารายกล้า
รู้น้ำคำมธุรสบทสุนทร

ไผ่เล่าเรียนศึกษาหาความรู้
สรรพวิชากำหนดทุกบทตอน
มีความคิดสร้างสรรค์ปัญหา
สุข โขคลาก วาสนา อयरอคอย
แม้ความเห็นผิดแผกแตกความคิด
เปิดใจรับเหตุผลระคนกัน
สิ่งสำคัญสามัคคีเป็นที่หนึ่ง
เพียงเม็ดทรายก่อร่างสร้างเป็นตัว
คือ ดอกไม้วัยเยาว์ เนาว์วันนี้
หลากหลายสีลานตาคุณารัก
“เด็กวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า”
ให้รุ่งเรืองวิไลในทุกยาม

เชื่อฟังครูกล่าวคำคำสั่งสอน
ไม่นั่งนอนจะก่องเก็จจุจเพชรพลอย
ใช้ปัญญาเติมต่อมิท้อถอย
ถึงต่ำต้อยต้องก่อร่างสร้างชีวิต
ก็มีสิทธิ์เห็นต่างอย่างสร้างสรรค์
ร่วมฝ่าฟันปัญหาใดไม่ขลาดกลัว
ผืนกตริ่งหลอมใจให้ถ้วนทั่ว
ฟ้ามีดม้วย่อมอำไพวิไลนัก
กลีบดอกคลีงามเด่นเห็นประจักษ์
ด้วยพุ่มฟักผลิดอกใบไฉ่ดังงาม
นำนาวาขอบเขตประเทศสยาม
แบ่งบานตามประชาธิปไตยไปนิรันดร์

ปฏิกิริยาในกระจก

อรินทร พ้องแพ้ว

คุณไม่เคยยากไร้คุณไม่รู้
ความเท่าเทียมทรัพย์สินเราไม่เท่ากัน
คุณเดินหมากในกระจกมือขยับ
คล้ายหลักโถงนโยบายในวาที

คุณ...พวกคุณ...สูงสุดมนุษย์พระเจ้า
สুবทรัพย์โลกสู่สวรรค์อันตรธาน
ความตายของเงินตราค่ายิ่งใหญ่
น้ำตาคุณมีไหม...หรือไม่มี?

ประเด็นย่อยกลับจับปรับดาศัติน
เงินหลักร้อยของคนยากมากที่สุดใจ
ประชาชนกำลังย่ำยีภาพคุณเห็น
ธารน้ำตาท่วมทุกซอกซวนลุกฮือ

บ้านทรูทรูถเบนซ์เป็นสวรรค์
สิทธิ์ชีวิตสิทธิ์ฝันผมไม่มี
ภาพสลัขวาช้ายย้ายวิถี
โอ้ความดี...ความดี...เต็มกระดาน

ยังแตกเงาแบ่งภาคทั่วรากฐาน
อวตารอมตะ ณ ปฐพี
กว่าชีวิตคนไทยในที่นี้
หัวใจคุณเดินถึหรือเสียบไป?

โน่นโกงชาติรวยระรินลอยนวลได้
คุณอาจใช้ไม้ก่ล้านผลาญในมือ
สิ่งที่เป็น...เขาร้องไห้ไม่ใช่หรือ?
สิ่งใดคือความจริงใจคุณให้กัน

ปฏิกิริยา...ในกระจก
เหมือนวงกตหลอกสร้างสุดทางตัน
ปฏิกิริยา...ในกระจก
ภาพเสแสร้งมือจับใจกับใจ
คนไม่เคยยากไร้ใครจะรู้
มันทุกข์ยากบ้างหลังน้ำตา
เราจะทำอะไรได้มากกว่านี้
เปิดปากสูญเสียร่องรอยกองไฟ

เรายังถกความจริง...เหมือนยิ่งฝัน
ราวหมอกควันครวญอย่างไรทางไป
ยิ่งวิตกความทุกข์ยิ่งลุกไหม้
ซ้อนภาพไทยบิดเบี้ยว...เกินเยียวยา
ไม่ยากโทษไม่ยากชู้แต่อยากฆ่า
ปรีมรู้สึกรู้สามาจากใจ
เมื่อกลับร้ายเป็นดี...ก็ไม่ไหว
แล้วตายไปกับเงาของเราเอง...

ประชาธิปไตยในโลกจำลอง

อนุวัฒน์ แก้วลอย

ไม่อยากจะให้เรื่องนี้มียุ่จริง
ฟังแล้วยิ่งหดหู่เมื่อรู้เห็น
การบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์นี้ยากเย็น
กว่าจะเป็นต้นกล้าประชาธิปไตย
กิจกรรมล้ำค่าสถานักเรียน
รู้ปรับเปลี่ยนเป็นผู้นำทำสิ่งใหม่
เป็นผู้ตามความถูกต้องมองการณ์ไกล
คือวันวัยสังสมอุดมการณ์
เธอมุ่งมาดปรารถนามาแต่ต้น
และเป็นคนใฝ่รู้อยู่รอบด้าน
รวมกลุ่มเพื่อนจิตอาสาสามารถร่วมงาน
เพื่อสืบสานตั้ง “พรรครักโรงเรียน”

ค้นหาเสียงเยี่ยงผู้ใหญ่มิได้ตัดขาด

พร้อมยื่นหยัดมุ้งมันมีผันเปลี่ยน

เกมบุหรืผีพนันมันเบียดเบียน

เธอจะเพียรแก้ไขไม่ประวิง

หน้าเสาชงส่งสารการหาเสียง

ไม่ใช่เพียงคำหลอกพูดลอกกลิ้ง

นโยบายฉายตัวตนเป็นคนจริง

เธอคือหญิงแกร่งกล้า่าชื่นชม

ทั้งเพื่อนพ้องน้องพี่ที่รู้จัก

ต่างชอบ “พรรครักโรงเรียน” เพียรเพาะบ่ม

เธอคือแรงบันดาลใจให้สังคม

จึงเหมาะสมโดดเด่นเป็นประธาน

ประชาธิปไตยในโลกจำลอง

ช่วงวัยของคนรุ่นใหม่ได้คิดอ่าน

ย่อโลกไว้ให้ค้นพบประสบการณ์

สมมุติผ่านงานสภาน่าติดตาม

ไม่ยากให้เรื่องนี้มีอยู่จริง

ใจเธอยิ่งเหมือนตราบาบคอยหยาบหยาม

คะแนน “พรรครักโรงเรียน” แสงงดงาม

พร้อมด้วยความเป็นหนึ่งซึ่งคู่ควร

เธอไม่ใช่ประธานในการนี้
เหตุเพราะมีครูเห็นต่างในบางส่วน
หนุ่มรูปงามนามสกุลคั่นเชิญชวน
ลูกผอ. เหมาะกว่ามวลพรรคใดใด
เมสตีพันธุ้นั้นหล่นหายไปไหนแล้ว
หมดสิ้นแววจะเติบกล้าขึ้นมาใหม่
สร้างนิยามคำว่าประชาธิปไตย
อยู่ภายใต้ความคิดกลุ่มอิทธิพล
เสียงข้างมากหากไม่ใช่ก็ไร้สิทธิ์
เหนือถูกผิดคืออำนาจประกาศผล
โลกจำลองของเด็กไทยในวังวน
ปลุกฝังคนรับกลโกงในโรงเรียน
โลกประชาธิปไตยในความจริง
สังคมยังสับสนคนแปรเปลี่ยน
คอร์รัปชันนั้นคงเป็นกงเกวียน
เพราะลอกเลียนการกระทำโลกจำลอง

ผู้คนและประเทศชาติ

บาล ฤกษ์

ผู้คนเป็นอย่างไร
ประเทศชาติก็เป็นอย่างนั้น
ผู้คนเหลาะแหละเหลวไหล
ประเทศชาติจึงค้ำค้ำไปด้วยปัญหา
ผู้คนสร้างภาพสวยหรู แต่ข้างในเน่าเฟะ
ประเทศชาติที่อ้างว่าเป็นดินแดนแสนสุข
จึงเต็มไปด้วยเรื่องเน่าเหม็นหมักหมม
ผู้คนแสวงหาแต่เปลือก
ประเทศชาติจึงมีแต่เปลือกไว้ห่อหุ้มเนื้อในที่อ่อนแอ
ผู้คนเกียจคร้าน มีชีวิตอยู่ไปวันวัน
ประเทศชาติจึงเต็มไปด้วยความสกปรกและไร้ระเบียบ
ผู้คนบ้าวัตถุสิ่งของ
ประเทศชาติจึงเต็มไปด้วยหนี้สินและยวดยานพลุกพล่าน
ผู้คนไร้สติปัญญาและสายตาที่กว้างไกล

ประเทศชาติจึงเต็มไปด้วยสิ่งมงาย
ผู้คนไม่ใฝ่หาความรู้ ไม่รักความก้าวหน้า
ประเทศชาติจึงพัฒนาล่าหลัง
ผู้คนเห็นแก่ตัว เห็นแก่เงินและอ่อนแอ
ประเทศชาติจึงเต็มไปด้วยการกดขี่
อำนาจเถื่อนความชั่วร้ายและการซื้อเสียง
ผู้คนสนใจแต่เรื่องของตัวเอง
ประเทศจึงเต็มไปด้วยการปกปิดและสิ่งหลอกลวง
ผู้คนไม่ภูมิใจในชาติพันธุ์ตัวเอง
ประเทศชาติจึงเต็มไปด้วยอารยธรรมต่างถิ่น
ผู้คนปล่อยปละละเลยนิ่งเฉย
ประเทศชาติจึงเต็มไปด้วยความอยุติธรรม
ผู้คนเติบโตมาในระบบการศึกษา ระบบสังคมอย่างไร
ประเทศชาติก็เป็นอย่างนั้น
ผู้คนเป็นอย่างไร
ประเทศชาติก็เป็นอย่างนั้น

พลเมือง ๕.๐

ธัชชัย ธัญญาวัลย

โปรดอย่าวางอำนาจเหนือราษฎร
เพราะอำนาจจะสิ้นคลอนไม่สิ้นสุด
โปรดอย่าให้ศีลธรรมอันซำรุด
เข้ามายุติสุขของปวงประชา

เมื่อต้องการธรรมาธิปไตย
คือถือธรรมเป็นใหญ่ในแหล่งหล้า
ก็จำต้องประกอบสร้างอย่างธรรมา
ด้วยวิถีแห่งคุณค่าความเป็นคน

พลเมืองมิใช่ทาสนักการเมือง
แต่คือผู้รุ่งเรืองผู้เริ่มต้น
แห่งสายธารความเป็นชาติพิลาสล้วน
และคืออิฐผู้อดทน-ฐานเจตีย์

พลเมืองไม่ใช่ศัตรูของผู้นำ
หากคือผู้กระทำตามหน้าที่
แห่งการงานสงบงามวาววามรุจี
และคือผู้ยอมพลีสุขส่วนตัว

พลเมืองมิใช่คนควรกดขี่
อุดมสิทธิ์เต็มเสรีที่ไม่ชั่ว
คนอาจร้ายดีปนอาจหม่นมัว
หากย่อมคนถ้วนทั่วเสมอกัน

พลเมืองมิใช่ผู้มุ่งทำลาย
มุ่งสร้างความฉิบหายสรรพสรรค์
หากคือผู้มาดหมายทุกชนชั้น
ปราศจากกรอบกั้นความเป็นมนุษย์

โปรดอย่าวางอำนาจเหนือราษฎร
เพราะอำนาจจะสั่นคลอนไม่สิ้นสุด
โปรดอย่าให้ศีลธรรมอันชำระุด
เข้ามายุติสุขของปวงประชา

เมื่อต้องการประชาธิปไตย
คือถือเสียงส่วนใหญ่ในแหล่งหล้า
ก็จำต้องประกอบสร้างอย่างธรรมา
ด้วยวิถีแห่งคุณค่าความเป็นคน
จำจะต้องประกอบสร้างอย่างธรรมา
เพื่อวิถีแห่งคุณค่า...ที่แท้จริง...

รถไฟชั้นสาม

คมสันต์ รองศิริ

ที่เดียวกันกับบรรพบุรุษของเราเมื่อร้อยปีก่อน
ความยากจนนำเรามาที่นี่
บนม้านั่งแข็งแข็งหันหน้าเข้าหากัน
รถไฟชั้นสามจึงเป็นการเดินทางเพียงอย่างเดียว
ที่ผู้โดยสารครึ่งหนึ่งต้องหันหลังให้จุดหมาย

พนักพิงไม่สามารถปรับเอนได้
ทั้งความอับอ้าวแออัดและล้อเหล็กอีกทีก็
การข่มตาหลับจึงเป็นเรื่องยากเย็น
กระนั้นความเมื่อยล้าจะบีบนิ้วเราจนสลบไสล
กองทับกันตรงทางเดิน, ข้างประตู
ขอตัวได้อ่างล้างหน้า
ปูด้วยหนังสือพิมพ์ฉบับวันพรุ่งที่ยังไม่อ่าน
กลิ่นฉี่ผสมสนิมเหล็กโชยฉุน

ความยากจนนำเรามาที่นี่
แต่รัฐบาลของเราไม่ได้ยากจนขนาดนั้น
รถไฟฟ้าสามอาจมีเบาะนั่งนุ่มให้เอนหลับ
แอร์เย็นเย็น ห้องน้ำสะอาดสะอาด
เช่นเดียวกับรถไฟฟ้าชั้นสอง
แต่นั้นหมายถึงรถไฟฟ้าชั้นสองต้องดีกว่าเก่า
และรถไฟฟ้าหนึ่งต้องดีขึ้นไปอีก
แม้ทุกคนจะเห็นอกเห็นใจคนขัดสน
แต่ใครอยากเท่าเทียมกับคนจ่ายน้อยกว่า!

ความยากจนนำเรามาที่นี่
สู่สถานขालาที่จะนำเรากระจัดกระจายออกทุกหนแห่ง
เช่นเดียวกับกับบรรพบุรุษของเราเมื่อร้อยปีก่อน
เราบางคนหันหลังให้จุดหมายชั่วชีวิต
แม้ประเทศของเราไม่ได้ยากจนขนาดนั้น...

...เราจะเห็นความจริงได้อย่างไร...

นายทิวา

เราจะเห็นความจริงได้อย่างไร
ความจริงที่เป็นอยู่, ที่อยู่ที่เป็น
เมื่อภาพฉายสะท้อนในดวงตา
ที่ได้เห็นหนักแน่นหรือบางเบา
ความจริงที่เห็นผ่านสายตา
เจือด้วยความเชื่อเฉพาะตน
โดยความรู้สึกรังสรรค์และชอบ
มีเพียงเป้าหมายเพื่อช่วงชิง
เมื่อเราย่อมสืในดวงตา
ย่อมความคิดตกสีทุกวี่วัน
เมื่อเราย่อมสืในใจเรา
ความจริงที่เห็นย่อมกลับกลายเป็น

ความจริงชนิดไหนที่ได้เห็น
หรือความจริงซ่อนเร้นเพื่อเร้นเรา
เคลือบภาพมายาด้วยความเขลา
ที่ได้เห็นตรงเป้าหรือปลอมปน
ความคิดแปรค่าเหตุสู่ผล
ความจริงก็อาจผัน, จากความจริง
คำถามไม่มีคำตอบ, ทุกทุกสิ่ง
และเพื่อทอดทิ้งความจริงนั้น
ที่เห็นย่อมเลื่อนพราจจริงลงผืน
สีย่อมตกใส่กันกระจัดกระจาย
สีย่อมตกเข้าตามเป้าหมาย
กลับตีกลับร้าย-กลับร้ายกลับดี

เราจะเห็นความจริงได้อย่างไร
เป็นความจริงเฉพาะเราทุกทุกที่
เราจะเห็นความจริงได้อย่างไร
แค่ความจริงตกสีเพื่อช่วงชิง

เราจะเห็นความจริงได้อย่างไร
ให้สีของความจริงได้ยืนยง
ความจริงไม่ได้มีเพียงสีใด
สีของความจริงล้วนแบ่งบาน

ความจริงที่ได้เห็น, เป็นความจริง
ไม่ใช่โดยการทอดทิ้งให้เปล่าเปลือย
เราจะเห็นความจริงได้อย่างไร
เปิดความจริงซ่อนเร้นเร้นศรัทธา

ถ้าเราผูกความจริงไว้อยู่กับที่
โดยบิดเบือนวิถีของความจริง
ถ้าความจริงตกสีใส่ทุกทุกสิ่ง
และเพื่อจะทอดทิ้งความจริงนั้น
ถ้าไม่เปิดหัวใจให้สีสั่น

ไม่ใช่สีใครสีมัน, พันธนาการ
ทุกทุกสีมิได้ใช้สื่อสาร
หลากสีเต็มบ้านและเต็มเมือง
ไม่ใช่โดยการช่วงชิงกระด้างกระเดื่อง
แต่เป็นเรื่องส่วนร่วม-ร่วมเปิดตา
ได้โดยการเปิดใจร่วมค้นหา
เปิดให้สีนั้นมาyardด้วยความจริง!

สิทธิอันชอบทำ

ธีระสันต์ พันธศิลป์

อยู่แผ่นดินเดียวกัน จันทรกระจ่าง

อาจเพราะเราอยู่ห่างต่างองศา

อาจบางโค้ง บางครั้งเมฆบังตา

จึงตีค่า จันทรกระจ่าง แตกต่างกัน

อยู่แผ่นดินเดียวกัน ตะวันจ้า

เธอกลับว่ามีดมัวหนาวตัวสั้น

ขณะเธอฝังไฟใต้ตะวัน

ขณะฉันเย็นสบายภายในเรือน

อยู่แผ่นดินเดียวกัน ห่างพันเลี้ยว

ข้อความเดียว เรายังฟังไม่เหมือน

อาจเพราะตีความผิด หรือบิดเบือน

เพื่อขับเคลือนบางอย่างบนทางตน

อยู่แผ่นดินเดียวกัน ฝันแตกต่าง
ตั้งตาบอดคลำข้างต่างสับสน
มากเรื่องและมากความเพราะหลายคน
ต้องเสาะค้นหาข้อความพอดี

อยู่แผ่นดินเดียวกัน เธอฉันต่าง
ชอบกล่าวอ้างว่ารักในศักดิ์ศรี
จึงบางครั้งบางหนจนราวี
“ความพอดีของเราไม่เท่ากัน”

อยู่แผ่นดินเดียวกัน ฉันท้องพี
ความพอดีมีแท้หรือแค่ฝัน
ความพอดีที่ใจของใครมัน
ย่อมสำคัญแต่ก็ไม่ใช่หลักการ

อยู่แผ่นดินเดียวกัน แบ่งปันความคิด
คนละสิทธิ์ คนละเสียง สอดประสาน
หลอมความต่าง ถ่างความถี่ มีมานาน
บนพื้นฐานเท่าเทียมเปี่ยมเมตตา

อยู่แผ่นดินเดียวกัน ฝันและใฝ่
ไม่ปล่อยใจไปตามปรารถนา
ต้องมีข้อกำหนด กฎกติกา
เพื่อประชาามีสุขกันทุกคน.

สืบสาน สร้างสรรค์ วรรณกรรมการเมือง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วรรณกรรมรางวัล

พจนานุกรมฟ้า

ประจำปี ๒๕๖๐

เรื่องสั้น

รางวัลชนะเลิศ

ภาพที่คอมโพสิชั่น (ไม่เคย) ลงตัว

โดย ประการัง

รางวัลรองชนะเลิศ

ชัยชนะของบุญยืน

โดย กฤตศิลป์ สักดิ์ศรี

เหตุการณ์สามัญ (กรณีศึกษาเชิงปลาทะเล)

โดย นพพล พลกุล

รางวัลชมเชย

กล่องสมบุรณ์แบบ

โดย วุฒินันท์ ชัยศรี

คนคิดเอง

โดย โขมิต มโนมัยอุคม

ใครผิด?

โดย จิตประภัสสร

ใจในใจ

โดย ชมัยพร มาลัยกิต

บายหน้ากับที่ดินบนดวงจันทร์

โดย รติธรณ ใจห้าว

ในหมอก

โดย วัฒน์ ยวงแก้ว

มือเอกภาพเขียน

โดย จันทรา รัชมิกอง

รูรั่วที่พื้นรองเท้าผ้าใบ

โดย กวี ศรีธรรมมานุกูล

สารกิติศครู

โดย บุหลันบินรสี

อะไรก็ช่าง

โดย สุริยา แคนลำไจ

บทกวี

รางวัลชนะเลิศ

ไม่มีผลงานใดถึงเกณฑ์ได้รับรางวัล

รางวัลรองชนะเลิศ

ณ ร่มเรา

โดย อรช

ประชาธิปไตยคือชีวิตประชาชน

โดย กิตติ อัมพรมหา

แสงของเราในเงาจารึกโบราณ

โดย วิสุทธิ์ ชาวเนียน

รางวัลชมเชย

เกมหมากรุกกับศึกปล้นเมือง

โดย เสน รัตน์

จักรยานคันเก่า

โดย ยอยล้อ

ดอกไม้วัยเยาว์

โดย มัทนา มาเน็น

ปฏิภริยาในกระจก

โดย อรินทร์ ฝ่องแก้ว

ประชาธิปไตยในโลกจำลอง

โดย อนุวัฒน์ แก้วลอย

ผู้คนและประเทศชาติ

โดย ขาล พฤษก

พลเมือง ๔.๐

โดย ธัชชัย ธิบุญญาวิไล

รถไฟชั้นสาม

โดย คนสันต์ รองศิริ

...เราจะเห็นความจริงได้อย่างไร...

โดย นายทิวา

สิทธิอันชอบทำ

โดย ธีระสันต์ พันธศิลป์

